

Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV

Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV
Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
Telefoon: 088 116 3066
www.dnbpensioenfonds.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41199645

Verslag over het boekjaar 1-1-2024 t/m 31-12-2024

Inhoud

	Pagina		Pagina
1		9	Organisatie
Woord van de voorzitter	4	9.1	Governance 36
2		9.2	Bestuur 36
Profiel­schets en kerncijfers	6	9.3	Verantwoordingsorgaan 39
3		9.4	Raad van toezicht 41
Interne ontwikkelingen	14	9.5	Intern overleg en overleg stakeholders 42
4		9.6	Toekomst pensioen­fonds 42
Externe ontwikkelingen	20	9.7	Compliance 43
5		9.8	Jaarwerk 46
Financiële positie		9.9	Klachten en geschillen 46
5.1	Geen herstelplan, geen haalbaarheidstoets 26	9.10	Correctiebeleid 47
5.2	Toetsingskader bestuur 26	9.11	Geen meldingsplichtige datalekken 47
6		9.12	Uitbesteding 48
Pensioenregeling		10	Beloning en kosten
6.1	Pensioenregeling 2024 29	10.1	Beloningsbeleid 50
6.2	Pensioenreglement directeuren DNB 30	10.2	Administratieve uitvoeringskosten 51
7		10.3	Kosten van vermogensbeheer 52
Premie		10.4	Kostenvergelijking 53
7.1	Premiebeleid 2024 31	11	Communicatie
7.2	Premie in 2024 31		58
8		12	Beleggingen
Toeslagverlening		12.1	Strategische normportefeuille 62
8.1	Toeslagbeleid 33	12.2	Maatschappelijk verantwoord beleggen 63
8.2	Toeslagen in 2024 33	12.3	Rendementen 66
8.3	Niet verleende toeslagen 34		

	Pagina		Pagina
13 Risicomanagement		23 Bijlagen	
13.1 Risicobeheersing	68	23.1 Pensioenregeling 2021	167
13.2 Uitgangshouding	68	23.2 Nevenfuncties verbonden personen	168
13.3 Governance	72	23.3 Overzicht beleggingsportefeuille 2023	170
13.4 Risicotaxonomie	73	23.4 Toeslagverlening 2014 tot en met 2024	171
13.5 Integrale risicomanagement rapportage	73	23.5 Code Pensioenfondsen	174
13.6 Eigenrisicobeoordeling	74	23.6 SFDR	179
13.7 Risico-inventarisatie en risicoprofiel	75	23.7 Begrippenlijst	195
13.8 Toelichting op de risicoclusters en onderliggende risico's	75		
14 Actuariële grondslagen 2024	82		
15 Externe toezichthouders	84		
16 Toekomst pensioenfondsen	86		
17 Bevindingenrapport raad van toezicht			
17.1 Reactie bestuur op bevindingenrapport raad van toezicht	98		
18 Verslag verantwoordingsorgaan			
18.1 Reactie bestuur op verslag verantwoordingsorgaan	104		
19 Jaarrekening			
19.1 Balans per 31 december	106		
19.2 Staat van baten en lasten	108		
19.3 Kasstroomoverzicht	110		
19.4 Toelichting op de jaarrekening	111		
19.5 Toelichting op de balans per 31 december	120		
19.6 Toelichting op de staat van baten en lasten	132		
19.7 Risicoparagraaf	137		
20 Overige gegevens			
20.1 Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	150		
20.2 Samenvatting actuariële rapport	150		
21 Actuariële verklaring	154		
22 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	156		

1 Woord van de voorzitter

Het jaar 2024 stond in het teken van de voorbereiding op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

De overgang naar het nieuwe stelsel staat voor ons pensioenfonds gepland voor 1 juli 2026.

Nieuwe pensioenregeling / nieuw pensioenstelsel

De Wet toekomst pensioenen is in werking getreden per 1 juli 2023, alle Nederlandse pensioenfondsen dienen uiterlijk 1 januari 2027 over te zijn gegaan naar het nieuwe stelsel.

Onze sociale partners (werkgever en vakorganisaties VvW en FNV) zijn in goed overleg tot een nieuwe pensioenregeling gekomen. Zij hebben dit vastgelegd in een Transitieplan. In de afgelopen twee jaar is het bestuur intensief bij dit overleg betrokken geweest. Het bestuur moet uiteindelijk beoordelen of de nieuwe regeling evenwichtig, financieerbaar, uitvoerbaar en uitlegbaar is. Ook de Belangenvereniging Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers DNB heeft gedurende het hele traject deelgenomen aan dit overleg en heeft daarmee goed invulling kunnen geven aan het hoorrecht.

Na een gedegen beoordelingstraject is het bestuur in mei 2025 tot de conclusie gekomen dat het de nieuwe regeling uit kan voeren, en dus de opdracht tot uitvoering kan aanvaarden. Het verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd en de raad van toezicht heeft zijn goedkeuring gegeven aan het invaarbesluit.

Sociale partners hebben gekozen voor het solidaire contract, waarbij bestaande rechten overgaan naar de nieuwe regeling ('invaren'). De belangrijkste wijziging in het nieuwe stelsel is dat er persoonlijke pensioenvermogens voor de deelnemers ontstaan. De pensioenuitkeringen zullen meer mee gaan bewegen met de beleggingsresultaten en levensverwachting. Hoewel er dempingsmechanismen zijn, zullen de pensioenuitkeringen van jaar tot jaar kunnen verschillen. Zij kunnen sneller stijgen bij positieve beleggingsresultaten, maar kunnen ook dalen als het tegenzit. Sociale partners hebben gekozen om de reeds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten 'in te varen' in het nieuwe stelsel.

Het pensioen dat bij ons wordt opgebouwd blijft een aanvulling op de AOW. De totale maximale premie die wordt betaald verandert niet. Het ouderdomspensioen wordt nog steeds levenslang uitgekeerd. De keuzemogelijkheden, zoals het eerder in laten gaan van pensioen, deeltijdpensioen of een hoog-laag constructie, blijven beschikbaar. Het partner- en wezenpensioen en het arbeidsongeschiktheidspensioen blijven goed geregeld.

Wat verandert, is dat er minder reserves aangehouden hoeven te worden en verhogingen sneller kunnen worden doorgevoerd omdat ze niet meer afhankelijk zijn van de huidige regels voor toeslagverlening. Daar staat tegenover dat er minder zekerheid is dat het pensioen niet daalt.

De pensioenuitkeringen worden jaarlijks aangepast (positief of negatief).

Onze ambitie is een koopkrachtig pensioen, waarbij de pensioenen gemiddeld voor 70% mee stijgen met de prijsontwikkeling in de komende tien jaar. Uit onze berekeningen blijkt dat dit naar verwachting mogelijk is.

En we bereiden ons voor op een nieuwe wijze van communiceren met onze deelnemers. De nieuwe wet schrijft voor dat we onze deelnemers begeleiding bij keuzes aanbieden in het kader van hun pensioenregeling, zoals bij pensionering, echtscheiding, waardeoverdracht en het overlijden van een partner.

Zie verder Hoofdstuk 16 over de nieuwe pensioenregeling.

Sociale partners hebben besloten de huidige pensioenregeling, inclusief de premie, door te laten lopen tot aan het transitiemoment (1 juli 2026). Met de huidige premie kan voor 2025 de maximale pensioenopbouw van 1,875% gerealiseerd worden en zoals het er nu naar uitziet geldt dit ook voor de eerste helft van het jaar 2026.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraden bleven in 2024 stabiel op een mooi niveau, ondanks dat nagenoeg volledige indexatietoeslagen zijn verleend. De beleidsdekkingsgraad (12-maands gemiddelde) is in 2024 gestegen van 135,6% naar 137,7%. De actuele maanddekkingsgraad is gestegen van 135,3% naar 136,3%. De stijging komt voor een belangrijk deel door het positieve beleggingsrendement.

Financiële markten

De financiële markten bleven het in 2024 relatief goed doen, ondanks de negatieve verwachtingen in 2023. Dit was uiteraard gunstig voor de dekkingsgraad.

De geopolitieke onzekerheid is echter belangrijk toegenomen. Het bestuur bespreekt de ontwikkelingen regelmatig. Het bestuur heeft in 2024 maatregelen genomen om, binnen de bestaande beleidskaders, de dekkingsgraad richting de transitiedatum van 1 juli 2026 te beschermen. Zo is de renteafdekking van de verplichtingen verhoogd en is het herbalanceringsbeleid aangepast.

Toeslagverlening

De toeslagverlening in 2024 wordt gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2023. Deze bedroeg 135,6%. De grens voor toekomstbestendig indexeren was 138,9%, zodat er een nagenoeg volledige toeslag mogelijk was: 95,1% van de maatstaf. Dit betekende voor de deelnemers (actieven en het grootste deel van de inactieve deelnemers) die de prijsinflatie volgen een toeslag van 2,94% en voor diegenen die de loonontwikkeling bij DNB volgen een toeslag van 5,79%. Voor de inactieven ex-PVK uit dienst voor 2005, waarvoor werkgever de aanvulling tot de volledige loonontwikkeling betaalt, was er zoals gebruikelijk een volledige toeslag, oftewel 6,09%.

Zie verder hoofdstuk 8 en bijlage 4.

Nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie

Na een intensief traject is de overgang van pensioenuitvoeringsorganisatie TKP naar AZL in 2024 voltooid. De administratie bij AZL is volledig ingericht, hun dienstverlening is op peil en de gegevens op de pensioenplanner en mijnpensioenoverzicht.nl zijn actueel.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we de belangrijkste karakteristieken en kerncijfers van het pensioenfonds. In hoofdstuk 3 schetsen we de belangrijkste ontwikkelingen binnen het pensioenfonds, in hoofdstuk 4 de belangrijkste externe ontwikkelingen (zoals wijzigingen in wet- en regelgeving). In hoofdstuk 5 wordt de financiële positie van het pensioenfonds toegelicht.

In de hoofdstukken daarna worden de verschillende onderdelen van het fondsbeleid, de uitkomsten daarvan en de organisatie van het pensioenfonds nader uitgewerkt.

Het bestuur dankt de raad van toezicht, het verantwoordingsorgaan en de sociale partners voor de plezierige en constructieve samenwerking in het afgelopen jaar.

Amsterdam, 2 juni 2025

Roeland van Vledder

2 Profielschets en kerncijfers

Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV (Pensioenfonds DNB of het pensioenfonds) is een ondernemingspensioenfonds en voert de pensioenovereenkomsten uit die van toepassing zijn op de (oud)werknemers van De Nederlandsche Bank NV (DNB) en de voormalige Stichting Pensioen- en Verzekeringskamer.

Missie

Het pensioenfonds wil een zo goed mogelijke invulling geven aan de uitvoering van de pensioenovereenkomsten die de sponsor (DNB) heeft afgesloten met zijn (gewezen) werknemers. De uitvoering van de overeenkomst dient correct, maatschappelijk verantwoord en (kosten)efficiënt te geschieden. De ambitie is een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst waar kan maken.

Visie

Door invoering van de Wet toekomst pensioenen wijzigt het pensioenstelsel. Onveranderd is echter het streven naar een goed pensioen voor de deelnemers. Pensioenfonds DNB wil daarom klaar zijn voor de toekomst, ongeacht hoe het pensioenlandschap zich gaat ontwikkelen. Dat betekent dat het pensioenfonds een professioneel, efficiënt en wendbaar pensioenfonds wil zijn dat in staat is om snel in te spelen op veranderingen en tijdig te acteren om de belangen van de deelnemers op de lange termijn te waarborgen. Een solvabele en stabiele financiële positie en een bijdrage leveren aan een positieve maatschappelijke impact zijn essentieel voor het vertrouwen in het pensioenfonds. Pensioenfonds DNB voert daarom een transparant en verantwoord beleggingsbeleid met aandacht voor duurzaamheid. Pensioenfonds DNB staat bovendien dicht bij de deelnemer en communiceert aansprekend en persoonlijk over risico's, rechten en koopkracht van actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, en over de toekomst van het pensioenfonds.

Doelstelling

De doelstelling van het pensioenfonds is het verstrekken van nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten, en daarnaast het streven (voorwaardelijk: voor zover de middelen van het pensioenfonds het toelaten, dus afhankelijk van de dekkingsgraad, en conform wet- en regelgeving) naar het waardevast houden van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Om uitvoering te geven aan deze hoofddoelstelling, de missie en de visie, heeft het bestuur de hoofddoelstelling vertaald in een achttal concrete doelstellingen. Hierna is in het kort weergegeven in hoeverre de doelstellingen in 2024 zijn gerealiseerd. Nadere toelichting hierover is te vinden in de volgende hoofdstukken.

Doelstelling 1: Verantwoorde pensioenopbouw

Het pensioenfonds streeft naar een verantwoorde pensioenopbouw die recht doet aan de door de sociale partners vastgestelde pensioenovereenkomst voor alle actieve deelnemers.

Het pensioenfonds heeft de opdracht tot uitvoering van de door sociale partners afgesproken pensioenovereenkomst aanvaard, waarbij de pensioenopbouw minimaal 1,49% moet zijn. Indien de opbouw onder 1,49% komt, treedt het bestuur in overleg met sociale partners. Dit wordt getoetst aan de hand van het toetsingskader van het bestuur (zie paragraaf 5.2).

In 2024 (en 2025) kon de maximale pensioenopbouw van 1,875% gerealiseerd worden.
Het pensioenfonds voldoet hiermee aan doelstelling 1.

In het kader van de Wet toekomst pensioenen is een nieuwe pensioenregeling afgesproken. De transitie van Pensioenfonds DNB wordt voorzien voor 1 juli 2026. Sociale partners hebben afgesproken de huidige pensioenregeling, die tot en met 2024 gold, te continueren tot aan de overgang naar de nieuwe pensioenregeling (voorzien voor 1 juli 2026).

Doelstelling 2: Verstrekken van de nominale pensioenaanspraken

Als het eigen vermogen kleiner of gelijk is aan het vereist eigen vermogen streeft het pensioenfonds ernaar om de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zoveel mogelijk te waarborgen, op een wijze die tegemoetkomt aan evenwichtigheid tussen de generaties.

Het pensioenfonds heeft de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten niet hoeven te korten (verlagen), waardoor de nominale pensioenaanspraken onverkort konden worden verstrekt. Daardoor is deze doelstelling behaald. Middels de vier toetsen uit het toetsingskader wordt regelmatig beoordeeld of het fondsbeleid leidt tot realisatie van de doelstellingen en of dit evenwichtig gebeurt. Ook wordt in de gaten gehouden of de uitkomsten van het beleid binnen de kaders blijven zoals afgesproken met sociale partners (zie paragraaf 5.2).

Ook in de aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel wil het bestuur de nominale aanspraken veiligstellen. Het bestuur bewaakt daarom of er aanpassingen in (met name) het beleggingsbeleid nodig zijn om te zorgen dat het pensioenfonds zonder drastische maatregelen de transitie naar het nieuwe pensioencontract kan uitvoeren. Dit wordt gezien in samenhang met doelstelling 3.

Doelstelling 3: Streven naar waardevast houden van pensioenaanspraken en -rechten

Als het eigen vermogen groter of gelijk is aan het vereist eigen vermogen streeft het pensioenfonds naar het waardevast houden van de pensioenaanspraken en pensioenrechten voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, op een wijze die borging geeft aan de evenwichtigheid tussen de generaties.

De afgelopen jaren hebben we een nagenoeg volledige toeslag kunnen verlenen, waarmee het bestuur deze doelstelling als grotendeels behaald beschouwt.

In 2024 was er een toeslag mogelijk van 95,1% van de maatstaf (prijsinflatie of loonontwikkeling). Hierdoor is de toeslagachterstand nauwelijks opgelopen. Wel zijn er de afgelopen jaren achterstanden ontstaan voor alle groepen deelnemers. De maximale achterstand ten opzichte van de volledige toeslag is 10,64% (dit geldt voor gewezen en gepensioneerde deelnemers die de prijsinflatie volgen). Het bestuur streeft ernaar deze achterstanden in te halen, maar dit is afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds en wet- en regelgeving. Hiervoor is nog maar een korte periode beschikbaar: tot aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel (voorzien voor 1 juli 2026).

Doelstelling 4: Bewaken en streven naar kostenefficiëncy met behoud van kwaliteit

Het pensioenfonds streeft ernaar om de kosten per deelnemer ten minste op een gemiddeld niveau te houden ten opzichte van vergelijkbare pensioenfonds. Hierbij streeft het pensioenfonds naar een optimale verhouding tussen kosten en kwaliteit van de dienstverlening voor de deelnemers en werkgever.

Bij iedere uitbesteding of inhuur van diensten wordt een gedegen selectietraject doorlopen, waarbij de verschillende partijen op een aantal criteria worden gescoord. Eén van de criteria is de kosten. Het bestuur streeft naar een goede prijs/kwaliteitverhouding. De kosten worden bij de jaarlijkse evaluatiegesprekken meegenomen.

De (pensioenuitvoerings)kosten per deelnemer in 2024 worden door het bestuur acceptabel geacht, gezien het serviceniveau dat wordt nagestreefd, de complexiteit van de regeling en de aard van het pensioenfonds. Ondanks de extra kosten voor de implementatie bij AZL en de voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel, komen we in vergelijking met vergelijkbare pensioenfonds (qua omvang en qua vermogen) nog steeds uit onder het gemiddelde.

Het bestuur vindt de vermogensbeheerkosten in 2024 acceptabel, gezien de kwaliteit van de dienstverlening, het passieve beheer van de beleggingsportefeuille en het feit dat er geen sprake is van een performance fee.

Hiermee is deze doelstelling behaald.

Doelstelling 5: Beheerste bedrijfsvoering

Het pensioenfonds streeft naar een beheerste bedrijfsvoering waarbij operationele risico's zijn gemitigeerd binnen acceptabele tolerantiegrenzen en waarbij het pensioenfonds in staat is de wet- en regelgeving en eigen interne richtlijnen te handhaven.

Omdat het pensioenfonds vrijwel alle operationele werkzaamheden heeft uitbesteed, betreft dit vooral de uitvoeringsorganisaties. Het pensioenfonds maakt met al zijn uitvoeringsorganisaties en dienstverleners contractueel vastgelegde afspraken en monitort deze minimaal ieder kwartaal.

De uitvoeringsorganisaties en dienstverleners hebben een meldplicht bij incidenten.

In 2023/2024 is de pensioenadministratie overgegaan van TKP naar AZL. Hierbij is vertraging opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke planning en er is een aantal incidenten geweest bij de implementatie. Hier is actief, tijdig en accuraat op gereageerd door het bestuur.

De uitbetaling van de pensioenuitkeringen is nimmer in gevaar geweest.

De pensioenplanner was niet het gehele jaar beschikbaar, maar deelnemers konden te allen tijde terecht bij de Pensioendesk voor oude pensioenoverzichten, vragen en berekeningen over hun pensioenaanspraken of -rechten.

Het bestuur beschouwt deze doelstelling in 2024 als behaald.

Doelstelling 6: Integere bedrijfsvoering

Het pensioenfonds streeft naar een betrouwbare reputatie als pensioenuitvoerder. Het pensioenfonds ziet integriteit als een vast onderdeel in zijn handelen ten behoeve van de borging van een betrouwbare reputatie. Hierbij hanteert het pensioenfonds zijn eigen richtlijnen waarbij minimaal aan de wet- en regelgeving wordt voldaan.

Het pensioenfonds is zich te allen tijde bewust van mogelijke reputatierisico's en heeft dan ook een lage risicotolerantie ten aanzien van integriteitsrisico's. Ieder jaar wordt door de externe compliance officer getoetst of alle verbonden personen zich aan de gedragscode hebben gehouden. Dit bleek in 2024 het geval (zie paragraaf 9.7). Ook beschikt het pensioenfonds over integriteitsbeleid en besteedt hier in elke bestuursvergadering aandacht aan.

Het pensioenfonds stelt hoge eisen aan zijn uitvoeringsorganisaties.

Het bestuur beschouwt deze doelstelling in 2024 als behaald.

Doelstelling 7: Draagvlak

Het pensioenfonds kent een breed draagvlak onder deelnemers, wat tot uiting komt in een hoog pensioenbewustzijn en tevredenheid bij deelnemers over de uitvoering van de pensioenregeling. Het pensioenfonds streeft hierbij naar een maximale binding van de deelnemers met het pensioenfonds om het draagvlak te behouden.

Het pensioenfonds streeft ernaar zijn deelnemers door goede communicatie mee te nemen in de besluitvorming en de evenwichtigheid daarbij. Daarnaast vraagt het pensioenfonds naar de mening van zijn deelnemers. Periodiek wordt onderzoek gedaan hoe deelnemers over het pensioenfonds en zijn communicatie denken. Ook worden onderzoeken gehouden over de mening van de deelnemers over maatschappelijk verantwoord beleggen en de risicohouding van deelnemers.

Het bestuur meent dat het daarmee een goed beeld heeft van de wensen van zijn deelnemers en dat onder de deelnemers voldoende draagvlak bestaat voor het pensioenfonds.

Bestuursleden hebben regelmatig overleg met de stakeholders (werkgever, ondernemingsraad/vakorganisaties en Belangenvereniging Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers DNB). Het bestuur is zich ervan bewust dat het nieuwe pensioenstelsel grote wijzigingen met zich meebrengt en dat het draagvlak onder de deelnemers na de transitie op andere waarden gebaseerd zal zijn. Het bestuur heeft hier in 2024 aandacht aan besteed en zal dit blijven doen in de aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het bestuur beschouwt deze doelstelling als gerealiseerd.

Doelstelling 8: Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het pensioenfonds integreert zo veel als mogelijk maatschappelijk verantwoord beleggen in de beleggingscyclus.

Het pensioenfonds heeft een ambitie geformuleerd op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. In 2023 is het beleid aangescherpt en vrijwel volledig geïmplementeerd. Er zijn stappen gezet de beleggingen verder in lijn te brengen met het klimaatakkoord van Parijs.

Gezien het hoge ambitieniveau dienen er nog enkele stappen gezet te worden. Het beleid wordt regelmatig herijkt en gebenchmarkt, waarbij de maatschappelijke ontwikkelingen meegenomen worden. In 2024 is het beleid bijna volledig geïmplementeerd.

Het bestuur heeft in december het beleggingsplan 2025 vastgesteld. Daar waar het bestuur eerder had gekozen voor een opt-out bij artikel 4 van de Informatieverschaffingsverordening SFDR (het pensioenfonds houdt vooralsnog geen rekening met de belangrijkste ongunstige effecten van de eigen beleggingsbeslissingen inzake duurzaamheid), is in december besloten tot een opt-in.

Omdat dit een onderwerp is dat continu in ontwikkeling blijft en aandacht blijft vragen van het bestuur, beschouwt het bestuur deze doelstelling grotendeels gerealiseerd.

Strategie

Om onze missie, visie en doelstelling te kunnen uitvoeren en hoge kwaliteit te leveren, volgen we het door ons uitgezette beleid, hanteren we de normen voor goed pensioenfondsbestuur en werken we goed samen met de verschillende stakeholders, zoals werkgever, vakorganisaties, Belangenvereniging Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers De Nederlandsche Bank NV, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht. Uitvoerende partijen en dienstverleners worden zorgvuldig uitgekozen en regelmatig geëvalueerd. Het pensioenfonds laat het belang van de deelnemers leidend zijn in zijn handelen.

Het bestuur heeft eerder besloten de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel als zelfstandig pensioenfonds te willen maken. Van belang daarbij was dat er zo veel mogelijk, binnen de wettelijke grenzen, eigen keuzes gemaakt kunnen worden en de (goede) financiële positie van het pensioenfonds meegenomen kan worden naar het nieuwe pensioencontract. Dit is makkelijker te realiseren als zelfstandig pensioenfonds dan als onderdeel van een groter geheel.

Het bestuur is gestart om de strategie na de transitie verder te bepalen. Van belang daarbij is te kijken hoe het pensioenfonds in het nieuwe landschap na de transitie past mede in het licht van de kostenontwikkeling en de toegevoegde waarde van een eigen pensioenregeling.

In 2024 hebben sociale partners hun transitieplan aan het pensioenfonds doen toekomen. Het bestuur is bezig met de beoordeling van de evenwichtigheid, inclusief de trajecten via het verantwoordingsorgaan en raad van toezicht. Naar verwachting wordt in het tweede kwartaal 2025 het invaarverzoek voor de invaardatum 1 juli 2026 ingediend bij toezichthouder DNB. Hierna zal de nieuwe pensioenregeling ingeregeld worden in de administratie, inclusief de ketenadministratie met de vermogensbeheerders.

Er zal extra aandacht worden besteed aan de communicatie met onze stakeholders.

Het bestuur wil klaar zijn om gewenste veranderingen in de toekomst beheerst en snel door te kunnen voeren.

De communicatie richting de deelnemers zal in toenemende mate digitaal zijn, aansluitend bij de tijdgeest.

Succesfactoren

Voor het realiseren van de doelstellingen en de strategie heeft het pensioenfonds succesfactoren benoemd. Door deze te vertalen naar meetbare prestatie-indicatoren (KPI's) kan het pensioenfonds periodiek de voortgang met betrekking tot de strategie en doelstellingen meten en waar nodig bijsturen. In de betreffende hoofdstukken staat voor zover relevant een toelichting op deze succesfactoren.

Verandervermogen / strategische wendbaarheid

Om de strategie effectief aan te kunnen passen, is het van belang dat het pensioenfonds in staat is tijdig in te spelen op kansen die zich aandienen en dat het pensioenfonds voldoende robuust is om de gevolgen van onvoorziene veranderingen op te vangen.

Managen van verwachtingen

Het streven naar een hoog pensioenbewustzijn en tevredenheid, dan wel het creëren van draagvlak, omvat niet uitsluitend het waarmaken van de (financiële) ambitie, maar vraagt ook om het goed managen van de verwachtingen van actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden (onder andere via goede communicatie).

Integratie van milieu-, sociale- en governancefactoren

Om het maatschappelijk verantwoord beleggen te verankeren in de beleggingscyclus is integratie van milieu-, sociale en governance factoren in beleggings-, risicomanagement- en communicatieprocessen noodzakelijk.

Prudent beleggingsbeleid

Een prudent beleggingsbeleid maakt onderdeel uit van een verantwoorde pensioenopbouw.

Balansbeheer

Om te zorgen dat enerzijds voldoende rendement wordt behaald om de ambitie waar te kunnen maken en anderzijds de kans op korten zoveel als mogelijk wordt beperkt, wordt gezorgd voor een optimale balans tussen korte-termijnrisico's en lange-termijnambitie. Daarbij wordt ook vooruitgekeken naar de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Complexiteit

Voor een (kosten)efficiënte uitvoering wordt de complexiteit in de uitvoering zoveel mogelijk beperkt. Hoe minder complexiteit, hoe eenvoudiger het is de pensioenregeling en administratie aan te passen aan het nieuwe pensioenstelsel.

Governance

Een goede governance vormt de basis voor de beheersing van de bedrijfsvoering; adequate besturing en 'checks and balances' versterken de beheersing van risico's.

Regie over de uitbesteding

Om grip te houden op de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, is een adequate governance rondom de uitbesteding cruciaal.

Compliance raamwerk

Om een betrouwbare reputatie te behouden is een robuust compliance raamwerk met bijpassende risicocultuur benodigd. Hiermee is het pensioenfonds in staat (blijvend) te voldoen aan wet- en regelgeving, interne regels en ethische normen.

Nieuw pensioenstelsel

De missie, visie, strategie en doelstellingen zoals die gelden na de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel worden komend jaar uitgewerkt.

Kerncijfers

Standen zijn per het einde van het genoemde jaar;
stromen betreffen de betreffen de hele verslagperiode.
Bedragen in duizenden euro, tenzij anders aangegeven.

Balanswaarde van de beleggingen

	2024	2023	2022	2021	2020
Vastgoed	26.364	36.203	28.807	36.117	321.214
Aandelen	901.423	801.865	705.363	1.016.356	678.317
Vastrentende waarden	1.452.717	1.378.182	1.225.202	1.533.797	1.468.215
Derivaten (inclusief negatieve derivaten)	-33.039	-47.063	-115.694	194.766	359.420
Overige beleggingen	20.079	6.370	5.791	7.365	8.969
Totaal	2.367.544	2.175.557	1.849.469 ¹⁾	2.788.401 ¹⁾	2.836.135 ¹⁾

Reserves

Algemene reserve	631.904	570.858	484.729	658.284	409.339
Bestemmingsreserve premie-egalisatiepot	1.859	1.727	1.747	4.537	5.597

Totaal	633.763	572.585	486.476	662.821	414.936
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	1.740.469	1.615.808	1.476.828	1.929.628	2.065.016
Overige technische voorzieningen	1.609	1.829	2.187	3.419	1.152

Totaal	1.742.078	1.617.637	1.479.015	1.933.047	2.066.168
---------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Premiebijdragen	60.303	52.503	48.081	44.814	43.600
-----------------	--------	--------	--------	--------	--------

Pensioenuitkeringen	58.735	55.707	52.693	49.437	48.218
---------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Totaal toegerekende pensioenuitvoerings- en administratiekosten	1.898 ²⁾	1.483	1.014	1.154	1.338
---	---------------------	-------	-------	-------	-------

Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer (op basis van actieve deelnemers en pensioengerechtigden)	454 ²⁾	367	254	299	354
---	-------------------	-----	-----	-----	-----

1) Vergelijkende cijfers zijn aangepast.

2) De toename van de kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de projectkosten (Wtp).

	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten vermogensbeheer	3.838	3.915 ¹⁾	4.088	4.595	4.389
Transactiekosten	1.653	694	260	1.662	652 ²⁾
Totale kosten vermogensbeheer	5.491	4.609	4.348	6.257	5.041
Kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,22%	0,26% ¹⁾	0,17%	0,18%	0,19%
Transactiekosten in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,07%	0,03%	0,01%	0,07%	0,03%
Totale kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,29%	0,29%	0,18%	0,25%	0,22%
Beleggingsrendementen					
Bijdrage in rendement beleggingen matching	1,60%	6,15%	-18,10%	-5,00%	8,50%
Bijdrage in rendement beleggingen return ³⁾	6,80%	5,70%	-6,30%	9,80%	3,20%
Totaal rendement beleggingsportefeuille	8,40%	11,85%	-24,40%	4,80%	11,70%
Beleidsdekkingsgraad	137,7%	135,6%	134,0%	127,7%	113,9%
Dekkingsgraad	136,3%	135,3%	132,8%	134,1%	119,8%
Marktwaaardekkingsgraad	136,3%	135,3%	132,5%	130,2%	112,7%
Reële dekkingsgraad	102,5%	99,9%	101,9%	101,7%	93,4%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,3%	104,3%	104,0%	104,2%	104,3%
Vereiste dekkingsgraad	115,4%	115,3%	116,3%	115,1%	113,6%
Toeslagverlening					
Actieve deelnemers	2,94%	4,30%	9,63%	0,68%	0,10%
Inactieve deelnemers ex-PVK (voor 1 januari 2005)	6,09%	6,30%	3,01%	2,90%	2,80%
Inactieve deelnemers DNB (voor 1 januari 2003)	5,79%	6,15%	2,98%	1,04%	2,07%
Inactieve deelnemers DNB (na 1 januari 2003) en premievrije aanspraken	2,94%	4,30%	9,63%	0,68%	0,10%
Aantallen					
Deelnemers	2.525	2.430	2.342	2.258	2.194
Gewezen deelnemers	2.379	2.278	2.137	1.978	1.951
Uitkeringsgerechtigden	1.657	1.611	1.646	1.596	1.582
Totaal	6.561	6.319	6.125	5.832	5.727

1) Inclusief nagekomen kosten Caceis 2022.

2) Naar aanleiding van een nieuwe opgave van vermogensbeheerder Robeco zijn de transactiekosten voor de categorie aandelen over boekjaren 2020 en 2019 gewijzigd ten opzichte van hetgeen in de respectievelijke jaarverslagen gepubliceerd is.

3) Inclusief valutaoverlay.

3 Interne ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen binnen het pensioenfonds kort benoemd. In de volgende hoofdstukken gaan we in op de externe ontwikkelingen en de financiële situatie van het pensioenfonds. In de hoofdstukken 6 en volgende worden de verschillende onderdelen voor zover nodig nader toegelicht.

Pensioenregeling

Sociale partners zijn in 2020 de pensioenregeling voor 2021 - 2024 overeengekomen. Een belangrijke wijziging ten opzichte van de regeling voor 2020 is dat het bestuur voortaan elk jaar het opbouwpercentage vaststelt op basis van de beschikbare financiële middelen. Hiervoor worden zowel de premie als, indien nodig, de beschikbare middelen uit het premie-egalisatiedepot gebruikt. Voor 2024 was de maximale opbouw van 1,875% mogelijk.

De pensioenregeling loopt tot en met 2024. Sociale partners hebben afgesproken dat de huidige pensioenregeling doorloopt tot aan de transitie naar de nieuwe pensioenregeling conform de Wet toekomst pensioenen, die gepland staat voor 1 juli 2026. Ook voor 2025 is de maximale opbouw van 1,875% mogelijk.

Nieuwe pensioenregeling

Door invoering van de Wet toekomst pensioenen wordt een nieuw pensioenstelsel ingevoerd. Pensioenfondsen dienen te bepalen of ze bestaande pensioenaanspraken en -rechten over willen brengen naar het nieuwe stelsel ('invaren').

Daarbij dient een nieuwe pensioenregeling afgesproken te worden door sociale partners (werkgever en vakorganisaties, in casu FNV Finance en Vereniging van Werknemers DNB). Sociale partners maken daarbij verschillende keuzes, waarvan het pensioenfondsbestuur moet beoordelen of deze keuzes evenwichtig zijn. Daarbij moet de nieuwe regeling uitvoerbaar, financieerbaar en uitlegbaar zijn. Zo ja, dan kan het pensioenfonds de opdracht tot uitvoering van de pensioenregeling aanvaarden. Bij het eindoordeel over de nieuwe pensioenregeling wordt het verantwoordingsorgaan om advies gevraagd en de raad van toezicht om goedkeuring. Ook moet goedkeuring (in de vorm van een beschikking dat er geen verbod wordt opgelegd) ontvangen worden van toezichthouders DNB en AFM.

Sociale partners van DNB hebben gekozen voor een solidaire pensioenregeling, waarbij de standaard van invaren wordt gevolgd.

In nauw overleg met het pensioenfondsbestuur is vorm gegeven aan de nieuwe pensioenregeling, waarbij het pensioenfonds heeft gewaakt voor de uitvoerbaarheid van de nieuwe regeling. Naar aanleiding hiervan worden nog enkele aanpassingen gedaan in de nieuwe pensioenregeling. Deelnemers worden hierover geïnformeerd.

De beoogde transitiedatum is 1 juli 2026. De benodigde documenten zijn in mei 2025 ingediend bij toezichthouders DNB en AFM, na ontvangst van een positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht. De voorbereidingen voor implementatie van de nieuwe regeling in de administratiesystemen bij AZL zijn reeds gestart.

Zie hoofdstuk 16 voor een nadere uitleg over de nieuwe pensioenregeling.

Toeslagverlening

Op basis van de toekomstbestendige indexatieregel en de beleidsdekkingsgraad per 31 december besluit het bestuur over de voorwaardelijke toeslagverlening (indexatie, verhoging van de pensioenen). Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% kan er een (gedeeltelijke) toeslag verleend worden. Er kan een volledige toeslag verleend worden als de beleidsdekkingsgraad minimaal gelijk is aan de Toekomst Bestendige Indexatie (TBI)-grens (zie www.dnbpensioenfonds.nl voor een uitgebreide toelichting op de TBI-grens). Op basis van deze regelgeving heeft het bestuur in 2024 een nagenoeg volledige toeslag kunnen verlenen conform het geldende toeslagbeleid.

Het bestuur heeft er niet voor gekozen om gebruik te maken van het transitie-FTK. Het verschil tussen de gerealiseerde toeslag en de volledige toeslag die mogelijk zou zijn onder het transitie FTK is marginaal, terwijl het een uitgebreid proces is om het transitie FTK toe te passen. Dit zou bovendien tot een verlaging van de 'invaardekkingsgraad' leiden.

Voor de actieve deelnemers en het merendeel van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is de maatstaf de prijsinflatie (CPI). Over de referteperiode (1 april 2023 tot en met 31 maart 2024) bedroeg deze 3,09%. Op basis van de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2023 (135,6%) en een TBI-grens van 138,9% is per 1 juli 2024 een toeslag verleend van 95,1% van de maatstaf. Dit betekent voor deze groepen een toeslag van 2,94%.

Voor enkele groepen gewezen en gepensioneerd deelnemers is de maatstaf de loonontwikkeling bij DNB. Deze bedroeg in 2024 6,09%. Dit betekent een toeslag van 5,79% voor deze groepen.

Er is nog een kleine groep deelnemers (ex-PVK, uit dienst vóór 2005) waarvoor werkgever de gemiste toeslag aanvult tot 100% van de maatstaf (loonontwikkeling). Deze groep kreeg in 2024 een toeslag van 6,09%.

Als gevolg van deze toeslagverlening zijn de indexatieachterstanden iets opgelopen tot maximaal 10,64% voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden die toeslagen krijgen op basis van de prijsinflatie. Voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden die toeslagen krijgen op basis van de loonontwikkeling bij DNB zijn de indexatieachterstanden opgelopen tot maximaal 8,27%. Voor de ex-PVK'ers is er geen indexatieachterstand. Voor actieve deelnemers is de indexatieachterstand maximaal 1,95%. Zie verder paragraaf 8.3 en bijlage 4.

Governance

Bestuur

Na het vertrek in 2023 van Agnes Joseph, is Mirja Constandse per 12 februari 2024 benoemd als onafhankelijk bestuurslid.

De zittingstermijn van Jos Kleverlaan liep af op 1 juli 2024; hij ambieerde geen nieuwe zittingstermijn. Hij is opgevolgd door René van Wechem als bestuurslid namens de pensioengerechtigden.

Roeland van Vledder is herbenoemd per 1 juli 2024 tot 1 juli 2027 als onafhankelijk bestuurslid en wederom aangewezen als voorzitter. Deze herbenoeming past binnen de (oude) constructie van het pensioenfonds van drie maal drie zittingstermijnen. Per 1 januari 2024 geldt de herziene Code Pensioenfondsen (zie hoofdstuk 4, paragraaf 9.7 en bijlage 5), waarbij de maximale zittingstermijn voor bestuursleden is teruggebracht tot twee maal vier jaren. Roeland van Vledder is benoemd met ingang van 1 februari 2018, zodat hij over de (nieuwe) totale zittingstermijn van acht jaren heen gaat met ruim één jaar. In het kader van de continuïteit, zeker in deze periode van transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, is het bestuur content met de nieuwe zittingstermijn van Roeland, zodat hij naar verwachting de transitie kan voltooien als bestuursvoorzitter.

Verantwoordingsorgaan

Diny Tiellemans is lid van het verantwoordingsorgaan namens de werkgever. Aangezien zij in 2025 met pensioen is gegaan, treedt zij per 1 juli 2025 af. Het verantwoordingsorgaan heeft Ria Roerink benoemd als haar opvolger. In 2025 treden verder Erich Abeen (1 juli) en Carel van den Berg (1 oktober) af. Zij behoren geen van beiden daarna nog tot hun doelgroep (gewezen deelnemers resp. actieven) en zijn derhalve niet herbenoembaar. Het proces om geschikte opvolgers te vinden, is gestart.

Raad van toezicht

In 2024 zijn er geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de raad van toezicht.

Sako Zeverijn is per 19 februari 2024 herbenoemd door het verantwoordingsorgaan voor een nieuwe periode van vier jaren.

Statuten en huishoudelijke reglementen

De statuten zijn per 28 april 2025 aangepast, met name in verband met de wijziging van de zittingstermijnen. Om deze in lijn te brengen met de Code Pensioenfondsen zijn de zittingstermijnen van bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan teruggebracht van drie termijnen van drie jaar, naar twee termijnen van vier jaar. Verder zijn er slechts enkele aanscherpingen in formulering gedaan.

Ook de huishoudelijke reglementen van het bestuur en het verantwoordingsorgaan zijn hiermee in lijn gebracht.

Uitbesteding

Het pensioenfonds heeft beleid inzake uitbesteding van werkzaamheden en inhuur van overige dienstverlening. Bij een selectieprocedure wordt dit beleid doorlopen. Een gedegen selectieproces en goede afspraken met de dienstverleners dragen bij aan de realisatie van de doelstelling kostenefficiëntie met behoud van kwaliteit en de doelstelling beheerste bedrijfsvoering.

De uitbesteding wordt onder andere bewaakt door een jaarlijkse beoordeling van de ISAE 3402 type II rapportages, rapportages over de uitgevoerde dienstverlening (zijn de afspraken uit de service level agreement nagekomen?) en de rapportages over de niet financiële risico's.

Pensioenuitvoeringsorganisatie

Per 1 januari 2023 is het pensioenfonds overgegaan van TKP Pensioen B.V. naar AZL N.V. voor de pensioenadministratie en communicatie voor het pensioenfonds.

De implementatie bij AZL heeft langer geduurd dan vooraf gepland en is in de tweede helft van 2024 afgerond. Alle data, in de administratie, in de pensioenplanner, bij mijnpensioenoverzicht.nl, etc., zijn up to date.

De implementatie bij AZL heeft vertraging opgelopen doordat er zaken in de pensioenregeling naar voren kwamen die opgehelderd moesten worden. Er moesten ook nog enkele wijzigingen in de pensioenregeling aangebracht worden, waarvoor overleg met sociale partners nodig was. Hoewel hier tijd voor nodig was, is de pensioenregeling verder vereenvoudigd, en daarmee ook beter c.q. goedkoper uitvoerbaar. Hierbij zijn geen rechten of aanspraken van deelnemers verloren gegaan.

Met AZL zijn een uitbestedingsovereenkomst en een service level agreement (SLA) afgesloten. AZL rapporteert ieder kwartaal over de nakoming van de SLA-afspraken.

Fiduciair manager

Per 1 april 2024 is Aegon Asset Management de nieuwe fiduciair manager van het pensioenfonds.

Aegon kwam als beste partij naar voren omdat deze qua aanpak en inrichting van de dienstverlening het beste paste bij de wensen en cultuur van het pensioenfonds met een acceptabel kostenniveau. Ook zijn zij goed voorbereid op de komende ontwikkelingen rondom de Wtp.

Er is afscheid genomen van BlackRock. De transitie is goed verlopen.

Ook het beheer van de LDI-portefeuille (de matchingportefeuille) is bij Aegon ondergebracht, omdat richting de overgang naar de Wtp het beheer van deze portefeuille efficiënter kan worden ingericht tegen lagere kosten. Hoewel het bestuur tevreden was over Cardano is derhalve afscheid van hen genomen.

Beloningsbeleid

In verband met het tijdrovende dossier inzake de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel (Wet toekomst pensioenen) is er voor leden van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan een extra tijdtoeslag toegekend van 25% van de betreffende vte (voltijd equivalent score) voor de periode september 2023 tot en met juni 2024. Deze periode is verlengd tot en met december 2024, aangezien het traject richting het nieuwe pensioenstelsel langer doorliep.

Zie verder paragraaf 10.1.

Beleggingen

Rendement

De matchingportefeuille (strategisch gezien 62,6% van de totale portefeuille) leverde een rendement van 2,79%. De returnportefeuille (zo'n 37,4% van de totale portefeuille) kwam uit op een rendement van 21,94%. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de valutaafdekking. Op de totale beleggingen van het pensioenfonds is gedurende 2024 (inclusief valutahedge) een rendement behaald van 8,44%. Beleggingen hebben daarmee positief bijgedragen aan de dekkingsgraad.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds is in 2024 licht gestegen. De actuele dekkingsgraad (o.b.v. DNB rentetermijnstructuur) bedroeg 136,3% ultimo december 2024. Dit is een toename van +1,0%-punt t.o.v. de dekkingsgraad ultimo december 2023 (135,3%). De beleids-dekkingsgraad is met +2,1%-punt gestegen van 135,6% ultimo december 2023 naar 137,7% ultimo december 2024.

Strategische normportefeuille 2024

De strategische beleggingsportefeuille bestond in 2024 uit 42,6% obligaties/LDI (liability driven investment), 10% Euro IG Bedrijfsobligaties, 10% Nederlandse hypotheeklen en 37,4% aandelen.

De maatstaf voor de renteafdekking is ten opzichte van 2023 ongewijzigd gebleven, te weten 75% van het marktrenterisico van de dekkingsgraad (nominale pensioenverplichtingen + buffer). Voor een goede transitie naar het nieuwe pensioenstelsel is van belang dat de financiële positie van het pensioenfonds zo goed mogelijk is. Omdat de dekkingsgraad van het pensioenfonds hoog is, zorgt het afdekken van het renterisico van de dekkingsgraad zowel op de korte termijn (richting het transitiemoment) als op de lange termijn voor een meer stabiele financiële positie.

De afdekking van het valutarisico is ten opzichte van 2023 ongewijzigd gebleven. Het pensioenfonds dekt de Amerikaanse dollar, het Britse pond, de Japanse yen, de Hongkong dollar en de Canadese dollar strategisch voor 75% af.

Het uitgangspunt van de beleggingsportefeuille is dat deze bijdraagt aan zowel het verstrekken van de nominale aanspraken als aan het zo veel mogelijk waardevast houden van de pensioenrechten en -aanspraken. Het wettelijk kader waarin dit nu gebeurt is het FTK. Het bestuur heeft inmiddels ook de beleggingsmix vastgesteld in het nieuwe pensioenstelsel en een planning gemaakt voor de transitie van de huidige beleggingsmix naar de nieuwe beleggingsmix. Op deze manier wordt voorkomen dat het pensioenfonds nu besluiten zou nemen die straks ongewenst zijn.

Het bestuur beoordeelt de meest gangbare beleggingscategorieën iedere drie jaar om te bepalen of het een belegbare categorie is. Gegeven de wens van het bestuur om de returnportefeuille verder te diversifiëren zijn in 2024 investment cases uitgevoerd op de beleggingscategorieën hoogrentende obligaties, private debt en real assets. Het bestuur heeft mede op basis hiervan besloten om de returnportefeuille verder te diversifiëren met hoogrentende obligaties en real assets. De categorie hoogrentende obligaties gaat geheel met private debt ingevuld worden en de categorie real assets met een combinatie van niet-beursgenoteerd vastgoed (75%) en beursgenoteerd vastgoed (25%). Binnen deze categorieën gaat ook invulling gegeven worden aan de ambitie om impact investeringen te doen. Het pensioenfonds gaat in 2025 starten met de opbouw van de illiquide beleggingscategorieën (private debt en niet-beursgenoteerd vastgoed). Dit zal geleidelijk gedurende de tijd plaatsvinden. Bij iedere allocatie geldt dat het uitgangspunt is om

het risicoprofiel gelijk te houden. Dit wordt bewerkstelligd door een specifieke verhouding tussen aandelen en staatsobligaties aan te houden.

Ten slotte is in 2024 een nieuwe investment case uitgevoerd op de categorie investment grade credit (bedrijfsobligaties met een hoge kredietwaardigheid), vooruitlopend op de selectie van de vermogensbeheerder en de feitelijke implementatie van het investment grade credit / green bond mandaat.

De beleggingscategorieën investment grade credit, inflatie gerelateerde obligaties, aandelen (ook die van opkomende markten), Nederlandse hypotheeklen, beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd vastgoed en private debt ziet het pensioenfonds als belegbare beleggingscategorieën en zijn daarom meegenomen bij de studie naar de inrichting van de strategische normportefeuille voor 2025.

Het bestuur heeft de sanctiewetgeving op beleggingsgebied nageleefd. Ten tijde van de inval van Rusland in Oekraïne was er één kleine allocatie naar een Russische bank, waarvoor meteen een verkoopopdracht is gegeven. De markt was echter niet liquide op het moment van het inleggen van deze verkooporder en is dat nog steeds niet. Derhalve is de verkoop nog niet gerealiseerd. Dit aandeel is door het pensioenfonds afgeboekt naar nul.

Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

Het pensioenfonds wenst een 'voorloper' te zijn op gebied van MVB (geen koploper, maar wel voorlopend op de meerderheid). Om invulling te geven aan deze ambitie worden er continue stappen gezet om het beleid impactvoller te maken.

De doelstellingen van het beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen zijn onveranderd:

1. Beleggen in een betere wereld;
2. Het reduceren van CO2 uitstoot;
3. Het uitsluiten van ongewenste beleggingen;
4. Het uitoefenen van actief aandeel- en obligatiehouderschap.

In 2024 zijn de volgende stappen gezet om het beleid impactvoller te maken:

- Binnen de matchingportefeuille is de allocatie (van 10% van de totale beleggingsportefeuille) naar investment grade credits / green bonds geïmplementeerd. Dit mandaat dient voor tenminste 50% uit green, social of sustainable bonds te bestaan ter financiering van projecten met directe milieu en/of klimaat en/of sociale voordelen. Er mag niet worden belegd in obligaties met een negatieve Sustainable Development Goals (SDG) score. De CO2 uitstoot van de portefeuille dient lager of gelijk te zijn aan de CO2 uitstoot van de ICE Euro Corporate Climate Transition benchmark.
- De ambitie van het pensioenfonds om op termijn (uiterlijk eind 2026) ten minste 5% van de portefeuille te investeren c.q. vrij te maken voor impact beleggingen zal worden ingevuld met allocaties naar (impact) private debt en niet-beursgenoteerd vastgoed.
- In 2025 gaat het pensioenfonds zijn MVB-beleid integraal tegen het licht houden.

SFDR (sustainable finance disclosure regulation)

Het pensioenfonds classificeert de pensioenregeling als een artikel 8 product in het kader van de SFDR ¹⁾. Dit betekent dat duurzaamheids- of ESG ²⁾ gerelateerde aspecten gepromoot worden.

Deze classificatie schept enkele rapportageverplichtingen, zie hiervoor bijlage 6.

In het rapportagetemplate wordt tevens ingegaan op de alignment met de EU taxonomie. Over 2024 bedraagt deze alignment 9,61%. In 2024 heeft het bestuur besloten tot een opt-in op artikel 4 van SFDR. Dit betekent dat het pensioenfonds verklaart rekening te houden met de belangrijkste ongunstige effecten van zijn eigen beleggingsbeslissingen aangaande duurzaamheidsfactoren. Dit betekent aanvullende transparantie- en rapportageverplichtingen (voor het eerst in 2025) voor het pensioenfonds.

¹⁾ SFDR: sustainable finance disclosure regulation. Opgenomen in Verordening (EU) 2019/2088 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële dienstensector.

²⁾ ESG: environment, social, governance.

Interne audits

Het pensioenfonds neemt op bestuurlijk niveau deel aan risk en auditoverleggen en bijeenkomsten bij de uitbestedingspartners en neemt, als dat zinvol geacht wordt, deel aan audits die door de gezamenlijke klanten van een uitbestedingspartner worden geïnitieerd.

Audit transitie van TKP naar AZL

Er is een audit gedaan op de transitie van de gegevens van TKP naar AZL. In 2024, na afronding van de transitie is hierover gerapporteerd, onderverdeeld in een rapportage over het 'inpakken' door TKP en het 'uitpakken' door AZL. De audits signaleerden een aantal verschillen maar na analyse en herstel resteerden er geen issues met materiële impact.

DORA (Digital Operational Resilience Act) gap assessment:

In 2024 is een gap analyse uitgevoerd op de positie van het pensioenfonds met betrekking tot de DORA wetgeving die vanaf 17 januari 2025 van kracht is. De openstaande punten zijn opgevolgd. Het pensioenfonds was op 17 januari 2025 nog niet helemaal DORA-compliant, aangezien er nog enkele afhankelijkheden waren van uitbestedingspartners. Inmiddels voldoet het pensioenfonds aan de DORA wetgeving.

4 Externe ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste externe ontwikkelingen die op het pensioenfonds afkomen kort benoemd. In de hierop volgende hoofdstukken worden de verschillende onderdelen voor zover nodig nader toegelicht.

Financiële markten en beleggingen

Algemeen

Het jaar 2024 stond vooral in het teken van de afnemende maar nog steeds hoge inflatie. Door de afnemende inflatie konden centrale banken de rente verlagen, maar uiteindelijk was het aantal verlagingen lager dan eerder verwacht door marktpartijen. Mede hierdoor stegen langere rentes voor de meeste ontwikkelde economieën in 2024. Het was vooral aan sterkere bedrijfswinsten te danken dat aandelen en obligaties met een hoger risicoprofiel veelal een succesvol jaar kenden.

Aandelenmarkten

Aandelen ontwikkelde markten

Aandelenkoersen in ontwikkelde markten behaalden fors positieve rendementen onder aanvoering van technologieaandelen uit de Verenigde Staten. Het rendement van de index voor ontwikkelde markten bedroeg over het jaar 26,6% (gemeten in euro's). Het rendement in de Verenigde Staten bedroeg 32,3% en was daarmee hoger dan rendementen in Europa (8,6%) en Japan (15,5%).

Aandelen opkomende markten

Het rendement van opkomende markten was in het verslagjaar positief. Het rendement bleef wel sterk achter bij het rendement van de ontwikkelde markten. Dit werd voor een belangrijk deel gedreven door een sterke tegenwind voor aandelen uit opkomende markten in het vierde kwartaal rond de overwinning van Trump bij de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Beleggers maakten zich zorgen over de impact van de voorgestelde importheffingen op goederen en diensten uit opkomende landen, wat enkele aandelenmarkten onder druk zette. Over het gehele jaar presteerden vooral enkele landen in Azië goed, met name Taiwan (+43%), dankzij de goede prestatie van enkele technologiebedrijven die profiteerden van het aanhoudende positieve sentiment rondom de vraag naar kunstmatige intelligentie.

Rente

In 2024 daalde de kortlopende Europese swaprente aanzienlijk, mede door vier renteverlagingen van de Europese Centrale Bank (ECB) in juni, september, oktober en december. Deze beleidsaanpassingen waren gericht op het terugbrengen van de inflatie naar de doelstelling van 2%.

De impact op rentes met langere looptijden (welke meer invloed hebben op het pensioenfonds) is veel lager. De 20-jaars swap rente toonde in 2024 een lichte daling van 2,5% naar 2,4%. Doordat het pensioenfonds 75% van het renterisico van de dekkingsgraad afdekt, was er sprake van een slechts zeer beperkte daling van de dekkingsgraad als gevolg van deze renteontwikkeling.

Staatsobligaties

Europese staatsobligaties met een lange(re) looptijd kenden een volatiel jaar waarin een licht negatief rendement werd behaald. Nadat rentes gedurende het eerste halfjaar opliepen, volgde in de zomer een scherpe daling. Richting het einde van het jaar werd weer een stijgende lijn ingezet.

Bedrijfsobligaties

Bedrijfsobligaties kenden een positief jaar. Door relatief goede bedrijfswinsten en een positieve ontwikkeling op aandelenmarkten presteerden bedrijfsobligaties ruim 1%-punt beter dan staatsobligaties. Verschillen tussen de sectoren waren beperkt en alle sectoren kenden een hoger rendement dan staatsobligaties. Het pensioenfonds is gedurende het jaar ingestapt in de categorie bedrijfsobligaties. Deze categorie kent een negatief rendement van 1%. Dit ligt in lijn met de benchmark.

Nederlandse hypotheek

Ondanks de afgenomen vraag naar Nederlandse hypotheek van institutionele beleggers behaalden Nederlandse hypotheek een sterk positief rendement dat aanzienlijk hoger was dan dat van staatsobligaties. De risicopremie daalde in 2024 met 0,7%-punt naar 1,3% voor een hypotheek met een 20-jaars looptijd en Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Huizenprijzen liepen op in 2024 en betalingsachterstanden bevinden zich op een relatief laag niveau.

Vooruitblik 2025

De wereldeconomie gaat een nieuwe fase in, waarbij geopolitieke spanningen oplopen en een handelsoorlog dreigt.

De wereldwijde economische groei is de afgelopen kwartalen redelijk geweest. De Amerikaanse economie heeft het bijzonder goed gedaan ondanks restrictief monetair beleid, ondersteund door sterke consumentenbestedingen en fiscale steun. De Europese economie blijft achter bij de VS, met slechts marginale groei. Met name de energiecrisis en het gebrek aan technologische innovatie hebben Europese groei de afgelopen jaren beperkt. In China is de groei onder het niveau van voor de pandemie gebleven, voornamelijk door de scherpe vertraging in de vastgoedmarkt. Ook heeft een meer interventionistische overheid mogelijk de innovatie in de private sector belemmerd. China heeft zwaar geïnvesteerd in energie-infrastructuur en geavanceerde productie. Deze investeringen hebben geleid tot overcapaciteit, maar kunnen op de lange termijn groeimotoren blijken te zijn.

In veel regio's daalt de inflatie gestaag richting de streefniveaus. Deze positieve ontwikkeling was een jaar geleden verre van zeker, wat het een opmerkelijke prestatie maakt. Hoewel de inflatie nog niet volledig onder controle is, zijn centrale banken begonnen met het versoepelen van restrictief monetair beleid, waarbij de focus verschuift van inflatiebeheersing naar economische groei.

Op korte termijn zullen politiek en fiscaal beleid waarschijnlijk zowel de macro-economie als de financiële markten beïnvloeden.

Geopolitieke risico's zullen de mondiale machtsverhoudingen beïnvloeden, aangezien economische blokken verweekeld zijn in een strijd om technologische suprematie, grondstoffen en invloed in de wereld. Fiscale posities, die al fragiel waren, zijn in veel landen verder verslechterd. In combinatie met dalende beroepsbevolkingen door demografische verschuivingen, zal dit waarschijnlijk op lange termijn de potentiële groei beperken. De opkomst van populisme vormt ook een risico voor economische groei, gezien de vaak contraproductieve beleidsmaatregelen op het gebied van handel en internationale samenwerking. Tegelijkertijd worden de stijgende kosten van klimaatverandering en gerelateerde aanpassingen een zorg nu de wereld in een ongekend tempo opwarmt.

De economische vooruitzichten voor 2025 zijn ook onzeker vanwege het beleid van president Trump. Door zijn protectionistische maatregelen, zoals verhoogde importheffingen, kan de inflatie stijgen en kan de wereldwijde handelsbalans verstoord worden. Dit kan leiden tot spanningen met handelspartners zoals China en de Europa.

Hoewel niet uitgesloten is dat de Amerikaanse economie een sterke groei kan blijven vertonen door belastingverlagingen en deregulering, kan de wereldeconomie te maken krijgen met vertragingen in de groei door handelsconflicten en verhoogde onzekerheid in de financiële markten.

Het bestuur bespreekt de ontwikkelingen op de financiële markten regelmatig, mede aan de hand van scenarioanalyses, maar heeft tot nog toe geen redenen gezien om af te wijken van het strategische beleid.

Wet- en regelgeving

Voor het fonds relevante wijzigingen worden geanalyseerd en de opvolging ervan wordt besproken in de bestuursvergaderingen.

Wet toekomst pensioenen

Per 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden.

Werkgevers, werknemers en pensioenuitvoerders krijgen de tijd om de huidige pensioenregeling aan te passen aan de nieuwe regels. Uiterlijk 1 januari 2028 moeten alle pensioenregelingen voldoen aan de nieuwe regels. Pensioenfonds DNB streeft ernaar om in 2026 over te stappen naar het nieuwe pensioenstelsel.

Binnen deze wet zijn er voor pensioenfondsen twee soorten premieregelingen. Er is een variant waarin risico's meer met elkaar gedeeld worden, de 'solidaire' premieregeling. En een variant met meer keuzevrijheid, de 'flexibele' premieregeling. Het is aan sociale partners (werkgever en vakorganisaties) om een keuze te maken voor één van beide varianten. Sociale partners bij DNB hebben gekozen voor de solidaire regeling.

De solidaire premieregeling is een premieregeling waarin meer risicodeling centraal staat. Er is een collectief beleggingsbeleid. De beleggingsresultaten worden via vooraf vastgestelde regels leeftijdsafhankelijk toegekend aan elke deelnemer. Vanaf de pensioendatum ontvangt iedereen een variabel pensioen. Dit pensioen wordt elk jaar opnieuw berekend. Het kan hoger uitvallen als de beleggingsresultaten goed zijn. Maar als de resultaten tegenvallen, kan het pensioen lager worden. Binnen een solidaire premieregeling is een buffer verplicht. Deze buffer wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat het pensioen niet of minder daalt als de beleggingsresultaten tegenvallen. Deze buffer heet solidariteitsreserve.

De reeds opgebouwde pensioenrechten en -aanspraken kunnen blijven staan, of worden omgerekend naar een pensioenkapitaal in de nieuwe regeling (invaren). De waarden van het opgebouwde pensioen wordt dan berekend en meegenomen naar de nieuwe regeling. De keuze voor wel of niet invaren is aan sociale partners. Sociale partners bij DNB hebben besloten tot invaren van de bestaande pensioenrechten en -aanspraken.

Nabestaandenpensioen

Onder de Wet toekomst pensioenen is het partnerbegrip geüniformeerd. Voorheen kon het begrip partner bij ongehuwd samenwonen verschillen.

Het partner- en wezenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum is verzekerd op risicobasis. De hoogte van het partnerpensioen wordt uitgedrukt in een percentage van het pensioengevend loon en bedraagt maximaal 50% daarvan. Sociale partners hebben gekozen voor 35%, wat gemiddeld vergelijkbaar uitvalt als bij de huidige pensioenregeling.

Dit betekent als een deelnemer overlijdt terwijl hij/zij in dienst is, het nabestaandenpensioen een percentage van het laatste loon is. Het percentage is afgesproken door sociale partners. Het maakt daarbij niet uit hoeveel jaar de overledene gewerkt heeft. Bij uitdiensttreding is er in de pensioenregeling van DNB een uitlooperperiode van drie maanden. Bij overlijden in die periode of tijdens de WW- of ziektewet-periode is er recht op nabestaandenpensioen. Daarna niet meer, maar bestaat de mogelijkheid om de risicodekkingen vrijwillig en voor rekening van de deelnemer voort te zetten.

Op de pensioendatum kan het pensioenvermogen gebruikt worden voor de jaarlijkse (variabele) uitkering van een ouderdomspensioen. Alleen als er ook wordt gekozen voor een (gedeeltelijk) partnerpensioen heeft de nabestaande recht op een (variabel) partnerpensioen bij overlijden van de pensioengerechtigde na pensioendatum.

Het wezenpensioen wordt ook aangepast, eindigt uiterlijk op 25 jaar en bedraagt 20% van het pensioengevend loon (40% voor wezen die beide ouders zijn verloren). Ook dit percentage is door sociale partners afgesproken. Opgebouwde rechten voor partner- en wezenpensioen worden gerespecteerd.

Wetsvoorstel uitkering ineens

Al diverse malen is de inwerkingtreding van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen uitgesteld. Onderdeel van deze wet is dat een deelnemer aan een pensioenregeling het recht krijgt om bij pensioeningang maximaal 10% van de waarde van zijn aanspraken op ouderdomspensioen ineens te kunnen ontvangen. De pensioenuitvoerder moet daaraan meewerken. De datum van inwerkingtreding van deze wet is nog onbekend, maar staat op dit moment gepland voor 1 juli 2026. Pensioenuitvoerders hebben voldoende tijd nodig om de keuzemogelijkheid te implementeren. Deelnemer en gewezen deelnemers moeten tijdig (minimaal 6 maanden van tevoren) worden geïnformeerd over keuzemogelijkheden bij pensionering.

Pensioenfondsen DNB bereidt zich hier samen met de pensioenuitvoeringsorganisatie AZL op voor.

Er is onderzocht hoe deze mogelijkheid aangeboden kan worden in combinatie met andere keuzes die de deelnemer bij pensionering heeft. Wettelijk gezien is het niet mogelijk het 'bedrag ineens' te combineren met een keuze voor een hoog/laagconstructie (de eerste jaren een hogere uitkering, daarna een lagere). Wel kan het gecombineerd worden met uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen of vice versa; de keuze voor een 'bedrag ineens' zal dan uitgevoerd worden ná de uitruil.

Een belangrijk gevolg van deze wet is dat een pensioenfonds de deelnemers (nog beter) moet 'begeleiden' bij de keuzes die hij heeft. Dit geldt niet alleen voor de keuze voor het opnemen van het bedrag ineens, maar voor alle keuzes. Het bestuur is, samen met AZL bezig deze keuzebegeleiding (verder) vorm te geven.

Wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding

De opvolger van de huidige Wet verevening pensioenrechten bij scheiding zou oorspronkelijk op 1 januari 2021 in werking treden. De Wet toekomst pensioenen doorkruiste dit voornemen, aangezien beide wetten veel raakvlakken hebben. Invoering van de Wet pensioenverdeling bij scheiding is uitgesteld tot na invoering van de Wet toekomst pensioenen. Zoals het er nu naar uitziet, zal de Wet Pensioenverdeling bij Scheiding op 1 januari 2028 (einde transitieperiode) in werking treden.

Wet digitale overheid

De Wet digitale overheid stelt eisen aan de wijze waarop personen en organisaties toegang krijgen tot internetportalen van overheidsdiensten en pensioenfondsen. Het betrouwbaarheidsniveau voor deze portalen moet minimaal substantieel zijn om daarmee te zorgen voor een nog betere informatiebeveiliging.

Samen met pensioenuitvoeringsorganisatie AZL wordt dit voor Pensioenfondsen DNB ingeregeld.

Digital Operational Resilience Act (DORA)

DORA is een Europese verordening die van toepassing is voor de gehele Europese financiële sector. Deze verordening vervangt voorgaande regelgeving, en stelt stringente eisen om de cyberweerbaarheid van de financiële sector te verhogen. DORA richt zich op ICT-risicomanagement, ICT-incidenten, periodieke testen van digitale weerbaarheid, de beheersing van risico's bij uitbesteding aan (kritieke) derden en de samenwerking ten aanzien van uitwisseling van informatie over cyberdreigingen.

Vanaf 17 januari 2025 moesten pensioenfondsen aan DORA voldoen. Omdat definitieve wetgeving lang op zich liet wachten, was het vooralsnog voldoende om aan te tonen dat er alles aan gedaan is om DORA-compliant te worden. Dit was het geval voor Pensioenfondsen DNB. Begin 2025 zijn alle beleidsdocumenten die hieraan gerelateerd zijn vastgesteld. Het informatieregister in het kader van DORA is tijdig ingediend bij de toezichthouders.

Pensioenfondsen DNB heeft externe expertise ingehuurd om DORA-compliant te worden en heeft de meeste stappen hiertoe gezet. Enkele aanvullingen worden in 2025 verwerkt.

Code Pensioenfondsen

Met ingang van 1 januari 2024 is de herziene Code Pensioenfondsen ingegaan. De Code Pensioenfondsen is een belangrijk instrument voor de zelfregulering van pensioenfondsen. De herziening is belangrijk om aansluiting te houden bij snelle maatschappelijke ontwikkelingen, zoals diversiteit, inclusie en meer aandacht voor duurzaamheid en beleggingsbeleid. Bovendien leidt de Wet toekomst pensioenen tot een noodzakelijke aanpassing van de Code. 2024 is een overgangsjaar, waarin pensioenfondsen de nodige wijzigingen kunnen doorvoeren.

In 2024 heeft het bestuur zich beraden over eventuele wijzigingen naar aanleiding van de nieuwe Code. De belangrijkste wijziging is de aanpassing van de zittingstermijnen van bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan (van drie termijnen van drie jaar, naar twee termijnen van vier jaar). Dit is besloten in 2024 en is formeel vastgelegd in de fondsdocumenten (statuten, huishoudelijke reglementen) begin 2025.

Het pensioenfonds voldoet aan de Code Pensioenfondsen. De Code gaat uit van het 'pas toe of leg uit' principe: afwijkingen zijn toegestaan, maar deze moeten wel uitgelegd worden.

Op twee punten wordt er bewust afgeweken van de Code: de benoemingsprocedures voor leden van de raad van toezicht en van leden van het verantwoordingsorgaan, aangezien het bestuur het niet zuiver acht om zijn eigen toezichthouders c.q. diegenen aan wie het bestuur verantwoording aflegt te benoemen.

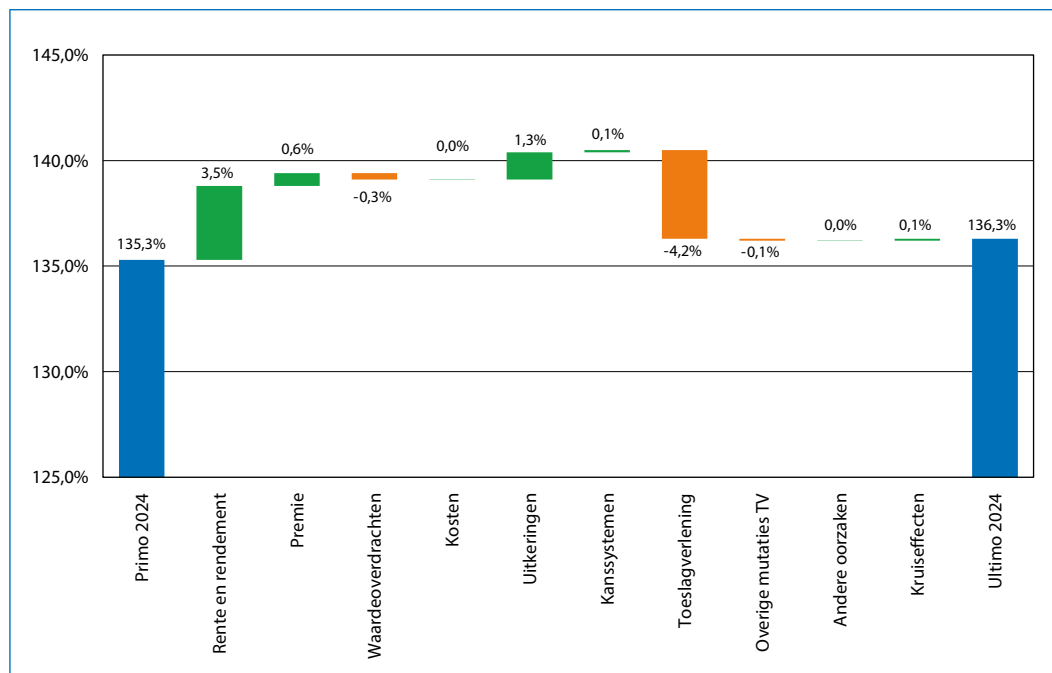
Ook is éénmalig bewust afgeweken van de Code in het licht van de derde zittingstermijn van onafhankelijk bestuurslid (tevens voorzitter) Roeland van Vledder. Zijn herbenoeming van 2024 tot 2027 past binnen de (oude) constructie van de Code. In totaal wordt de totale maximumtermijn overschreden met één jaar, maar dit is geaccepteerd in het kader van de continuïteit richting de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Zie verder paragraaf 9.7 en bijlage 5 voor het overzicht hoe aan de diverse bepalingen van de Code wordt voldaan.

5 Financiële positie

In 2024 is de beleidsdekkingsgraad gestegen van 135,6% ultimo 2023 naar 137,7% ultimo 2024. De maanddekkingsgraad is per 31 december gestegen van 135,3% (2023) naar 136,3% (2024). De ontwikkeling van de maanddekkingsgraad van het pensioenfonds in 2024 is in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1: Ontwikkeling dekkingsgraad 2024

De rentetermijnstructuur (RTS) is van belang voor de waardering van de technische voorziening.

In 2024 heeft de stijging van de RTS tot een stijging van de technische voorziening geleid met een negatief effect op de dekkingsgraad van 2,7%-punt. De beleggingen hebben positief gerendeerd met een positief effect op de dekkingsgraad van 6,3%-punt. Voor de procentuele resultaten geldt dat deze individueel berekend zijn als mutatie ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar. De hier getoonde impact wijkt als gevolg van deze methodiek mogelijk licht van het gecombineerde effect van "Rente en rendement".

Ontwikkelingen dekkingsgraden

Eind 2024 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 137,7%, de vereiste dekkingsgraad bedraagt 115,4%. De reële dekkingsgraad is ultimo 2024 102,5%. In de reële dekkingsgraad wordt rekening gehouden met de verwachte stijging van de prijzen. De reële dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de beleidsdekkingsgraad en de dekkingsgraad waarbij pensioenen volledig meestijgen met de prijzen. Een reële dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds de pensioenverplichtingen kan betalen en ook de pensioenen kan verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

5.1 Geen herstelplan, geen haalbaarheidstoets

Omdat de beleidsdekkingsgraad gedurende heel 2024 boven het niveau van het vereist eigen vermogen is gebleven, hoeft het pensioenfonds geen herstelplan op te stellen en in te dienen bij toezichthouder DNB.

Omdat het pensioenfonds voornemens is alle pensioenaanspraken en -rechten in te varen, was er in 2024 (en 2025) geen haalbaarheidstoets nodig.

5.2 Toetsingskader bestuur

Om te kunnen monitoren of het beleid leidt tot realisatie van de doelstellingen, en of de uitkomsten van het beleid binnen de kaders blijft zoals afgesproken met sociale partners, beoordeelt het bestuur de financiële situatie van het pensioenfonds aan de hand van de volgende vier toetsen en wordt gekeken of er wijzigingen in het beleid nodig zijn.

1. Generatietoets
Om onbedoelde overdrachten tussen generaties tot een minimum te beperken.
2. Pensioenresultaat- en indexatietoets
Om zicht te houden in hoeverre het pensioenfonds een waardevast pensioen kan waarmaken.
3. Kortingstoets
Om geen onverantwoorde risico's te nemen en daarmee de nominale uitkering met grote waarschijnlijkheid zeker te stellen.
4. Premietoets
Om vast te stellen wanneer de premie niet meer passend is bij het afgesproken opbouwpercentage.

Afbeelding 1: De besturing van Pensioenfonds DNB

De geformuleerde criteria en de overwegingen bij de vier toetsen zijn de volgende:

1. Generatietoets
 - a. Waarbij geldt dat het pensioenfonds in principe binnen 15 jaar gemiddeld op een dekkingsgraad moet kunnen uitkomen van de Toekomstbestendig Indexeren (TBI)-grens;
 - b. Daarnaast geldt dat het pensioenfonds de kans op een dekkingsgraad kleiner dan 100% zo klein als mogelijk wenst te krijgen (lieft onder de 2,5%);
 - c. En dat indien het pensioenfonds een dekkingsgraad lager dan 100% heeft, het gecumuleerde effect van de uitkeringen van 70-plussers niet meer mag bedragen dan 1% dekkingsgraadpunt.
2. Pensioenresultaat- en Indexatieresultaattoets
 - a. Vanuit een startdekkingsgraad gelijk aan TBI geldt dat het pensioenresultaat in de mediaan naar verwachting op 100% moet uitkomen;
 - b. Vanuit een startdekkingsgraad gelijk aan het VEV geldt dat het pensioenfonds naar verwachting gemiddeld 70% indexatieresultaat moet kunnen behalen;
 - c. Op basis van een startpositie vanuit de kritische dekkingsgraad afgeleid uit de kortingsstoets dient het pensioenfonds minimaal een nominale uitkering naar verwachting waar te maken, rekening houdend met de realisaties gerekend vanaf 1 januari 2015.

3. Kortingsstoets

- a. De cumulatieve korting gerekend over 15 jaar mag niet meer bedragen dan 7,5% bij een kans van 2,5%;
- b. De jaarlijkse korting mag niet meer bedragen dan 1%;
- c. De marktrenteafdekking bedraagt 50% of hoger. Als het pensioenfonds vanwege marktomstandigheden een marktrenteafdekking lager dan 50% wenst uit te voeren, dient eerst overleg met de werkgever plaats te vinden.

4. Premietoets

- a. Indien, gegeven de maximale premie van 27,4%, de jaaropbouw lager dreigt te worden dan 1,49%, zal overleg plaatsvinden met de werkgever;
- b. Er wordt jaarlijks een analyse gemaakt van de verwachte opbouwpercentages tot en met het laatste jaar van de pensioenovereenkomst. Hierbij dient vastgesteld te worden in hoeverre deze opbouwpercentages nog overeenkomen met de opbouwpercentages uit de afgesproken pensioenovereenkomst.

Indien deze zelf vastgestelde grenzen worden overschreden, zal het pensioenfonds in overleg treden met de werkgever en/of sociale partners.

Op basis van de vier toetsen in 2024 kan worden geconcludeerd dat voor 2025 wordt voldaan aan de afspraken met sociale partners, met uitzondering van het verwacht overrendement. Bij de huidige strategische mix (37,4% zakelijke waarden) wordt onvoldoende overrendement verwacht om na 2025 de eventuele toeslag te kunnen financieren. Bij een verhoging van de allocatie naar zakelijke waarden naar 45% (in combinatie met een renteafdekking van 75% dekkingsgraad) wordt naar verwachting wel voldoende overrendement gegenereerd. Deze laatste optie is echter niet conform de ALM-studie van 2023 en zou de kans op een tekort bij invaren vergroten. Daarom is, in overleg met sociale partners, besloten de allocatie naar zakelijke waarden niet te verhogen.

6 Pensioenregeling

6.1 Pensioenregeling 2024

De pensioenregeling heeft de volgende kenmerken (bedragen in 2024):

Pensioenovereenkomst	
Soort regeling	voorwaardelijke geïndexeerde middelloonregeling
Pensioengevend salaris	het salaris met een maximum van € 137.800
Pensioenrichtdatum	de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 68 jaar bereikt
Franchise	het deel van het salaris waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt: € 17.545 (fiscaal minimum)
Voorwaardelijke indexatie	behoudens voor enkele groepen gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is de maatstaf voor de toekenning van de toeslag de consumentenprijsindex voor alle bestedingen (CPI) in het betreffende jaar (meetperiode voor 2024: april 2023 t/m maart 2024)
Ouderdomspensioen	1,875% van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris minus de franchise) of lager indien maximale premie niet kostendekkend is
Partnerpensioen	70% van het totaal te bereiken ouderdomspensioen (op risicobasis)
Tijdelijk nabestaandenpensioen	1,875% van de franchise vermenigvuldigd met totaal te bereiken deelnemersjaren
Wezenpensioen	20% van het te bereiken partnerpensioen

De sociale partners hebben in 2020 een onderhandelingsakkoord gesloten over de pensioenregeling voor de jaren 2021 tot en met 2024. Dit betreft onder andere de hoogte van de feitelijke premie, de ambitie voor het opbouwpercentage en het geleidelijk afschaffen van het premiedepot. In 2024 is besloten de pensioenregeling en de financiële afspraken in de periode tot de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel ongewijzigd voort te zetten.

De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- De pensioenrichtleeftijd is 68.
- Het maximale opbouwpercentage ouderdomspensioen is 1,875%.
- Het partnerpensioen is 70% van het ouderdomspensioen en wordt verzekerd op risicobasis. Het opgebouwde uitgestelde partnerpensioen is met instemming van de deelnemers (bij geen bezwaar) per 1 januari 2020 collectief actuarieel neutraal geconverteerd naar een levenslang partnerpensioen.
- Dienstjaren vóór 1 januari 2020 worden tijdens het dienstverband bijverzekerd met een risicoverzekering, als een medewerker geen bezwaar heeft gemaakt tegen de conversie van het partnerpensioen. Hiermee is de hoogte van het partnerpensioen in de nieuwe regeling gelijk aan de oude regeling zolang een medewerker die geen bezwaar heeft gemaakt in dienst is.
- De toeslag is voorwaardelijk op basis van de loonindex voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden uit het oude DNB-fonds, waarvoor de deelneming is geëindigd vóór 1 januari 2003 en de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden uit het oude PVK-fonds, waarvoor de deelneming is geëindigd vóór 1 januari 2005. De toeslag is op basis van de prijsindex, voor actieve deelnemers en de overige gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

- Het toekenningsmoment voor toeslag is voor alle deelnemers 1 juli waarbij de peildatum voor de beleidsdekkingsgraad 31 december daaraan voorgaand is.
- De gedempte kostendekkende premie wordt bepaald op basis een maximaal verwacht rendement, verhoogd met een opslag voor inflatie, met als minimum de kostendekkende premie op basis van de 12-maandsmiddeling van de rentetermijnstructuur met ultimate forward rate (UFR) met een solvabiliteitsopslag ter grootte van het Minimaal Vereist Eigen Vermogen.
De feitelijke premie bestaat uit deze gedempte kostendekkende premie en een vaste opslag van 4,4% en is maximaal 27,4% van de ongemaximeerde salarissom. Als de (gedempte) kostendekkende premie voor 1,875% opbouw lager uitkomt dan 23% van de ongemaximeerde loonsom wordt de basispremie verlaagd en wordt de 4,4% opslag toegevoegd aan de algemene middelen. Als de (gedempte) kostendekkende premie voor de opbouw van 1,875% hoger uitkomt dan 23% van de ongemaximeerde loonsom wordt de 4,4% opslag gebruikt voor die opbouw en wordt een eventueel overschot toegevoegd aan de algemene middelen. Als de (gedempte) kostendekkende premie voor de opbouw van 1,875% hoger uitkomt dan 27,4% van de ongemaximeerde loonsom dan wordt gekeken of er nog middelen beschikbaar zijn in het premiedepot voor de financiering van de opbouw. Indien er geen middelen meer beschikbaar zijn wordt de opbouw verlaagd.

Jaarlijks wordt per 30 september – bij het vaststellen van de premie voor het komende jaar – een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van het opbouwpercentage in de daarop volgende jaren. In 2024 en ook in 2025 is met de huidige premie en rente mogelijk om de volledige opbouw van 1,875% toe te kennen zonder dat een onttrekking uit het premiedepot noodzakelijk is.

Deelnemersbestand 2024

	Stand 31 december 2023	Bij	Af	Stand 31 december 2024
Deelnemers (inclusief arbeidsongeschikten)	2.430	320	-225	2.525
Gewezen deelnemers	2.278	190	-89	2.379
Ingegane pensioenen	1.611	138	-92	1.657
waarvan:				
• (Tijdelijk) ouderdomspensioen	1.251	103	-66	1.288
• Partnerpensioen	340	32	-23	349
• Wezenpensioen	20	0	0	20
Totaal	6.319	648	-406	6.561

6.2 Pensioenreglement directeuren DNB

Voor de directieleden van DNB is een apart pensioenreglement vastgesteld. De bepalingen sluiten aan op de bepalingen uit de pensioenregeling, zoals die door sociale partners is overeengekomen. Er is een separaat reglement voor de (ex-)directeuren opgesteld omdat de arbeidsvoorwaarden voor de directie vastgesteld worden door het Ministerie van Financiën en hun pensioenreglement derhalve een andere totstandkomingsprocedure kent.

7 Premie

7.1 Premiebeleid 2024

Door sociale partners is afgesproken dat de premie maximaal 27,40% van de ongemaximeerde loonsom (dus inclusief het salarisgedeelte boven € 137.800 (niveau 2024) en zonder gebruik van een franchise) bedraagt. De premie is opgebouwd uit de volgende componenten:

- De gedempte kostendekkende premie op basis van maximaal verwacht rendement, verhoogd met een opslag voor inflatie, met als minimum de kostendekkende premie op basis van de 12-maandsmiddeling van de rentetermijnstructuur met ultimate forward rate (UFR) met een solvabiliteitsopslag ter grootte van het Minimaal Vereist Eigen Vermogen.
- Opslag 4,4%: uit deze opslag kan de jaaropbouw van de pensioenen bekostigd worden.
Als na financiering van de opbouw een gedeelte van deze premieopslag resteert, komt het overschot ten gunste van de algemene middelen van het pensioenfonds.
- Daarnaast betaalt de werkgever apart een additionele kostenvergoeding ter dekking van de uitvoeringskosten. Dit betreft de begrote pensioenuitvoeringskosten, minus de vrijval uit de kostenvoorziening.

7.2 Premie in 2024

In 2024 was de feitelijke premie hoger dan de gedempte kostendekkende premie; daarmee wordt voldaan aan de wettelijke eis dat de feitelijke premie minimaal gelijk moet zijn aan de gedempte kostendekkende premie. Navolgend overzicht geeft de kostendekkende, gedempte premie en feitelijke premie weer (bedragen x € 1.000):

Tabel 1

	2024	2023
De kostendekkende, en feitelijke premies zijn als volgt:		
Kostendekkende premie	43.203	36.702
Gedempte premie	57.216	47.054
Feitelijke premie	60.259	52.480
De kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	35.826	30.132
Opslag in stand houden vereist vermogen	5.481	4.911
Opslag voor directe kosten	1.896	1.659
Voorwaardelijke componenten	0	0
	43.203	36.702

	2024	2023
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	30.692	25.327
Opslag in stand houden vereist vermogen	4.696	4.128
Opslag voor directe kosten	1.896	1.659
Voorwaardelijke componenten	19.932	15.940
	57.216	47.054
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	30.692	25.327
Opslag in stand houden vereist vermogen	4.696	4.128
Opslag voor directe kosten	1.896	1.659
Voorwaardelijke componenten	19.932	15.940
Premiemarge	3.043	5.426
	60.259	52.480

De voorwaardelijke componenten bevatten de toeslagverlening. De premiemarge is het verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte premie.

8 Toeslagverlening

8.1 Toeslagbeleid

Door sociale partners is overeengekomen dat toeslagverlening voorwaardelijk is. Deze wordt alleen verleend als de middelen van het pensioenfonds het toelaten. De toeslag is gebaseerd op de prijsinflatie. Voor de groep gewezen deelnemers en pensioengerechtigden uit het oude DNB pensioenfonds, waarvoor de deelneming is geëindigd vóór 1 januari 2003, geldt op basis van toezeggingen uit het verleden dat zij voorwaardelijk geïndexeerd worden conform de loonontwikkeling bij DNB in plaats van conform de prijsinflatie. Voor de groep gewezen deelnemers en pensioengerechtigden uit het Pensioen en Verzekeringskamer (PVK) pensioenfonds, waarvan de deelneming is geëindigd vóór 1 januari 2005 geldt dat zij onvoorwaardelijk geïndexeerd worden conform de loonontwikkeling bij DNB. Deze wordt door de werkgever gefinancierd voor zover het pensioenfonds hiertoe de middelen niet heeft.

Toeslagen mogen pas volledig worden toegekend als de beleidsdekkingsgraad boven de toekomstbestendige indexatiegrens uitkomt. Deze grens is variabel, maar lag in 2024 op 138,9%. Als de beleidsdekkingsgraad tussen 110% en de toekomstbestendige indexatiegrens ligt, mag het pensioenfonds gedeeltelijk indexeren.

Het bestuur streeft primair naar het garanderen van de nominale pensioenaanspraken en -rechten. Voor zover daar ruimte voor is, probeert het bestuur daarnaast voorwaarden te scheppen om deze aanspraken en rechten zo goed mogelijk waardevast te houden. Zie hiervoor onze doelstellingen in hoofdstuk 2.

8.2 Toeslagen in 2024

Op basis van de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2023 (135,6%) kon er een gedeeltelijke toeslag toegekend worden in 2024. De beleidsdekkingsgraad lag boven het wettelijke minimum van 110%, maar onder de grens voor toeslagbestendig indexeren (138,9%). Er kon daarom een toeslag verleend worden van 95,1% van de maatstaf. De maatstaf is de prijsinflatie (CPI alle bestedingen van april 2023 tot en met maart 2024) of de loonontwikkeling bij DNB, die gerelateerd is aan de looninflatie. De prijsinflatie over de referteperiode bedroeg 3,09%; de loonontwikkeling was 6,09%.

Op basis van deze gegevens konden per 1 juli 2024 de volgende toeslagen toegekend worden:

- $3,09\% \times 95,1\% = 2,94\%$ voor de actieven en de inactieven (gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) die de prijsinflatie volgen;
- $6,09\% \times 95,1\% = 5,79\%$ voor de inactieven ex-DNB (uit dienst vóór 2003), die de loonontwikkeling bij DNB volgen;
- 6,09% voor de inactieven ex-PVK (uit dienst vóór 2005), waarvoor werkgever de koopsom voor de resterende 0,30% (het verschil tussen de volledige maatstaf van 6,09% en de door het pensioenfonds toegekende 5,79%) betaalt.

Er was in 2024 geen ruimte voor inhaaltoeslagen.

De toeslagachterstand loopt op tot 1,95% voor de actieve deelnemers, 10,64% voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden met een toeslag gerelateerd aan de prijsinflatie en 8,27% voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden met een toeslag gerelateerd aan de looninflatie. Voor de groep ex-PVK die uit dienst is getreden voor 2005 is er geen achterstand.

De toeslagverlening leidde tot een verlaging van de dekkingsgraad met 4,37%-punt.

De uitkeringen en aanspraken zijn in oktober 2024 aangepast met terugwerkende kracht tot 1 juli 2024, aangezien het vanwege problemen bij de implementatie van de administratie bij AZL niet mogelijk was de toeslagverlening eerder te verwerken.

8.3 Niet verleende toeslagen

Voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wordt in tabel 2 een specificatie gegeven van het verschil tussen de volledige en de werkelijk toegekende toeslagen. In de uiterst rechtse kolom wordt weergegeven wat het totaal aan niet verleende toeslagen is.

Tabel 2: Verschil volledige toeslagen en werkelijke toeslagen

Jaar	Verleende toeslag	Maximaal volgens maatstaf	Niet verleend	Toegekend vanuit depot	Totaal niet verleend
Toeslagen gewezen deelnemers o.b.v. prijsindex					
2009	0,00%	0,40%	0,40%		0,40%
2010	0,53%	1,60%	1,07%		1,47%
2011	0,00%	2,70%	2,70%		4,21%
2012	0,00%	2,32%	2,32%		6,63%
2013	0,00%	2,45%	2,45%		9,24%
2014	0,29%	0,88%	0,59%		9,89%
2014 na compensatie					7,70%
2015	0,27%	0,60%	0,33%		8,05%
2016	0,03%	0,07%	0,04%		8,09%
2017	1,03%	1,45%	0,42%		8,54%
2018	1,88%	1,88%	0,00%		8,54%
2019	2,31%	2,65%	0,34%		8,91%
2020	0,10%	0,14%	0,04%		8,95%
2021	0,68%	1,89%	1,21%		10,27%
2022	9,63%	9,73%	0,10%		10,38%
2023	4,30%	4,40%	0,10%		10,49%
2024	2,94%	3,09%	0,15%		10,64%

Jaar	Verleende toeslag	Maximaal volgens maatstaf	Niet verleend	Toegekend vanuit depot	Totaal niet verleend
Toeslagen gewezen deelnemers o.b.v. loonindex					
2009	0,00%	1,00%	1,00%		1,00%
2010	0,00%	0,00%	0,00%		1,00%
2011	0,00%	1,75%	1,75%		2,75%
2012	0,00%	1,21%	1,21%		3,96%
2013	0,00%	0,58%	0,58%		4,61%
2014	0,19%	0,58%	0,39%		5,02%
2014 na compensatie					2,93%
2015	0,52%	1,15%	0,63%		3,57%
2016	0,66%	1,43%	0,77%		4,38%
2017	0,85%	1,20%	0,35%		4,75%
2018	1,60%	1,60%	0,00%		4,75%
2019	1,92%	2,20%	0,28%		5,04%
2020	2,07%	2,80%	0,73%		5,81%
2021	1,04%	2,90%	1,86%		7,78%
2022	2,98%	3,01%	0,03%		7,81%
2023	6,15%	6,30%	0,15%		7,97%
2024	5,79%	6,09%	0,30%		8,27%
Toeslagen actieve deelnemers (o.b.v. prijsindex)					
2015	0,88%	0,88%	0,00%	0,59%	0,00%
2016	0,60%	0,60%	0,00%	0,33%	0,00%
2017	0,07%	0,07%	0,00%	0,04%	0,00%
2018 ¹⁾	1,45%	1,42%	0,03%	0,39%	0,03%
2019	1,91%	1,88%	0,00%	0,03%	0,00%
2020 (1-1)	2,31%	2,65%	0,34%	n.v.t.	0,34%
2020 (1-7)	0,10%	0,14%	0,04%	n.v.t.	0,38%
2021	0,68%	1,89%	1,21%	n.v.t.	1,59%
2022	9,63%	9,73%	0,10%	n.v.t.	1,70%
2023	4,30%	4,40%	0,10%	n.v.t.	1,80%
2024	2,94%	3,09%	0,15%	n.v.t.	1,95%

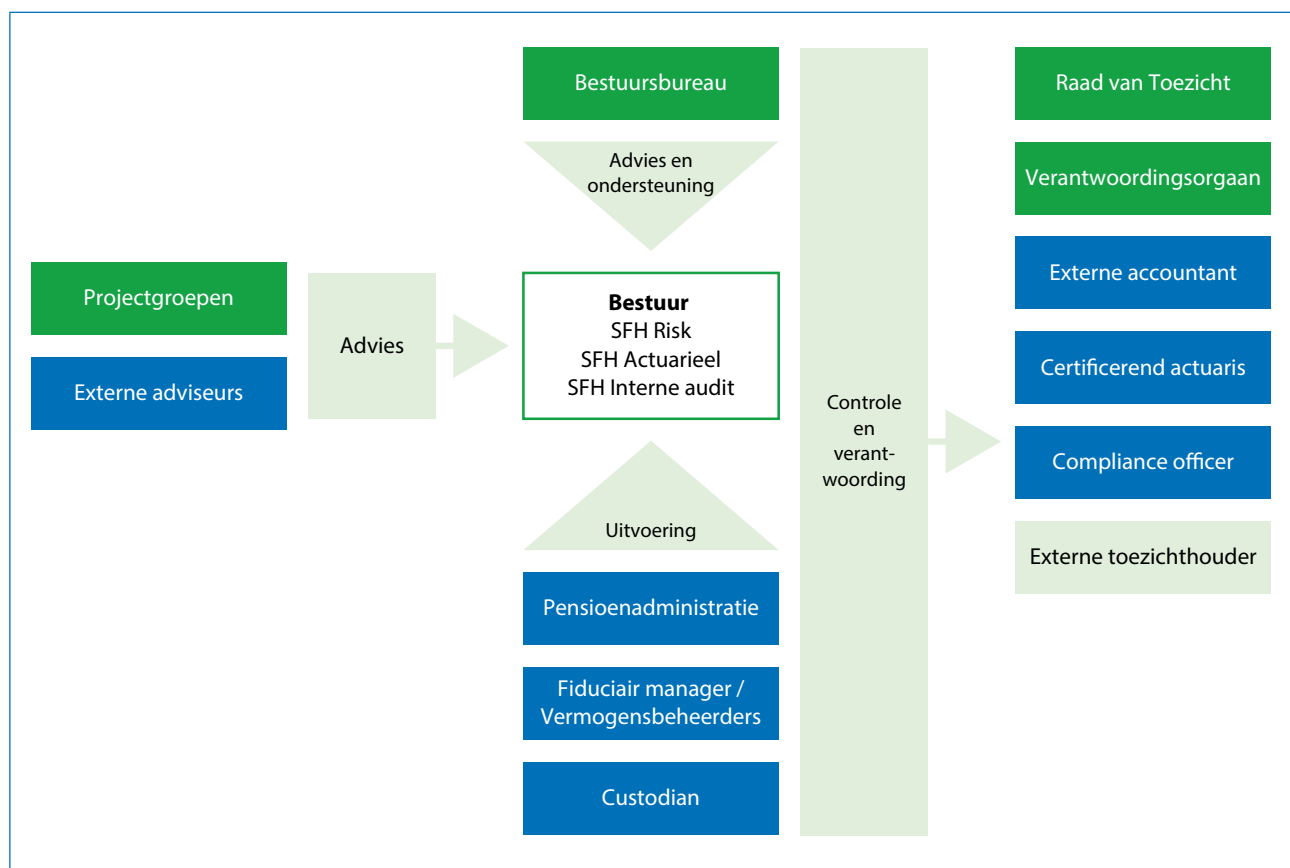
1) Per 1 januari 2019 kon naast de reguliere indexatie van 1,88% ook een aanvullende toeslag ter hoogte van de gemiste toeslag over 2017 (0,03%) gefinancierd worden uit het toeslagdepot.

9 Organisatie

9.1 Governance

In onderstaand organogram is de governance binnen het pensioenfonds weergegeven.

Figuur 2: Organogram 2024

9.2 Bestuur

Het bestuur is belast met het besturen en beheren van het pensioenfonds en als zodanig verantwoordelijk voor al hetgeen het pensioenfonds doet. Het bestuur bepaalt het beleid en is bevoegd tot alle daden van beheer en beschikking. De bestuursleden oefenen hun functie uit zonder last of ruggespraak en wegen bij alle besluiten de belangen van de verschillende stakeholders zorgvuldig af.

Teneinde iedere (schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen, kunnen medewerkers van DNB geen bestuurslid of adviseur zijn van het pensioenfonds. Het is lastig om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen als bestuursleden kennis kunnen hebben van relevante, vertrouwelijke niet-publieke informatie bij DNB.

Wel is er een paritair samengesteld bestuur, omdat inbreng vanuit de verschillende geledingen belangrijk is. Er zijn daarom twee bestuursleden namens de werkgever, één bestuurslid namens de werknemers, één bestuurslid namens de pensioengerechtigden en twee onafhankelijke bestuursleden, die niet namens één van de achterbannen zitting hebben in het bestuur.

De maximale zittingstermijn voor bestuursleden is drie keer drie jaar (één benoeming met twee maal de mogelijkheid van herbenoeming). Hierbij is gekozen voor de datum 1 juli als einde zittingstermijn, aangezien het jaarwerk, waarin het bestuur verantwoording aflegt over het voorgaande jaar, dan is afgesloten. Daarbij geldt dat als een bestuurslid tussentijds aftreedt, zijn of haar opvolger eerst deze termijn volmaakt, voordat diens eigen eerste termijn aanvangt.

In 2024 heeft het bestuur besloten de maximale zittingstermijn aan te passen naar twee termijnen van vier jaar, zodat deze in lijn worden gebracht met de herijkte Code Pensioenfonds. Daarbij houdt het bestuur, conform de Code, de mogelijkheid van een derde termijn open, in bijzondere omstandigheden. De statuten en het huishoudelijk reglement zijn hier begin 2025 op aangepast.

In verband hiermee is het rooster van aftreden aangepast. Daarbij zijn de bestaande benoemingen zo veel mogelijk in stand gehouden, maar wordt ook gekeken naar stabiliteit richting (en na) de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel (de transitie Wet toekomst pensioenen, voorzien voor 1 juli 2026). Er zullen daarom geen voorziene bestuurswisselingen plaatsvinden in de periode van zes maanden voor tot zes maanden na de feitelijke transitiedatum. Het bestuur heeft daarbij besloten de 2e zittingstermijn van Peter de Groot en Margreet Schuit te verlengen tot 1 juli 2028.

Zie verderop in deze paragraaf voor het (nieuwe) rooster van aftreden.

Per 12 februari 2024 heeft Mirja Constandse de afgetreden Agnes Joseph opgevolgd als onafhankelijk bestuurslid.

Per 1 juli 2024 heeft René van Wechem Jos Kleverlaan opgevolgd als bestuurslid namens de pensioengerechtigden.

Per 1 juli 2024 is Roeland van Vledder herbenoemd als onafhankelijk bestuurslid en is hij wederom aangewezen als voorzitter.

Sleutelfuncties

Vanuit de IORP II wetgeving dienen pensioenfonds sleutelfuncties in te richten op het gebied van risk, actuariael en interne audit. Per sleutelfunctie dienen een sleutelfunctiehouder en een sleutelfunctie vervuller aangewezen te worden. Het bestuur heeft besloten de sleutelfunctiehouders binnen het bestuur te benoemen.

Door het vertrek in november 2023 van Agnes Joseph, die sleutelfunctiehouder actuariael en risk was, heeft Peter de Groot tijdelijk deze functies op zich genomen, waarbij Roeland van Vledder tijdelijk sleutelfunctiehouder interne audit was. Inmiddels is Mirja Constandse aangewezen als sleutelfunctiehouder actuariael en René van Wechem als sleutelfunctiehouder interne audit. Peter de Groot is sleutelfunctiehouder risk gebleven.

Voor de vervullersfuncties zijn externe partijen ingehuurd, te weten Triple A voor de actuariële sleutelfunctie, PwC voor de risk sleutelfunctie en BDO voor de interne audit sleutelfunctie. Per 1 januari 2025 is PwC aangewezen als sleutelfunctie vervuller interne audit. Bij PwC is er een strikte scheiding tussen de betreffende afdelingen; het bestuur ziet hier geen risico's op belangenverstrengeling. Er zijn charters vastgesteld voor de drie sleutelfuncties, waarin de taken en bevoegdheden van de sleutelfuncties zijn beschreven.

Het bestuur heeft een lines of defence model ingesteld. Het bestuur is de eerste lijn, de sleutelfuncties risk en actuariael plus de compliance officer zijn de tweede lijn, de interne audit sleutelfunctie is de derde lijn.

Bestuursbureau

Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur in de voorbereiding van besluiten en de monitoring daarvan. Ook de dagelijkse operationele zaken en de afstemming met de diverse uitvoeringsorganisaties en adviseurs worden door het bestuursbureau geregeld. De medewerkers van het bestuursbureau worden ingehuurd, deels als ZZP'er, deels via externe partijen.

De technische (IT) ondersteuning wordt extern ingehuurd.

Werkwijze bestuur

Er wordt niet gewerkt met commissies. Het bestuur behandelt alle onderwerpen plenair, waarbij de verschillende portefeuilles zijn verdeeld onder de bestuursleden. De voorbereiding wordt gedaan door de portefeuillehouder tezamen met het bestuursbureau en indien nodig adviseurs. Daarnaast is het mogelijk projectgroepen in te stellen voor specifieke onderwerpen. Dit is in 2024 van toepassing voor de transitie naar de nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie AZL en de voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel. De vergaderingen zijn ingedeeld in bestuursvergaderingen (voor algemene onderwerpen), beleggingsvergaderingen en themavergaderingen (ter bespreking en nadere diepgang bij bepaalde onderwerpen). In alle vergaderingen is besluitvorming mogelijk.

Voor het vermogensbeheer is een externe deskundige, Maarten Roest, die een blik van buiten en countervailing power biedt aan het bestuur.

Evaluatie bestuur

Het bestuur ruimt iedere vergadering tijd in om te reflecteren op de vergadering qua proces en dynamiek en om te kijken of de juiste onderwerpen behandeld zijn en voldoende tijd hebben gekregen.

Minimaal één maal per jaar wordt er een separate bijeenkomst georganiseerd voor een zelfevaluatie, waarbij één maal per twee jaar externe begeleiding wordt ingeschakeld.

In februari 2024 is er een zelfevaluatie onder externe begeleiding gedaan. In mei 2024 heeft een vervolgssessie plaatsgevonden om, mede in het licht van de wijzigingen binnen het bestuur, de samenwerking, vergaderstructuur en portefeuillevreiding te bespreken. In oktober 2024 is de governance geëvalueerd. De uitkomsten hieruit krijgen begin 2025 een vervolg, waarbij met name gekeken zal worden in hoeverre portefeuillehouders gemandateerd kunnen worden operationele zaken af te handelen.

Geschiktheid

Het bestuur vindt permanente educatie van groot belang. Daarom bezoeken bestuursleden bijeenkomsten en seminars van externe partijen, ook van de toezichthouders, en worden opleidingen gevolgd. Ook doet het bestuur aan interne kennisontwikkeling door organisatie van themavergaderingen en kennissessies. Deze bijeenkomsten zijn bestemd om onderwerpen diepgaand(er) door te spreken, zonder dat er op besluitvorming gekoerst moet worden. Waar nodig wordt hierbij externe expertise ingeschakeld.

In 2024 zijn er 22 themavergaderingen/kennissessies gehouden, met als belangrijkste onderwerp het nieuwe pensioenstelsel en de nieuwe pensioenregeling. Bij vier van deze themabijeenkomsten waren het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht aanwezig, zodat zij goed op de hoogte blijven van de ontwikkelingen. Twee sessies zijn besteed aan evaluatie van het functioneren van het bestuur en de governance. Verdere onderwerpen bij de themavergaderingen waren IT en IRM (integraal risicomanagement).

Het bestuur beschikt over geschiktheidsbeleid, dat regelmatig wordt geactualiseerd, mede aan nieuwe regelgeving.

Bestuur in 2024

De zittingstermijnen zijn aangepast naar aanleiding van de wijzigingen in maximale zittingstermijnen in de herziene Code Pensioenfondsen, waarbij vooral is gekeken naar de continuïteit binnen het bestuur. Na vervolmaking van twee zittingstermijnen is het, onder bijzondere, onderbouwde, omstandigheden mogelijk binnen de Code Pensioenfondsen een derde zittingstermijn toe te staan.

Naam	Geboorte- jaar	Functie in bestuur	Zittingsperiode (met inachtneming van wijzigingen in verband met aanpassing zittingstermijnen)
mw. drs. M.L. Constandse AAG	1971	Onafhankelijk bestuurslid, sleutelfunctiehouder actuariael	12 februari 2024 tot 1 juli 2028, met mogelijke herbenoeming tot 1 juli 2031
dhr. P. de Groot RA	1958	Lid namens de werkgever, secretaris bestuur, sleutelfunctiehouder risicomanagement	18 maart 2020, herbenoemd per 1 juli 2022 tot 1 juli 2028. Mogelijk 3e termijn.
dhr. J.P. Kleverlaan MFE	1958	Lid namens de pensioengerechtigden	21 juli 2021 tot 1 juli 2024
dhr. M. van der Pot MSc	1985	Lid namens de werkgever	15 augustus 2022 tot 1 juli 2027, met mogelijke herbenoeming tot 1 juli 2031
mw. drs. M.E.J. Schuit CPC	1967	Lid namens de deelnemers	18 maart 2020, herbenoemd per 1 juli 2023 tot 1 juli 2028. Mogelijk 3e termijn.
dhr. mr. R.H.A. van Vledder MBA	1959	Onafhankelijk bestuurslid, voorzitter	1 februari 2018 tot 1 juli 2027
dhr. L.J. van Wechem RA	1956	Lid namens de pensioengerechtigden, sleutelfunctiehouder interne audit	1 juli 2024 tot 1 juli 2028, met mogelijke herbenoeming tot 1 juli 2032

Voor een overzicht van de nevenfuncties van de bestuursleden zie bijlage 2.

9.3 Verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst.

Het verantwoordingsorgaan heeft adviesrechten op het gebied van het beloningsbeleid, de vorm en inrichting van het interne toezicht, de profielschets voor leden van de raad van toezicht, de interne klachten- en geschillenprocedure, het communicatie- en voorlichtingsbeleid, de uitvoeringsovereenkomst, overdracht van verplichtingen van of naar het pensioenfonds, liquidatie, fusie, splitsing, omzetting van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm, de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten. Na transitie naar de nieuwe pensioenregeling wijzigen de adviesrechten. Ten behoeve van de transitie heeft het verantwoordingsorgaan adviesrecht over de opdrachtaanvaarding van de nieuwe pensioenregeling en het invaren van opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in het nieuwe stelsel.

Daarnaast benoemt het verantwoordingsorgaan de leden van de raad van toezicht.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit acht leden, waarvan twee namens de werkgever, twee namens de pensioengerechtigden, drie namens de actieve deelnemers en één namens de gewezen deelnemers, die worden benoemd na voordracht of verkiezing.

In het verantwoordingsorgaan zitten enkele leden die werkzaam zijn bij DNB. Hoewel de taken van een verantwoordingsorgaan wezenlijk anders zijn dan die van bestuursleden, schuilt ook hier het gevaar dat een lid beschikt over relevante, vertrouwelijke niet-publieke informatie vanuit zijn reguliere functie bij DNB. Daarom gelden er strenge eisen rondom eventuele kennis over relevante vertrouwelijke niet-publieke informatie vanuit de reguliere functie binnen DNB. De toets op mogelijke belangenverstrengeling geldt voor alle nevenfuncties van leden van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan heeft in mei 2024 het functieprofiel lid verantwoordingsorgaan geactualiseerd. In juli 2024 heeft het VO het rooster van aftreden aangepast conform de geactualiseerde Code Pensioenfondsen. De zittingstermijn is aangepast naar 4 jaar, met de mogelijkheid tot herbenoeming voor nogmaals 4 jaar (was drie maal drie jaar zittingstermijnen).

Diny Tiellmans gaat halverwege 2025 volledig met pensioen. Zij is lid van het verantwoordingsorgaan namens de werkgever. Het verantwoordingsorgaan heeft Ria Roerink benoemd als haar opvolger. Het verantwoordingsorgaan zal uit zijn midden een voorzitter aanwijzen.

In 2025 treden Erich Abeen (1 juli) en Carel van den Berg (1 oktober) af. Zij behoren geen van beiden nog tot hun doelgroep (gewezen deelnemers resp. actieven) en zijn derhalve niet herbenoembaar. Naar opvolgers wordt gezocht.

Adviezen verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2024 twee formele adviesaanvragen van het bestuur ontvangen.

Beloningsbeleid

In juli 2024 heeft het verantwoordingsorgaan het verzoek van het bestuur voor een advies ontvangen over de voorgenomen verlenging van de extra tijdtoeslag op de vte van 0,05 (basis bestuursleden) voor de periode juli 2024 tot en met december 2024.

Het verantwoordingsorgaan heeft een positief advies afgegeven op de voorwaarde dat werkgever de verlenging van de verruiming van de tijdsbesteding voor de betreffende leden van het verantwoordingsorgaan onder de aandacht brengt bij de betreffende leidinggevendenden bij werkgever DNB, en de betreffende leden voldoende tijd blijven houden om hun rol te kunnen uitvoeren.

Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan de voorwaarde opgenomen dat de diverse betrokkenen na verhoging nog onder de 1 voltijd equivalent aan werkzaamheden als bestuurder of in een toezichthoudend orgaan blijven. Aan beide voorwaarden is voldaan.

Klachtenbeleid

Het verantwoordingsorgaan heeft in oktober 2024 positief geadviseerd op de door het bestuur voorgenomen aanpassing van het klachtenbeleid. De aanleiding voor de aanpassing was de geactualiseerde Gedragslijn 'Goed omgaan met klachten' van de Pensioenfederatie en de instelling van de Geschilleninstantie Pensioenfondsen.

Verder ontving het verantwoordingsorgaan twee informele verzoeken van het bestuur:

Risicohouding

In juni 2024 heeft het verantwoordingsorgaan de vastgestelde risicohouding in het kader van de nieuwe pensioenregeling onder het nieuwe pensioenstelsel ontvangen, met het verzoek om eventuele vragen of opmerkingen door te geven. Als reactie hierop heeft het verantwoordingsorgaan het bestuur een aantal vragen ter verduidelijking gesteld, die naar tevredenheid zijn beantwoord.

Communicatieplan

Het verantwoordingsorgaan heeft in augustus 2024 gereageerd op het verzoek van het bestuur om mee te lezen met de conceptversie van het communicatieplan nieuwe pensioenregeling, en suggesties te doen voor de verdere uitwerking ervan. Deze zijn meegenomen bij het vervolg.

Uitvoeringskosten

Het VO onderschrijft de conclusie van het bestuur dat de administratieve uitvoeringskosten en de kosten van het vermogensbeheer marktconform zijn.

Verantwoordingsorgaan in 2024/2025

Namens de werkgever:

dhr. mr. D.J.J. de Jonge (1993)

mw. G.F.T. Tiellemans RA (1963), voorzitter (tot 1 juli 2025)

mw. drs. J.R. Roerink (1974) (vanaf 1 juli 2025)

Namens de actieve deelnemers:

dhr. dr. C.C.A. van den Berg (1956) (tot 1 oktober 2025)

mw. drs. A.M.J. Hondius (1972), plaatsvervangend voorzitter

mw. A.M. Stienstra MSc AAG (1987)

Namens de pensioengerechtigden:

dhr. mr. D. Hendriks (1958)

dhr. dr. R.C. Coppes (1957)

Namens de gewezen deelnemers:

dhr. E.C. Abeen MSc RA RC (1957) (tot 1 juli 2025)

Voor een overzicht van de nevenfuncties van de leden van het verantwoordingsorgaan zie bijlage 2.

9.4 Raad van toezicht

De raad van toezicht heeft de taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De raad van toezicht is belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De raad van toezicht staat het bestuur met raad terzijde en is gesprekspartner voor het bestuur.

De raad van toezicht heeft goedkeuringsrechten over het jaarverslag, de profielschets voor bestuurders, het beloningsbeleid (met uitzondering van de eigen beloning), overdracht van verplichtingen van of naar het pensioenfonds, liquidatie, fusie, splitsing en omzetting van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm. De raad kan benoeming van bestuursleden beletten als de kandidaat niet aan het functieprofiel voldoet. Na transitie naar de nieuwe pensioenregeling wijzigen de goedkeuringsrechten. Ten behoeve van de transitie heeft de raad van toezicht goedkeuringsrecht over de opdrachtaanvaarding van de nieuwe pensioenregeling en het invaren van opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in het nieuwe stelsel.

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke leden, die op voordracht van de raad van toezicht door het verantwoordingsorgaan worden benoemd. Hiermee wijkt het bestuur af van de Code Pensioenfonds (waar geadviseerd wordt dat het bestuur de leden van de raad van toezicht benoemt), maar het bestuur acht dit de meest zuivere benoemingsprocedure, aangezien het bestuur dan niet zijn eigen toezichthouder benoemt.

In 2024 hebben geen mutaties plaatsgevonden in de samenstelling van de raad van toezicht. Sako Zeverijn is per 19 februari 2024 herbenoemd voor een tweede termijn van vier jaren.

De eerste zittingstermijn van Kees Koedijk eindigt per 1 augustus 2025.

Goedkeuring raad van toezicht

De raad van toezicht heeft in 2024 goedkeuring verleend aan het volgende bestuursbesluit:

- aanpassing beloningsbeleid.

Ook heeft de raad van toezicht in het kader van (her)benoeming getoetst of de vertegenwoordiger van pensioengerechtigden en de voorzitter voldoen aan het functieprofiel, hetgeen het geval was.

Op 2 juni 2025 heeft de raad van toezicht het voorgenomen besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening en het jaarverslag 2024, gehoord het verantwoordingsorgaan, de externe accountant en de waarmede actuaire, goedgekeurd.

Raad van toezicht in 2024

mw. mr. M.J.M. Hendriks (1974), voorzitter

dhr. prof. dr. C.G. Koedijk (1960)

dhr. W.S. Zeverijn MBA (1957), plaatsvervangend voorzitter

Voor een overzicht van de nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht zie bijlage 2.

9.5 Intern overleg en overleg stakeholders

Met het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht is er ieder kwartaal overleg. Daarnaast worden zij geïnformeerd via maandrapportages en notulen en schuiven bestuursleden regelmatig in hun vergadering aan om een toelichting te geven op de ontwikkelingen rondom onderwerpen uit hun portefeuille.

Verantwoordingsorgaan en raad van toezicht worden regelmatig bijgepraat over de ontwikkelingen met betrekking tot het nieuwe pensioencontract en nemen af en toe deel aan een themasessie hierover.

Naast het regelmatige overleg met sociale partners (werkgever en de vakorganisaties betrokken bij het cao-overleg bij DNB, te weten de Vereniging van Werknemers DNB en FNV Finance) over het nieuwe pensioencontract, heeft het bestuur jaarlijks overleg met sociale partners. In deze overleggen worden sociale partners bijgepraat over de actuele situatie van het pensioenfonds aan de hand van de uitkomsten van het toetsingskader van het bestuur (zie paragraaf 5.3) en de haalbaarheidstoets (zie paragraaf 5.2). Ook worden recente en komende ontwikkelingen rondom pensioenen en het pensioenfonds besproken.

Tussentijds geeft het bestuur een schriftelijke update vanuit het pensioenfonds.

Ieder kwartaal vindt er overleg plaats met de verschillende stakeholders: werkgever, vakorganisaties en ondernemingsraad, en de Belangenvereniging Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers DNB. In deze overleggen wordt bijgepraat over de ontwikkelingen binnen en rondom het pensioenfonds en de betreffende stakeholders. Het bestuur vindt het belangrijk om een klankbord te hebben bij de verschillende achterbannen voor de onderwerpen die leven bij de deelnemers/stakeholders.

9.6 Toekomst pensioenfonds

Het bestuur heeft veel aandacht voor de toekomst van het pensioenfonds. Daarbij zijn er diverse en onzekere ontwikkelingen die invloed hebben op het pensioenfonds. In 2024 lag de focus op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het bestuur denkt daarbij ook na over de toekomst van het pensioenfonds na de stelselwijziging. Daartoe bespreekt het bestuur regelmatig de lange termijn strategie.

Zie hiervoor hoofdstuk 16.

9.7 Compliance

Compliance en integriteit zijn van het hoogste belang binnen het pensioenfonds. Uiteraard wordt er voldaan aan wet- en regelgeving; daarnaast mag er geen enkele twijfel bestaan over de integriteit van alle betrokkenen. Daarbij moet ook iedere schijn van niet-integer handelen vermeden worden.

Ieder jaar vindt er een awareness-sessie plaats, waarin dilemma's rondom compliance en integriteit worden besproken.

Compliance officer

Er is een externe compliance officer aangesteld, te weten Compliance-i-Consultancy.

Vertrouwenspersoon

Er is een externe vertrouwenspersoon aangesteld, te weten Francine Resius via Merlijn Advies Groep.

Compliance charter

De inrichting van de compliance binnen het pensioenfonds is beschreven in het compliance charter. Hierin zijn ook de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de verschillende belanghebbenden en betrokkenen op het gebied van compliance opgenomen.

Gedragscode

In de gedragscode zijn regels opgenomen over nevenfuncties, het aanvaarden van geschenken, situaties waarin er sprake zou kunnen zijn van een belangen tegenstelling, hoe om te gaan met vertrouwelijke niet-publieke informatie en andere mogelijke integriteitsissues.

De leden van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan en de medewerkers van het bestuursbureau zijn aangewezen als verbonden persoon; de leden van het bestuur en de medewerkers van het bestuursbureau zijn bovendien insider. De compliance officer onderzoekt ieder jaar of de verbonden personen de gedragscode hebben nageleefd.

De insiderregeling, die is opgenomen in de gedragscode, dient om te voorkomen dat er belangenverstremgeling optreedt (of de schijn ervan ontstaat) tussen privé beleggingstransacties en transacties door het pensioenfonds. Ook dit wordt jaarlijks getoetst door de compliance officer.

De compliance officer rapporteert aan het bestuur. In 2024 is gebleken dat de gedragscode is nageleefd.

Regeling melding incidenten en misstanden

Het doel van de regeling melding incidenten en misstanden is om te regelen op welke wijze (operationele) incidenten en misstanden worden geconstateerd, gemeld, vastgelegd en wanneer deze aanleiding zijn voor het nemen van corrigerende maatregelen.

Daarnaast geeft deze regeling elke verbonden persoon van het pensioenfonds de gelegenheid om een (vermeende) misstand, al dan niet anoniem, te melden, zodat al het nodige gedaan kan worden in het geval van mogelijke overtredingen van interne of externe regelgeving of andere misstanden. Ook het voorkomen van schade aan de beheerste en integere bedrijfsvoering en goede naam van het pensioenfonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade, wordt beoogd.

Er is een externe vertrouwenspersoon aangewezen, waaraan mogelijke incidenten of misstanden gemeld kunnen worden. De vertrouwenspersoon rapporteert aan het bestuur. In 2024 heeft de vertrouwenspersoon geen meldingen ontvangen.

Bij (operationele) incidenten onderzoekt het bestuur de oorzaak van het incident en welke maatregelen moeten worden genomen om herhaling in de toekomst te voorkomen.

In 2024 zijn er relatief veel operationele incidenten geweest, grotendeels veroorzaakt doordat in het kader van de overgang van de pensioenadministratie van TKP naar AZL er grondig naar de administratie is gekeken. Geconstateerde verschillen werden soms veroorzaakt door interpretatieverschillen tussen TKP en AZL, maar ook door de tijdelijke handmatige uitvoering van

de werkzaamheden. Bij aanpassingen in aanspraken en uitkeringen is het correctiebeleid gevolgd. Op enkele punten is het pensioenreglement verduidelijkt.

Integriteitsbeleid, inclusief fraudebeleid

In het integriteitsbeleid van het pensioenfonds wordt beschreven hoe het pensioenfonds komt tot beheersing van mogelijke integriteitsrisico's. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan fraude en de wijze waarop dit voorkomen wordt.

Bij benoeming worden kandidaat-leden voor het bestuur en de raad van toezicht getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid. Ook wordt onderzocht of er mogelijke nevenfuncties of andere contacten zijn die zouden kunnen leiden tot belangenverstrengeling. In het verantwoordingsorgaan hebben een aantal medewerkers van DNB zitting. Bij benoeming of bij verandering van functie wordt getoetst of de functie bij DNB verenigbaar is met het lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds. Bestuursleden kunnen niet werkzaam zijn voor of in opdracht van DNB. Dit geldt ook voor de raad van toezicht. Het pensioenfonds wil te allen tijde voorkomen dat zelfs maar de schijn van belangenverstrengeling kan ontstaan.

Hiermee wordt bijgedragen aan de doelstelling 'integere bedrijfsvoering'.

IT- en IB-beleid

Het pensioenfonds heeft IT- en IB- beleid (informatietechnologie en informatiebeveiliging) vastgesteld.

Het IT-beleid heeft als doel een goede beheersing van de IT-risico's van het pensioenfonds. Daarom heeft risicobeheersing een belangrijke plaats in het IT-beleid. De IT-risico's van het pensioenfonds dienen dan ook te passen binnen de risicobereidheid van het pensioenfonds. Deze risicobereidheid is afgeleid van de missie en visie. De IT-visie van het pensioenfonds is hierop gebaseerd en vastgelegd in dit beleid.

Het informatiebeveiligingsbeleid vormt een integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen en informatievoorziening van het pensioenfonds. Het informatiebeveiligingsbeleid dient in samenhang met het IT-beleid te worden gezien en legt het fundament om informatiebeveiliging organisatie breed en vanuit een integrale benadering in te richten en deze te waarborgen. De informatiebehoefte van het pensioenfonds en zijn deelnemers, beheerst door een informatie en control cyclus, is hierin leidend. Het informatiebeveiligingsbeleid heeft als primair doel om op een beheerste wijze invulling te geven aan deze informatiebehoefte.

Eind 2024 is het IT/IB-beleid geactualiseerd aan de hand van de DORA verordening.

Hierdoor wordt bijgedragen aan de doelstelling 'beheerste bedrijfsvoering'.

SIRA

In de jaarlijkse systematische integriteit risicoanalyse (SIRA) worden aan de hand van diverse scenario's de integriteitsrisico's benoemd, de beheersmaatregelen benoemd en beoordeeld en de (bruto en netto) risico's ingeschat. De integriteitsrisico's zijn onderverdeeld naar de subcategorieën belangenverstrengeling, witwassen/terrorismedinanciering/sanctiewetgeving, corruptie, maatschappelijk onbetamelijk gedrag, externe fraude/interne fraude, fiscale fraude en cybercrime. Als de netto score buiten de risicotolerantie van het pensioenfonds valt, worden er nadere beheersmaatregelen ingesteld, dan wel wordt besloten het resterende risico te accepteren.

In 2024 is gekozen voor een SIRA 'light'. Omdat vrijwel alle themavergaderingen in het teken staan van de nieuwe pensioenregeling, is er geen aparte sessie aan de SIRA geweid. Geconstateerd is dat de beheersmaatregelen effectief zijn en er geen nadere acties nodig zijn.

Code pensioenfondsen

Het pensioenfonds voldoet aan de 'code pensioenfondsen', een guidance van de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid waarin aanbevelingen voor goed pensioenfondsbestuur staan.

De Code gaat uit van het 'pas toe of leg uit' principe. De naleving van de Code over 2024 is beoordeeld aan de hand van de herziene Code Pensioenfondsen 2024.

De Code bevat 49 normen, die zijn onderverdeeld naar vijf thema's:

1. Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden
2. Goed besturen
3. Effectief intern toezichthouden en controle uitvoeren
4. Verantwoording en inspraak organiseren
5. Effectief functioneren van fondsorganen.

Het bestuur wijkt bewust af van de aanbeveling dat leden van de raad van toezicht benoemd worden door het bestuur, na een bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. Bij dit pensioenfonds worden de leden van de raad van toezicht benoemd door het verantwoordingsorgaan. Het bestuur acht dit de meest zuivere vorm, aangezien het bestuur dan niet zijn eigen toezichthouder benoemt.

Ook wijkt het pensioenfonds af van de aanbeveling dat het bestuur de leden van het verantwoordingsorgaan benoemt. Leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd door het verantwoordingsorgaan, op voordracht van voordragende partijen en na advisering hierover door de raad van toezicht. Het bestuur acht dit de meest zuivere verhouding.

Het verantwoordingsorgaan heeft eigen wettelijke en statutaire taken, in het bijzonder ten aanzien van het geven van een oordeel over beleid en uitvoering door het bestuur. Om die goed uit te oefenen is het ongewenst dat het bestuur de bevoegdheid heeft om leden van het verantwoordingsorgaan te benoemen of te ontslaan.

In 2024 is éénmalig bewust afgeweken van de Code in het licht van de derde zittingstermijn van onafhankelijk bestuurslid (tevens voorzitter) Roeland van Vledder. Zijn herbenoeming van 2024 tot 2027 past binnen de (oude) constructie van de Code. In totaal wordt de totale maximumtermijn overschreden met één jaar, maar dit is geaccepteerd in het kader van de continuïteit richting de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het pensioenfonds voldoet aan de diversiteitsnormen.

In het bestuur zitten twee vrouwen en vier mannen. Eén bestuurslid is onder de 40, vijf bestuursleden zijn boven de 40.

In het verantwoordingsorgaan zitten drie vrouwen en vijf mannen. Twee leden zijn onder de 40, zes leden zijn erboven.

Het pensioenfonds beschikt over geschiktheidsbeleid, waarin opgenomen diversiteit en inclusie. Dit beleid is begin 2025 herijkt.

In bijlage 5 is de uitgebreide analyse van de code pensioenfondsen opgenomen.

Datakwaliteitbeleid

Het bestuur heeft het datakwaliteitbeleid vastgesteld, dat onderdeel is van het overkoepelende IT- en IB beleid (informatiebeveiliging). Goede datakwaliteit is essentieel voor pensioenfondsen voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. Ook richting het invaren van bestaande pensioenrechten en -aanspraken in het nieuwe pensioenstelsel is goede datakwaliteit essentieel.

Het bestuur volgt het kader datakwaliteit van de Pensioenfederatie om klaar te zijn voor de transitie naar het nieuwe pensioencontract.

Er wordt een audit gedaan worden op de datakwaliteit bij transitie.

9.8 Jaarwerk

Uit het jaarwerk 2023, dat uitgevoerd is in 2024, kwamen bij de accountantscontrole geen materiële bevindingen naar voren. Ook het jaarwerk 2024 leidde niet tot materiële bevindingen.

9.9 Klachten en geschillen

Het pensioenfonds heeft klachtenbeleid en een klachtenprocedure, die op de website gepubliceerd is ([ik heb een klacht](https://dnbpensioenfonds.nl) dnbpensioenfonds.nl). Deze zijn in lijn met de Gedragslijn van de Pensioenfederatie. Iedere uiting van ongenoegen wordt als 'klacht' beschouwd.

Belangrijke aanpassing begin 2024 is de instelling van de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP), als overkoepelend orgaan dat klachten van deelnemers gaan behandelen. Het klachtenbeleid en de klachtenprocedure zijn hierop aangepast.

In 2024 zijn er 106 klachten ingediend door de deelnemers en 0 klachten door de werkgever.

In onderstaande tabel zijn de klachten onderverdeeld conform de indeling van de gedragslijn. Daarbij is een klacht die na het eerste contactmoment is afgehandeld opgenomen als 'direct afgehandeld'.

Onderwerp	Direct	Later	Geëscaleerd	Geschil	Totaal
	afgehandeld	afgehandeld			
Behandelingsduur	11	14	0	0	25
Deelnemersportaal	14	4	0	0	18
Duurzaamheid	0	0	0	0	0
Financiële situatie	2	2	0	0	4
Informatieverstrekking	19	14	0	0	33
Keuzebegeleiding	0	0	0	0	0
Pensioenberekening en pensioenbetaling	7	2	0	0	9
Registratie werknemersgegevens	0	0	0	0	0
Service en klantgerichtheid	9	1	0	0	10
Toepassing wet- en regelgeving algemeen	1	1	0	0	2
Toepassing wet- en regelgeving invaren transitie	1	0	0	0	1
Overig	4	0	0	0	4
Totaal	68	38	0	0	106

Elk kwartaal wordt de klachtenrapportage beoordeeld en alle indirect afgehandelde klachten doorgenomen. Waar mogelijk worden de communicatie-uitingen verbeterd. In enkele gevallen is door het bestuur contact opgenomen met de klager.

De tevredenheid van de klachtafhandeling van het aantal afgehandelde klachten was per kwartaal:

Kwartaal	Tevreden	Neutraal	Ontevreden	Onbekend
1	26	3	0	8
2	23	1	0	5
3	18	0	0	3
4	16	0	0	3

9.10 Correctiebeleid

Het herzieningsbeleid is in 2023 gewijzigd, waarbij het 'Correctiebeleid' is genoemd. Het correctiebeleid is gepubliceerd op de website van het pensioenfonds: [correctiebeleid.pdf \(dnbpensioenfonds.nl\)](#) en voldoet aan de aanbevelingen van toezichthouder AFM.

In het correctiebeleid is geregeld hoe er omgegaan wordt met een te hoog of te laag vastgesteld (of gecommuniceerd) pensioen. In bijzondere omstandigheden kan het bestuur van deze regeling afwijken.

Een foutief vastgestelde pensioenaanspraak (nog niet ingegaan pensioen) wordt altijd gecorrigeerd.

Een te laag vastgesteld pensioenrecht (reeds ingegaan pensioen) wordt altijd gecorrigeerd (nabetaling).

Een te hoog vastgesteld pensioen wordt naar de toekomst toe gecorrigeerd, tenzij er omstandigheden zijn die ertoe leiden dat er niet of slechts gedeeltelijk kan worden gecorrigeerd.

Te veel uitbetaald pensioen wordt niet terugggevorderd als de deelnemer de fout niet had hoeven te onderkennen en er geen sprake is van foutief aangeleverde gegevens.

9.11 Geen meldingsplichtige datalekken

Het beschermen van de vertrouwelijkheid van persoonsgegevens van deelnemers en het naleven van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), heeft voor het bestuur hoge prioriteit. Onder de AVG geldt het pensioenfonds als 'verwerkingsverantwoordelijke' van persoonsgegevens. Het fonds dient, als 'eigenaar' van de persoonsgegevens, expliciet te kunnen aantonen dat het voldoet aan de eisen uit de AVG. Het pensioenfonds voldoet aan de AVG.

Op 1 januari 2020 is de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfonds in werking getreden. Deze gedragslijn wordt gevolgd, onder andere door het maken van afspraken hierover met onze uitbestedingspartijen (in de uitbestedingsovereenkomsten en de service level agreements) en het afsluiten van verwerkingsovereenkomsten.

Er is een functionaris gegevensbescherming aangesteld.

In het geval van een datalek is het essentieel dat het pensioenfonds adequaat optreedt. Afhankelijk van de aard en omvang van het datalek, dient binnen 72 uur na het ontdekken door het pensioenfonds een melding te worden gemaakt bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Aanvullend wordt er bepaald of er melding dient te worden gemaakt bij de betrokkenen van wie de gegevens zijn gelekt. Na ieder datalek wordt er door het bestuur geëvalueerd op welke wijze maatregelen kunnen worden ingericht, om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Over 2024 zijn er geen meldingsplichtige datalekken bekend bij het pensioenfonds.

9.12 Uitbesteding

Om voldoende afstand te creëren en te behouden tussen het pensioenfonds en zijn sponsor (die ook prudentieel toezicht en integriteitstoezicht houdt op pensioenfondsen) is in 2007, toen het pensioenfonds verder 'op afstand is geplaatst' van de werkgever, besloten om alle operationele activiteiten onder te brengen bij marktpartijen.

In 2020 is een bestuursbureau opgericht.

Het pensioenfonds heeft uitbestedingsbeleid vastgesteld. De uitbestedingen en de overige dienstverlening zijn vastgelegd in het contractenregister.

Het pensioenfonds heeft de volgende activiteiten uitbesteed:

Activiteit	Uitbestede partij 2024
Technische ondersteuning/ IT	Wizzbit B.V.
Financiële administratie en opstelling van het financieel jaarverslag	AZL N.V.
Rapportage aan de toezichthouder	Caceis en AZL N.V.
Pensioen- en deelnemersadministratie	AZL N.V.
In- en excasso van premies en uitkeringen	AZL N.V.
Pensioencommunicatie naar de deelnemers	AZL N.V.
Actuariële adviesfunctie	Sprenkels
Compliance monitoring en advisering	Compliance-i-Consultancy B.V.
(Fiduciair) vermogensbeheer	Aegon Investment Management B.V.
Operationeel vermogensbeheer	Aegon Investment Management B.V. Robeco Institutional Asset Management B.V.
Beheer LDI/ matching portefeuille	Cardano Risk Management B.V. (tot 1 oktober 2024) Aegon Investment Management B.V. (vanaf 1 oktober 2024)
Bewaring van de effecten	Caceis
Waardering van de effecten	Caceis
Vervuller sleutelfunctie risk	PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V.
Vervuller sleutelfunctie actuarieel	Triple A - Risk Finance Certification B.V.
Vervuller sleutelfunctie interne audit	BDO Advisory B.V. (vanaf 2025 PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.)
Juridische advisering	Wisselende partijen
Periodieke evaluatie van de uitvoerders en overige opdrachten	Wisselende partijen

Daarnaast heeft het pensioenfonds de volgende partijen ingeschakeld voor de wettelijke controlefunctie.

Certificerend accountant	KPMG Accountants N.V.
Waarmerkend actuaire	Triple A - Risk Finance Certification B.V.

Het bestuur blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de uitbestede activiteiten en maakt daarom heldere afspraken met de uitvoeringsorganisaties. Daarbij worden ook afspraken over onderuitbesteding door de uitvoeringsorganisaties contractueel verankerd. Met de uitvoeringsorganisaties worden service level agreements (SLA's) overeengekomen, waarvan de realisatie ieder kwartaal gerapporteerd en door het bestuur beoordeeld wordt. Ook verstrekken de uitvoeringsorganisaties jaarlijks assurance rapporten (ISAE 3402 type II of gelijkwaardig en rapportages niet-financiële risico's). Deze worden door een externe auditor beoordeeld. Het bestuur beoordeelt of deze rapporten voldoende comfort bieden voor een goede uitvoering van de uitbestede werkzaamheden en vraagt waar nodig extra assurance.

De rapporten over 2024 geven voldoende comfort over een juiste uitvoering van de uitbestede activiteiten.

De uitbestedingspartijen en belangrijkste adviseurs worden jaarlijks geëvalueerd. Eén maal in de vijf jaar wordt er een uitgebreide evaluatie gedaan, onder begeleiding van een externe partij, waarbij tevens een marktverkenning gedaan wordt.

In 2024 is gewisseld van fiduciair manager. Na een gedegen selectietraject is Aegon aangesteld als nieuwe fiduciair manager. Aegon heeft ook het beheer van de LDI-portefeuille overgenomen.

Met ingang van 2025 wordt de sleutelvervullersrol interne audit uitgevoerd door PwC.

10 Beloning en kosten

10.1 Beloningsbeleid

Het bestuur heeft voor zijn leden, de leden van het verantwoordingsorgaan en de leden van de raad van toezicht een vaste beloning afgesproken zonder resultaatafhankelijkheden. Voor de uitbestedingspartijen geldt een vaste beloningsafpraak, zonder resultaatafhankelijke beloning.

Uitgangspunt van het beloningsbeleid voor leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht is dat er een adequate financiële compensatie moet zijn, die situationeel wordt bepaald en afhankelijk is van het tijdsbeslag. Voor het tijdsbeslag zijn de wettelijke normen gevolgd, de zogeheten 'voltijd equivalent score' (vte-score). Voor de bestuursvoorzitter bedraagt de vte-score 0,3, voor bestuursleden 0,2. Voor de voorzitter van de raad van toezicht is de vte-score 0,2, voor de leden van de raad 0,1. Voor het verantwoordingsorgaan is geen wettelijke norm gegeven; er is een inschatting gemaakt in aansluiting op de vte-scores van bestuur en raad van toezicht. Deze is 0,1 vte voor de voorzitter en 0,05 voor de leden van het verantwoordingsorgaan.

Voor de periode september 2023 tot en met december 2024 is gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot een extra tijdtoeslag. Voor bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht gold een extra tijdtoeslag van 25%, in verband met het omvangrijke en tijdrovende dossier 'nieuw pensioencontract' (invoering van de Wet toekomst pensioenen).

Het verantwoordingsorgaan heeft adviesrecht over het beloningsbeleid, de raad van toezicht goedkeuringsrecht (behalve over zijn eigen beloning).

De beloning van bestuursleden is gemaximeerd op 90% van het algemene bezoldigingsmaximum van de Wnt-norm (Wet normering topinkomens, voor 2024 € 233.000 op fulltime basis). Daarbij ontvangt de voorzitter een vergoeding van 90% van de Wnt, de overige bestuursleden 80%, omgerekend naar hun vte-score.

Hoewel de Wnt niet op het pensioenfonds van toepassing is, wordt deze wet als een passend referentiekader gezien, mede gezien het karakter van de werkgever en de aard van de werkzaamheden.

De vergoeding voor de leden van de raad van toezicht is met dezelfde overwegingen als bij de bestuursleden gekoppeld aan de Wnt. Daarbij wordt een vergoeding gehanteerd van 70% van de Wnt, omgerekend naar hun vte-score.

Voor leden van het verantwoordingsorgaan is, met inachtneming van de taak, rol en verantwoordelijkheden van het verantwoordingsorgaan, bepaald dat de leden een vergoeding krijgen op basis van 50% van de Wnt-norm. Alleen de leden die niet in dienst zijn van DNB ontvangen een vergoeding; de leden die in dienst zijn van DNB krijgen tijd beschikbaar van werkgever voor hun werkzaamheden voor het verantwoordingsorgaan.

Er kan door leden van bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan geen btw bij het pensioenfonds in rekening worden gebracht.

10.2 Administratieve uitvoeringskosten

Kostenefficiëntie is het uitgangspunt, waarbij kwaliteit een belangrijke randvoorwaarde is. Het bestuur vindt daarbij kostentransparantie erg belangrijk en volgt de aanbevelingen van de Pensioenfederatie zoveel mogelijk. Jaarlijks wordt een begroting van de kosten voor het komende jaar opgesteld. Per maand wordt de realisatie gemonitord en wordt, waar nodig en mogelijk, bijgestuurd. Het bestuur vindt het van belang dat de uitvoeringskosten marktconform blijven. In de contracten met de uitvoeringsorganisaties en andere uitbestedingspartijen/dienstverleners zijn duidelijke afspraken over de kosten gemaakt. Uit een vergelijkend onderzoek met vergelijkbare pensioenfondsen (qua omvang en qua belegd vermogen) komt dat de kosten nog steeds onder het gemiddelde liggen. Het bestuur is dan ook van mening dat de administratieve uitvoeringskosten gezien het serviceniveau dat wordt nagestreefd, de complexiteit van de regeling en de aard van het pensioenfonds (zijnde het pensioenfonds van de toezichthouder op pensioenfondsen) acceptabel zijn, maar blijft de kosten scherp monitoren en waar mogelijk beperken.

Tabel 3: Administratieve uitvoeringskosten

(bedragen x € 1.000)	2024	2023	2022	2021	2020
Totaal administratieve pensioenuitvoeringskosten	3.102	2.779	2.191	2.241	2.492
Toerekening algemene kosten pensioenbeheer aan vermogensbeheer	1.204	1.296	1.177	1.087	1.154
Totaal administratieve pensioenuitvoeringskosten	1.898	1.483	1.014	1.154	1.338
Pensioenuitvoeringskosten in euro's per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers)	454	367	254	299	354

Bepaling administratieve uitvoeringskosten

Voor de bepaling van de administratieve uitvoeringskosten wordt aangesloten bij de bepalingen uit de Pensioenwet en de methodiek die beschreven wordt in het document 'Aanbevelingen uitvoeringskosten' van de Pensioenfederatie.

Mutatie administratieve uitvoeringskosten

De totale administratieve uitvoeringskosten (jaarrekening) zijn met 11,6% gestegen ten opzichte van 2023. Deze stijging komt onder andere doordat in 2024 eenmalige kosten zijn gemaakt vanwege de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Toerekening algemene administratieve uitvoeringskosten aan vermogensbeheer

Een gedeelte van de algemene administratieve uitvoeringskosten heeft betrekking op vermogensbeheer. Deze algemene administratieve uitvoeringskosten worden conform aanwijzingen van de Pensioenfederatie naar rato toegerekend aan de administratieve uitvoeringskosten en kosten vermogensbeheer. De methodiek van toerekening is dat naar rato van de omvang van de kosten vermogensbeheer versus de kosten administratie uitvoering, de algemene kosten worden toegerekend aan de vermogensbeheerkosten.

Pensioenuitvoeringskosten in euro's per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers)

De pensioenuitvoeringskosten in euro's per deelnemer wordt berekend door de totale administratieve uitvoeringskosten na toerekening van de algemene administratieve uitvoeringskosten die aan vermogensbeheerkosten zijn toegerekend (A) te delen op de het aantal actieve en pensioengerechtigde deelnemers (B). De totale administratieve uitvoeringskosten (A) zijn toegenomen. Dit komt met name door het feit dat er ten opzichte van het voorgaande boekjaar meer kosten zijn gemaakt met betrekking tot de transitie naar

het nieuwe pensioenstelsel. Het aantal actieve en pensioengerechtigde deelnemers (B) is toegenomen. Beide effecten hebben tot gevolg dat de kosten per deelnemer in euro's afnemen.

	2024	2023
Totale administratieve uitvoeringskosten (jaarrekening)	3.102.000	2.779.000
Algemene administratieve uitvoeringskosten die aan vermogensbeheerkosten zijn toegerekend	-1.204.000	-1.296.000
Totale administratieve uitvoeringskosten die voor de berekening van de kosten per deelnemer is gehanteerd (A)	1.898.000	1.483.000
Aantal actieve en pensioengerechtigde deelnemers (B)	4.182	4.041
Kosten per deelnemer in euro's (A) / (B)	454	367

10.3 Kosten van vermogensbeheer

Het bestuur vindt het van belang dat de vermogensbeheerkosten marktconform blijven. Bij de keuze van beleggingscategorieën en keuze van een vermogensbeheerder worden de kosten meegewogen. De realisatie van de vermogensbeheer kosten wordt gemonitord. In de contracten met de uitvoeringsorganisaties en andere uitbestede partijen zijn duidelijke afspraken over de kosten gemaakt.

Het bestuur is van mening dat de vermogensbeheerkosten acceptabel zijn, aangezien ze onder het gemiddelde van een aantal vergelijkbare pensioenfondsen liggen.

Tabel 4: Kosten vermogensbeheer

Bedragen x € 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Kosten vermogensbeheer exclusief transactiekosten	3.838	3.915	2.831	3.508	3.235
Toerekening algemene kosten pensioenbeheer aan vermogensbeheer ¹⁾	1.204	1.296	1.177	1.087	1.154
Totale kosten vermogensbeheer exclusief transactiekosten	5.042	5.211	4.008	4.595	4.389
Vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegde vermogen	0,22%	0,26%	0,17%	0,18%	0,19%
Totale transactiekosten	1.653	694	260	1.662	652
Gemiddeld belegd vermogen (in € miljoenen)	2.274	2.032	2.421	2.498	2.750
Transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegde vermogen	0,07%	0,03%	0,01%	0,07%	0,03%

¹⁾ Zie paragraaf 10.2 administratieve uitvoeringskosten voor een nadere toelichting.

Er is geen sprake van een performance fee (prestatie gerelateerde vergoedingen) binnen de beleggingen.

Tabel 5: Kosten vermogensbeheer naar asset categorie

Beheerkosten	2024	2023
Aandelen	963	835
Vastrentende waarden	676	640
Vastgoed	34	35
Derivaten	–	–
Overige beleggingen	–	–
Overige kosten vermogensbeheer die niet aan een assetcategorie kunnen worden toegewezen	2.165	2.404
TOTAAL	3.838	3.915

Transactiekosten	2024	2023
Aandelen	1.077	501
Vastrentende waarden	–	–
Vastgoed	40	20
Derivaten	–	–
Overige beleggingen	536	173
TOTAAL	1.653	694

Toerekening algemene kosten pensioenbeheer aan vermogensbeheer	1.204	1.296
Totale vermogensbeheerkosten	6.695	5.905

10.4 Kostenvergelijking

Kostenbeheersing is een belangrijk onderdeel van het financieel beleid van Pensioenfonds DNB. Inzicht in de kosten bevordert goed bestuur en maakt het mogelijk om de efficiëntie van de uitvoering te beoordelen. In deze paragraaf worden de pensioenuitvoeringskosten, vermogensbeheerkosten en transactiekosten van het fonds vergeleken met:

- Het gemiddelde van een peergroep van vergelijkbare fondsen (samengesteld o.b.v. omvang qua deelnemersaantallen en belegd vermogen).
- De mediaan en het (gewogen) gemiddelde van alle Nederlandse pensioenfondsen;

Deze vergelijking toont de relatieve positie van het fonds op kostengebied en biedt aanknopingspunten voor eventuele beleidsmatige bijsturing, met aandacht voor factoren zoals beleggingsbeleid, schaalgrootte en uitvoeringskeuzes. Deze analyse is uitgevoerd op basis van de kosten over boekjaar 2023. De diverse kosten over boekjaar 2024 zijn niet voor alle pensioenfondsen bekend, gezien de rapportagedeadline nog niet verstreken is.

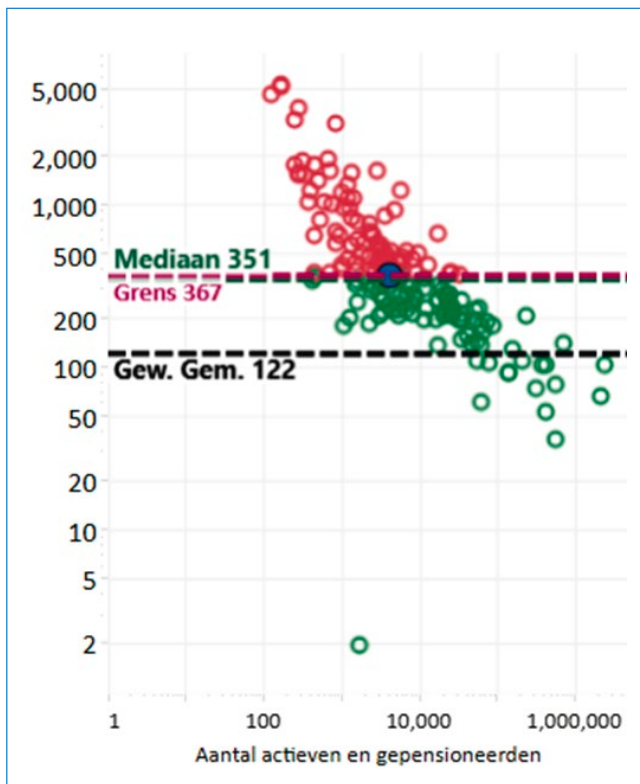
Vergelijking met een peergroup van vergelijkbare fondsen

Het pensioenfonds vergelijkt zijn kosten met een peergroup van vergelijkbare pensioenfondsen. Hierbij is als maatstaf genomen de fondsen die qua totaal aantal deelnemers of qua belegd vermogen maximaal 50% groter of kleiner zijn dan Pensioenfonds DNB. Hieronder is een tabel weergegeven voor een specifieke peergroup, waarin voor elk specifiek fonds het aantal actieven, slapers, gepensioneerden, totaal aantal deelnemers en het belegd vermogen is.

Pensioenfonds	Actieven	Slapers	Gepensio- neerden	Totaal deelnemers	Belegd vermogen (x € 1.000)
DNB	2.430	2.278	1.611	6.319	2.175.557
Rockwool	1.206	985	1.049	3.240	407.249
Brocacef	1.190	1.673	1.159	4.022	321.333
Provisum	2.180	3.942	2.936	9.058	1.420.641
Vopak	1.413	1.955	2.771	6.139	1.362.691
DOW	1.039	979	2.962	4.980	2.297.233
SABIC	2.916	3.311	2.472	8.699	2.909.700

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten van Pensioenfonds DNB zijn over het jaar 2023 gelijk aan EUR 367 per deelnemer, conform het gerapporteerde in het jaarverslag van 2023. De Nederlandse mediaan representeert de pensioenuitvoeringskosten waar de helft van de fondsen die met het benchmarkonderzoek hebben meegedaan boven ligt, en dus de andere helft onder ligt. Deze Nederlandse mediaan kwam in 2023 uit op EUR 351 per deelnemer. Het gewogen gemiddelde van uitvoeringskosten van Nederlandse fondsen in 2023 bedraagt EUR 122 per deelnemer, wat vooral te verklaren is door de relatief lage uitvoeringskosten van grote pensioenfondsen, die zwaar(der) hebben meegewogen in deze bepaling.

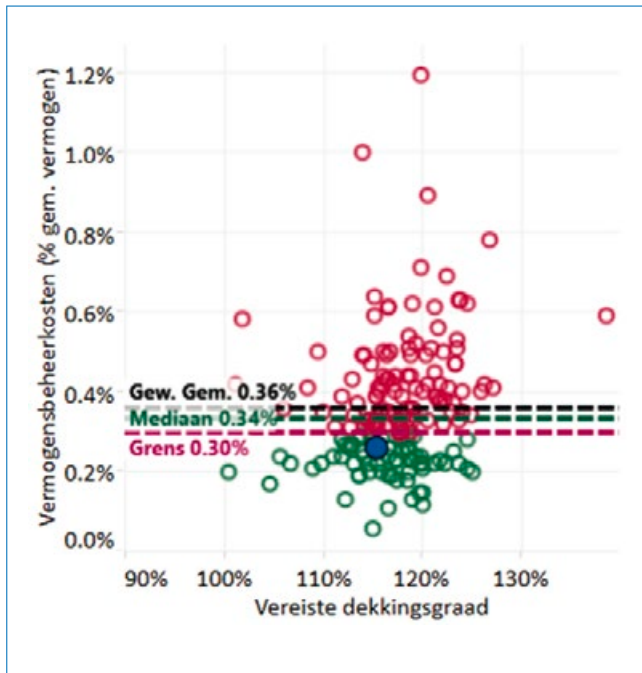
Het gemiddelde van de pensioenuitvoeringskosten binnen de peergroup bedraagt EUR 379 per deelnemer over 2023. Onderstaande tabel geeft zowel de totale uitvoeringskosten als de kosten per deelnemer (actieven en gepensioneerden) weer over 2023.

Pensioenfondsen	Uitvoeringskosten		Delta t.a.v. pensioenfondsen DNB
	Uitvoeringskosten (x € 1.000)	per deelnemer (x € 1)	
DNB	1.483	367	0%
Rockwool	1.071	475	29%
Brocef	969	407	11%
Provisum	1.866	365	-1%
Vopak	1.346	322	-12%
DOW	2.074	363	-1%
SABIC	1.889	351	-4%
Gemiddelde	1.528	379	3%

De pensioenuitvoeringskosten van Pensioenfondsen DNB zijn dus vergelijkbaar met het gemiddelde uit de peergroup en de Nederlandse mediaan.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten van Pensioenfonds DNB zijn over het jaar 2023 gelijk aan 0,26% van het gemiddeld belegd vermogen. De Nederlandse mediaan van de vermogensbeheerkosten bedraagt 0,34%, terwijl het gewogen gemiddelde 0,36% bedroeg in 2023.

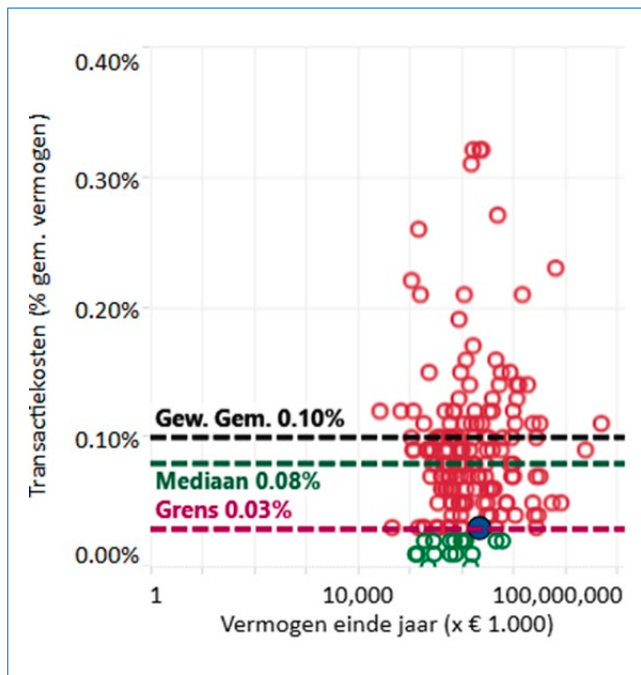
De gemiddelde vermogensbeheerkosten binnen de peergroup bedragen 0,32% over boekjaar 2023. De vermogensbeheerkosten van Pensioenfonds DNB zijn dus relatief laag in vergelijking met het gemiddelde van de peergroup. Dit hangt ook samen met de beleggingsmix die het pensioenfonds hanteert.

Pensioenfonds	Vermogens- beheerkosten (x € 1.000, incl. transactiekosten)	Vermogens- beheerkosten (% gemiddeld vermogen)	Delta t.a.v. pensioenfonds DNB
DNB	5.905	0,26%	0%
Rockwool	971	0,19%	-27%
Brocef	971	0,23%	-12%
Provisum	6.520	0,40%	54%
Vopak	6.483	0,42%	62%
DOW	12.149	0,21%	-19%
SABIC	17.199	0,56%	115%
Gemiddelde	7.171	0,32%	25%

In totaliteit kan gesteld worden dat de vermogensbeheerkosten zowel t.o.v. alle Nederlandse pensioenfondsen alsook ten opzichte van de peergroep, laag zijn.

Transactiekosten

De transactiekosten van Pensioenfonds DNB zijn over het jaar 2023 gelijk aan 0,03% van het gemiddeld belegd vermogen. De Nederlandse mediaan van de transactiekosten bedraagt 0,08%, terwijl het gewogen gemiddelde 0,10% bedroeg over 2023.

Binnen de peergroup bedragen de gemiddelde transactiekosten 0,12% over boekjaar 2023. Onderstaande tabel geeft deze transactiekosten weer.

Pensioenfondsen	Transactiekosten		
	Transactiekosten (x € 1.000)	(% gemiddeld vermogen)	Delta t.a.v. pensioenfondsen DNB
DNB	694	0,03%	0%
Rockwool	264	0,07%	133%
Brocef	281	0,10%	233%
Provisum	1.200	0,09%	200%
Vopak	1.613	0,14%	367%
DOW	7.257	0,32%	967%
SABIC	1.927	0,07%	133%
Gemiddelde	1.891	0,12%	290%

De transactiekosten van Pensioenfonds DNB zijn dus laag in vergelijking met de Nederlandse mediaan, het Nederlands gewogen gemiddelde en het gemiddelde binnen de peergroup. Dit kan verklaard worden door (relatief) passief beheer van de beleggingsportefeuille. Daarbij dient te worden genoteerd dat de transactiekosten per jaar kunnen fluctueren.

11 Communicatie

De doelstelling van het pensioenfonds met betrekking tot communicatie is het creëren van een breed draagvlak onder deelnemers (actieve, gewezen en pensioengerechtigde deelnemers) wat tot uiting komt in een hoog pensioenbewustzijn en tevredenheid bij deelnemers over de uitvoering van de pensioenregeling. Het pensioenfonds streeft hierbij naar een maximale binding van de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden met het pensioenfonds, om het draagvlak te behouden.

Aansprekende en persoonlijke communicatie met de deelnemers en andere stakeholders is een van de middelen om deze doelstelling te bereiken. Communicatie moet in de visie van het bestuur toegankelijk, transparant, efficiënt en persoonlijk zijn. Daarmee wordt beoogd dat een deelnemer zelfstandig, tijdig en weloverwogen pensioenbeslissingen kan nemen, waarbij te hoge verwachtingen in de toekomst worden voorkomen. De communicatie moet aansluiten bij de persoonlijke omstandigheden en informatiebehoefte van de deelnemer. Uiteraard moet de communicatie aan de wettelijke eisen voldoen.

Deelnemersonderzoeken

Het bestuur vindt het erg belangrijk te weten wat er bij de deelnemers leeft. Daarom is er minimaal ieder kwartaal overleg met de verschillende stakeholders (medewerkers DNB via de vakorganisaties en de ondernemingsraad, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers door middel van overleg met de Belangenvereniging Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers DNB, en de werkgever). Ook in het overleg met het verantwoordingsorgaan worden geluiden vanuit de deelnemers opgehaald. Het pensioenfonds heeft een deelnemerspanel ingesteld, dat meeleest bij communicatie-uitingen. Hierin zitten deelnemers uit verschillende groepen: actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers. Het bestuur voert regelmatig deelnemersonderzoeken uit, bijvoorbeeld over klanttevredenheid, maatschappelijk verantwoord beleggen en de risicohouding (in het kader van de nieuwe pensioenregeling, zie hieronder). Het bestuur organiseert voorts deelnemersbijeenkomsten, zowel live als online, en geeft acte de présence bij de jaarlijkse gepensioneerdendag die de werkgever organiseert om te horen wat er onder gepensioneerden leeft.

Risicopreferentieonderzoek

Begin 2022 is in samenwerking met werkgever een risicopreferentieonderzoek uitgevoerd om de risicotolerantie van de deelnemers (alle groepen, dus actieve, gewezen en pensioengerechtigde deelnemers) te onderzoeken in de aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel.

De uitkomsten van het onderzoek zijn meegenomen bij de voorlopige keuze voor een nieuw pensioencontract en worden gebruikt voor de invulling van het beleggingsbeleid in het nieuwe pensioenstelsel.

De risicohouding moet tenminste iedere vijf jaar getoetst worden, waarbij gebruik gemaakt moet worden van een risicopreferentieonderzoek. Daarnaast kunnen er aanleidingen zijn om het onderzoek al eerder opnieuw uit te voeren, zoals collectieve waardeoverdrachten die invloed hebben op het deelnemersbestand, of grote externe schokken zoals een economische crisis of oorlog.

Communicatieplannen

Communicatiejaarplan

Ieder jaar wordt een communicatiejaarplan opgesteld op basis van het communicatiebeleidsplan. Op basis van het communicatiebeleidsplan 2022 - 2024 is een communicatiejaarplan 2024 opgesteld. Belangrijke doelen zijn vergroten van het pensioenbewustzijn bij de deelnemers en een goede reputatie van het pensioenfonds.

Communicatieplan Nieuwe Pensioenregeling

Voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel wordt een separaat communicatieplan opgesteld. Het in 2024 opgestelde concept wordt begin 2025 verder uitgewerkt.

Campagnes

In 2024 is er een campagne geweest op het gebied van het gebruik van de pensioenplanner. Hiervoor zijn de groepen actieve deelnemers boven 50 jaar en gewezen deelnemers boven 50 jaar aangeschreven.

Ook is een campagne gevoerd voor het houden van individuele pensioengesprekken. Tevens is een campagne gedaan om van zoveel mogelijk deelnemers het e-mailadres te registreren, en ook de goedkeuring om zoveel mogelijk digitaal te communiceren.

Deelnemerspanel

Ook in 2024 is het deelnemerspanel actief geweest. De leden lezen mee met de teksten voor de pensioenkrant en de digitale nieuwsbrieven. De input van het panel is constructief en de werkwijze is efficiënt en effectief.

In 2024 bestaat het deelnemerspanel uit acht leden. Het deelnemerspanel is divers samengesteld: zowel actieve deelnemers, als gewezen deelnemers als pensioengerechtigden maken deel uit van het deelnemerspanel.

Website

In 2024 zijn verschillende nieuwsberichten op de website van pensioenfonds DNB geplaatst en is de informatie via de website up to date gehouden. Daarnaast zijn er blogs van bestuursleden, leden van de raad van toezicht en leden van het verantwoordingsorgaan verschenen.

Digitale nieuwsbrieven

In 2024 zijn twee edities van de digitale nieuwsbrief verschenen. Hierin is aandacht geschonken aan de transitie van TKP naar AZL als uitvoeringsorganisatie, de voorbereiding op c.q. stand van zaken van het nieuwe pensioenstelsel (de Wet toekomst pensioenen), het nabestaandenpensioen en de gevolgen van een scheiding.

Pensioenkranten

In 2024 zijn drie pensioenkranten verschenen. Deze worden per post aan alle deelnemers (dus actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerde deelnemers) verzonden.

In deze pensioenkranten is, naast de regulier onderwerpen over onder andere de financiële situatie van het pensioenfonds, aandacht besteed aan de overgang van TKP naar AZL en de daardoor beschikbare pensioenplanner, het aangescherpte beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen, en de toeslagverlening per 1 juli 2024,

Verder zijn de deelnemers op de hoogte gehouden van de stand van zaken met betrekking tot de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, mede aan de hand van verschillende 'persona's' (verschillende typen deelnemers, waarop de informatie is toegespitst), en de rol van het verantwoordingsorgaan daarin.

E-mailservice

Alle deelnemers, waarvan een e-mail adres bekend is ontvangen maandelijks een e-mail met nieuws van het pensioenfonds.

Bijeenkomsten

Deelnemersbijeenkomst

Het pensioenfonds heeft in oktober 2024 een seminar georganiseerd over de nieuwe pensioenregeling. Er waren circa 50 deelnemers aanwezig, alsmede ongeveer 130 deelnemers online.

Gepensioneerdendag

De werkgever organiseert jaarlijks een gepensioneerdendag. Deze was op 20 september 2024. Een bestuurder heeft daarbij acte de présence gegeven. Het bestuur vindt persoonlijk contact met de achterban belangrijk.

Keuzebegeleiding

Om actief invulling te kunnen geven aan keuzebegeleiding moet de administratie goed ingeregeld zijn, inclusief pensioenplanner en mijnpensioenoverzicht.nl. Door de transitie van de pensioenadministratie naar AZL was hier sprake van een overgangssituatie. Dit heeft invloed gehad op de uitwerking van de invulling van de keuzebegeleiding. Inmiddels is de administratie goed ingeregeld bij AZL en wordt aangesloten bij de basis die AZL aanbiedt met betrekking tot keuzebegeleiding. In 2025 wordt de keuzebegeleiding verder uitgewerkt. Hierbij worden onder meer de behoeftes van de deelnemers naar keuzebegeleiding onderzocht.

Daarbij is de 'zorgambitie' van het pensioenfonds geformuleerd:

"Het pensioenfonds wil zijn deelnemers maximaal ondersteunen bij het maken van keuzes over hun pensioen. Hierbij geeft het pensioenfonds advies over de keuzes binnen de eigen pensioenregeling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden van AZL voor wat betreft de tooling voor het maken van berekeningen. Verder zal zij andere tooling inzetten (bijvoorbeeld webinars/ animaties) om deelnemers te bereiken en te activeren. Het pensioenfonds biedt via AZL de mogelijkheid aan om persoonlijke gesprekken te voeren om de deelnemer te ondersteunen bij de te maken keuzes. Uiteindelijk blijft de deelnemer zelf verantwoordelijk voor de correctheid van de informatie bij andere 2e pijler en 3e pijler producten."

Informatie aan deelnemers

Het pensioenfonds verstuurt verder ieder jaar in elk geval de volgende informatie:

- Pensioengerechtigden krijgen in januari een eerste uitkeringsspecificatie. Omdat er in januari vrijwel altijd zaken wijzigen (belastingtarieven, bijdrage ziektekosten, AOW-bedragen) krijgen zij bij de eerste specificatie een korte toelichting.
- Het UPO wordt verzonden naar alle actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Ook wordt het UPO digitaal aangeboden aan alle gewezen deelnemers.

12 Beleggingen

Het beleggingsbeleid van het pensioenfonds is er primair op gericht om de nominale pensioenaanspraken te verstrekken en waar mogelijk (dus voor zover de financiële positie van het pensioenfonds het toestaat) de pensioenaanspraken en -rechten waardevast te houden. Het beleggingsbeleid is onderdeel van het totale pensioenbeleid en kan niet los worden gezien van de verplichtingen ('liabilities') en andere elementen van het beleid zoals het premiebeleid en toeslagbeleid.

Deze doelstelling wijzigt na de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, voorzien voor 2026.

Het pensioenfonds baseert zijn strategische beleggingsbeleid op de uitkomsten van een periodieke ALM-studie (Asset Liability Management).

Beleggingsbeginselen

Het bestuur heeft beleggingsbeginselen vastgesteld, waaraan mogelijke nieuwe beleggingscategorieën getoetst worden. Deze 'investment beliefs' zijn in 2023 voor het laatst aangepast. De beleggingsbeginselen zijn opgenomen in de verklaring beleggingsbeginselen, zoals gepubliceerd op de website (Verklaring beleggingsbeginselen 2025 (dnbpensioenfonds.nl)).

Beheerstijl

De beheerstijl van de beleggingsportefeuille gaat volgens het 'passief tenzij' principe. Dit betekent dat er in principe een passieve stijl wordt aangehouden waarbij weinig wordt gehandeld met posities die nog lopen, tenzij dit voor een specifieke beleggingscategorie niet goed mogelijk is (onvoldoende gestructureerde markt of geen goede benchmark) of relatief hoge kosten met zich meebrengt. Er kan wel worden afgeweken van een passieve grijze benchmark (een grijze benchmark houdt geen rekening met 'groene' factoren, zoals duurzaamheid en ESG) op het moment dat dit nodig is teneinde de MVB-doelstellingen te behalen.

Grenzen zakelijke waarden en afdekking renterisico

Conform de afspraken met sociale partners is bepaald dat het percentage zakelijke waarden (aandelen en vastgoed) mag liggen tussen 30% en 50%. Ook is er een renteafdeckingsbeleid vastgesteld waarbij in beginsel minimaal 50% van het marktrenterisico wordt afgedekt en maximaal 100%.

De afdekking van het renterisico is 75% van het marktrenterisico van de dekkingsgraad. Dit betekent dat de renteafdekking op basis van de marktrente boven de 100% kan komen. Omdat dit buiten de eerdere afspraken met sociale partners valt, is hierover overleg geweest met de sociale partners (renteafdekking tussen 50% en 100%; 80% bij een zakelijke waarden allocatie van 50%). Sociale partners hebben er geen bezwaar tegen dat de renteafdekking incidenteel boven 100% komt.

Rente- en valutarisico

De beleggingen zijn gesplitst in een matchingportefeuille en een returnportefeuille. Met de matchingportefeuille (staatsobligaties van Nederland en Duitsland, SSA obligaties, renteswaps, euro investment grade bedrijfsobligaties, Nederlandse hypotheek en geldmarktfondsen) wordt het marktrenterisico van de dekkingsgraad voor 75% afgedekt. Dit komt feitelijk overeen met een afdekking van plusminus 100% van het renterisico van de verplichtingen.

De afdekking van het valutarisico wordt ingevuld door forward-contracten. Het valutarisico van de valuta die meer dan 1% van de beleggingsportefeuille (gebaseerd op de onderliggende benchmarks) uitmaken wordt voor 75% afgedekt. In de praktijk betekent dit 75% afdekking van het valutarisico van het Britse pond, de Japanse yen, de Amerikaanse, Canadese en de Hong Kong dollar.

De mate van renteafdekking bepaalt in belangrijke mate het absolute rendement van de beleggingen. Bij een renteafdekking van 75% hebben de beleggingen voor 75% dezelfde rentegevoeligheid als de op dezelfde marktrente berekende pensioenverplichtingen plus bufferkapitaal. Iedere verandering in de rentetermijnstructuur heeft dus nog steeds directe gevolgen voor de financiële positie van het pensioenfonds, maar minder dan als het renterisico niet zou worden afgedekt.

Het beheer van de staatsobligaties en renteswaps wordt integraal in één portefeuille gedaan. Dit betekent dat zowel obligaties als renteswaps kunnen worden gebruikt in de renteafdekking, aangezien beide instrumenten in waarde stijgen bij een rentedaling en andersom. Zodoende kunnen ze ingezet worden om het pensioenfonds te beschermen tegen een stijging van de waarde van de verplichtingen, veroorzaakt door een rentedaling. De keuze tussen beide instrumenten wordt voor iedere looptijd bepaald, mede op basis van het renteverskil tussen obligaties en de swapcurve. Renderen obligaties naar verwachting relatief goed ten opzichte van renteswaps, dan wordt dat deel van de pensioenverplichtingen bij voorkeur met obligaties afgedekt en vice versa.

Aanpassingen

In 2024 heeft het pensioenfonds de allocatie van 10% naar EU investment grade bedrijfsobligaties feitelijk geïmplementeerd. Deze zorgen voor meer diversificatie in de beleggingsportefeuille. De implementatie is gefinancierd vanuit de LDI-portefeuille.

12.1 Strategische normportefeuille

De beleggingsportefeuille bestond in 2024 uit 42,6% obligaties/LDI (liability driven investment), 10% EU investment grade bedrijfsobligaties, 10% Nederlandse hypotheek en 37,4% aandelen. Het pensioenfonds heeft voor 2025 besloten de strategische normportefeuille ongewijzigd te laten. Het renterisico bleef voor 75% afgedekt, waarbij de afdekking plaatsvindt op basis van de dekkingsgraad. Het valutarisico op valuta die meer dan 1% van de beleggingsportefeuille (op basis van de benchmarks) uitmaken is voor 75% afgedekt.

Tabel 6 geeft een overzicht van de beide ‘strategische normportefeuille’ (SNP).

Tabel 6: SNP 2023, 2024 en 2025

	Allocatie	SNP 2023	SNP 2024	SNP 2025
Matching portefeuille	Obligaties en cash	32,6%	42,6%	42,6%
	Inflation linked bonds	20,0%	0,0%	0,0%
	Euro IG bedrijfsobligaties	0,0%	10,0%	10,0%
	Nederlandse hypotheek	10,0%	10,0%	10,0%
Return portefeuille	Aandelen	37,4%	37,4%	37,4%

ALM-studie

Het bestuur voert minimaal éénmaal per drie jaar een ALM-studie uit. De laatste ALM-studie is in 2023 gedaan. Deze diende mede ter voorbereiding van de nieuwe strategische normportefeuille voor 2024. Hierin is ook een meer korte termijn periode (tot aan het transitie-moment naar de Wet toekomst pensioenen) onderzocht.

In de ALM-studie zijn verschillende beleggingsmixen doorgerekend aan de hand van diverse economische scenario's (zowel positieve scenario's als negatieve scenario's, waarbij gekeken is naar stochastische en deterministische resultaten).

Uit de ALM-studie bleek dat een meer stabiele dekkingsgraad bereikt kon worden door de afbouw van inflatiegerelateerde obligaties en het wijzigen van de basis van de rentehedge van de nominale verplichtingen in de dekkingsgraad. Deze stabiliteit is zichtbaar op de korte en de lange termijn. De wijziging in de basis van de rentehedge is in oktober 2023 doorgevoerd. Het afbouwen van inflatiegerelateerde obligaties heeft in januari 2024 plaatsgevonden, waarbij de vrijkomende middelen tijdelijk zijn herbelegd binnen de LDI-portefeuille in afwachting van het selectieproces van een vermogensbeheerder voor het investment grade bedrijfsobligaties-mandaat. De feitelijke implementatie van dit mandaat vond plaats in december 2024.

12.2 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het pensioenfonds gelooft dat Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) belangrijk is voor het bewerkstelligen van een gezonde, goede en verantwoorde oude dag voor deelnemers. Daarmee is MVB een integraal onderdeel van de missie van het pensioenfonds, en één van de 8 strategische doelstellingen. Bovendien gelooft het pensioenfonds dat een goed MVB-beleid helpt bij het beheersen van risico's.

De wensen van de deelnemers staan bij het opstellen van dit MVB-beleid centraal. Daarnaast past MVB bij het pensioenfonds van een centrale bank. DNB maakt zich immers sterk voor financiële stabiliteit en draagt daarmee bij aan duurzame welvaart in Nederland. Welvaart die op langere termijn houdbaar en stabiel is, ook voor toekomstige generaties, ver na ons. Nadat de wensen van de deelnemers en werkgever in acht zijn genomen, wordt ook rekening gehouden met andere stakeholders en toetst het bestuur het beleid op uitvoerbaarheid.

Verder is bij de vaststelling van het MVB-beleid rekening gehouden met de impact op rendement, beheersing van risico en kosten. Dit ziet zowel op financiële kosten als governance kosten (transparantie, uitvoerbaarheid).

Het pensioenfonds heeft de ambitie tot de early majority (voorlopers) te behoren. Het pensioenfonds is daarmee geen koploper, maar ook geen volger of achterblijver.

Het pensioenfonds kent op hoofdlijnen de volgende vier doelstellingen:

- Beleggen in een betere wereld;
- Het reduceren van CO2 uitstoot;
- Het uitsluiten van ongewenste beleggingen;
- Het uitoefenen van actief aandeel- en obligatiehouderschap.

Deze elementen, alsook de governance rondom MVB, worden in de rest van dit hoofdstuk verder uitgewerkt.

De matchingportefeuille van het pensioenfonds bestaat uit reguliere staatsobligaties uitgegeven door Nederland en Duitsland, EU investment grade bedrijfsobligaties, SSA obligaties (Sovereigns, Supranationals en Agencies), geldmarktfondsen en derivaten. Daarnaast bestaat deze portefeuille uit Nederlandse hypotheeklen. Het pensioenfonds hanteert hierbij de volgende criteria:

- De matchingportefeuille dient voor tenminste 20% te bestaan uit green, social of sustainable bonds zo lang het naar de aard en omvang van de matching portefeuille uitvoerbaar is.
- Tenminste 25% van de allocatie naar geldmarktfondsen wordt belegd in een 'groen' geldmarktfonds, waarbij rekening gehouden wordt met ESG-integratie.

In de aandelenportefeuille maakt het pensioenfonds gebruik van SDG's (Sustainable Development Goals). Het pensioenfonds kiest ervoor om focus aan te brengen door te sturen op onderstaande SDG's, te weten 3, 7, 8, 12, 13, 14 en 15.

Het pensioenfonds wenst enkel in bedrijven te beleggen die positief bijdragen aan deze SDG's. Daarbij streeft het pensioenfonds een overweging van tenminste 30% na ten opzichte van de grijze benchmark in de bedrijven die het best scoren op deze SDG's. Voor de overige SDG's geldt dat niet langdurig wordt belegd in bedrijven met een negatieve score.

Het pensioenfonds heeft gedurende 2024 verder onderzoek gedaan naar impact beleggen. Impact beleggingen hebben de intentie van het genereren van positieve sociale of milieu-impact naast financieel rendement en brengen tegelijkertijd geen schade of negatieve impact aan. Dit houdt in dat kapitaal wordt ingezet om voordelen (impact) te creëren die verder gaan dan puur financiële voordelen waarbij de impact van de investeringen meetbaar is en derhalve beoordeeld kan worden. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat beleggingen in private markten de grootste impact mogelijkheden bieden, gezien het feit dat de belegger in dat geval dichterbij de investering staat en hierdoor meer sturing kan geven aan de operationeel vermogensbeheerders (inclusief specifieke KPI's). Binnen private markten gaat het pensioenfonds zijn impact beleggingen invullen met de categorieën (impact) private debt en niet-beursgenoteerd vastgoed. Het pensioenfonds heeft als ambitie om op termijn (uiterlijk eind 2026) ten minste 5% van de portefeuille te investeren in impact beleggingen.

Naast het beleggen in een betere wereld heeft het pensioenfonds ook een reductiedoelstelling voor CO₂ opgenomen. Dit teneinde verdere opwarming van het klimaat te voorkomen, maar ook vanuit het perspectief van transitierisico's. Het pensioenfonds sluit zich daarbij aan bij de normen uit het klimaatakkoord van Parijs.

De aandelenportefeuille kent als doelstelling om niet meer CO₂ uit te stoten dan een aandelenbenchmark die in lijn ligt met het Parijs akkoord: een zogenaamde Paris Aligned Benchmark. De investment grade bedrijfsobligaties/green bond portefeuille heeft als doelstelling een lagere of vergelijkbare uitstoot dan de ICE Euro Corporate Climate Transition benchmark.

Het pensioenfonds sluit de volgende bedrijven uit. Het bestuur acht, in lijn met de wensen van de deelnemers, dergelijke beleggingen ongewenst:

- Bedrijven die zich bezighouden met de productie, de ontwikkeling, het onderhoud of de verkoop van essentiële onderdelen van controversiële wapens. Onder controversiële wapens verstaan wij: clusterbommen, landmijnen, biologische wapens, chemische wapens, wapens op basis van verarmd uranium en nucleaire wapens in strijd met het non-proliferatieverdrag. Dit geldt voor alle beleggingen van het pensioenfonds;
- Bedrijven die zich bezighouden met de productie, de ontwikkeling, het onderhoud of de verkoop van essentiële onderdelen van civiele wapens. Daarbij kan gedacht worden aan vuurwapens gericht op consumenten. Dit ziet niet op wapens voor militaire of defensie doeleinden. Dit geldt voor alle beleggingen van het pensioenfonds;
- Bedrijven in de tabaksindustrie. Dit geldt voor alle beleggingen van het pensioenfonds;

- Bedrijven die één of meerdere principes van de Verenigde Naties op het gebied van arbeid, milieu, mensenrechten en corruptie (de zogenaamde UN Global Compact principes, zie website UN ¹⁾) schenden. Deze principes hebben betrekking op de manier waarop bedrijven opereren. Dit geldt voor alle beleggingen van het pensioenfonds;
- Bedrijven die negatief bijdragen aan de SDG's en een negatieve SDG score kennen, komen niet in aanmerking voor een langdurige belegging. Deze zijn uitgesloten van de aandelen- en obligatieportefeuilles van het pensioenfonds. Deze beleggingen zijn wel toegestaan als het een zeer kortlopende lening in het geldmarktfonds betreft.
- Bedrijven die gedurende langere tijd geen gehoor geven aan engagement door het pensioenfonds.
- Bedrijven of landen die niet passen binnen het landenbeleid zoals hieronder beschreven.

Het pensioenfonds hanteert een uitsluitingenbeleid voor bepaalde landen. Dit houdt in dat het pensioenfonds niet belegt in obligaties uitgegeven door de overheid van deze landen. Het landenbeleid geldt ook voor aandelen in bedrijven waarbij de overheid een belang heeft van meer dan 50%. In 2025 zal verder worden stilgestaan bij de implementatie van het landenbeleid rondom bedrijven met een overheidsbelang in de portefeuille.

Landen zijn uitgesloten als tenminste één van onderstaande criteria in drempelwaarde niet gehaald wordt.

Criterium	Drempelwaarde
EU Sanctions Map	Geen financiële sancties
Ondertekenen klimaatakkoord Parijs	Ondertekenaar van dit akkoord
Glasgow: forest and land use	Ondertekenaar van dit akkoord
Freedom in the World (FIW) index on Political rights and civil liberties	Score <i>deels vrij of vrij</i>
WGI on Political Stability and Absence of Violence/Terrorism	Minimaal - 0,75
WGI on Regulatory Quality	Minimaal - 0,75
WGI on Control of Corruption	Minimaal - 0,75
ITUC Global Rights index	Scores van tenminste 4 of beter
ITUC Global Rights index	Scores van tenminste 4 of beter

Het pensioenfonds is van mening dat stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en het voeren van dialoog (engagement) bijdraagt aan het risico-rendementsprofiel van de bedrijven en daarmee ook bijdraagt aan de lange termijn waarde creatie waar het pensioenfonds naar streeft via zijn beleggingen. Daarnaast ziet het pensioenfonds het uitoefenen van zijn stemrecht als zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Het pensioenfonds kiest een actieve rol als aandeel- of obligatiehouder conform onderstaande elementen. Deze zijn, gezien de uitvoerbaarheid, niet van toepassing op de categorieën LDI en Nederlandse hypotheek:

- Er wordt (namens het pensioenfonds, door Robeco) gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. Hierbij vormt het stembeleid van Robeco het uitgangspunt. In 2024 is er namens het pensioenfonds door Robeco deelgenomen aan 389 aandeelhoudersvergaderingen. Er is over 4895 voorstellen een stem uitgebracht in 2024;
- Er wordt ingezet op positieve verandering van bedrijven door het gesprek aan te gaan over MVB-thema's. Deze zien zowel op de duurzaamheidsstrategie van bedrijven, alsook op milieu, sociaal en governance. Dit zogenaamde engagement, dat door Robeco wordt uitgevoerd, heeft tot doel om duurzame waarde te creëren bij deze bedrijven, waar we op de lange termijn als aandeel- of obligatiehouder voor worden beloond. Per kwartaal liepen er in 2024 gemiddeld bij zo'n 175 bedrijven een engagement traject;

1) <https://unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

- Waar engagement over een langere periode niet werkt, worden bedrijven door het pensioenfonds uitgesloten. Hierbij geldt dat er na 12 maanden na aanvang van engagement mondelinge toezeggingen gedaan moeten zijn door het bedrijf in kwestie, welke na 24 maanden na aanvang van engagement in een schriftelijk commitment moeten zijn vastgelegd.
- Om de belangen van de deelnemers te behartigen en daarmee invulling te geven aan een sterke governance, neemt het pensioenfonds deel aan class actions: door gedupeerde beleggers gezamenlijk gevoerde procedures of claims tegen beursgenoteerde bedrijven.

Uit praktische overwegingen, en om samen te kunnen werken met andere klanten van Robeco, volgt het pensioenfonds het active ownership beleid van Robeco die dit beleid ook voor het pensioenfonds uitvoert. Het bestuur heeft kennis genomen van het beleid van Robeco en kan zich hier (voldoende) in vinden.

Het bestuur heeft in december het beleggingsplan voor 2025 vastgesteld. Hierin zijn enkele besluiten uit het afgelopen jaar opgenomen, zoals liquiditeitsbeleid, herbalanceringsbeleid, managerselectie- en monitoringbeleid. Ook is opgenomen dat het bestuur kiest voor een opt-in bij artikel 4 SFDR (het pensioenfonds houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten van de eigen beleggingsbeslissingen inzake duurzaamheid). Voorheen was gekozen voor een opt-out, in verband met de beperkte rapportagemogelijkheden, maar nu deze verbeterd zijn kan de opt-out vervallen.

12.3 Rendementen

Op de totale beleggingen is gedurende 2024 een rendement behaald van 8,44% ¹⁾. De aandelenportefeuille leverde een rendement op van 21,95%. Het totale rendement van de returnportefeuille kwam uit op 21,94%. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de valuta-afdekking. Het totale rendement van de matchingportefeuille komt uit op 2,79%.

In onderstaande tabel is per beleggingscategorie het rendement over 2024 weergegeven.

Totaal rendement over boekjaar 2024		8,44%
Matchingportefeuille		2,79%
Staatsobligaties	1,43%	
Nederlandse hypotheek	5,11%	
Liquiditeiten binnen matching	-1,62%	
Geldmarktfondsen	3,85%	
Inflation Linked Bonds ²⁾	-6,33%	
Euro IG credits / green bonds ³⁾	-0,98%	
Returnportefeuille		21,94%
Aandelen	21,95%	
Liquiditeiten binnen return	2,64%	
Bijdrage valuta overlay		-1,66%

1) Rendement inclusief FX forwards.

2) Allocatie afgebouwd in Q1 2024

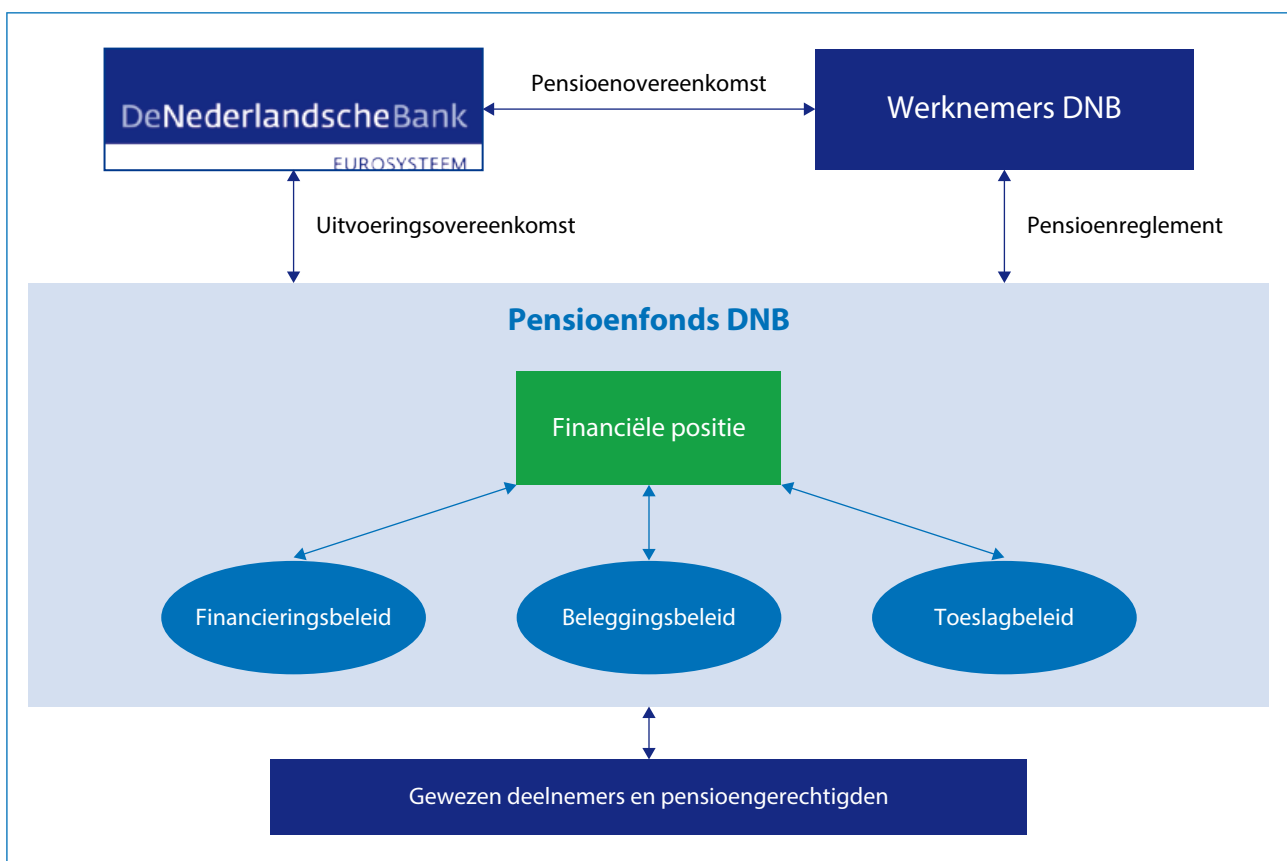
3) Inceptie van dit mandaat was op 11 december 2024.

13 Risicomanagement

Integraal risicomanagement (IRM) is het proces waarmee door het pensioenfonds vorm wordt gegeven aan de risicobeheersing en geldt als basis voor het besluitvormingsproces van het bestuur. Het IRM is erop gericht om de doelstellingen van het pensioenfonds te borgen, waarbij de risico's op een juiste wijze worden onderkend en beheerst. Voor het geheel van de risico's waar een pensioenfonds mee te maken krijgt (financieel en niet-financieel) wordt continu een cyclus doorlopen. Het IRM-raamwerk is gebaseerd op erkende standaarden en richtlijnen zoals COSO ERM, de Handreiking IRM van de Pensioenfederatie en het vroegere risicoraamwerk van DNB, FIRM.

Om de financiële positie van het pensioenfonds te beheersen en de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren, heeft het bestuur beleid ontwikkeld op het gebied van financiering, beleggingen en toeslagen. Bij het maken van beleidskeuzes worden de belangen van alle belanghebbenden afgewogen. Het beleid moet worden uitgevoerd binnen de kaders van de pensioenregeling, zoals die overeengekomen is door de sociale partners en pensioenfonds. De verschillende partijen worden visueel toegelicht aan de hand van figuur 3.

Figuur 3: Opzet pensioenfonds

Het pensioenfonds heeft, in overleg met sociale partners, eigen kaders ontwikkeld. Ten behoeve van de gemaakte afspraken (de geformuleerde grenzen) zijn er vier toetsen ontwikkeld: de generatietoets, pensioenresultaat- en indexatietoets, kortingstoets en premietoets. Periodiek worden de uitkomsten van de vier toetsen beoordeeld of deze binnen de gestelde grenzen blijven. In paragraaf 5.2 worden deze vier toetsen toegelicht.

Als de geformuleerde grenzen overschreden worden, treedt het bestuur in overleg met sociale partners omdat de pensioenregeling dan, volgens het bestuur, niet meer uitvoerbaar is op basis van de gemaakte afspraken. Sociale partners hebben de mogelijkheid de pensioenregeling aan te passen. Als dit niet gebeurt, moet het pensioenfonds maatregelen nemen. Deze maatregelen kunnen zijn dat er geen toeslagen verleend worden en/of dat de pensioenrechten en -aanspraken gekort (verlaagd) worden. Ook kan het bestuur de pensioenregeling teruggeven aan sociale partners, omdat deze niet uitvoerbaar is.

De toezichthouder meet de solvabiliteit van een pensioenfonds op basis van de dekkingsgraad.

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als het ongewogen gemiddelde van de actuele maanddekkingsgraden over de afgelopen twaalf maanden. Hierdoor is de beleidsdekkingsgraad minder gevoelig voor schokken dan de actuele maanddekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor onder andere het kunnen toekennen van toeslagen en het kunnen laten plaatsvinden van waardeoverdrachten.

Het premie- en toeslagenbeleid, het beleggingsbeleid, het beleid inzake beloningen en kosten en het communicatiebeleid worden in de volgende paragrafen behandeld. Daarna wordt een beschrijving van het risicomanagement van het pensioenfonds gegeven.

13.1 Risicobeheersing

De risicobeheersing van het pensioenfonds is gericht op een beheerste, integere en effectieve wijze van het behalen van de doelstellingen van het pensioenfonds. Hiertoe heeft het pensioenfonds een integraal risicomanagement (IRM) raamwerk ingericht dat is gebaseerd op erkende standaarden en richtlijnen (zoals COSO ERM, FIRM en de Handreiking IRM van de Pensioenfederatie). Met behulp van het IRM-raamwerk worden risico's waaraan het pensioenfonds is (of kan worden) blootgesteld geïdentificeerd, beoordeeld, bewaakt/gemonitord, beheerst en gerapporteerd.

13.2 Uitgangspositie

Om de ambitie van het pensioenfonds gegeven de missie, visie en strategische doelstellingen te kunnen waarmaken, is het noodzakelijk om risico's te lopen. Met behulp van een risicomanagement systeem is het de bedoeling om verantwoord met de risico's om te gaan binnen de door het pensioenfonds gestelde randvoorwaarden. De uitvoering van de risicostrategie komt tot uitdrukking in de risicobereidheid van het pensioenfonds. De risicobereidheid geeft aan welke typen risico's het pensioenfonds bereid is te nemen bij het nastreven van de strategie en doelstellingen, en in welke mate. De financiële positie van het pensioenfonds bepaalt vervolgens in welke mate aan de (financiële) doelstellingen van het pensioenfonds kan worden voldaan.

De financiële positie van het pensioenfonds heeft ertoe geleid dat er bijna volledig is geïndexeerd in 2024. Het pensioenfonds kan niet volledig aan de gestelde ambitie van indexering (toeslagverlening) voldoen. Wel voldoet het pensioenfonds aan de gestelde solvabiliteitseisen, de haalbaarheidstoets en de vier toetsen van het eigen beleid.

Solvabiliteitseisen en haalbaarheidstoets

Het pensioenfonds heeft de risicohouding op korte termijn uitgedrukt in solvabiliteitstermen, waarbij de solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten op basis van de hoogte van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. Hierbij is het vereist eigen vermogen en de bijhorende vereiste dekkingsgraad van belang. De beleidsdekkingsgraad heeft het hele jaar 2024 boven het vereist eigen vermogen gelegen. Hierdoor was er in 2024 geen herstelplan van toepassing.

Het pensioenfonds heeft het beleidskader getoetst op de risicohouding voor de lange termijn conform de wettelijke verplichtingen. Bij de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd in 2020 vanwege de nieuwe pensioenregeling vanaf 2021 zijn de grenzen voor de lange termijn risicohouding bevestigd:

- Vanuit de financiële positie waarbij aan het vereist eigen vermogen wordt voldaan, stelt het pensioenfonds een ondergrens van het verwachte pensioenresultaat vast (mediaan) op 76%.
- Vanuit de actuele financiële positie stelt het pensioenfonds een ondergrens van het verwachte pensioenresultaat vast (mediaan) op 76%.
- Vanuit de actuele financiële positie stelt het pensioenfonds een maximale afwijking ten opzichte van de mediaan van het verwachte pensioenresultaat vast (slechtweersituatie, 5e percentiel) van 35%.
- Het pensioenfonds zal elke vijf jaar de risicohouding opnieuw onderzoeken.

Pensioenfondsen moeten vervolgens jaarlijks een haalbaarheidstoets uitvoeren. Hiermee moet worden aangetoond of het verwachte pensioenresultaat op pensioenfondsniveau aansluit bij de (door het pensioenfonds zelf gekozen) ondergrens en in een slechtweerscenario niet te veel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat.

Uit de haalbaarheidstoets 2023 blijkt dat het pensioenresultaat 108,7% is (ondergrens 76%). De afwijking ten opzichte van het slechtweerscenario is 16,8% (bovengrens 35%). De uitkomsten blijven dus ruim binnen de vastgestelde grenzen. De daling van het pensioenresultaat komt voornamelijk door het relatief grote verschil tussen de verleende toeslag in 2022 en de gerealiseerde prijsinflatie voor de deelnemers oud-PVK en oud-DNB.

Omdat het pensioenfonds voornemens is volledig in te varen (in het kader van de Wet toekomst pensioenen), mocht het in 2024 afzien van de jaarlijkse haalbaarheidstoets.

Eigen beleidstoetsen

Naast deze wettelijke verplichting hebben de sociale partners en het pensioenfonds een eigen beleidskader vormgegeven met behulp van een viertal toetsen. Zie ook paragraaf 5.2. Het eigen beleidskader is strenger dan de uitgangspunten van de haalbaarheidstoets. Als het pensioenfonds aan het eigen beleidskader voldoet, voldoet het daarmee ook aan de haalbaarheidstoets. Indien het pensioenfonds door bijzondere (markt)omstandigheden buiten de kaders komt, zal het bestuur overleg voeren met sociale partners (werkgever en vakorganisaties). Dit is gebeurd eind 2024/begin 2025, omdat uit de toetsing aan de beleidstoetsen kwam dat er naar verwachting onvoldoende overrendement zou worden behaald om in 2026 een volledige toeslag te kunnen financieren. In overleg met sociale partners is echter besloten de strategische beleggingsmix te handhaven.

Toeslagverlening

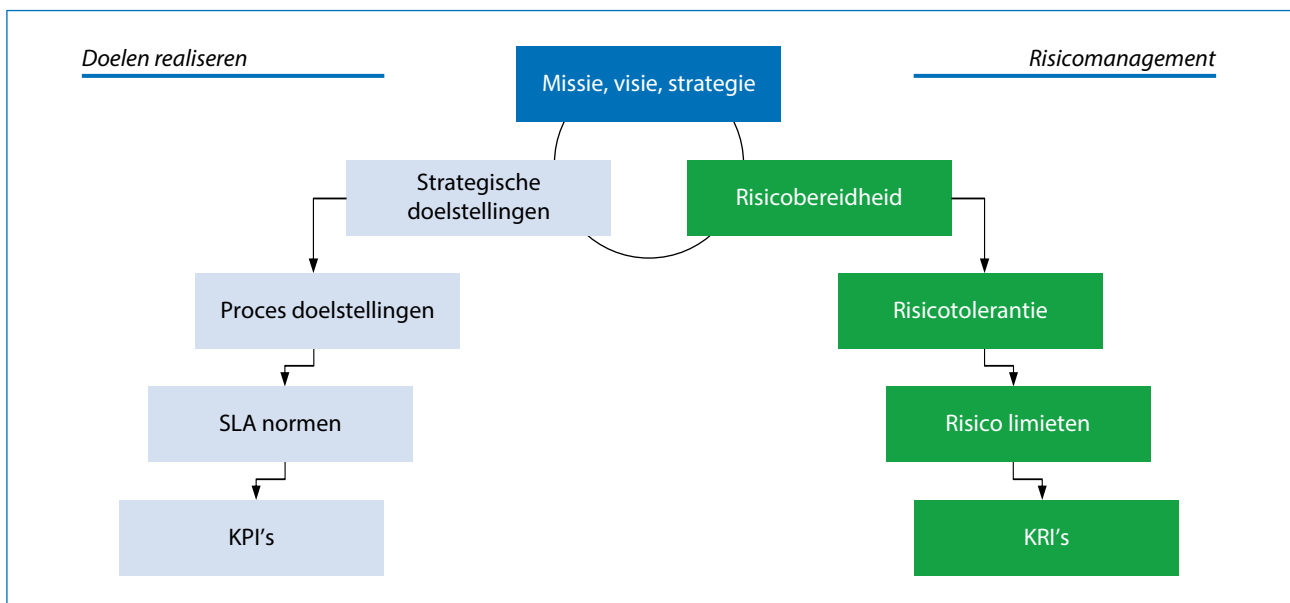
In 2024 heeft het pensioenfonds geen volledig toeslag kunnen verlenen, wel is er een gedeeltelijke toeslag verleend van 95,1% van de maatstaf. De gedeeltelijke toeslag was 2,94% voor actieven en inactieven die de prijsinflatie volgen. De groep inactieve deelnemers met toeslag gerelateerd aan de loonontwikkeling bij DNB (ex-DNB, uit dienst vóór 2003) ontvangt 5,79% indexatie. Voor de groep inactieve deelnemers ex-PVK (uit dienst vóór 2005) geldt een indexatie van 6,09%, waarbij werkgever, conform afspraken, een bijdrage van € 88.000 heeft gestort voor de aanvulling van 95,1% van de maatstaf naar 100%. Hierbij geldt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is; er is geen recht op een toeslag en het is ook voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre een toeslag zal worden verleend. Hoewel het pensioenfonds blijft streven om het pensioen waardevast te houden, is de gerealiseerde toeslag afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds.

Risicomanagement systeem

Aan de basis van het IRM-raamwerk ligt de risicostrategie van het pensioenfonds. Hierbij zijn vanuit de missie en visie twee kanten te belichten: de kant van het behalen van de doelstellingen ('prestatimanagement') en de kant van het beheersen van risico's ('risicomanagement'). Door vanuit risicomanagement op verschillende niveaus de koppeling te maken met het behalen van de doelstellingen, zorgt het pensioenfonds ervoor dat risicomanagement wordt gezien in lijn met de strategie en

doelstellingen en daarmee de missie en visie van het pensioenfonds. In figuur 4 zijn de verschillende niveaus en de koppeling tussen prestatie management en risicomanagement schematisch weergegeven:

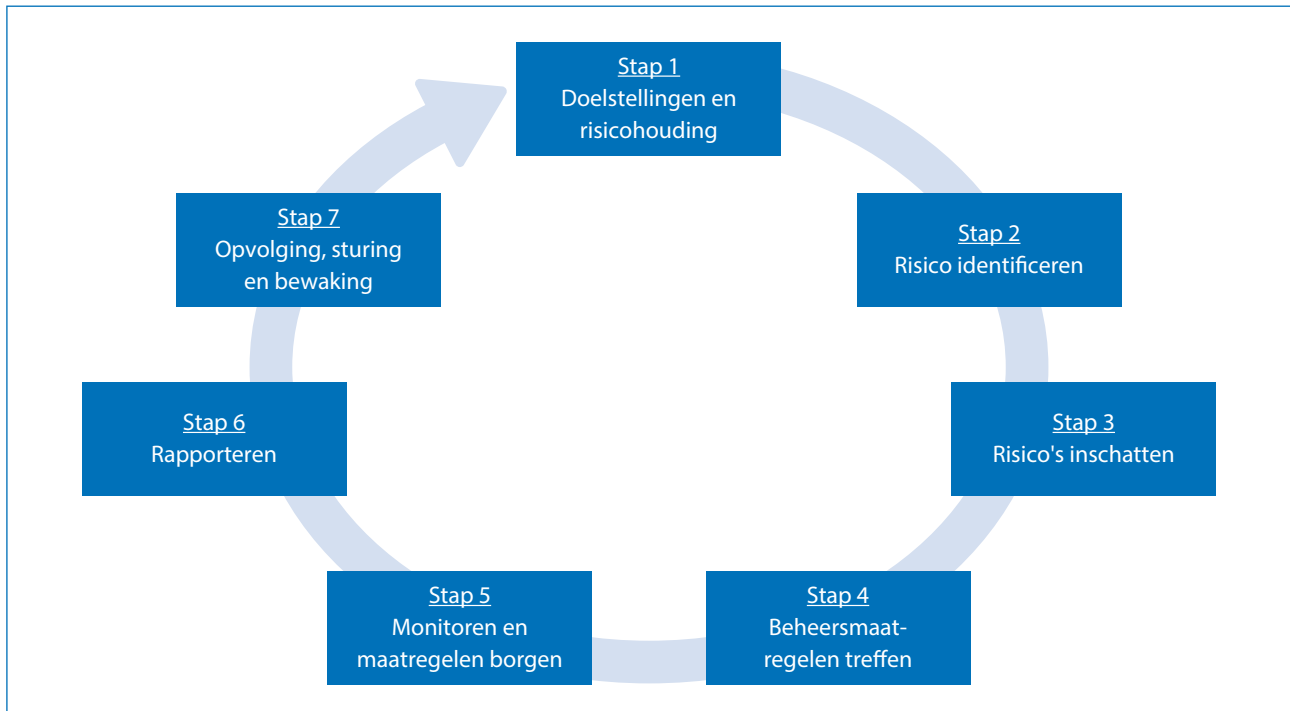
Figuur 4: Prestatie- en risicomanagement

Om de strategie en doelstellingen te realiseren heeft het pensioenfonds in totaal 9 succesfactoren benoemd. Door deze te vertalen naar meetbare prestatie indicatoren (KPI's) kan het pensioenfonds periodiek de voortgang met betrekking tot de strategie en doelstellingen meten en waar nodig bijsturen.

Het IRM-proces omvat de stappen die continu worden doorlopen in de uitvoering van het IRM.

Figuur 5: IRM-proces

13.3 Governance

Risicomanagement maakt een integraal onderdeel uit van de besluitvorming van het bestuur. Het bestuur is verantwoordelijk voor de integrale aanpak en behandeling. Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering binnen het vastgestelde beleid en mandaat en legt over het risicomanagement van het pensioenfonds verantwoording af aan de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. De uitvoering is ondergebracht bij de geselecteerde uitvoeringsorganisaties die een intensief contact onderhouden met het bestuur en het bestuursbureau.

Het bestuur beheerst de risico's aan de hand van het 'lines of defence' model, waarbij:

- De eerste lijn de risico-eigenaar betreft. De risico-eigenaar is verantwoordelijk voor zijn eigen processen en het beheersen van de bijbehorende risico's.
- De tweede lijn toetst vanuit haar eigen verantwoordelijkheid of de beheersing van risico's adequaat is. Dit doet ze door de beoordeling en monitoring van de beheersing van de risico's te controleren en waar nodig te challengen. Binnen het pensioenfonds is dit de verantwoordelijkheid van de sleutelfunctie risicomanagement, de sleutelfunctie actuarieel en de compliance officier. De tweede lijn faciliteert het bestuur in de uitvoering van risicoanalyses, draagt richtlijnen en standaarden voor risicomanagement aan, geeft advies en levert onafhankelijke challenges.
- De derde lijn is de interne audit. De derde lijn toetst de inrichting en werking van de eerste en tweede lijn en velt daarover een objectief, onafhankelijk oordeel met mogelijkheden tot verbetering.

Onder de eerste lijn wordt in algemene zin verstaan het bestuur, dat vervolgens de dagelijkse monitoring heeft belegd bij de portefeuillehouders binnen het bestuur. Tevens hebben de portefeuillehouders een back-up in geval een van de portefeuillehouders uitvalt. De portefeuillehouders bereiden samen met het bestuursbureau en externe adviseurs (indien van toepassing) onderwerpen ter behandeling in het bestuur voor. Het bestuur is en blijft risico-eigenaar. Voorts werkt het bestuur met een agendacommissie en kunnen projectgroepen worden ingesteld.

Alle portefeuillehouders hebben de volgende taken:

- Het namens het bestuur monitoren van de risico's in de dagelijkse bedrijfsvoering met betrekking tot hun aandachtsgebied;
- Het voorbereiden van het beleid;
- Het periodiek monitoren en escaleren indien nodig van risico's;
- Het periodiek opstellen van integrale risicorapportages;
- Het bespreken van de werking van het risico en controlesysteem van uitbestedingspartijen aan de hand van de testresultaten op de werking van de aanwezige beheersmaatregelen (op basis van onder meer verantwoordingrapportages (zoals ISAE 3402) en audit rapportages).

Het bestuur heeft de functies van sleutelhouder actuarieel, risicomanagement en interne audit toegewezen aan bestuursleden. Er zijn externe sleutelfunctie vervullers aangesteld, die de sleutelfunctiehouders ondersteunen.

13.4 Risicotaxonomie

Voor een adequate uitvoering van het IRM is eenduidigheid van definities essentieel. Hiertoe heeft het pensioenfonds verschillende risico's gedefinieerd en geïnclassificeerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar vier risicoclusters: strategische, financiële, operationele en compliance risico's.

Figuur 6: Risicotaxonomie

Strategische risico's	Financiële risico's	Operationele risico's	Compliance risico's
Strategie	Matching- en rente	Balans- en vermogensbeheer	Juridisch
Besluitvorming Middelen Implementatie Verandervermogen	Rente Valuta Inflatie	ALM en SAA Uitvoering overlay Selectie en monitoring operationeel VB Uitvoering operationeel VB Rapportage	Wet- en regelgeving Naleving Fondsdocumentatie Aansprakelijkheid Afdwingbaarheid contracten Privacy
Draagvlak	Markt	Pensioenadministratie	Integriteit
Maatschappij Politiek Deelnemers	Aandelen Spread Concentratie en correlatie Klimaat - fysiek Klimaat - transitie Biodiversiteit Social & Governmental impact	Uitvoering deelnemers-administratie Data Beheer aanspraken Berekeningen Toekenningen Uitkeringen	Witwassen en terrorismefinanciering Sanctiewetgeving Corruptie en fraude Onoorbaar handelen Voorwetenschap Fiscaal
Uitbesteding	Krediet	IT	
Afhankelijkheid Alignement	Tegenpartij	Beschikbaarheid Toegang (incl. cyberrisico) Betrouwbaarheid Aanpasbaarheid	
Communicatie	Liquiditeit	HR	
Effectiviteit communicatie Foutieve communicatie	Financieringsliquiditeit Marktliquiditeit	Beschikbaarheid Werving Deskundigheid	
Governance	Verzekeringstechnisch		
Inrichting Informatie Risicomanagement	Langleven Kortleven Arbeidsongeschiktheid Premiëmarge		

13.5 Integrale risicomanagement rapportage

Ieder kwartaal worden de doelstellingen van het pensioenfonds getoetst op realisatie en vindt er een beoordeling plaats van de verschillende risicoclusters binnen het risicomanagement raamwerk.

De 1e lijns integrale risicomanagement rapportage wordt voorzien van een opinie in de tweede lijn risk rapportage.

13.6 Eigenrisicobeoordeling

ERB-beleid

Een onderdeel van de Europese richtlijn IBPV-II (Instellingen voor Bedrijfspensioenvoorzieningen) vormt het hebben van beleid voor een eigenrisicobeoordeling (hierna ERB). Dit in het kader van het risicomanagement van een pensioenfonds. Met een ERB wordt inzicht verkregen in de samenhang tussen de strategie, de materiële risico's die het pensioenfonds kunnen bedreigen, mogelijke consequenties voor de financiële positie van het pensioenfonds en de impact voor pensioenaanspraken en de deelnemers. Het bestuur heeft ERB-beleid vastgesteld, waarin de uitgangspunten, aannames en de uitvoering van de ERB zijn opgenomen. Ook zijn signalen (triggers) vastgesteld waarbij het bestuur kan besluiten direct een ERB uit te voeren.

In 2024 is een update van de ERB uitgevoerd.

Aanleiding voor de uitvoering van de ERB zijn onderstaande triggers die zijn geraakt en die zijn opgenomen in het ERB-beleid van het pensioenfonds:

1. Belangrijke wijziging van wet- en regelgeving (Wtp)
2. Wijziging van een belangrijke uitbestedingspartij (fiduciair manager)
3. Verplichting voor ieder pensioenfonds driejaarlijks een ERB uitvoeren

Om alle onderdelen in een keer mee te nemen is besloten om in 2024 een reguliere ERB uit te voeren met een vergelijkbare aanpak, zoals uitgevoerd bij de eerste ERB in 2020/2021.

Het pensioenfonds hanteert de volgende uitgangspunten bij het opstellen van een ERB:

1. De ERB moet toekomstgericht en volledig zijn. De ERB houdt rekening met de belangrijkste (materiële) risico's waaraan het pensioenfonds nu of in de toekomst kan worden blootgesteld. Hiermee verkrijgt het bestuur inzicht in de verandering van de risico's en kunnen indien noodzakelijk maatregelen worden getroffen. Om tot een goed onderbouwd en samenhangend beeld van de materiële risico's te komen maakt het pensioenfonds gebruik van scenarioanalyses.
2. De ERB moet pragmatisch zijn. Het pensioenfonds maakt voor de uitvoering van de ERB zoveel mogelijk gebruik van bestaande analyses en risicobeoordelingen. Het ERB-proces brengt deze verschillende documenten en analyses bij elkaar.
3. De ERB moet proportioneel zijn. Bij de uitvoering van de ERB wordt rekening gehouden met de omvang en interne organisatie van het pensioenfonds, alsook de aard, schaal en complexiteit van de risico's.
4. Er moet bestuurlijke betrokkenheid zijn. Het bestuur vervult een actieve rol bij de uitvoering van de ERB. De ERB dient gebruikt te worden in de strategische besluitvorming. Dit vereist dat de ERB voldoende doorleefd moet worden door het bestuur, opdat het bestuur de resultaten van de ERB volledig begrijpt.
5. Er moet een goede focus zijn. De ERB start met het formuleren van de centrale vraag en daarmee de doelstelling van de ERB. De centrale vraag hangt samen met de specifieke omstandigheden waarin het pensioenfonds verkeert of vloeit voort uit de aanleiding voor het uitvoeren van de ERB.
6. De ERB moet actiegericht zijn. De ERB-rapportage benoemt concrete managementacties en follow-up naar aanleiding van gesignaleerde risico's en/of tekortkomingen in de beheersing van de risico's.
7. De ERB moet concreet zijn. De ERB moet regelmatig worden uitgevoerd en in elk geval bij een significante verandering in het risicoprofiel. Het pensioenfonds heeft een (niet uitputtende) lijst van gebeurtenissen gedefinieerd die aanleiding geven tot een (gedeeltelijke) actualisatie van de ERB.
8. De ERB moet geïntegreerd worden. De ERB is zoveel als mogelijk geïntegreerd in bestaande processen. Zo is de ERB onder meer onderdeel van het strategische planningsproces van het pensioenfonds en verankerd in het bestuurlijk besluitvormingsproces.

13.7 Risico-inventarisatie en risicoprofiel

De duurzaamheidsrisico's zijn gehergroepeerd om focus aan te brengen. Het pensioenfonds heeft besloten om vier risico's toe te voegen: klimaat – fysiek, klimaat – transitie, biodiversiteit, social & governmental impact. De reputatiecomponent wordt ondergebracht bij Maatschappij. Voor de financiële component is een risico-identificatie uitgevoerd. Binnen een aantal bestaande risico's worden extra beheersmaatregelen gericht op duurzaamheid toegevoegd. De risicotaxonomie is vastgesteld, inclusief de risicobereidheid die hieruit resulteert.

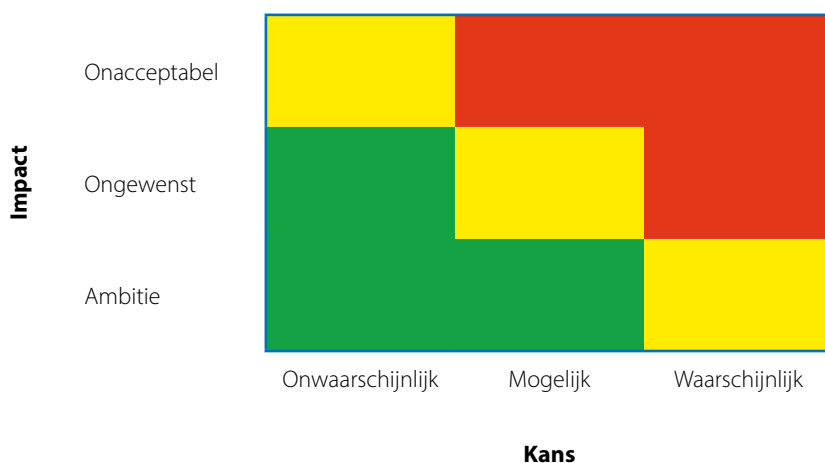
Er is een Business Continuity Plan (BCP) opgesteld door het pensioenfonds, dit betreft een (niet-financieel) crisisplan welke de continuïteit van de bedrijfsvoering van het pensioenfonds waarborgt. Hierin zijn verschillende crisisscenario's opgenomen, waaronder het niet kunnen uitkeren van pensioenen, cyberrisico's, reputatieschade als gevolg van het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid en massaclaims naar aanleiding van het nieuwe pensioenstelsel. Deze vier niet-financiële risicoscenario's zijn opgenomen in het Financieel Crisisplan (bijlage bij de ABTN). Hierbij zijn de niet-financiële crisisniveaus en beschikbare beheersmaatregelen vastgelegd.

13.8 Toelichting op de risicoclusters en onderliggende risico's

Hieronder zijn per risicocluster de onderliggende risico's weergegeven, inclusief de score die het bestuur eraan geeft. Dit betreft zowel het bruto risico (zonder beheersmaatregelen) als het netto risico (na toepassing van de beheersmaatregelen). Het bestuur probeert met het gevoerde risicomanagementbeleid de kans dat een ongunstige situatie zich voordoet te voorkomen of de impact daarvan door beheersmaatregelen te mitigeren. Door periodiek risk self assessment (RSA) analyses uit te voeren krijgt het bestuur zicht op de ontwikkeling van de geïdentificeerde risico's en kan het mede op basis daarvan de beheersmaatregelen beoordelen, aanscherpen, laten vervallen of nieuwe toevoegen.

Onderstaand worden per risicocluster de belangrijkste risico's benoemd en toegelicht.

Aan de hand van de inschatting van de kans en de impact kunnen de risico's visueel worden weergegeven in een risico-matrix:

I Strategische risico's

Risicobereidheid

De risico acceptatie van het pensioenfonds ten aanzien van strategische risico's is gematigd. Het pensioenfonds streeft ernaar een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn en te blijven door middel van een effectieve en efficiënte uitvoering van de missie. Het waarmaken van de belofte naar de actieve deelnemers, pensioengerechtigden en/of gewezen deelnemers van een goed pensioen staat hierbij centraal. Effectieve besluitvorming, communicatie en monitoring en controle van de uitvoering van genomen besluiten zijn essentieel om de missie en doelstellingen te behalen.

Risico	Bruto Risico			Netto Risico		
	Kans	Impact	Score	Kans	Impact	Score
Strategie - Besluitvorming	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Strategie - Middelen	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Strategie - Implementatie	Mogelijk	Onacceptabel		Mogelijk	Ongewenst	
Strategie - Verandervermogen	Mogelijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Draagvlak - Maatschappij	Waarschijnlijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Draagvlak - Politiek	Waarschijnlijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Uitbesteding - Afhankelijkheid	Mogelijk	Onacceptabel		mogelijk	Ongewenst	
Uitbesteding - Alignment	Mogelijk	Onacceptabel		Mogelijk	Ongewenst	
Communicatie - Effectiviteit communicatie	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Communicatie - Foutieve communicatie	Mogelijk	Ongewenst		mogelijk	Ongewenst	
Governance - Inrichting	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Governance - Informatie	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Governance - Risicomanagement	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	

Het bestuur is van mening dat voor het strategisch risico met name de externe omgeving, te weten de veranderingen die worden ingegeven door de maatschappij en politiek, bepalend zijn voor de risico's die het pensioenfonds loopt. Hierbij heeft het bestuur vastgesteld dat het daarop geen of slechts zeer beperkt invloed heeft. Hierdoor blijft de netto score voor deze risico's geel. Het bestuur probeert met name een goede financiële uitgangspositie te bewerkstelligen om het risico te mitigeren. Belangrijke ontwikkeling in maatschappij en politiek is de Wet toekomst pensioenen.

Het is een strategisch implementatie risico dat beleid en uitvoering niet bij elkaar aansluiten. Om dit risico te mitigeren heeft het pensioenfonds de volgende beheersmaatregelen: uitbestedingsbeleid, werkzaamheden van het bestuursbureau en overige bestuurlijke ondersteuning, governance, evaluaties, rapportages, audits en inhuren van externe expertise.

Het strategische risico met betrekking tot verandervermogen kent als belangrijkste beheersmaatregelen vermindering van de complexiteit van de pensioenregeling, bespreken toekomstscenario's en uitvoeren ERB en bestuurlijke verandercapaciteit.

Op strategisch gebied loopt het pensioenfonds risico op afnemend draagvlak in verband met maatschappelijke en politieke ontwikkelingen. Dit hangt samen met het draagvlak voor de pensioenregeling en het pensioenstelsel. Het bestuur bereidt zich, waar mogelijk samen met sociale partners, voor op de transitie naar het nieuwe stelsel.

Het strategische risico uitbesteding – afhankelijkheid en uitbesteding – wordt onder andere beheerst door complexiteitsreductie van regelingen, contractuele exitbepalingen en modulaire opbouw SLA's, regelmatig vaststellen van strategie, de evaluatie en vaststelling van het uitbestedingsbeleid.

Communicatierisico ontstaat als het pensioenfonds het draagvlak en vertrouwen onder deelnemers verliest door niet-tijdige, onjuiste en/of onvolledige communicatie waardoor de afwegingen die het bestuur maakt over evenwichtigheid niet helder worden voor de betrokkenen. Er is regelmatig dialoog met deelnemers in het deelnemerspanel om een gevoel te krijgen wat er bij deelnemers leeft en wat belangrijk wordt gevonden. Tevens communiceert het bestuur over belangrijke beleidskeuzes inclusief belangenafwegingen, om daarmee het draagvlak en vertrouwen te verkrijgen. Er wordt ieder kwartaal overlegd met alle stakeholders. Er worden deelnemersonderzoeken en deelnemersbijeenkomsten georganiseerd. Ook kunnen deelnemers intekenen voor een één-op-één gesprek met een pensioenconsultant. Er is een intensieve samenwerking met sociale partners om een zo goed mogelijk pensioenregeling neer te zetten, zodat de deelnemers een financieel goede oude dag kunnen hebben.

Per 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden en derhalve de transitieperiode gestart. Gedurende deze periode dienen alle betrokken partijen zorg te dragen voor een zorgvuldige implementatie van het nieuwe stelsel. De overgang naar een nieuw pensioenstelsel brengt verschillende risico's met zich mee. Het bestuur heeft hierop een risk self assessment (RSA) uitgevoerd om de risico's in kaart te brengen.

Geplande acties 2025

In de pensioenuitvoering wordt bij AZL overgegaan naar nieuwe systemen. De voorbereiding hiervan wordt voortdurend bewaakt. Bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel speelt communicatie een belangrijke rol. Gedegen communicatie met deelnemers is essentieel om het draagvlak te behouden. De risico's hieromtrent worden gemonitord tijdens het project van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Hierin wordt ook het communicatieplan meegenomen.

Om de strategische risico's verder te beheersen en mitigeren streeft het bestuur continu naar een goede financiële positie om een eventuele impact door externe factoren goed op te vangen.

II Financiële risico's

Risicobereidheid

Voor het realiseren van de missie en doelstellingen is het nemen van bepaalde financiële risico's noodzakelijk. Ook het behalen van financiële rendementen gaat gepaard met het nemen van financiële risico's: het pensioenfonds is bereid gematigd financiële risico's te nemen waarvan wordt verwacht dat hier een structurele vergoeding tegenover staat of dat hierdoor een ander risico wordt gemitigeerd. Het pensioenfonds zoekt hierbij steeds naar de balans tussen het voorkomen van kortingen en het waardevast houden van de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Indien niet tegelijkertijd aan beide doelstellingen kan worden voldaan, heeft het voorkomen van kortingen prioriteit.

Risico	Bruto Risico			Netto Risico		
	Kans	Impact	Score	Kans	Impact	Score
Matching en rente - Rente	Waarschijnlijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Matching en rente - Valuta	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Matching en rente - Inflatie	Mogelijk	Onacceptabel		Waarschijnlijk	Ambitie	
Markt - Aandelen	Waarschijnlijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Markt - Spread	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Markt - Concentratie en correlatie	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Krediet - Tegenpartij	Mogelijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Liquiditeit - Financieringsliquiditeit	Mogelijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Liquiditeit - Marktliquiditeit	Mogelijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Verzekeringstechnisch - Langleven	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Verzekeringstechnisch - Kortleven	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Verzekeringstechnisch - Arbeidsongeschiktheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Verzekeringstechnisch - Premiemarge	Waarschijnlijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Verzekeringstechnische risico's - Wtp	Onwaarschijnlijk	Ambitie		Onwaarschijnlijk	Ambitie	

Volatiliteit in het marktrisico en financiële markten zorgen ervoor dat er een aantal financiële risico's voor het pensioenfonds een geel netto risico scoren.

Aandelen zijn een groot risico voor de dekkingsgraad, evenals het renterisico. Het bestuur mitigeert het renterisico door een rentehedge te hanteren van 75% van het renterisico van de dekkingsgraad. De keerzijde hiervan is dat dit ten koste gaat van het opwaarts potentieel indien de rente stijgt. Het aandelenrisico wordt geaccepteerd.

In 2022 is ten behoeve van MVB (Maatschappelijk Verantwoord Beleggen) risico's een deelnemersonderzoek uitgevoerd en is een benchmark analyse door VBDO gedaan. De door VBDO voorgestelde verbeterpunten zijn meegenomen in de herijking van het MVB-beleid van het pensioenfonds.

In 2022 is ten behoeve van MVB (Maatschappelijk Verantwoord Beleggen) risico's een deelnemersonderzoek uitgevoerd en is een benchmark analyse door VBDO gedaan. De door VBDO voorgestelde verbeterpunten zijn meegenomen in de herijking van het MVB-beleid van het pensioenfonds. Hierbij zijn onder andere green bonds, de wens tot impact beleggen, een hernieuwd uitsluitingenbeleid en een landenbeleid toegevoegd. Deze wijzigingen zijn de afgelopen jaren geïmplementeerd (waarbij de implementatie van impact beleggingen gezien de illiquiditeit nog lopende is). In 2025 staat het pensioenfonds verder stil bij de implementatie rondom de SDG's (Sustainable Development Goals).

In 2024 is Aegon Asset Management aangesteld als nieuwe fiduciair manager. De transitie van BlackRock naar Aegon is per 1 april 2024 gerealiseerd. In het verlengde hiervan zal in 2025 onderzocht worden of het beheer van de portefeuilles nog steeds optimaal is en of de huidige managers nog steeds de beste partij zijn.

Geplande acties 2025

In 2025 wordt een nieuw beleggingsplan voor na Wtp vastgesteld.

III Operationele risico's

Risicobereidheid

De risicobereidheid voor operationele risico's is gematigd. Mensen, processen en systemen zijn ondersteunend aan de kwaliteit van de dienstverlening en producten die worden geleverd aan de deelnemers en de werkgever. Daarbij onderkent het pensioenfonds dat het volledig beheersen van de operationele risico's resulteert in hoge kosten voor de te leveren diensten en producten. Daarom worden lage foutpercentages in de uitvoering geaccepteerd. Het pensioenfonds zal altijd grote aandacht hebben voor het voorkomen van incidenten met grote impact voor de deelnemers. Daarnaast wordt de complexiteit zoveel mogelijk beperkt om de daarmee samenhangende operationele risico's te beperken of weg te nemen. Het pensioenfonds acht het van belang dat afwijkende processen en handmatige handelingen zoveel mogelijk worden geminimaliseerd door automatisering en standaardisering. In geval dat organisatorische veranderingen benodigd zijn (zoals de overstap naar een nieuwe uitvoeringsorganisatie of overgang naar een nieuw pensioenstelsel), accepteert het pensioenfonds tijdelijk een verhoging van de operationele risico's, mits dit op de lange termijn aantoonbaar leidt tot een grotere mate van efficiëntie en effectiviteit. Deze risico's worden nauwlettend gemonitord door het bestuur.

Hieronder staat een overzicht van de bruto en netto risico scores van het pensioenfonds, zoals vastgesteld tijdens de IRM-themamiddag in 2024.

Risico	Bruto Risico			Netto Risico		
	Kans	Impact	Score	Kans	Impact	Score
Balans en vermogensbeheer - ALM en SAA	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Balans en vermogensbeheer - Uitvoering overlay	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Balans en vermogensbeheer - Selectie en monitoring	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Balans en vermogensbeheer - Uitvoering operationeel vermogensbeheer	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Balans en vermogensbeheer - Rapportage	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Pensioenadministratie - Uitvoering deelnemersadministratie	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Pensioenadministratie - Data	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Pensioenadministratie - Beheer aanspraken	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Pensioenadministratie - Berekeningen	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Pensioenadministratie - Toekenningen	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Pensioenadministratie - Uitkeringen	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
IT Pensioenfonds - Beschikbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
IT Pensioenfonds - Toegang (incl. cyberrisico)	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
IT Pensioenfonds - Betrouwbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	

Risico	Bruto Risico			Netto Risico		
	Kans	Impact	Score	Kans	Impact	Score
IT Pensioenfonds - Aanpasbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
IT Pensioenuitvoerder - Beschikbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
IT Pensioenuitvoerder - Betrouwbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
IT Pensioenuitvoerder - Aanpasbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
IT Pensioenuitvoerder - Toegang (incl. cyberrisico)	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
IT Vermogensbeheerders - Beschikbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
IT Vermogensbeheerders - Toegang (incl. cyberrisico)	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
IT Vermogensbeheerders - Betrouwbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
IT - Aanpasbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
IT Vermogensbeheerders - Aanpasbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Onacceptabel	
HR - Beschikbaarheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
HR - Werving	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
HR - Deskundigheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	

Er is een aantal risico's, waaronder de pensioenadministratie, waarbij zowel het bruto- als het nettorisico op geel staat. Deze risico's worden actief gemonitord en indien nodig worden er additionele beheersmaatregelen opgesteld.

Door de inhuur van meerdere dienstverleners en wisseling van uitbestedingspartijen ontstaat het risico dat er niet goed wordt samengewerkt en er op operationeel gebied hiaten ontstaan. Het bestuursbureau heeft een belangrijke taak om te zorgen dat alle partijen goed op elkaar aangelijnd zijn en de operationele zaken worden uitgevoerd.

N.B. De scoring van deze risico's heeft plaatsgevonden voor dat de transitie naar AZL is afgerond.

Door de inrichting van een eigen bestuursbureau kunnen HR-risico's ontstaan, zoals een voortijdige opzegging van het dienstverband.

Dit wordt gemitigeerd door de medewerkers van het bestuursbureau te contracteren met een langere opzegtermijn dan gebruikelijk.

Uitval door ziekte wordt zo goed mogelijk opgevangen door veelvuldig intern overleg en afstemming en een zoveel mogelijk vastgelegde en gestandaardiseerde werkwijze. Voor extern ingehuurd medewerkers via een achterliggende dienstverlener wordt zorggedragen voor goede contractuele afspraken. Hierdoor wordt, wanneer nodig, de capaciteit van het bestuursbureau eenvoudig opgeschaald.

Geplande acties 2025

In 2024 is de implementatie van de deelnemersgegevens in de administratie van AZL afgerond. Er wordt overlegd met AZL over de mogelijkheden en onmogelijkheden van de nieuwe pensioenregeling in de administratie. Tevens wordt de aansluiting tussen pensioenadministratie en vermogensbeheer verder vormgegeven.

IV Compliance risico's

Risicobereidheid

De reputatie van het pensioenfonds is cruciaal voor het realiseren van de missie en doelstellingen. Het pensioenfonds handelt integer en in overeenstemming met ethische normen. Het pensioenfonds vermijdt risico's met betrekking tot het niet naleven van interne normen en wet- en regelgeving; de risicobereidheid is daarmee laag. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met het feit dat het pensioenfonds als 'fonds van de toezichthouder' extra kritisch wordt beoordeeld.

Risico	Bruto Risico			Netto Risico		
	Kans	Impact	Score	Kans	Impact	Score
Juridisch - Wet- en regelgeving	Mogelijk	Ongewenst		Mogelijk	Ongewenst	
Juridisch - Naleving	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Juridisch - Fondsdokumentatie	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Juridisch - Aansprakelijkheid	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Juridisch - Afdwingbaarheid contracten	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ambitie	
Juridisch - Privacy	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Integriteit - Witwassen en terrorismefinanciering	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Integriteit - Sanctiewetgeving	Mogelijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Integriteit - Corruptie en fraude	Mogelijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Integriteit - Onoorbaar handelen	Mogelijk	Onacceptabel		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Integriteit - Voorwetenschap	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	
Integriteit - Fiscaal	Mogelijk	Ongewenst		Onwaarschijnlijk	Ongewenst	

Jaarlijks vindt er een herijking van de integrale risicobeoordeling integriteitsrisico's (SIRA) plaats. De SIRA is toegespitst op zo'n 30 scenario's en het aantal beheersmaatregelen is teruggebracht tot de meest essentiële. In 2024 is gekozen voor een SIRA 'light', aangezien het bestuur continu veel aandacht voor integriteit heeft en de themavergaderingen vooral in het licht staan van de nieuwe pensioenregeling. Geconcludeerd is dat de integriteitsrisico's voldoende gemitigeerd worden.

Bij elke vergadering wordt een uitvraag gedaan en eventueel melding gemaakt van (potentiële) 'conflict of interests', waarna indien van toepassing het betrokken bestuurslid, lid van het verantwoordingsorgaan of lid de raad van toezicht zich dient te onthouden van de discussie en/of de vergadering dient te verlaten.

Geplande acties 2025

In 2025 speelt de naleving van wet- en regelgeving, waaronder de Digital Operational Resilience Act (DORA), een grote rol. Vanaf 17 januari 2025 dienen pensioenfondsen 'DORA-compliant' te zijn, danwel aan te kunnen tonen dat er alles aan gedaan is om dat te worden (wat lastig was omdat de definitieve wetgeving lang op zich liet wachten). Er is externe advisering ingehuurd om volledig DORA-compliant te worden, wat naar verwachting in de eerste helft van 2025 gerealiseerd wordt.

14 Actuariële grondslagen 2024

Toe- en uittreding

Bij de vaststelling van de technische voorziening wordt geen rekening gehouden met toekomstige toetredingen en uittredingen anders dan door sterfte.

Uitbetaling

Voor de berekening van de technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds wordt verondersteld dat de pensioenen continu betaalbaar zijn. In zoverre er een slotuitkering bij overlijden is, tot het eind van het kwartaal, wordt hier in de voorziening vanaf 30 juni 2020 rekening mee gehouden.

Leeftijd

Voor de actieve en gewezen deelnemer wordt de leeftijd op de berekeningsdatum vastgesteld in maanden nauwkeurig door de pensioenrichtleeftijd te verminderen met de toekomstige duur tot aan de pensioenrichtleeftijd.

Voor de deelnemer met een ingegaan pensioen wordt de leeftijd op de berekeningsdatum vastgesteld in maanden nauwkeurig door het verschil te nemen tussen het berekeningsjaar en de geboortedatum.

Hertrouwkanen

Er wordt geen rekening gehouden met hertrouwkanen.

Rekenrente

De rentetermijnstructuur inclusief ultimate forward rate per balansdatum, zoals door toezichthouder DNB vastgesteld en gepubliceerd.

Sterftekanen

Voor mannen en vrouwen worden de sterftekanen ontleend aan de Prognosetafel AG2022 zoals deze is gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap. Eind 2024 is de overstap gemaakt naar de sterftekanen volgens de Prognosetafel AG2024. Bij het gebruik van de Prognosetafels wordt rekening gehouden met leeftijdsafhankelijke ervaringssterfte die is vastgesteld met behulp van het S&V ervaringssterftemodel op basis van levensverwachting naar inkomensniveau. De ervaringssterfte is in 2021 hernieuwd vastgesteld en doorgevoerd per 31 december 2021. In 2025 zal de ervaringssterfte hernieuwd getoetst en vastgesteld worden. Voor kinderen worden de sterftekanen verwaarloosd.

Invalideringskanen

Voor de berekening van de technische voorziening voor risico van het pensioenfonds worden geen invalideringskanen gehanteerd. Met revalidatie wordt geen rekening gehouden.

Partnerfrequentie

Zolang nog geen pensioenuitkering is ingegaan zijn de partnerfrequenties gebaseerd op de vastgestelde 'CBS 2018, incl. samenwonend', met een frequentie van 100% op de pensioenrichtleeftijd. Per eind 2024 worden de partnerfrequenties gebaseerd op de vastgestelde 'CBS 2024, incl. samenwonend'.

Voor pensioengerechtigden wordt alleen met een voorziening voor partnerpensioen rekening gehouden, indien en zolang zij gehuwd zijn of een partnerrelatie hebben (bepaalde partner systeem) met de partner waarmee de relatie bestond bij pensioeningang.

Leeftijdsverschil

Voor wat betreft het partnerpensioen wordt verondersteld dat de verzekerde man 2,5 jaar ouder is dan de vrouwelijke partner en de verzekerde vrouw 1,5 jaar jonger is dan de mannelijke partner. Per eind 2024 is dit aangepast naar 2,75 jaar voor mannen (vrouwelijke partner 2,75 jaar jonger). Het leeftijdsverschil bij vrouwen is niet aangepast.

Wezenpensioen

De voorziening voor latent wezenpensioen bedraagt 0,35% van de voorziening voor latent partnerpensioen voor actieve en gewezen deelnemers.

De opslag voor latent wezenpensioen in de risicopremie voor het partnerpensioen bedraagt 6,6% van de risicopremie voor het partnerpensioen met ingang van 1 januari 2020. Per eind 2024 is de laatst genoemde opslag verhoogd van 6,6% naar 8,1%. Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 12 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 18-jarige leeftijd; voor wezen van 12 jaar of ouder wordt aangenomen dat de eindleeftijd van het wezenpensioen jaarlijks oploopt, van 18 jaar op leeftijd 12 tot uiteindelijk 27 jaar.

Arbeidsongeschiktheid

Voor arbeidsongeschikte deelnemers voor wie de pensioenopbouw zonder verdere betaling van bijdragen wordt voortgezet, wordt de technische voorziening voor risico pensioenfonds gelijk gesteld aan de contante waarde van de in totaal bereikbare aanspraken. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige verwachte onvoorwaardelijke stijgingen van de pensioengrondslag van arbeidsongeschikten. Deze is gebaseerd op een verwachte loonstijging van 2,3% per jaar op de langere termijn.

Excassokosten

De vaste kostenopslag bedraagt 2,25% van de netto technische voorziening.

15 Externe toezichthouders

Geen formele maatregelen

De toezichthouders hebben geen formele maatregelen opgelegd aan het pensioenfonds. Het afgelopen jaar zijn geen dwangsommen of boetes opgelegd. Evenmin zijn door de toezichthouders aanwijzingen aan het pensioenfonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is de bevoegdheidsuitoefening van organen van het pensioenfonds gebonden aan toestemming van de toezichthouders.

Norminformerende brief AFM

In augustus 2024 heeft toezichthouder AFM een norminformerende brief gezonden in verband met het niet tijdig verstrekken van de juiste informatie (met name in verband met de te late verzending van de uniforme pensioenoverzichten in 2023 als gevolg van het transitietraject om de administratie over te hevelen van TKP naar AZL). Met het afronden van de implementatie bij AZL zijn deze tekortkomingen opgelost.

Gesprekken toezichthouder DNB

In 2024 hebben er twee gesprekken plaatsgevonden met toezichthouder DNB.

In maart vond er een risico identificerend gesprek plaats naar de mate waarin het pensioenfonds het uitbestedingsrisico beheerst. De aanbevelingen van de toezichthouder zijn opgevolgd.

In oktober vond een gesprek plaats, waarin de toezichthouder bijgepraat is over diverse actualiteiten, waaronder de stand van zaken en planning rondom de transitie naar het nieuwe pensioencontract.

Verzoeken van toezichthouders

Naar aanleiding van de wijziging in de afdekking van het renterisico eind 2023 (in plaats van 75% van het renterisico van de verplichtingen werd 75% van het renterisico van de dekkingsgraad afgedekt) heeft toezichthouder DNB verzocht om het besluitvormingsdossier hierover. Dit is tijdig opgeleverd; er zijn geen nadere vragen ontvangen.

Toezichthouder DNB heeft enkele observaties gedeeld naar aanleiding van de beantwoording van de vragenlijst Wtp uit het tweede kwartaal 2023. Het bestuur heeft hierop schriftelijk uitleg gegeven over de geconstateerde potentiële risico's die een beheerste en tijdige transitie naar een nieuwe pensioenregeling in de weg zouden kunnen staan.

Toezichthouder DNB heeft het pensioenfonds uitgenodigd voor een 'risico-identificerend gesprek' naar aanleiding van de sectorbrede uitvraag naar niet-financiële risico's/operationeel risicomanagement. Hierin heeft de toezichthouder het bestuur verder bevraagd over de uitbestedingsrisico's. De vragen van de toezichthouder zijn naar tevredenheid beantwoord.

Toezichthouder DNB heeft in 2024 (als vervolg op de melding in 2023) nog nadere vragen gesteld over het incident bij AZL inzake de screening aan de sanctielijsten (terrorismebestrijding). Deze screening bleek niet volledig te zijn uitgevoerd gedurende een korte periode. De vragen zijn tijdig beantwoord.

Meldingen aan toezichthouders

In verband met de transitie van TKP naar AZL lagen een aantal administratieve processen gedurende een aantal maanden stil. Deze zijn gemeld aan toezichthouders AFM en DNB. Beide toezichthouders zijn in de loop van 2024 op de hoogte gehouden van de voortgang van de implementatie bij AZL en zijn begin 2025 geïnformeerd dat het traject afgerond is en de administratie volledig is ingeregeld en goed functioneert.

Partiële beoordeling risicohouding

Het bestuur heeft medio 2024 de vastgestelde risicohouding ten behoeve van het nieuwe pensioencontract voor een partiële beoordeling ingediend bij toezichthouder DNB. De toezichthouder gaf hier enkele bevindingen op terug, welke meegenomen worden bij de indiening van het invaardersjabloon in 2025.

Collectieve waardeoverdracht

Toezichthouder DNB heeft ingestemd met een collectieve waardeoverdracht van één ingegaan netto pensioen uitkering naar een verzekeraar. Deze is per 1 juli 2024 afgerond.

Onderzoeken toezichthouders

Toezichthouder DNB heeft in 2024 zijn jaarlijkse uitvraag bij (onder andere) Pensioenfonds DNB gedaan naar niet-financiële risico's en vraagt ieder kwartaal naar de stand van zaken rondom de voorbereiding op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel (Wtp).

Toezichthouder AFM heeft een uitvraag gedaan bij (onder andere) Pensioenfonds DNB naar het tweedepijlerpensioen.

Het pensioenfonds heeft tijdig op alle uitvragen van de toezichthouders gereageerd.

Er zijn in 2024 enkele sectorbrieven en instructiebrieven ontvangen van de toezichthouders. Het pensioenfonds volgt de aanbevelingen, adviezen en instructies die hierin gegeven worden op.

16 Toekomst pensioenfonds

Het pensioenfonds heeft in 2020 zijn toekomst onderzocht. Conclusie destijds was dat er geen noodzaak is om de uitvoeringsvorm (eigen pensioenfonds) te wijzigen. De financiële situatie van het pensioenfonds is goed. Het pensioenfonds is stabiel en de bestuurlijke invulling is goed. Alle stakeholders zijn geraadpleegd en waren het eens met deze conclusies.

In de periode tot en met de transitie naar het nieuwe stelsel, kan het pensioenfonds in deze vorm, samen met werkgever/sociale partners, keuzes maken ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel. De wendbaarheid is het grootst in de situatie van een zelfstandig voortbestaan.

In 2025 zal opnieuw een analyse worden uitgevoerd naar de toekomst van het pensioenfonds.

Sociale partners hebben afgesproken om de uitvoering van de regeling en de premie te continueren tot de transitie naar het nieuwe pensioencontract. Dit betekent dat de uitvoeringsovereenkomst die tot en met 2024 gold, wordt verlengd tot aan de transitie, die gepland staat voor 1 juli 2026.

Nieuwe Pensioenregeling

Per 1 juli 2026 zal het pensioenfonds overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel (Wet toekomst pensioenen). De documenten hiervoor zijn ingediend bij toezichthouders DNB en AFM in mei 2025.

We verwachten uiterlijk begin 2026 een reactie van de toezichthouders.

De nieuwe pensioenregeling is afgesproken door sociale partners, waarbij het pensioenfondsbestuur heeft beoordeeld of deze evenwichtig, uitvoerbaar, financieerbaar en uitlegbaar is. Na een grondige beoordeling, positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht is het bestuur tot het oordeel gekomen dat dit het geval is en heeft het de opdracht sociale partners tot uitvoering van de pensioenregeling aanvaard. Ook geeft het pensioenfonds gehoor aan het verzoek van sociale partners om de bestaande pensioenaanspraken en -rechten in te varen.

De ambitie van het pensioenfonds is een koopkrachtig pensioen te verstrekken. Voor de nieuwe pensioenregeling is dit vertaald in het voor gemiddeld 70% mee laten stijgen van de pensioenen met de prijsontwikkeling (op de langere termijn). In het huidige stelsel geldt voor ons pensioenfonds ook een ambitie van 70% van de prijsontwikkeling.

Het pensioenfonds heeft met behulp van berekeningen vastgesteld dat het naar verwachting aan de ambitie kan voldoen. Onder de nieuwe pensioenregeling is het de verwachting dat de koopkracht van het pensioen voor een groot deel (maar dus niet volledig) in stand wordt gehouden.

Sociale partners hebben gekozen voor een solidaire premieregeling, waarbij opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten worden ingevaren. De afspraken zijn vastgelegd in een transitieplan. Het transitieplan en samenvattingen voor elke groep deelnemers (actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers) zijn opgenomen op de website van het pensioenfonds.

In de nieuwe pensioenregeling zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- Invaren
- Spreiden
- Solidariteitsreserve

- Eenmalige compensatie voor het afschaffen van de doorsneesystematiek
- Verdeling van het resterende vermogen

Het pensioenfonds heeft gekeken naar:

- de transitie-effecten (pensioenresultaat en netto profijt)
- evenwichtigheid
- het beleggingsbeleid

Invaren

Alle (opgebouwde) pensioenen worden bij de start van de nieuwe pensioenregeling omgezet naar een vermogen dat in het persoonlijke pensioenvermogens terecht komt (het 'invaren'). De waarde van de (opgebouwde) pensioenen gaat over naar deze pensioenpotten. Voor verdeling van het vermogen dat bovenop de totale waarde van alle individuele pensioenpotten in kas zit, hebben sociale partners verdeelregels voor afgesproken.

Spreiden

Om de pensioenuitkering zo stabiel mogelijk te houden, spreiden we de mee- en tegenvallers over drie jaar. De beleggingsresultaten en de gemiddelde levensverwachting zijn belangrijke factoren. Een meevaller in jaar 1 wordt gespreid over drie jaar. Een tegenvaller in jaar 2 wordt verrekend met wat er nog op de lat staat van de meevaller uit jaar 1. En vice versa.

De pensioenuitkeringen worden één maal per jaar aangepast. De jaarlijkse toeslagverlening vervalt. Door het vervallen van de toeslagregels kan de uitkering eerder verhoogd worden, maar is ook het risico op een verlaging groter.

Omdat er gekozen is voor een 'collectieve uitkeringsfase' geldt de jaarlijkse aanpassing voor alle pensioengerechtigden. Alle pensioengerechtigden beleggen samen en krijgen hetzelfde rendement bijgeschreven.

Solidariteitsreserve

Naast het spreidingsmechanisme kan de solidariteitsreserve ingezet worden om de pensioenuitkeringen zo stabiel mogelijk te houden. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld tegenvallende beleggingsresultaten of stijgende levensverwachting (deels) opgevangen worden.

Voor het gebruik van de solidariteitsreserve zijn door sociale partners regels opgesteld, zodat deze niet te snel leeg kan raken. Ook zijn er afspraken gemaakt hoe de reserve bij aanvang gevuld wordt en later weer aangevuld kan worden.

De spelregels voor de solidariteitsreserve zijn als volgt:

- Bij de start van de nieuwe pensioenregeling wordt 5% van de reserve van het pensioenfonds gebruikt voor het vullen van de solidariteitsreserve (met een minimum van 2,5%). Dit percentage kan ook (beperkt) hoger of lager zijn afhankelijk van de dekkingsgraad bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. We vullen maximaal 7,5% als de dekkingsgraad bij invaren heel hoog is. Zo vormen we geen onnodig hoge reserves. Een hogere reserve betekent immers minder 'uitdelen' bij invaren.
- Zit er in de periode daarna minder dan 6% van het fondsvermogen in de solidariteitsreserve? Dan gaat ieder jaar 5% van het rendement dat met de rendementsportefeuille wordt gehaald naar de reserve.
- Zijn de beleggingsresultaten zo slecht dat de pensioenuitkeringen omlaag zouden moeten? Dan wordt de solidariteitsreserve gebruikt om de verlaging te voorkomen of te beperken.
- Ieder jaar kan maximaal 20% van de solidariteitsreserve worden gebruikt om de pensioenuitkering aan te vullen tot het niveau van het pensioen van het jaar daarvoor. Is dit niet genoeg, dan wordt het pensioen verlaagd.
- Is de solidariteitsreserve in een jaar meer dan 7,5% van het fondsvermogen? Dan verdelen we alles wat boven deze grens zit over iedereen.

Voor de beoordeling van de evenwichtige werking van de solidariteitsreserve heeft het pensioenfonds onder andere baten- en lastenanalyses van de solidariteitsreserve gemaakt voor alle leeftijdsgroepen. Op basis hiervan heeft het pensioenfonds geconcludeerd dat een minimale vulling van de solidariteitsreserve van 2,5% gewenst is. Starten met een lege solidariteitsreserve is niet gewenst, omdat er dan onvoldoende bescherming wordt geboden tegen een daling van de pensioenuitkering en het verder vullen van de solidariteitsreserve dan uitsluitend uit beleggingsresultaten moet komen. En dat beleggingsresultaat moet voornamelijk door jongeren worden opgebracht. Dat vindt het pensioenfonds onwenselijk. Bij een niveau van 5% biedt de solidariteitsreserve gedurende een langere periode bescherming tegen een verlaging van de uitkering.

Eenmalige compensatie voor het afschaffen van de doorsneesystematiek

In de huidige pensioenregeling betalen jongere en oudere werknemers evenveel premie en bouwen ze per jaar evenveel pensioen op ('doorsneesystematiek'). In de nieuwe pensioenregeling wordt deze doorsneesystematiek afgeschaft. Daardoor ontstaat er bij de overgang naar de nieuwe pensioenregels een nadeel voor de leeftijdsgroepen in het midden van hun carrière. Het gaat specifiek om werknemers tussen de 33 en 65 jaar ¹⁾. Zij verliezen extra pensioenopbouw die zij de komende jaren zouden hebben ontvangen bij de oude pensioenregels. Immers, zij hebben in het begin van hun loopbaan relatief meer pensioenpremie betaald dan waar pensioen voor is opgebouwd, in de verwachting dat zij dat later terug zouden krijgen. Daarom krijgt deze groep een compensatie. Als de dekkingsgraad op het moment van invaren hoog genoeg is, kiezen sociale partners ervoor om deze compensatie uit het vermogen van het pensioenfonds te laten plaatsvinden. In de praktijk is dit een eenmalige extra inleg in de persoonlijke pensioenpot op het moment van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. Als er onvoldoende vermogen is op het moment van invaren, dan hebben sociale partners afspraken gemaakt dat er een extra premie voor compensatie aan deze deelnemers wordt betaald gedurende maximaal 10 jaar.

Uit de transitie berekeningen blijkt duidelijk dat de groep deelnemers tussen 33 en 65 jaar die nog pensioen opbouwen nadeel ondervindt van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Zij gaan er zonder compensatie op achteruit of significant minder op vooruit dan andere groepen of leeftijden. De door sociale partners besloten compensatiemethodiek verkleint dit nadeel en draagt zo bij aan de evenwichtige transitie. Het pensioenfonds vindt het belangrijk dat deze compensatie goed is geregeld. Het effect van de compensatie uit het vermogen van het pensioenfonds is beperkt voor oud-medewerkers en pensioengerechtigden, maar groot voor de medewerkers die getroffen worden door de afschaffing van de doorsneesystematiek. En als het vermogen onverhoopt niet voldoende is, dan is afgesproken dat deze wordt betaald uit een tijdelijke extra premie. Zonder deze compensatie zou deze groep meer risico lopen in het nieuwe pensioenstelsel, zonder dat daar een hoger verwacht pensioen tegenover staat.

Verdeling van het resterende vermogen

Voor de verdeling van het resterende fondsvermogen hebben sociale partners afspraken gemaakt. Bij deze afspraken is een dekkingsgraad van 122,7% als uitgangspunt genomen. Bij deze dekkingsgraad wordt het resterende vermogen als volgt verdeeld:

- Het pensioenfonds is verplicht om een aantal reserves aan te houden, 2% van het vermogen is nodig voor het vullen van deze verplichte reserves.
- Sociale partners willen een solidariteitsreserve aanhouden om de pensioenen stabiel te houden. 5% van het fondsvermogen gaat naar deze gezamenlijke reserve.
- Werknemers tussen 33 en 65 jaar hebben nadeel van de overgang van de nieuwe pensioenregels door de wijziging van de premiesystematiek. Deze werknemers die op 30 juni 2026 pensioen opbouwen bij ons pensioenfonds krijgen compensatie. 4,2% van het vermogen is voor deze compensatie gereserveerd.
- Daarna wordt 10% naar rato over de persoonlijke pensioenvermogens verdeeld. Dit leidt voor iedereen tot een verhoging van 10% van de pensioenpot. Hierdoor wordt rekening gehouden met de toeslagachterstand van maximaal zo'n 10%.

Als de dekkingsgraad bij invaren hoger of lager is, worden deze percentages hoger of lager.

1) Ook de groep deelnemers vanaf 27 jaar en tot 67 jaar ontvangen nog een beperkte compensatie.

Er zijn geen afspraken gemaakt als de dekkingsgraad onder de 104,6% is. Sociale partners moeten dan opnieuw rond de tafel. In dat geval kan eventueel de overgang naar de nieuwe pensioenregeling worden uitgesteld. Het pensioenfonds vindt het namelijk wenselijk dat de solidariteitsreserve minimaal met 2,5% van het vermogen is gevuld voor een goede overgang.

Bij hogere dekkingsgraden gaat er meer vermogen naar de solidariteitsreserve tot een maximum van 7,5% en komt er meer geld beschikbaar voor de verhoging van de persoonlijke pensioenvermogens. Bij deze extra verhoging van de persoonlijke pensioenvermogens (dus boven de 10%) wordt de zogenaamde wettelijk voorgeschreven standaardmethode gehanteerd. Dit benadert de regelgeving van het huidige stelsel, waarin ook wordt uitgegaan van een spreiding van tien jaar en toeslagen die over de tijd uitgekeerd worden.

Deze regel geldt feitelijk ook voor de eerste 10%. Hier hebben sociale partners echter ervoor gekozen om af te wijken van de wettelijke standaardregels. Dit is toegestaan als hier goede redenen voor zijn, en sociale partners kiezen ervoor om daar gebruik van te maken. Als motivatie hanteren zij de maximale toeslagachterstand van circa 10%. Voor een uitzondering boven de 10% hebben sociale partners geen motivatie gevonden. Ook is de ruimte voor afwijking wettelijk beperkt, waardoor dit niet in alle gevallen kan.

Transitie-effecten

Uitgangspunt van het pensioenfonds is dat iedereen erop vooruit moet gaan in de nieuwe pensioenregeling. Daarom zijn door het pensioenfonds doelen opgesteld, die gebruikt zijn om te bepalen of het pensioenfonds de nieuwe pensioenregeling (inclusief het verzoek tot invaren) van sociale partners kan uitvoeren. Het pensioenfonds heeft daarom berekeningen gemaakt om te bekijken hoe de nieuwe pensioenregeling zich verhoudt tot de huidige pensioenregeling. Dit zijn de zogenoemde 'transitie-effecten'. Het pensioenfonds bekijkt de gehele overgang naar de nieuwe pensioenregeling integraal en in zijn totaliteit.

De doelen van het pensioenfonds zijn:

1. *Positieve transitie-effecten*

Het pensioenfonds wil dat de transitie-effecten in beginsel voor alle leeftijden positief zijn. Oftewel: alle leeftijdsgroepen gaan erop vooruit door overgang naar de nieuwe regeling. Verschillen in transitie-effecten tussen leeftijden en deelnemersgroepen moeten bij voorkeur beperkt zijn en in ieder geval moeten deze verschillen kunnen worden uitgelegd. Niet iedereen gaat er evenveel op vooruit. Dat kan te maken hebben met de leeftijd van een deelnemer, of met de situatie van de deelnemer. Bij de verdeling van het pensioenfondsvermogen mogen niet te grote verschillen tussen groepen ontstaan.

2. *De (verwachte) pensioenen in de nieuwe regeling mogen door de overgang niet lager worden dan de (verwachte) pensioenen in de huidige regeling*

Het pensioenfonds vindt het belangrijk dat de pensioenen in de nieuwe pensioenregeling niet lager zijn dan dat ze zouden zijn in de huidige pensioenregeling. Dit geldt ook voor de verwachte pensioenen die met het vermogen uit de persoonlijke pensioenpot kunnen worden verkregen. Ook deze verwachte pensioenen zijn minimaal gelijk aan die uit de huidige pensioenregeling. Bovendien zijn de verschillen in de effecten op de (verwachte) pensioenen tussen leeftijden en deelnemersgroepen bij voorkeur beperkt en in ieder geval moeten deze verschillen kunnen worden uitgelegd.

3. *Een gevulde en evenwichtige werking van de solidariteitsreserve*

De solidariteitsreserve is bedoeld om de pensioenuitkeringen niet (of minder) te hoeven verlagen als het tegenvalt. Belangrijk is daarom dat de reserve bij aanvang van de nieuwe pensioenregeling goed gevuld is. Daarnaast is het ook belangrijk dat de werking van de solidariteitsreserve evenwichtig is. Dat wil zeggen dat alle leeftijdsgroepen op ongeveer een zelfde manier profiteren van de solidariteitsreserve. Dat betekent ook dat de reserve niet hoger is dan nuttig is.

4. *Minimaal het gereserveerde vermogen per deelnemer meegeven*

Er wordt alleen overgegaan als iedere deelnemer minimaal het vermogen meekrijgt dat nu voor hem/haar is gereserveerd.

5. *Risico op verlaging*

Het pensioenfonds wil dat het risico op verlagingen van de pensioenuitkering voor iedereen niet significant hoger is dan dit risico in het huidige stelsel.

Evenwichtigheid

Het pensioenfonds heeft met behulp van verschillende berekeningen de doelstellingen beoordeeld en op evenwichtigheid getoetst. Dit heeft het pensioenfonds gedaan door naar verschillende maatstaven te kijken, waarbij de wettelijke voorgeschreven parameters (met name rentes en rendementen) zijn gevolgd.

Het pensioenfonds heeft onder meer naar zogenaamde pensioenverwachtingen en naar de UPO-resultaten gekeken. Deze laatste tonen de resultaten die straks op het Uniform Pensioenoverzicht van de deelnemers komen te staan. Ook is gekeken naar de wettelijk voorgeschreven netto-profitberekeningen. Dit zijn berekeningen die inzichtelijk maken welke leeftijdsgroepen er financieel op vooruit of achteruit gaan door de overgang naar de nieuwe pensioenregeling en hoeveel. Met behulp van de berekeningen kan het pensioenfonds zien welke gevolgen de nieuwe regeling heeft voor alle groepen in verschillende situaties. Zowel in goede tijden als in slechte tijden. Uit de berekeningen blijkt dat de doelstellingen worden behaald.

Het pensioenfonds heeft niet alleen de berekeningen beoordeeld, maar houdt ook rekening met kwalitatieve argumenten. In de netto profit berekeningen gaan ouderen er relatief meer op vooruit, doordat zij (bij een voldoende hoge dekkingsgraad) 10% verhoging ineens krijgen. Dit is echter verklaarbaar en uitlegbaar, omdat zij vaak ook een relatief hoge toeslagachterstand hebben. In de pensioenresultaat berekeningen over langere termijn, gaan jongeren er relatief veel op vooruit. Zij beleggen immers veel meer risicovol en naar verwachting wordt dat beloond met een hoger rendement. Zij lopen echter wel een groter risico, wat ook blijkt uit tegenvallende resultaten in 'slecht weer' scenario's.

Voor alle groepen laten de berekeningen bovendien zien dat de kans dat zij in de nieuwe pensioenregeling beter uitkomen dan in de huidige pensioenregeling groter is dan 50%. Voor pensioengerechtigden is deze kans zelfs groter dan 90%. Ook blijkt de kans op een verlaging van de pensioenuitkering iets lager dan in de huidige pensioenregeling.

Het pensioenfonds heeft de transitie (in lijn met de wettelijke voorschriften) als totaal beoordeeld. De vraag die het pensioenfondsbestuur moet beantwoorden is of de afspraken uit het transitieplan evenwichtig, uitvoerbaar en uit te leggen zijn en of de financiering voor de nieuwe pensioenregeling op orde is. Het pensioenfonds is van mening dat dit het geval is. Daarom kan de transitie doorgaan, mits ook de toezichthouders hun goedkeuring verlenen.

Aanvullend is het pensioenfonds van mening dat ook het invaren op zichzelf als evenwichtig kan worden beoordeeld. We hebben namelijk ook het alternatief van niet invaren onderzocht. In dat geval gaan deelnemers wel over naar de nieuwe pensioenregeling voor hun nieuwe premies, maar blijft het opgebouwde pensioen achter in de oude regeling. We zijn daarbij tot de conclusie gekomen dat niet invaren slechter uitpakt voor de deelnemers. Berekeningen laten zien dat het meenemen van de opgebouwde pensioenen naar de nieuwe pensioenregeling voor alle groepen naar verwachting beter uitpakt.

Het pensioenfonds is van mening dat de transitie nog iets evenwichtiger kan worden vormgegeven, door een beperkte extra bijdrage te geven aan bepaalde groepen, te weten gewezen deelnemers en jonge pensioengerechtigden (nabestaanden). Deze groepen gaan er in de transitie anders te veel op achteruit of onvoldoende op vooruit, terwijl dat niet altijd goed uitlegbaar is. Daarom heeft het pensioenfonds met sociale partners afgesproken dat het deze groepen een beperkte extra compensatie mag geven op het moment van overgang naar de nieuwe pensioenregeling.

Beleggingsbeleid

Omdat sociale partners gekozen hebben voor de solidaire premieregeling blijven we in de nieuwe pensioenregeling samen beleggen. Het pensioenfonds bepaalt daarbij het beleggingsbeleid, waarbij de deelnemers gevraagd worden hoeveel risico ze willen nemen. In 2022 is zo'n risicopreferentieonderzoek voor het eerst uitgevoerd; dit wordt minimaal iedere vijf jaar herhaald.

Uit het onderzoek blijkt dat met name de leeftijd bepaalt hoeveel beleggingsrisico deelnemers kunnen en willen nemen. We hebben de uitkomsten van dit eerste onderzoek samen met inzichten uit wetenschappelijk onderzoek gebruikt om de risicohouding per leeftijdsgroep (cohorten van vijf jaar) vast te stellen.

Voor jongeren gaan we meer beleggingsrisico nemen en voor ouderen minder. Jongeren kunnen ook meer risico's nemen dan ouderen, omdat zij nog verder van hun pensioenleeftijd af zijn en nog jarenlang premies kunnen inleggen. Ouderen hebben minder mogelijkheden om tegenvallers op te vangen omdat zij minder lang of geen premies meer inleggen en hebben (blijkt uit het onderzoek) meer behoefte aan zekerheid. Als men dichterbij het pensioen komt, wordt het beleggingsrisico daarom afgebouwd. Voor diegenen die met pensioen zijn, wordt er minder beleggingsrisico genomen. Zo verkleinen we de kans dat het pensioen in enig jaar omlaag moet. Dat we het beleggingsrisico kunnen afstemmen op de leeftijd, is een voordeel van de nieuwe pensioenregeling. In de huidige regeling moeten we voor iedereen hetzelfde risico nemen, terwijl dat eigenlijk niet passend is bij hun risicodraagvlak, risicobereidheid en wetenschappelijke inzichten.

Bij de verdeling van de beleggingsresultaten wordt onderscheid gemaakt tussen de zogenaamde beschermingsrendementen en de overrendementen. Beschermingsrendementen zijn bedoeld om de pensioenuitkeringen te beschermen tegen rentewijzigingen, terwijl overrendementen bedoeld zijn om de pensioenpot op lange termijn (deels) te laten meegroeien met de prijsstijgingen. Jongeren, die meer risico lopen, krijgen een groter deel van het overrendement. Terwijl oudere deelnemers en gewezen deelnemers, en pensioengerechtigden een groter deel van het beschermingsrendement krijgen, waardoor hun (verwachte) pensioenuitkering stabiel blijft.

Eén keer per jaar wordt voor de pensioengerechtigden gekeken wat de beleggingsresultaten van het beschermingsrendement en het overrendement zijn en wat dat betekent voor hun pensioen.

Datakwaliteit

Bij het vaststellen of de data van voldoende kwaliteit is voor het invaren wordt gebruik gemaakt van het Kader Datakwaliteit, zoals opgesteld door de Pensioenfederatie. Het pensioenfonds wordt hierbij ondersteund door Triple A. In 2025 wordt de audit afgerond met de analyse over de jaren 2019 - 2023 en worden de herstelacties uitgevoerd om de eventuele fouten te herstellen. In de loop van 2025 wordt ook de audit over 2024 uitgevoerd.

Communicatie

De communicatie over de nieuwe pensioenregeling wordt vastgelegd in een separaat communicatieplan.

Vastgesteld te Amsterdam, 2 juni 2025.

Mirja Constandse
Peter de Groot
Martin van der Pot
Margreet Schuit
Roeland van Vledder
René van Wechem

17 Bevindingenrapport raad van toezicht

Conform de statuten van pensioenfonds DNB legt de raad van toezicht van pensioenfonds DNB (hierna: de Raad) jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag. Daarnaast legt de Raad zijn waarnemingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar vast. Dit doet de Raad aan de hand van een vooraf vastgesteld normenkader. Deze rapportage is als volgt opgezet:

- onderdeel 1: algemeen oordeel;
- onderdeel 2: verantwoording;
- onderdeel 3: bevindingen;
- onderdeel 4: speerpunten 2025; en
- onderdeel 5: goedkeuring besluit vaststelling bestuursverslag en jaarrekening 2024.

1. Algemeen oordeel

De Raad begint zijn verslag met een oordeel over het algemene beeld en het oordeel is net als vorig jaar positief. Het fonds staat er goed voor en de Raad is van mening dat het bestuur goed functioneert. De Raad constateert dat het bestuur de juiste thema's behandelt, afgewogen keuzes maakt en zijn keuzes met degelijke argumenten onderbouwt. Vanwege de aard en de omvang van de werkzaamheden en de omgeving waarin het pensioenfonds zich bevindt, zijn er altijd verbeteringen mogelijk. De aanbevelingen en de bevindingen die in onderdeel 3 zijn opgenomen moeten in die context worden gelezen.

2. Verantwoording

De taak van de Raad wordt bepaald door het wettelijk kader. Hierbij hoort ook de Code Pensioenfondsen en de statuten/reglementen van Pensioenfonds DNB. De leden van de Raad zijn allen lid van de VITP (Vereniging Intern Toezicht Pensioensector) en de Raad betreft bij het uitoefenen van zijn taak de Code Pensioenfondsen. De wettelijke taak van de Raad bestaat in ieder geval uit het toezicht houden op het bestuursbeleid en de algemene gang van zaken van het fonds, het toezien op een adequate risicobeheersing en het toezien op evenwichtige belangenafweging. Tevens beoordeelt de Raad de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de korte en de lange termijn en staat de Raad het bestuur met raad ter zijde.

Naast deze wettelijke taken heeft de Raad een aantal goedkeuringsrechten. In dit kader heeft de Raad in 2024 goedkeuring verleend aan de volgende bestuursbesluiten:

- aanpassing beloningsbeleid; en
- vaststelling van het bestuursverslag 2023 en de jaarrekening 2023.

Tot slot heeft de Raad in het kader van (her)benoeming getoetst of de vertegenwoordiger van pensioengerechtigden en de voorzitter voldoen aan het functieprofiel, hetgeen het geval was.

De Raad heeft voor 2024 een toezichtsplan opgesteld en gedeeld met het bestuur en het verantwoordingsorgaan. In dit toezichtsplan staan de speerpunten van de Raad vermeld, alsmede de werkwijze van de Raad en het normenkader dat de Raad hanteert.

De Raad heeft in 2024, naast de reguliere vergaderingen, vergaderd dan wel gesproken met het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de sleutelfunctiehouders, de certificerend actuaire en de accountant. Tevens heeft de voorzitter van de Raad ieder kwartaal overleg

gehad met de voorzitters van het bestuur en het verantwoordingsorgaan en hebben de leden van de Raad vergaderingen van het bestuur bijgewoond als toehoorder. De Raad wordt proactief geïnformeerd over belangrijke beleidsbeslissingen van het fonds, ook als die niet de goedkeuring van de Raad behoeven.

3. Bevindingen

In dit onderdeel worden de bevindingen voor 2024 toegelicht aan de hand van het normenkader. Hierbij wordt telkens eerst de van toepassing zijnde norm genoemd en worden vervolgens de bevindingen van de Raad toegelicht.

a. Algemeen beleid

Het bestuur van een fonds heeft tot taak zo goed mogelijk uitvoering te geven aan de pensioenregeling. Een pensioenfondsbestuur dient daartoe de doelstellingen van het fonds en de gehanteerde uitgangspunten (in overleg met andere organen) vast te stellen. Tevens dient het bestuur een visie te hebben op een toekomstbestendige uitvoering. Het beleid van het bestuur en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen dienen voldoende kenbaar te zijn.

In 2024 hebben zowel het bestuur als het bestuursbureau veel aandacht gegeven aan de pensioenadministratie welke is uitbesteed aan AZL. Dit heeft in de loop van 2024 geleid tot oplossing van de problemen die naar voren kwamen door de transitie van TKP naar AZL. De Raad waardeert de inzet en betrokkenheid van de bestuursleden op dit vlak.

Het bestuur besteedt veel tijd aan de overgang naar het nieuwe pensioencontract en het kennisniveau op dit gebied is hoog. De Raad constateert dat er voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel een duidelijke projectstructuur is, inclusief een planning. De Raad wordt uitgenodigd voor themadagen, heeft inzage in de bestuursstukken hieromtrent en wordt in de overlegvergaderingen met het bestuur nader ingelicht over de actualiteit met betrekking tot dit project. De Raad constateert dat het bestuur, terecht, eigen verantwoordelijkheid neemt in de beoordeling van de evenwichtigheid en hiermee het gesprek aangaat met sociale partners. Onder andere gezien de ervaringen met de transitie van TKP naar AZL, adviseert de Raad om bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel extra aandacht te geven aan de uitvoerbaarheid van zowel het invaren als van uitvoering van de nieuwe regeling. De Raad acht het van belang om met het bestuur te spreken over criteria die van belang zijn voor beantwoording van deze vraag. Het komt erop neer dat de Raad graag wil horen van het bestuur op basis waarvan het bestuur meent dat AZL in staat is de pensioenaanspraken en -rechten op beheerste wijze in te varen en op basis waarvan het bestuur meent dat AZL de nieuwe regeling kan uitvoeren. De Raad zal deze dialoog met het bestuur in 2025 voortzetten.

Tot slot vraagt de Raad aandacht voor het belang van de discussie over de toekomst van het pensioenfonds ná de transitie naar WTP. De Raad gaat hier graag het gesprek over aan met het bestuur.

b. Governance

De structuur van een fonds dient zodanig te zijn dat goede besturing bij voortdurend is geborgd. Voorts dienen individuele bestuursleden en het bestuur als geheel voldoende geschikt te zijn. Het bestuur dient een beleid te hebben ter bevordering van diversiteit.

De Raad meent dat het bestuur het fonds op beheerste en professionele wijze bestuurt. Daarbij stelt de Raad vast dat het deskundigheidsniveau hoog is.

Op het gebied van governance signaleert de Raad het volgende:

- de risico's op het vlak van IT en informatiebeveiliging nemen toe (en daarmee de inhoudelijke eisen die aan bestuursleden worden gesteld op dit vlak);
- de werkdruk bij het bestuursbureau en bij diverse bestuursleden is hoog. Dit levert enerzijds key-person risk op en anderzijds het risico op schaarste;

- de deskundigheid van bestuursleden is hoog. De Raad stelt vast dat voor zowel deskundigheid als competenties er een continuïteitsrisico bestaat; en
- vorig jaar heeft het bestuur een externe adviseur aangetrokken op het gebied van vermogensbeheer. De Raad meent dat dit een positieve bijdrage levert aan de countervailing power en de blik van buiten, maar constateert ook dat het risico bestaat dat dit nog niet voldoende is om eventuele volgende stappen te zetten op het gebied van vermogensbeheer. Het bij het vorige punt genoemde risico voor wat betreft werkdruk en schaarste draagt bij aan dit risico.

De Raad verzoekt het bestuur om bovenstaande punten in samenhang te bekijken en te beoordelen of en in hoeverre het wenselijk is wijzigingen aan te brengen in de governance, teneinde genoemde risico's te mitigeren.

Tot slot vermeldt de Raad dat er gedurende het jaar met de individuele bestuursleden is gesproken over de invulling van het bestuurslidmaatschap. Net als het voorgaande jaren ervaart de Raad deze gesprekken als waardevol. De Raad waardeert in deze gesprekken de openheid van de bestuurders en ervaart de sfeer als ontspannen en constructief. In voorkomende gevallen fungeert de Raad in deze gesprekken als spiegel of klankbord. De Raad zal deze werkwijze in 2025 voortzetten.

De Raad heeft tweemaal gesproken met de sleutelfunctiehouders en ook als toehoorder bestuursvergaderingen bijgewoond. De Raad constateert dat de sleutelfuncties goed functioneren en duidelijk zijn ingebed in de organisatie van het pensioenfonds.

c. Financiële opzet

Het fonds dient een deugdelijke financiële opzet te hebben. De financiële opzet dient zodanig te zijn dat de pensioenregeling ook op de lange termijn kan worden waargemaakt.

De Raad constateert dat het bestuur de deugdelijkheid van de financiële opzet op orde heeft. Er werd in 2024 gebruik gemaakt van de daarvoor bestaande instrumenten, beleidskaders, risicorapportages en controlemechanismen. In de bestuursvergaderingen werden de financiële resultaten met diepgang besproken. Het beleggingsbeleid past bij de verplichtingen en risicohouding van het fonds.

Tot slot, maar zeker niet het minst belangrijk, communiceert het bestuur op duidelijke en transparante wijze met de deelnemers over de langetermijnverwachtingen.

d. Evenwichtige belangenafweging

Het bestuur van een fonds dient ervoor te zorgen dat belanghebbenden zich op een evenwichtige wijze vertegenwoordigd weten door het bestuur van het fonds.

Bij de besluitvorming van het bestuur speelt evenwichtige belangenafweging een zichtbare rol. Het bestuur heeft een kader evenwichtige belangenafweging opgesteld: dit draagt volgens de RvT bij aan een evenwichtige transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Voor wat betreft de evenwichtige belangenafweging voor de transitie naar het nieuwe pensioencontract stelt de Raad vast dat het bestuur hier nadrukkelijk een eigen afweging maakt en contact zoekt met sociale partners indien het bestuur vragen of bevindingen heeft voor wat betreft de evenwichtige belangenafweging. De Raad constateert dat het bestuur zijn rol hier op zorgvuldige wijze heeft vervuld hetgeen heeft bijgedragen aan de evenwichtigheid.

e. Risicomanagement en audit

Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is en zorgt voor een adequate organisatie van het integrale risicomanagement. Het bestuur houdt expliciet rekening met risico's en risicobeheersing bij het bepalen van het beleid en het nemen van besluiten. Deze risicoafweging wordt vastgelegd. Het bestuur laat audits verrichten op relevante processen, bespreekt de uitkomsten en zorgt voor adequate follow up.

De Raad constateert dat het bestuur veel tijd steekt in het bespreken en beheersen van risico's. Naast de bekende financiële en niet-financiële risico's, waar het bestuur meer dan voldoende aandacht voor heeft, wordt de bestuursagenda – vanzelfsprekend – meer en meer beheerst door de risico's die gepaard gaan met het uitvoeren van het complexe project ter voorbereiding van transitie naar Wtp. Dit legt duidelijk druk op de bestuurlijke agenda.

De Raad constateert dat het bestuur verder gaat dan het alleen bespreken van de risico's; het bestuur neemt concrete maatregelen om de geïdentificeerde risico's te beheersen. Om dit vast te stellen heeft de Raad niet alleen kennisgenomen van de bestuursverslagen en risicorapportages ter zake. De gesprekken met bestuursleden en het bestuursbureau bevestigen dat effectief gestuurd wordt op het beheersen van risico's.

Het feit dat de bekende financiële en niet-financiële risico's, alsmede de projectrisico's van Wtp, beheerst worden, betekent niet dat het fonds zich in kalm vaarwater bevindt. De Raad verwacht dat met name risico's op het gebied van de uitvoering en de deelnemerscommunicatie veel aandacht zullen blijven vragen. De gekozen weg van versterkte samenwerking met AZL en contact met andere fondsen die klant zijn bij AZL is verstandig.

De Raad heeft kennisgenomen van de overgang naar de nieuwe externe sleutelfunctie vervuller voor audit en is positief over de gekozen aanpak van het bestuur, namelijk om de Raad vroegtijdig en regelmatig te betrekken bij het gesprek over te voeren audits.

f. Uitbesteding

Het bestuur dient een visie op de uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds te hebben, inclusief een aanvaardbaar niveau van de kosten en zicht op de keten van uitbesteding. Daarbij dient het bestuur in control te zijn. De overwegingen bij de keuze voor de wijze van uitvoering worden vastgelegd en beschikbaar gesteld aan belanghebbenden. Partijen waar werkzaamheden aan worden uitbesteed, dienen op regelmatige basis te worden geëvalueerd. Hetzelfde geldt ten aanzien van de adviseurs waarmee het bestuur werkt.

De Raad constateert dat de evaluatie van uitbestedingspartijen planmatig en gestructureerd plaatsvindt. In 2024 is veel aandacht besteed aan de uitbesteding van de pensioenadministratie. De bevindingen op dit vlak zijn opgenomen onder norm a.

g. Beleggingsbeleid en vermogensbeheer

Een pensioenfonds dient een beleggingsbeleid te hebben dat in overeenstemming is met de verplichtingen van het fonds en de vastgestelde risicohouding. In dit beleid dient aandacht te zijn voor maatschappelijk verantwoord beleggen. De opdracht aan de vermogensbeheerder dient in overeenstemming te zijn met dit beleid en er dienen effectieve begrenzingen opgenomen te zijn in deze opdracht. Volgens de Nederlandse Pensioenwet zijn Nederlandse pensioenfondsen verplicht om in hun jaarverslag verantwoording af te leggen over de gevolgen van hun investeringsbeslissingen op het gebied van milieu, klimaat en mensenrechten en hun deelnemers te betrekken bij de keuzes die worden gemaakt in het verantwoord beleggingsbeleid.

Ook dit jaar is er veel werk verzet op het gebied van het vermogensbeheer. De Raad meent dat er een degelijke en goede prestatie is geleverd. De dekkingsgraad van het pensioenfonds heeft zich gestabiliseerd op een sterk niveau van circa 136%. De behaalde beleggingsresultaten over 2024 hebben daar in belangrijke mate aan bijgedragen. Met het selecteren van Aegon is afgelopen jaar een nieuwe fiduciair aangetrokken. Ook is het MVB beleid opnieuw in de steigers gezet. Komend jaar zal de Raad blijven volgen hoe dit nieuwe beleid verder wordt vormgegeven.

Het afgelopen jaar ging substantiële aandacht van het bestuur op het gebied van vermogensbeheer uit naar het nadenken over en het inrichten van de portefeuille na mogelijke invoering van Wtp. Juist op dit gebied zullen nieuwe en ingewikkelde keuzes gemaakt moeten worden. De governance en aansturing van het vermogensbeheer zullen nog belangrijker worden. In het licht van de uitdagingen is het verstandig om deze aansturing te her-evalueren en waar mogelijk verder te versterken door bijvoorbeeld een beleggingscommissie in te richten en de kennis van het bestuur op dit gebied uit te breiden.

h. Communicatie

Het bestuur zorgt voor een adequaat communicatiebeleid, waarbij de persoonlijke pensioeninformatie goed toegankelijk is en het pensioenbewustzijn van belanghebbenden wordt bevorderd. Het bestuur meet de effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen periodiek, in elk geval elke drie jaar.

De Raad constateert dat er een communicatiebeleidsplan is, dat is uitgewerkt in een communicatiejaarplan. De voortgang van de uitvoering van het communicatiejaarplan wordt gemonitord en besproken in het bestuur. Per 1 januari 2025 moet het communicatiebeleidsplan herijkt worden. Omdat 2025 en 2026 voor een groot deel in het teken zullen staan van de voorbereiding voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel heeft het bestuur besloten om een communicatiebeleidsplan voor twee jaar op te stellen. Hierbij wordt uiteraard aansluiting gemaakt bij het wettelijk verplicht communicatietransitieplan. De Raad constateert dat het verantwoordingsorgaan op deugdelijke wijze wordt betrokken in dit proces en zal dit proces met aandacht blijven volgen.

i. Code Pensioenfondsen

Het bestuur leeft de normen van de Code Pensioenfondsen na, rapporteert zo nodig over normen of geeft gemotiveerd aan waarom van een norm wordt afgeweken. De Raad rapporteert hierover aan de hand van de acht thema's uit de Code Pensioenfondsen.

De Raad constateert dat het bestuur op gedegen wijze een inventarisatie heeft gemaakt van de naleving van de normen uit de Code Pensioenfondsen door het fonds. De Raad sluit zich aan bij de bevindingen van het bestuur hieromtrent.

j. Follow-up aanbevelingen

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het bestuur geeft aan eerdere aanbevelingen van het intern toezicht.

De Raad rekent het tot zijn taak te beoordelen of en in hoeverre opvolging is gegeven aan eerdere bevindingen en aanbevelingen en de termijn waarbinnen dit gebeurt. In 2024 is de opvolging van alle aanbevelingen vastgelegd en gedeeld met het verantwoordingsorgaan en de Raad. De constructieve wijze waarop dit is gebeurd draagt volgens de Raad bij aan de monitoring van aanbevelingen. De Raad gaat ervan uit dat het bestuur het komende jaar op eenzelfde wijze een terugkoppeling geeft op de opvolging van de aanbevelingen. De reactie van het bestuur inzake de opvolging van de aanbevelingen is besproken met het bestuur en dit heeft niet geleid tot nadere vragen of opmerkingen van de Raad.

k. Bevindingen speerpunten 2024

De Raad stelt jaarlijks speerpunten vast. De bevindingen met betrekking tot deze speerpunten zijn verwerkt in de bevindingen bij de diverse normen. Achter de genoemde speerpunten is een verwijzing naar de betreffende norm opgenomen. De speerpunten voor 2023 waren:

- a) werking bestuurlijk model: bevindingen beschreven bij norm b;
- b) maatschappelijk verantwoord beleggen: bevindingen beschreven bij norm g.

4. Speerpunten 2025

Voor 2025 heeft de Raad, net als voor 2024, minder speerpunten dan voorgaande jaren benoemd. De reden is dat 2025 volgens de Raad in het teken zal staan van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit is dan ook als speerpunt benoemd en zal veel tijd in beslag nemen. De volgende speerpunten zijn benoemd voor 2025:

- a) wet toekomst pensioenen; en
- b) IT-risicobeheersing.

5. Goedkeuring besluit vaststelling bestuursverslag en jaarrekening 2024

De Raad constateert dat het proces van totstandkoming van het besluit van het bestuur tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening over 2024 zorgvuldig is geweest. Volgens de Raad heeft het bestuur blij gegeven van een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging bij de uitoefening van zijn taak en bij het opstellen van dit besluit en de onderliggende stukken. De Raad geeft daarom goedkeuring aan het bestuursbesluit tot de vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2024.

De Raad dankt het bestuur en het verantwoordingsorgaan voor de prettige en constructieve samenwerking.

Amsterdam, 2 juni 2025

Mechteld Hendriks (voorzitter)
Kees Koedijk
Sako Zeverijn

17.1 Reactie bestuur op bevindingenrapport raad van toezicht

Het bestuur bedankt de raad van toezicht voor zijn bevindingenrapport over 2024 en zijn positieve oordeel. Bovenal bedankt het bestuur de Raad voor de prettige en constructieve samenwerking.

Het bestuur zal zich de aanbevelingen van de Raad ter harte nemen en de follow up terugkoppelen aan de Raad.

18 Verslag verantwoordingsorgaan

Inleiding

Het verantwoordingsorgaan (hierna: VO) van Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank N.V. (hierna: Pf DNB) wil op een betrokken, deskundige, kritische en inlevende manier bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen van Pf DNB. Het VO wil een verbinding zijn tussen bestuur en alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, hierna samen aan te duiden als gerechtigden. Het VO gaat bewust om met de voorbeeldrol die Pf DNB heeft als pensioenfonds van de toezichthouder en heeft oog voor de rollen van de verschillende organen binnen het Pf DNB.

Om de ambitie waar te maken en sturing te geven aan de zaken waarmee het VO zich bezighoudt, heeft het VO een eigen werkplan met speerpunten, normenkader en taakverdeling. Het geactualiseerde plan is gedeeld met het bestuur en de Raad van Toezicht (hierna: RvT). Het is een levend document: het VO bespreekt elke vergadering of aanpassingen nodig zijn.

Oordeel over bestuurshandelen en beleid

Het VO komt tot het oordeel dat het bestuur in zijn handelen een consistent beleid heeft gevoerd. Bij de besluitvorming van het bestuur zijn alle geledingen voldoende betrokken en het bestuur heeft adequaat en evenwichtig rekening gehouden met de belangen van alle gerechtigden. Verder vindt het VO dat het bestuur het VO voldoende betreft bij de voorbereidingen van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling.

Het pensioenfonds heeft als een van haar doelstellingen het bewaken en streven naar kostenefficiëntie met behoud van kwaliteit. De kosten van het pensioenfonds betreffen de administratieve uitvoeringskosten en de kosten van het vermogensbeheer. Het bestuur heeft deze kosten vergeleken met fondsen met een vergelijkbaar aantal deelnemers en een vergelijkbaar vermogen. Op grond van die vergelijking komt het bestuur tot de conclusie dat de hoogte van de administratieve uitvoeringskosten en de kosten van het vermogensbeheer marktconform zijn.

Het VO onderschrijft deze conclusie.

Informatievoorziening

Het VO is tevreden over de communicatie tussen het VO en het bestuur en de informatie die het VO ontvangt van het bestuur. Het VO blijft het belang van tijdige informatievoorziening over voorgenomen besluiten en tijdige beantwoording van de vragen onder de aandacht van het bestuur brengen. Het bestuur erkent dit en streeft ernaar dit zo goed mogelijk te doen. Het bestuur maakt voor het VO een uitgebreide schriftelijke maandrapportage, met daarin de notulen van de vergaderingen en de van belang zijnde achtergronddocumenten. Elk kwartaal was er overleg tussen VO en bestuur. Daarnaast organiseerde het bestuur vijf themabijeenkomsten over de nieuwe pensioenregeling, waarbij vertegenwoordigers van bestuur, VO en RvT aanwezig waren. Verder heeft het VO regelmatig schriftelijke vragen aan het bestuur gesteld, die toereikend beantwoord zijn.

De informatievoorziening van de RvT aan het VO is naar tevredenheid van het VO. Sinds 2023 deelt de RvT de vastgestelde notulen van zijn vergaderingen met het VO. Dit is voor het VO een welkome aanvullende informatiebron. Het VO heeft in 2024 een aantal keren vragen gesteld aan de RvT. Dit waren veelal vragen over hoe bepaalde processen binnen het bestuur verlopen zijn en wat de mening van de RvT daarover is. De RvT heeft de vragen naar tevredenheid van het VO beantwoord.

Taken, verantwoording en werkwijze

Het VO neemt verantwoording af van het bestuur over het gevoerde beleid en de uitvoering van beleidskeuzes en beleidsvoornemens. Het VO adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd en verplicht of onverplicht over wettelijke en overige thema's. Deze wettelijke thema's betreffen: het beloningsbeleid, de uitvoeringskosten, vorm en inrichting van het intern toezicht, profielschets voor leden van de RvT, interne klachten- en geschillenprocedure, communicatie- en voorlichtingsbeleid, overdracht of overname van verplichtingen liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds, sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst of uitvoeringsreglement en het omzetten van Pf DNB in een andere rechtsvorm. Het VO benoemt en ontslaat leden van de RvT. Ten slotte oordeelt het VO over het handelen van het bestuur op basis van onder andere overleggen met het bestuur en de RvT, notulen van bestuursvergaderingen en van RvT-vergaderingen, het bestuursverslag, de jaarrekening en de bevindingen en conclusies van het intern toezicht.

Het VO heeft, buiten de vergaderingen over de jaarrekening, elk kwartaal overleg gevoerd met het bestuur. Het VO heeft ook vier keer overleg gehad met de RvT. RvT-leden zijn in 2024 één keer aanwezig geweest bij een VO-vergadering in eigen kring, dat overleg stond in het teken van het wederzijds informeren over de reactie op de concept-teksten van het jaarverslag 2023. Daarnaast hebben er vijf gezamenlijke kennissessies over de aanstaande nieuwe pensioenregeling met bestuur, RvT en VO plaatsgevonden. Ook het kwartaaloverleg tussen de voorzitters van bestuur, RvT en VO vormde een bron van informatie. Het VO heeft in 2024 acht keer in eigen kring vergaderd. Ten slotte ontving het VO het jaarverslag 2024, de bevindingen van de externe accountant en de actuaris, het bevindingenrapport van de RvT en de maandrapportages met notulen en onderliggende stukken van het bestuur.

Mutaties in de samenstelling van het VO

Het VO heeft in december 2023 mevrouw Hondius herbenoemd, wier termijn afliep op 1 januari 2024. Mevrouw Tiellemans treedt per 1 juli 2025 af vanwege pensionering. Mevrouw Tiellemans zal aanblijven tot het VO de adviezen over de nieuwe pensioenregeling heeft afgerond. Als opvolger van mevrouw Tiellemans heeft het VO op 11 februari 2025 mevrouw Roerink benoemd. Zij was voorgedragen door de werkgever. In 2025 treden de heer Abeen (1 juli) en de heer Van den Berg (1 oktober) af. Zij behoren geen van beiden nog tot hun doelgroep (slapers resp. actieven) en zijn derhalve niet herbenoembaar.

In mei 2024 heeft het VO het profiel van lid VO geactualiseerd. Het profiel is wat algemener gemaakt: bij de beloning en het opleidingsbudget zijn geen bedragen (en jaartallen) meer genoemd. De zittingstermijn is, conform de geactualiseerde Code Pensioenfondsen, aangepast naar vier jaar, met één mogelijkheid tot herbenoeming voor nogmaals vier jaar. Het rooster van aftreden is in lijn hiermee herzien.

Mutaties in de samenstelling van de RvT

De samenstelling van de RvT is niet veranderd gedurende 2024, waardoor het VO geen leden heeft (her)benoemd, noch ontslagen.

Uitgebrachte adviezen

Het VO heeft in 2024 twee formele adviesaanvragen van het bestuur ontvangen:

Beloningsbeleid

In juli 2024 bracht het VO voorwaardelijk positief advies uit op het verzoek van het bestuur voor een advies over de voorgenomen verlenging van de extra tijdtoeslag op de vte van 0,05 (basis bestuursleden) voor de periode juli 2024 tot en met december 2024. In het beloningsbeleid is de bepaling opgenomen dat "in bijzondere situaties die gedurende langere tijd, of structureel, meer tijd vragen" een toeslag in tijd op de vte-norm gegeven kan worden van maximaal 0,05 vte. Medio 2023 maakte het bestuur al gebruik van deze mogelijkheid. Omdat de planning m.b.t. de transitie naar de nieuwe pensioenregeling is opgeschoven, zal nog extra tijd nodig zijn om tot afronding van de besluitvorming over dit dossier te komen. Het VO erkende dat de transitie naar de nieuwe pensioenregeling nog extra tijd zal vragen van het bestuur, het VO en de RvT. Voor het VO geldt dat alleen de leden die niet in dienst zijn van DNB een vergoeding van het pensioenfonds voor hun werkzaamheden ontvangen. De leden die in dienst zijn krijgen extra tijd van werkgever

voor hun werkzaamheden voor het VO, naast hun reguliere DNB-werkzaamheden. Het VO benadrukte het belang dat deze leden over voldoende tijd kunnen blijven beschikken. Het VO heeft daarom een positief advies afgegeven op voorwaarde dat werkgever de verlenging van de verruiming van de tijdsbesteding voor de betreffende VO-leden onder de aandacht brengt bij hun leidinggevenden, en de betrokken VO-leden voldoende tijd blijven houden om hun rol als VO-lid effectief te kunnen uitvoeren. Als (tweede) voorwaarde naast de tijdelijke tijdsverhoging (en daarmee ook de beloning) heeft het VO gesteld dat de diverse betrokkenen na verhoging nog onder de 1 voltijd equivalent aan werkzaamheden als bestuurder of in een toezichthoudend orgaan blijven, daarbij ook in aanmerking genomen alle andere nevenfuncties die qua tijdsbesteding verhogend zouden kunnen werken. Hiermee wordt voldaan aan het maximum van 1 vte dat in art 35a artikel Besluit Uitvoering PW wordt genoemd.

Klachtenbeleid

Het VO heeft in oktober 2024 positief geadviseerd op de door het bestuur voorgenomen aanpassing van het klachtenbeleid. Het VO heeft een aantal tekstuele suggesties gedaan. De reden voor de aanpassing van het klachtenbeleid was de geactualiseerde Gedragslijn 'Goed omgaan met klachten' van de Pensioenfederatie. Uiteindelijk bleek dat het alleen nodig was om de definitie van geschil in het klachtenbeleid aan te passen, zodat deze geheel aansluit bij die in de wet.

Het VO ontving in 2024 ook twee informele verzoeken van het bestuur.

Communicatieplan

Het VO heeft in augustus 2024 gereageerd op het verzoek van het bestuur om mee te lezen met de conceptversie van het communicatieplan NPR, en suggesties te doen voor de verdere uitwerking ervan. Het VO was erg positief over het taalgebruik, de gerichte communicatie en de lijst met bijzondere groepen. Het VO heeft het bestuur een aantal punten ter overweging meegegeven. Het VO heeft hierop een schriftelijke reactie van het bestuur ontvangen, waaruit blijkt dat het bestuur de suggesties van het VO welbewust heeft afgewogen. Bij de definitieve adviesaanvraag zal het VO nogmaals naar het communicatieplan kijken.

Risicohouding

In juni 2024 heeft het verantwoordingsorgaan de vastgestelde risicohouding ontvangen, met het verzoek om eventuele vragen of opmerkingen door te geven. Als reactie hierop heeft het verantwoordingsorgaan het bestuur een aantal vragen ter verduidelijking gesteld, die naar tevredenheid zijn beantwoord. Het VO gaat ervan uit dat het bestuur de input van het VO heeft meegenomen in het gesprek met de toezichthouder over de risicohouding.

Andere onderwerpen

Nieuwe pensioenregeling

Het belangrijkste onderwerp voor het VO in 2024 was de voorbereiding op de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. Dit thema vormde daarom een vast onderwerp op de agenda van het VO. De overgang naar de nieuwe pensioenregeling is een veelzijdig traject, en het VO wil graag proactief (blijven) meedenken om onder meer richting bestuur op voorhand duidelijk te maken waar het VO bij zijn advies en bij het afnemen van verantwoording op zal letten.

De wettelijke taken van het VO in dit traject zijn het adviesrecht over de uitvoeringsovereenkomst/het uitvoeringsreglement tussen werkgever en bestuur en het adviesrecht voor het voorgenomen besluit van het bestuur tot collectieve interne waardeoverdracht (invaren). Om zich hierop voor te bereiden heeft het VO extern advies ingewonnen in 2023 en 2024. Het doel van het advies was (1) de informatiebehoefte van het VO te bepalen, en kennisvergroting en (2) het ontwikkelen van een beoordelingskader, om de adviestrajecten gestructureerd te kunnen laten verlopen. Het VO heeft haar beoordelingskader gedeeld met bestuur en RvT.

Het VO ontving in juli 2024 het getekende transitieplan en de publieksversies voor actieve deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers. Tijdens een extra VO-vergadering in augustus 2024 heeft het VO het transitieplan langs haar beoordelingskader

gelegd. Gekeken is wat het transitieplan vanuit de verschillende geledingen aan reacties zou kunnen oproepen. Het VO vindt het belangrijk dat het bestuur zijn keuzes transparant kan uitleggen. Goede communicatie kan veel kou uit de lucht halen, en het vertrouwen bij de (gewezen) deelnemers vergroten.

Ter voorbereiding op de adviesaanvraag deelde het VO in november 2024 een memo met 'pijnpunten' die bij het VO spelen met het bestuur. Het betroffen zorgen, (concrete) vragen, maar ook (meer algemene) onderwerpen waarover het VO meer uitleg nodig heeft om tot het advies te kunnen komen, en onderwerpen waarvan het VO (alvast) het belang benadrukte van een gedegen onderbouwing door het bestuur. Het VO heeft de adviesaanvraag op 15 januari 2025 ontvangen.

Zelfevaluatie

Op 26 november 2024 hield het VO onderling een zelfevaluatie. Punten die hierbij besproken werden zijn de rol van het VO, samenstelling van het VO qua ervaring, kennis en kunde van de VO-leden, de sfeer van de vergaderingen en hoe efficiënt om te gaan met de grote stroom informatie die VO-leden ontvangen. Als positieve punten werden de open sfeer en de goede samenwerking genoemd. Een aandachtspunt voor VO-leden die werkzaam zijn bij DNB, blijft het goed combineren van het werk voor DNB en het werk voor het VO. Ook diversiteit is een punt van aandacht. Het VO is redelijk homogeen: er is weinig tot geen diversiteit in culturele achtergrond, het opleidingsniveau is hoog en de VO-leden beschikken over een bovengemiddelde kennis van pensioenen. Ook is de gemiddelde leeftijd aan de hoge kant. Afsproken is om bij nieuwe vacatures expliciet stil te staan bij diversiteit door in het profiel de voorkeur voor leeftijd en culturele achtergrond op te nemen. Het VO realiseert zich echter dat het hiervoor ook afhankelijk is van de geledingen die kandidaten voordragen.

Jaarverslag

Het jaarwerk 2023 heeft in 2024 onder grote tijdstuk plaatsgevonden, waardoor niet alle VO-leden in staat zijn geweest om alle stukken te lezen. Belangrijkste aandachtsgebied voor het VO was de datakwaliteit. Hierover heeft VO een duidelijke toelichting ontvangen van de certificerend actuaire en de accountant.

Afronding Transitie naar AZL

Het VO is gedurende het jaar diverse keren bijgepraat door bestuur over de nog openstaande punten uit de transitie naar AZL, en de voortgang van het oplossen van deze punten. Ook heeft het VO dit onderwerp besproken met de RvT. Belangrijk punt voor het VO is de datakwaliteit. Als dit op orde is dan vergemakkelijkt dat straks het proces van overgang naar de nieuwe pensioenregeling. Het VO schenkt verder aandacht aan de lessons learned uit dit traject.

Vragen aan bestuur en RvT

Het VO heeft na ontvangst van informatie van bestuur en RvT diverse keren vragen gesteld. Belangrijke onderwerpen gedurende het jaar waren:

- ontwikkelingen op en beheersing van het IT-gebied - DORA;
- beheersingskader/risk management van het pensioenfonds;
- nieuwe beleggingsmix; en
- ESG

Vooruitblik

Het VO wil in het verslagjaar 2025 in het bijzonder aandacht besteden aan de volgende onderwerpen:

1. De adviesaanvraag voor de nieuwe pensioenregeling
2. Communicatie.

Daarnaast zal het VO aandacht hebben voor de onderwerpen: beleggingen, cyberrisico's, compliance, jaarwerk en risico management.

Het VO bedankt het bestuur en de RvT voor de constructieve samenwerking.

Amsterdam, 2 juni 2025

Erich Abeen

Carel van den Berg

Bob Coppes

Dick Hendriks

Annemarie Hondius (plaatsvervangend voorzitter)

Danny de Jonge

Anne Maaïke Stienstra

Diny Tiellemans (voorzitter)

18.1 Reactie bestuur op verslag verantwoordingsorgaan

Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor de prettige en constructieve samenwerking, het verslag en het positieve oordeel. Het bestuur zal het VO blijven meenemen in de diverse dossiers, de komende tijd vooral het Wtp-dossier.

19 Jaarrekening

19.1 Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2024	2023
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Vastgoedbeleggingen		
● Indirecte vastgoedbeleggingsfondsen	26.364	36.203
Aandelen		
● Beleggingsfondsen in aandelen	901.423	801.865
Vastrentende waarden		
● Obligaties en vastrentende beleggingsfondsen	1.452.717	1.378.182
Derivaten		
● Valutatermijncontracten en rentederivaten	154.738	162.961
Overige beleggingen		
● Liquiditeiten beleggingen	20.079	6.370
	2.555.321	2.385.581
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [2]	0	346
Vorderingen en overlopende activa [3]	116.715	116.489
Liquide middelen [4]	6.380	1.719
Totaal activa	2.678.416	2.504.135

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2024	2023
Reserves		
Algemene reserve [5]	631.904	570.858
Bestemmingsreserve premie-egalisatiepot [6]	1.859	1.727
	633.763	572.585
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [7]	1.740.469	1.615.808
Overige technische voorzieningen [8]	1.609	1.829
	1.742.078	1.617.637
Kortlopende schulden [9]	302.575	313.913
Totaal passiva	2.678.416	2.504.135

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

19.2 Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2024	2023
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen		
Directe beleggingsopbrengsten [10]	17.550	14.994
Indirecte beleggingsopbrengsten [11]	167.772	217.797
Kosten vermogensbeheer [12]	-3.292	-3.130
	182.030	229.661
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [13]	60.303	52.503
Saldo van overdrachten van rechten [14]	5.469	1.024
Pensioenuitkeringen [15]	-58.735	-55.707
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [16]		
Wijziging marktrente	-33.164	-51.457
Benodigde intresttoevoeging	-56.610	-49.120
Toevoeging pensioenopbouw	-35.081	-29.505
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-7.927	-838
Toename voorziening toekomstige kosten	-745	-627
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	1.322	1.253
Onttrekking voor uitkeringen	58.751	55.716
Mutaties uit hoofde van sterfte	2.509	2.550
Mutaties uit hoofde van arbeidsongeschiktheid	-996	-3
Toeslagverlening	-51.843	-66.136
Reguliere mutaties	-114	-1.352
Wijziging actuariële grondslagen	-810	303
Overige mutaties	47	236
	-124.661	-138.980
Mutatie overige technische voorzieningen [17]	220	358
Herverzekering		
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening [18]	-346	30

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2024	2023
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [19]	-3.102	-2.779
Overige baten en lasten [20]	0	-1
Saldo van baten en lasten	61.178	86.109
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	61.046	86.129
Bestemmingsreserve premie-egalisatie depot	132	-20
	61.178	86.109

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

19.3 Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2024	2023
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Ontvangen premies	60.864	51.850
Overgenomen pensioenverplichtingen	4.787	1.591
	65.651	53.441
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen en afkoopsommen	-58.594	-55.779
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.562	-370
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-2.795	-2.455
Overige	0	-3
	-62.951	-58.607
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	1.515	6.396
Verkopen beleggingen	2.857.253	2.083.767
	2.858.768	2.090.163
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-2.852.958	-2.082.473
Kosten vermogensbeheer	-3.849	-2.623
	-2.856.807	-2.085.096
Mutatie geldmiddelen	4.661	-99
Saldo geldmiddelen 1 januari [4]	1.719	1.818
Saldo geldmiddelen 31 december [4]	6.380	1.719

19.4 Toelichting op de jaarrekening

(Alle bedragen in duizenden euro)

Algemeen

Activiteiten

Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV (hierna 'het pensioenfonds'), is statutair gevestigd te Amsterdam, Frederiksplein 61, 1017 XL. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199645.

Het doel van het pensioenfonds is het nu en in de toekomst verstrekken van de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten, alsmede het streven (voorwaardelijk: voor zover de middelen van het pensioenfonds het toelaten en afhankelijk van de dekkingsgraad) naar het waardevast houden van de pensioenrechten.

Het pensioenfonds wil een zo goed mogelijke invulling geven aan de pensioenovereenkomsten die de werkgever (De Nederlandsche Bank NV) heeft afgesloten met zijn (gewezen) werknemers. De uitvoering van de overeenkomst dient correct, maatschappelijk verantwoord en (kosten)efficiënt te geschieden. De ambitie is een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst waar kan maken.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 610 Pensioenfonds. Het bestuur heeft op 2 juni 2025 de jaarrekening opgemaakt.

Referenties

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De gemiddelde marktrente is per 31 december 2024 2,13% (2023: 2,32%) en daarmee 0,19%-punt lager dan per 31 december 2023.

Schattingwijzigingen 2024

Het fonds heeft ultimo 2024 de volgende schattingwijzigingen doorgevoerd:

- Het fonds is overgestapt op de Prognosetafel AG2024. Dit heeft geresulteerd in een verlaging van de technische voorziening van 2.990.
- De partnerfrequenties zijn gewijzigd. Dit heeft geresulteerd in een verlaging van de technische voorziening van 217.

- Het veronderstelde leeftijdsverschil tussen mannelijke hoofdverzekerden en hun vrouwelijke medeverzekerden is aangepast van 2 jaar en 6 maanden naar 2 jaar en 9 maanden (man ouder dan vrouw). Het veronderstelde leeftijdsverschil tussen vrouwelijke hoofdverzekerden en hun mannelijke medeverzekerden is ongewijzigd op 1 jaar en 6 maanden verondersteld (vrouw jonger dan man). Deze schattingswijziging heeft geleid tot een verhoging van de technische voorziening van 3.972.
- Om rekening te houden met de toekomstige verwachte onvoorwaardelijke stijgingen van de pensioengrondslag van arbeidsongeschikte deelnemers, wordt de schadevoorziening vermenigvuldigd met de leeftijdsafhankelijke correctiefactoren. Deze leeftijdsafhankelijke correctiefactoren zijn in 2024 herijkt. Deze schattingswijziging heeft geleid tot een verhoging van de technische voorziening van 45.

Voornoemde wijzigingen hebben geleid tot een verhoging van de technische voorziening pensioenverplichtingen van 810 als gevolg van deze schattingswijzigingen. Het effect van deze wijzigingen is in 2024 als mutatie in het resultaat verwerkt.

Grondslagen

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Algemene grondslagen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in duizendtallen, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van 'going-concern' uitgangspunten.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

De koersen van de belangrijkste valuta zijn:

	31 december 2024	Gemiddeld 2024	31 december 2023	Gemiddeld 2023
USD	0,9700	0,9400	0,9053	0,9211
GBP	1,2100	1,1800	1,1540	1,1405
JPY	0,0100	0,0100	0,0064	0,0068

Dekkingsgraden

De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de dekkingsgraden over de laatste 12 maanden.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het pensioenvermogen te delen op de totale technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans. Het premie-egalisatiedepot wordt buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van de dekkingsgraad.

Bij het berekenen van de reële dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt de technische voorziening herrekend, rekening houdend met de verwachte loon- en prijsinflatie.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Beleggingen

Algemeen

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden verantwoord in de staat van baten en lasten, onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Het pensioenfonds belegt in valutaderivaten (fx forwards) en rentederivaten (interest rate swaps, index futures en warrants) waarvan de reële waarde is bepaald aan de hand van netto contante waarde berekeningen.

Indien een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

De overige beleggingen bestaan uit liquide middelen, geldmarktfondsen, collateral (onderpand) en vorderingen en schulden inzake beleggingen.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekeringsbetrekking heeft. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet.

Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds. De actuariële grondslagen van het pensioenfonds zijn gespecificeerd onder het onderdeel 'technische voorzieningen'.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

Bestemmingsreserve premie-egalisatie depot

Ten gevolge van de afspraken in de cao heeft het pensioenfonds in het kader van de overgang naar een gemaximeerde premie per 1 januari 2015 een premie-egalisatie depot ingesteld. Het premie-egalisatie depot is per 1 januari 2021 bevroren. Met ingang van 1 januari 2021 vinden er buiten de rendementstoekenning geen stortingen meer plaats. Bij een premietekort zal er aanvulling plaatsvinden vanuit het premie-egalisatie depot totdat het premie-egalisatie depot leeg is. Zodra het premie-egalisatie depot leeg is zal het premieegalisatie depot worden afgeschaft. Het premie-egalisatie depot wordt buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van de dekkingsgraad.

Peildatum voor de berekening van de onttrekking van middelen uit het depot in een bepaald kalenderjaar is 30 september van het voorgaande jaar. Deze onttrekking vindt vervolgens jaarlijks op de volgende wijze plaats:

- Indien en voor zover van toepassing, wordt het verschil tussen de benodigde premie (gedempte premie plus premieopslag) en de maximale premie uit het premie-egalisatie depot onttrokken.
- Jaarlijks wordt in september het premie-egalisatie depot vermeerderd met het fondsrendement over de eerste drie kwartalen.

Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken inclusief de eventueel op 1 januari daaropvolgend toe te kennen verhoging in verband met toeslagverlening. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door de toezichthouder wordt gebruikt. Er is geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

- Als rekenrente voor de technische voorzieningen wordt gehanteerd de rentetermijnstructuur per 31 december 2024 zoals die door de toezichthouder is gepubliceerd.
- Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt de technische voorzieningen voor het arbeidsongeschikte deel berekend als de contante waarde van de op de pensioendatum in uitzicht gestelde pensioenen bij een tot die datum voortgezette pensioenopbouw.
- Voor mannen en vrouwen is gebruik gemaakt van de door het AG gepubliceerde prognosetafel 2024 (startjaar 2025). Om rekening te houden met het gegeven dat de werkende populatie gezonder is dan de niet-werkende populatie is een leeftijdsafhankelijke afslag op de sterftekansen toegepast. Deze ervaringssterfte is per 30 september 2022 vastgesteld op basis van het Sprenkels & Verschuren ervaringssterftemodel 2021 op basis van levensverwachting naar inkomensniveau.
- Zolang nog geen pensioenuitkering is ingegaan, wordt voor de berekening van de voorziening voor partnerpensioen de partnerfrequentie gebaseerd op "CBS 2024 inclusief samenwonend". Voor pensioengerechtigden wordt alleen met een voorziening voor partnerpensioen rekening gehouden, indien en zolang zij gehuwd zijn of een partner hebben (bepaalde partner systeem).
- Voor wat betreft het partnerpensioen wordt verondersteld dat de verzekerde man 2,75 jaar ouder is dan de vrouw en de verzekerde vrouw 1,5 jaar jonger is dan de verzekerde man.
- De leeftijd en duur worden in maanden nauwkeurig vastgesteld.
- De leeftijd op balansdatum is gelijk aan de reglementaire pensioenleeftijd verminderd met de toekomstige duur.
- Voor toekomstige excasso- en administratiekosten wordt 2,25% van de netto technische voorzieningen opgenomen.
- De risicopremie voor premievrijstelling bedraagt 2,5% van de actuariële premie voor onvoorwaardelijke onderdelen plus 2,5% van de risicopremie voor het nabestaandenpensioen.
- Voor latent wezenpensioen wordt een opslag van 0,35% van de technische voorzieningen van het partnerpensioen voor actieven en pensioengerechtigden opgenomen.

Overige technische voorzieningen

Onder de overige technische voorzieningen worden voorzieningen opgenomen voor met de pensioenverplichtingen samenhangende risico's voor zover niet opgenomen in de berekening van de pensioenvoorziening, zijnde arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

Er wordt een voorziening opgenomen voor deelnemers die ziek zijn en wellicht arbeidsongeschikt worden. Deze voorziening wordt jaarlijks vastgesteld en bedraagt tweemaal de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid en premievrijstelling.

De voorziening voor WAO hiaat/WIA is onderdeel van de overige technische voorzieningen en is gebaseerd op dezelfde grondslagen als de technische voorziening voor risico van het pensioenfonds.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de technische voorziening voor risico van het pensioenfonds. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Conform de afspraken tussen sociale partners wordt de feitelijke premie vastgesteld op basis van de kostendekkende premie op basis van maximaal verwacht rendement, verhoogd met een opslag voor inflatie, met als minimum de kostendekkende premie op basis van de 12-maandsmiddeling van de rentetermijnstructuur met ultimate forward rate (UFR) met een solvabiliteitsopslag ter grootte van het Minimaal Vereist Eigen Vermogen. Hierbij wordt een opslag van 4,4%-punt opgeteld, die indien beschikbaar kan worden toegevoegd aan het premie-egalisatiedepot.

De premie kan echter niet meer dan 27,4% van de ongemaximeerde loonsom bedragen. Over 2024 en over 2023 bedroeg de premie 27,4%.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waarde wijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Indexering en overige toeslagen

Voor actieve en niet-actieve deelnemers is de toeslag voorwaardelijk, de maatstaf voor de toekenning van de toeslag is de consumentenprijsindex voor alle huishoudens in het betreffende jaar (meetperiode april-maart). Verder zijn er groepen op loonontwikkeling.

Het bestuur beslist jaarlijks over de toeslagverlening voor deze deelnemers.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 3,439% (2023: 3,264%), op basis van de éénjaarsrente van de DNB-curve aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de technische voorziening worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijzigingen actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds.

Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Een resultaat op overdrachten kan ontstaan doordat de vrijval van de voorziening plaatsvindt tegen fondstarieven, terwijl het bedrag dat wordt overgedragen gebaseerd is op de wettelijke factoren voor waardeoverdrachten. De tarieven van het pensioenfonds wijken af van de wettelijke tarieven.

Overige mutaties technische voorziening

De overige mutaties ontstaan door mutaties in de aanspraken door overlijden, arbeidsongeschiktheid en pensioneren.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

19.5 Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2023	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen/ uitlotingen/ (af)lossingen	Gerealiseerde en niet gerealiseerde waarde- verschillen	Stand ultimo 2024
Onroerende zaken					
Indirecte vastgoedbeleggingsfondsen	36.203	12.392	-22.099	-132	26.364
Zakelijke waarden					
Beursgenoteerde aandelen	801.865	300.677	-364.381	163.262	901.423
Vastrentende waarden					
Obligaties en leningen	1.378.182	2.526.225	-2.455.037	3.347	1.452.717
Derivaten					
Valutaderivaten en rentederivaten	-47.063	0	12.732	1.292	-33.039
Reclassificatie naar passivazijde	210.024				187.777
	162.961	0	12.732	1.292	154.738
Overige beleggingen					
Liquide middelen depotbank	6.370	13.709	0	0	20.079
Totaal belegd vermogen activazijde	2.385.581	2.853.003	-2.828.785	167.769	2.555.321
Derivaten met een negatieve waarde (passiva zijde)					
Rentederivaten	209.588				172.412
Valutatermijncontracten	436				15.366
Totaal belegd vermogen passivazijde	210.024	0	0	0	187.778
Totaal belegd vermogen	2.175.557	2.853.003	-2.828.785	167.769	2.367.543

Er wordt niet belegd in de aangesloten onderneming.

Securities lending

Het pensioenfonds stelt geen deel van de aandelen- en obligatiebeleggingen beschikbaar voor het in bruikleen geven van securities(lending).

Derivaten

De met betrekking tot de beleggingsportefeuille door middel van derivaten verkregen (positieve en negatieve) posities op balansdatum zijn als volgt te specificeren naar onderliggende waarde:

	31 december 2024		31 december 2023	
	Contract- omvang	Reële waarde	Contract- omvang	Reële waarde
Valuta				
Valutaderivaten	571.188	-14.941	459.891	11.371
Vastrentende waarden				
Rentederivaten	2.383.485	-18.099	2.131.765	-58.434
Totaal derivaten (per saldo)	2.954.673	-33.040	2.591.656	-47.063

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van financiële derivaten. Hoofregel die hierbij geldt, is dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het beleggingsbeleid van het pensioenfonds. Derivaten worden hoofdzakelijk gebruikt om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken.

Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en door zoveel mogelijk te werken met onderpand.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Swaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het pensioenfonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Categorie	Stand ultimo 2022	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen/ uitlotingen/ (af)lossingen	Gerealiseerde en niet gerealiseerde waarde- verschillen	Stand ultimo 2023
Onroerende zaken					
Indirecte vastgoedbeleggingsfondsen	28.807	8.212	-1.311	495	36.203
Zakelijke waarden					
Beleggingsfondsen in aandelen	705.363	179.406	-168.987	86.083	801.865
Vastrentende waarden					
Obligaties en leningen	1.225.202	1.888.466	-1.773.695	38.209	1.378.182
	1.225.202	1.888.466	-1.773.695	38.209	1.378.182
Derivaten					
Valutaderivaten en rentederivaten	-115.694	19	-24.753	93.365	-47.063
Reclassificatie naar passivazijde	277.012				210.024
	161.318	19	-24.753	93.365	162.961
Overige beleggingen					
Liquide middelen depotbank	5.791	579	0	0	6.370
Totaal belegd vermogen activazijde	2.126.481	2.076.682	-1.968.746	218.152	2.385.581
Beleggingen met een negatieve waarde (passivazijde)					
Valutatermijncontracten	276.475				209.588
Rentederivaten	537				436
Totaal belegd vermogen passivazijde	277.012	0	0	0	210.024
Totaal belegd vermogen	1.849.469	2.076.682	-1.968.746	218.152	2.175.557

Er wordt niet belegd in de aangesloten onderneming.

Methodiek bepaling marktwaarde

Niveau 1: Genoteerde marktprijzen. Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld op een actieve markt.

Niveau 2: Onafhankelijke taxaties. Onafhankelijke taxaties worden toegepast voor de waardering van het indirect onroerend goed. De waardering is een afgeleide berekening van een marktnotering of een onafhankelijke taxatie.

Niveau 3: NCW-berekening. De netto contante waarde methode wordt gehanteerd voor de derivatenportefeuille.

Niveau 4: Andere methode. Voor fondsbeleggingen in vastrentende waarden, aandelen, vastgoed en hedgefondsen wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportages.

31 december 2024

Beleggingscategorie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Stand ultimo 2024
Onroerende zaken	26.364	0	0	0	26.364
Aandelen	901.421	0	0	2	901.423
Vastrentende waarden	1.237.324	0	0	215.393	1.452.717
Derivaten	0	0	-33.040	0	-33.040
Overige beleggingen (private equity en infrastructuur)	20.079	0	0	0	20.079
Totaal belegd vermogen	2.185.188	0	-33.040	215.395	2.367.543

31 december 2023

Beleggingscategorie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Stand ultimo 2023
Onroerende zaken	36.203	0	0	0	36.203
Aandelen	801.865	0	0	0	801.865
Vastrentende waarden	1.173.238	0	0	204.944	1.378.182
Derivaten	0	0	-47.063	0	-47.063
Overige beleggingen	6.370	0	0	0	6.370
Totaal belegd vermogen	2.017.676	0	-47.063	204.944	2.175.557

Ontvangen en verstrekte zekerheden

In verband met de waardeontwikkeling van derivaten zijn zekerheden ontvangen en verstrekt in de vorm van stukken en geld. De ontvangen zekerheden in de vorm van geld (liquiditeiten) betreft een bedrag van EUR 87,1 miljoen, dit bedrag staat niet ter vrije beschikking van het fonds. Er is voor EUR 73,2 miljoen aan zekerheden verstrekt in de vorm van geld waarvan voor EUR 8,0 miljoen initial margin als gevolg van negatieve waardeontwikkeling van derivaten. Er is voor 121,3 miljoen aan onderpand ontvangen in de vorm van (staats)obligaties. De verstrekte (staats) obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden in de balans, maar staan niet ter vrije beschikking van het fonds.

	2024	2023
[2] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	0	346
Dit risico is vanaf 1 januari 2021 door de werkgever rechtstreeks ondergebracht bij een verzekeraar. Het opgenomen bedrag betreft de afloop van de oude verzekering. In 2024 is de oude verzekering overgedragen aan de werkgever.		
[3] Vorderingen en overlopende activa		
Te vorderen dividend	1.974	2.146
Lopende intrest	34.595	18.387
Collateral	73.187	91.071
Nog af te handelen effectentransacties	156	204
Terugvorderbare bronbelasting	2.102	1.785
De Nederlandsche Bank (2023 saldo vorderingen +/- schulden)	2.607	2.845
Belastingdienst omzetbelasting	2.094	44
Overige vorderingen	0	7
Totaal vorderingen en overlopende activa	116.715	116.489
Alle vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar.		
[4] Liquide middelen		
ING Bank N.V.	6.380	1.719
	6.380	1.719
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het pensioenfonds.		
Totaal activa	2.678.416	2.504.135

Passiva	2024	2023
Reserves		
[5] Algemene reserve		
Stand per 1 januari	570.858	484.729
Bestemming saldo van baten en lasten	61.046	86.129
Stand per 31 december	631.904	570.858
[6] Bestemmingsreserve premie-egalisatiedepot		
Stand per 1 januari	1.727	1.747
Bestemming saldo van baten en lasten	132	-20
Stand per 31 december	1.859	1.727
Totaal eigen vermogen	633.763	572.585
Bestemmingsreserve Premie-egalisatiedepot		
Ten gevolge van de afspraken in de cao heeft het pensioenfonds in het kader van de overgang naar een gemaximeerde premie per 1 januari 2015 een premie-egalisatiedepot ingesteld. het premie-egalisatiedepot is per 1 januari 2021 bevroren. Met ingang van 1 januari 2021 vinden er buiten de rendementsbijschrijving geen stortingen meer plaats. Bij een premietekort zal er aanvulling plaatsvinden vanuit het premie-egalisatiedepot totdat het premie-egalisatiedepot leeg is. Zodra het premie-egalisatiedepot leeg is zal het premieegalisatiedepot worden afgeschaft. Het rendementstoerekening over 2024 betrof € 132 (2023: -/- € 20). In 2024 is € 132 aan het depot toegevoegd (2023 € 20 onttrokken). Deze mutaties zijn via de bestemming van het resultaat verwerkt.		
Dekkingsgraad en vermogenspositie		
De minimaal vereiste dekkingsgraad is:	104,3%	104,3%
De vereiste dekkingsgraad is:	115,4%	115,3%
De actuele dekkingsgraad is:	136,3%	135,3%
De beleidsdekkingsgraad is:	137,7%	135,6%
De reële dekkingsgraad is:	102,5%	99,9%
Het pensioenvermogen bedraagt:	2.373.982	2.188.495

	2024	2023
Technische voorzieningen		
De technische voorziening ([7]+[8]) per 31 december is als volgt opgebouwd:		
• Deelnemers	611.040	568.804
• Gewezen deelnemers	378.295	349.502
• Pensioengerechtigden	751.134	697.502
• Overig	1.609	1.829
Stand per 31 december	1.742.078	1.617.637
[7] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Stand per 1 januari	1.615.808	1.476.828
Mutaties		
• Wijziging marktrente	33.164	51.457
• Benodigde intresttoevoeging	56.610	49.120
• Toevoeging pensioenopbouw	35.081	29.505
• Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	7.927	838
• Toename voorziening toekomstige kosten	745	627
• Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-1.322	-1.253
• Onttrekking voor uitkeringen	-58.751	-55.716
• Mutaties uit hoofde van sterfte	-2.509	-2.550
• Mutaties uit hoofde van arbeidsongeschiktheid	996	3
• Toeslagverlening	51.843	66.136
• Reguliere mutaties	114	1.352
• Wijziging actuariële grondslagen	810	-303
• Overige mutaties	-47	-236
Stand per 31 december	1.740.469	1.615.808

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorziening van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagverlening

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de toeslagverlening kan in principe worden ingehaald.

Het pensioenfonds streeft ernaar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. In juli 2024 is de toeslag van 2,94% toegekend.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 3,439% (2023: 3,264%), op basis van de 1-jaarsrente van de RTS-curve aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele RTS. Het effect van de verandering van de RTS wordt verantwoord onder het onderdeel wijziging marktrente.

De gemiddelde marktrente is per 31 december 2024 2,13% (2023: 2,32%) en daarmee 0,19%-punt lager dan per 31 december 2023. De wijziging van de rekenrente heeft een effect van € 33,164 miljoen op de technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de technische voorzieningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Korte beschrijving pensioenregeling

De pensioenregeling die van toepassing is kan voor actieve en gewezen deelnemers worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan 13 maandsalarissen en het vakantiegeld onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur van het pensioenfonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenrechten en pensioenaanspraken worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het pensioenfonds. Er bestaat een ambitie om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen.

De daadwerkelijke toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. De toeslag bedraagt maximaal de stijging van de consumentenprijsindex (cpi) in het voorgaand jaar (meetperiode april - maart), zoals vastgesteld door het CBS.

Actieve deelnemers

Voor actieve deelnemers probeert het pensioenfonds ieder jaar de opgebouwde pensioenen te verhogen met de prijsontwikkeling. Het betreft een voorwaardelijke toeslagverlening die afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds verleend wordt.

De toeslagen worden gefinancierd door overrendement. Het opgebouwde pensioen is over 2024 voor actieve deelnemers per 1 juli 2024 met 2,94% verhoogd.

Niet-actieve deelnemers

Voor voormalige werknemers van DNB die voor 1 januari 2003 uit dienst zijn getreden en voormalig werknemers van PVK die voor 1 januari 2005 uit dienst zijn getreden is de toeslagverlening gekoppeld aan de loonontwikkeling van de werkgever. Voor de andere niet-actieve deelnemers probeert het pensioenfonds ieder jaar de opgebouwde pensioenen te verhogen met de prijsontwikkeling. Het betreft een voorwaardelijke toeslagverlening die afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds verleend wordt.

De opgebouwde pensioenen zijn voor de niet-actieve deelnemers die voor 1 januari 2005 uit dienst zijn getreden bij de PVK per 1 juli 2024 met 6,09% verhoogd. Hiertoe stort de werkgever, conform afspraken, een aanvullende koopsom voor de aanvulling van 5,79% naar 6,09%. De opgebouwde pensioenen van de ex-DNB groep (op basis van loon) zijn met 5,79% verhoogd en die van "gewone inactieven" met 2,94%.

Ten gevolge van de afspraken in de cao heeft het pensioenfonds in het kader van de overgang naar een gemaximeerde premie per 1 januari 2015 een premie-egalisatiedepot ingesteld. Het premie-egalisatiedepot is per 1 januari 2021 bevroren.

Inhaaltoeslagen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagen zijn toeslagen die worden toegezegd, voor zover in het verleden niet voor 100% is geïndexeerd. Om inhaaltoeslagen te kunnen toekennen is een dekkingsgraad ter hoogte van de TBI grens vereist. Op 31 december 2023 was de TBI grens 135,8%, de beleidsdekkingsgraad per december 2023 bedroeg 135,6%. Toeslagverlening vindt plaats per 1 juli van enig jaar, op basis van de beleidsdekkingsgraad en TBI-grens ultimo voorgaand jaar. Het bestuur van het pensioenfonds geeft in zijn jaarrekening elk jaar een specificatie van het verschil tussen de volledige en de werkelijk toegekende toeslagen.

Voor de premievrije deelnemers en de gepensioneerden is deze specificatie in de volgende tabel opgenomen.

Jaar	Volledige toeslag- verlening	Toegekende toeslagen	Cumulatief verschil (t.o.v. ambitie)	
	in %	in %	Verschil in %	in %
Actieven				
2016	0,60	0,60	0,00	0,00
2017	0,07	0,07	0,00	0,00
2018	1,45	1,42	0,03	0,03
2019	1,88	1,91	-0,03	0,00
2020	2,79	2,41	0,38	0,38
2021	1,89	0,68	1,21	1,59
2022	9,73	9,63	0,10	1,70
2023	4,40	4,30	0,10	1,80
2024	3,09	2,94	0,15	1,95

Jaar	Volledige toeslag- verlening in %	Toegekende toeslagen in %	Verskil in %	Cumulatief verschil (t.o.v. ambitie) in %
Inactieven ex-PVK (voor 1 januari 2005)				
2016	1,43	1,43	0,00	0,00
2017	1,20	1,20	0,00	0,00
2018	1,60	1,60	0,00	0,00
2019	2,20	2,20	0,00	0,00
2020	2,80	2,80	0,00	0,00
2021	2,90	2,90	0,00	0,00
2022	2,20	2,20	0,00	0,00
2023	6,30	6,30	0,00	0,00
2024	6,09	6,09	0,00	0,00

Jaar	Volledige toeslag- verlening in %	Toegekende toeslagen in %	Verskil in %	Cumulatief verschil (t.o.v. ambitie) in %
Inactieven DNB (voor 1 januari 2003)				
2016	1,43	0,66	0,77	4,38
2017	1,20	0,85	0,35	4,75
2018	1,60	1,60	0,00	4,75
2019	2,20	1,92	0,28	5,04
2020	2,80	2,07	0,73	5,81
2021	2,90	1,04	1,86	7,78
2022	3,01	2,98	-0,03	7,81
2023	6,30	6,15	0,15	7,97
2024	6,09	5,79	0,30	8,27

Jaar	Volledige toeslag- verlening in %	Toegekende toeslagen in %	Vershil in %	Cumulatief verschil (t.o.v. ambitie) in %
Inactieven DNB (na1 januari 2003)				
2016	0,07	0,03	0,04	8,09
2017	1,45	1,03	0,42	8,54
2018	1,88	1,88	0,00	8,54
2019	2,65	2,31	0,34	8,91
2020	0,14	0,10	0,04	8,95
2021	1,89	0,68	1,21	10,27
2022	9,73	9,63	-1,10	-10,38
2023	6,30	6,30	0,00	0,00
2024	5,79	5,79	0,00	0,00

	2024	2023
[8] Overige technische voorzieningen		
<i>Voorziening voor arbeidsongeschiktheid</i>		
Stand per 1 januari	1.829	2.187
Mutatie via staat van baten en lasten	-220	-358
Stand per 31 december	1.609	1.829
[9] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Derivaten	187.777	210.024
Collateral	87.072	78.430
Nog af te wikkelen effectentransacties	60	13
Lopende intrest beleggingen	24.849	22.637
Loonheffing en sociale lasten	1.409	1.344
Vermogensbeheerkosten	907	1.097
Overig	501	368
	302.575	313.913
Alle schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan één jaar.		
Totaal passiva	2.678.416	2.504.135

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De pensioenadministratie en communicatie worden met ingang van 1 januari 2023 uitgevoerd door AZL N.V.

Met AZL is een uitbestedingsovereenkomst gesloten voor de duur van zeven jaren (tot en met 31 december 2029). De aan AZL betaalde administratiekosten over boekjaar 2024 bedroeg € 1,419 miljoen (2023: € 1,291 miljoen).

Daarnaast heeft het pensioenfonds contracten afgesloten met Aegon Asset Management (met ingang van het tweede kwartaal 2024, daarvoor BlackRock Netherlands BV) voor fiduciair management, met Cardano voor beheer van de matching assets, met Caceis als custodian en met Robeco voor het beheer van de aandelenportefeuille.

Het contract met Aegon Asset Management loopt tot 1 april 2027, daarna voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn voor ons is drie maanden en voor Aegon twaalf maanden. De vergoeding over 2024 bedraagt € 0,710 miljoen.

Het contract met Cardano is per halfjaar opzegbaar en kan aan het einde van elke kalendermaand worden opgezegd, ingaand volgend op de maand waarop is opgezegd. De vergoeding voor Cardano over 2024 bedraagt € 0,787 miljoen.

Het contract met Caceis is voor onbepaalde tijd aangegaan en heeft een opzegtermijn van 90 kalenderdagen.

De vergoeding over 2024 bedraagt € 0,630 miljoen.

Het pensioenfonds is met Robeco een contract aangegaan voor onbepaalde tijd en kan het contract maandelijks opzeggen, ingaand volgend op de maand waarop is opgezegd. De vergoeding over 2024 bedraagt € 1,010 miljoen.

Verbonden partijen

Transacties met (voormalige) bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting op de staat van baten en lasten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. De bestuurders die in dienst zijn geweest bij De Nederlandsche Bank nemen deel aan de pensioenregeling van het pensioenfonds op basis van voorwaarden in het pensioenreglement.

Overige transacties met verbonden partijen

Het pensioenfonds heeft in het kader van de nieuwe pensioenregeling een herziene uitvoeringsovereenkomst gesloten met de werkgever ten aanzien van de uitvoering van het pensioenreglement per 1 januari 2015 met een looptijd van vijf jaar. Vanaf 2021 geldt dat de overeenkomst jaarlijks opzegbaar is met een opzeggingstermijn van zes maanden.

19.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Baten en lasten	2024	2023
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
[10] Directe beleggingsopbrengsten		
Onroerende zaken	1.364	1.274
Aandelen	17.258	16.686
Vastrentende waarden	17.730	8.664
Derivaten	-21.342	-16.048
Overige beleggingen	2.275	4.232
Overige intrest	265	186
	17.550	14.994
[11] Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde en niet gerealiseerde koersverschillen:</i>		
Onroerende zaken	-132	495
Aandelen	163.262	86.083
Vastrentende waarden	3.347	38.209
Derivaten	1.292	93.365
Valutaverschillen en overige resultaten	3	-355
	167.772	217.797
[12] Kosten vermogensbeheer		
Beheerloon en rebates	-3.204	-2.991
Beleggingsadviseur	-88	-139
	-3.292	-3.130
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	182.030	229.661

De transactiekosten zijn gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten.

De transactiekosten kunnen niet exact worden vastgesteld, omdat deze verrekend zijn in de aan- en verkoopprijzen.

Bovengenoemde kosten wijken af van de genoemde kosten in het bestuursverslag, omdat daar ook kosten zijn opgenomen die zijn verwerkt in het nettorendement.

Omdat de portefeuille passief beheerd wordt, is er geen sprake van een performance fee.

	2024	2023
[13] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Periodieke premies	60.259	52.480
Koopsommen	44	23
	60.303	52.503
De kostendeekkende, en feitelijke premies zijn als volgt:		
Kostendeekkende premie	43.203	36.702
Gedempte premie	57.216	47.054
Feitelijke premie	60.259	52.480
De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	35.826	30.132
Opslag in stand houden vereist vermogen	5.481	4.911
Opslag voor directe kosten	1.896	1.659
Voorwaardelijke componenten	0	0
	43.203	36.702
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	30.692	25.327
Opslag in stand houden vereist vermogen	4.696	4.128
Opslag voor directe kosten	1.896	1.659
Voorwaardelijke componenten	19.932	15.940
	57.216	47.054
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	30.692	25.327
Opslag in stand houden vereist vermogen	4.696	4.128
Opslag voor directe kosten	1.896	1.659
Voorwaardelijke componenten	19.932	15.940
Premiemarge	3.043	5.426
	60.259	52.480

	2024	2023
[14] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	6.834	1.591
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.365	-567
	5.469	1.024
[15] Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen en prepensioen	-48.244	-46.116
Partnerpensioen	-9.338	-8.717
Wezenpensioen	-163	-156
Arbeidsongeschiktheidspensioen	-749	-650
Afkopen	-27	-58
Overige uitkeringen	-214	-10
	-58.735	-55.707
De post afkopen betreft de afkoop van kleine pensioenen die lager zijn dan de afkoopgrens.		
[16] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Wijziging marktrente	-33.164	-51.457
Benodigde intresttoevoeging	-56.610	-49.120
Toevoeging pensioenopbouw	-35.081	-29.505
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-7.927	-838
Toename voorziening toekomstige kosten	-745	-627
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	1.322	1.253
Onttrekking voor uitkeringen	58.751	55.716
Mutaties uit hoofde van sterfte	2.509	2.550
Mutaties uit hoofde van arbeidsongeschiktheid	-996	-3
Toeslagverlening	-51.843	-66.136
Reguliere mutaties	-114	-1.352
Wijziging actuariële grondslagen	-810	303
Overige mutaties	47	236
	-124.661	-138.980
Mutatie overige technische voorzieningen		
[17] Voorziening voor arbeidsongeschiktheid	220	358
Herverzekering		
[18] Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	-346	30

	2024	2023
[19] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie	-1.419	-1.291
Accountantskosten		
• Accountantskosten onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten (boekjaar 2024 en 2023) ¹⁾	-74	-93
• Accountantskosten fiscaal advies	0	0
• Accountantskosten overige controlediensten	-2	0
• Accountantskosten niet controlediensten	0	0
Actuaris uitvoerend en adviserend	-110	-120
Actuaris certificerend	-23	-13
Raad van Toezicht en Verantwoordingsorgaan	-102	-93 ²⁾
Kosten toezicht DNB en AFM	-136	-138
Pensioenfederatie en Pensioenregister	-47	-22
Bestuurskosten (inclusief bestuursbureau)	-816	-931 ²⁾
Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering	-22	-22
Overige advieskosten	-829	-451
Projectkosten	-369	0
Compliance Officer	-13	-17
Diverse kleine posten	-55	-67
Bijdrage in verband met kosten nieuw pensioenstelsel	915	479
	-3.102	-2.779
[20] Overige baten en lasten		
Diversen	0	-1
	0	-1
Saldo van baten en lasten	61.178	86.109

1) Deze kosten betreffen de werkzaamheden die bij de stichting door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) in rekening zijn gebracht. Deze kosten hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2024, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

2) Presentatie vergelijkend cijfer voorgaand boekjaar aangepast.

	2024	2023
Actuariële analyse		
Wijziging rentetermijnstructuur	-33.164	-51.457
Beleggingsopbrengsten	125.420	180.541
Premies	22.537	20.689
Waardeoverdrachten	-2.458	383
Kosten	116	133
Uitkeringen	16	9
Sterfte	2.509	2.550
Arbeidsongeschiktheid	-776	355
Mutaties	-114	-1.352
Toeslagverlening	-51.799	-66.113
Overige mutaties technische voorzieningen	-1.109	372
Andere oorzaken	0	-1
	61.178	86.109

Bestemming van het saldo

Het bestuur heeft besloten om het resultaat over het boekjaar als volgt te verdelen:

	2024
Algemene reserve	61.046
Bestemmingsreserve premie-egalisatiepot	132
	61.178

Bezoldiging bestuursleden, Raad van Toezicht en Verantwoordingsorgaan

Bestuursleden, raad van toezicht en leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen een vacatievergoeding. Over boekjaar 2024 is aan bestuursleden € 308.000,- aan vergoedingen betaald. Aan de Raad van Toezicht is over 2024 € 82.000,- betaald en aan leden van het verantwoordingsorgaan € 20.000,-.

Personeel

Gedurende het boekjaar 2024 had de stichting één persoon voor 0,8 FTE in dienst via een payrollbureau.

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

19.7 Risicoparagraaf

(in duizenden euro)

Onderstaand wordt een nadere toelichting gegeven op de voornaamste risico's die door het bestuur zijn onderkend, alsmede op het beleid van het bestuur voor het mitigeren van deze risico's.

De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen, daarbij wordt het pensioenfonds bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's.

Doel is het beheersen van belangrijke risico's die de doelstellingen van het pensioenfonds kunnen bedreigen.

De mate waarin het pensioenfonds bereid is risico's te lopen (risicobereidheid), is bepaald op basis van de missie, visie, strategische doelstellingen en de met de sociale partners afgestemde risicohouding. De daaruit verkregen risicobereidheid dient door een passende set aan maatregelen, afgestemd op risico-omgeving, maar ook rekening houdend met absorptievermogen van het pensioenfonds, beheerst te worden.

De risicohouding op lange termijn wordt uitgedrukt in het pensioenresultaat en vanuit de doelstelling van het maximaliseren van het pensioenresultaat, wordt dit uitgedrukt in een drietal beleidskaders gebaseerd op de zogenoemde haalbaarheidstoets.

Het Integraal Risicomanagement (IRM) van het pensioenfonds is gericht op het op een beheerste en effectieve wijze behalen van de doelstellingen. Hiertoe heeft het pensioenfonds een IRM raamwerk ingericht dat is gebaseerd op erkende standaarden en richtlijnen (zoals COSO ERM en de Handreiking IRM van de Pensioenfederatie). Met behulp van het IRM raamwerk worden risico's waaraan het pensioenfonds is (of kan worden) blootgesteld geïdentificeerd, beoordeeld, beheerst, bewaakt en gerapporteerd.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt, is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is, bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het fonds is, wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden, gegeven de financiële risico's die het (na afdekking) loopt op de balans, komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de beleidsdekkingsgraad wordt afgezet tegen de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische beleggingsmix om te bepalen of het fonds in een tekortsituatie verkeert

Voor de vaststelling van het vereist eigen vermogen maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. In dit standaardmodel worden de risicofactoren aangeduid als S1 tot en met S10. Per risicofactor wordt uitgerekend welke buffer het pensioenfonds nodig heeft voor het betreffende risico. Vervolgens wordt rekening gehouden met de veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico (S1), het aandelen- en vastgoedrisico (S2) en het kredietrisico (S5). Tevens wordt rekening gehouden met de veronderstelling dat niet alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie).

De volgende tabel toont de uitsplitsing van de vereist eigen vermogens op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2024 van 115,4% en ultimo 2023 van 115,3%. Voor de procentuele buffers per risicofactor geldt dat rekening is gehouden met de toerekening van de correlatie- en diversificatie-effecten aan de individuele risicobuffers.

Vereist eigen vermogen

Het Vereist Eigen Vermogen (VEV) is de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds minimaal moet beschikken. Het VEV is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van een pensioenfonds. In deze situatie is het eigen vermogen zodanig dat het over 1 jaar met een zekerheid van 97,5% meer bezittingen heeft dan verplichtingen. Het pensioenfonds bepaalt het VEV met behulp van het standaardmodel dat door de toezichthouder is vastgesteld. Indien een pensioenfonds niet over dit vermogen beschikt is er sprake van een reservetekort en moet het een herstelplan indienen bij de toezichthouder.

	2024		2023	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	24.130	0,6	24.242	0,7
Zakelijke waarden risico (S2)	227.848	12,2	211.671	12,4
Valutarisico (S3)	69.726	1,0	35.955	0,3
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	22.140	0,7	26.895	1,0
Verzekeringstechnisch risico (S6)	51.847	0,6	47.919	0,6
Concentratierisico (S8)	0	0,0	0	0,0
Operationeel risico (S9)	0	0,0	0	0,0
Actief beheer risico (S10)	35.137	0,3	36.180	0,3
Diversificatie- en correlatie-effect	-163.168		-135.207	
Vereist eigen vermogen voor risico fonds	267.660	15,4	247.655	15,3
Aanwezige dekkingsgraad		136,3		135,3
Beleidsdekkingsgraad		137,7		135,6
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,3		104,3
Vereiste dekkingsgraad		115,4		115,3

De beleidsdekkingsgraad van het fonds is per 31 december 2024 hoger dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het fonds niet in een tekort verkeert. Einde boekjaar 2024 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 137,7%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2023 van 135,6%, is de beleidsdekkingsgraad toegenomen met 2,1%-punt.

Ontwikkeling dekkingsgraad

De aanwezige dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	135,3	132,8
Premie	0,6	0,7
Waardeoverdrachten	-0,3	0,0
Uitkering	1,3	1,3
Toeslagverlening	-4,2	-5,7
Rente en rendement	3,5	6,2
Wijziging rentetermijnstructuur technische voorziening	0,0	0,0
Sterfte / langleven	0,1	0,0
Wijziging grondslagen	0,0	0,0
Overige oorzaken	-0,1	0,0
Kruiseffecten	0,1	0,0
Dekkingsgraad per 31 december	136,3	135,3

Het positief resultaat op de component "Rente en rendement" de primaire reden is dat de dekkingsgraad in 2024 is gestegen. Onder dit resultaat zijn het beleggingsrendement, de benodigde rentebijbeschrijving aan de voorziening en de mutatie van de voorziening uit hoofde van de wijziging van de rentetermijnstructuur verantwoord. Door de benodigde 1-jaarsrentebijbeschrijving en de rentedaling in 2024 steeg de technische voorziening. Dit effect werd echter meer dan gecompenseerd door de positieve beleggingsresultaten, waardoor de dekkingsgraad uit hoofde van "Rente en rendement" per saldo toenam. Het positieve resultaat op "Uitkeringen" wordt verklaard door de solvabiliteitsvrijval over verrichte uitkeringen (doordat de dekkingsgraad hoger dan 100% is). Onder de post "Toeslagverlening" is het effect van de toeslagverlening zichtbaar die per 1 juli 2024 is toegekend. Doordat deze toeslag uit het eigen vermogen wordt gefinancierd, is sprake van een negatieve impact op de dekkingsgraad.

Ten aanzien van dit overzicht merken wij op dat alle procentuele resultaten afzonderlijk berekend zijn als mutatie ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar. De component "Kruiseffecten" is de saldopost in het verloop.

Beleggingsrisico

De belangrijkste beleggingsrisico's betreffen het markt-, krediet- en liquiditeitsrisico. Het marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijs(koers)risico. Marktrisico wordt gelopen op de verschillende beleggingsmarkten waarin het pensioenfonds op basis van het vastgestelde beleggingsbeleid actief is. De beheersing van het risico is geïntegreerd in het beleggingsproces. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen zich voorts risico's manifesteren uit hoofde van de geselecteerde managers en bewaarbedrijven (zogeheten manager- en custody risico), en de juridische bepalingen omtrent gebruikte instrumenten en de uitvoeringsovereenkomst (juridisch risico). Het marktrisico wordt beheerst doordat met de vermogensbeheerder specifieke mandaten zijn afgesproken, welke in overeenstemming zijn met de beleidskaders en richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur monitort de mate van naleving van deze mandaten. De marktpositities worden periodiek gerapporteerd.

Renterisico (S1)

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. De looptijd van de pensioenverplichtingen van het fonds is langer dan de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (exclusief rentederivaten) 8,64 (2023: 5,9).

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 22,8 (2023: 20,2).

Duratie van de pensioenverplichtingen 17,9 (2023: 17,7).

Het pensioenfonds dekt strategisch 75% van het renterisico van de dekkingsgraad af op basis van de swapcurve. Utimo jaar is de feitelijke afdekking 75,9% van de dekkingsgraad. Deze afdekking kent een bandbreedte van 5% van de totale rentegevoeligheid van de dekkingsgraad o.b.v. swaprentecurve per bucket. Er wordt gebruik gemaakt van looptijdbuckets 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40 en 50 jaar. Deze kennen een signaalfunctie. Bij een renteschok van plus of min 0,5% stijgt of daalt de dekkingsgraad met circa 3%.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk renterisico bedraagt 26.554 (0,2%) en voor het strategisch renterisico 24.130 (0,6%).

Aandelen- en vastgoedrisico (S2)

Dit is het risico dat de waarde van aandelen en beursgenoteerd indirect vastgoed verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden.

De blootstelling aan het marktrisico wordt beperkt door te sturen op de gewenste procentuele verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden. De totale beleggingsportefeuille is grotendeels gekoppeld aan de financiële positie van het pensioenfonds. In principe geldt dat bij hogere dekkingsgraden (dekkingsgraden vanaf circa 110%) meer zakelijke waarden aan de portefeuille worden toegevoegd, maar nooit meer dan nodig is voor het bereiken van de doelstellingen. Het bestuur kan sturen binnen de met sociale partners afgesproken bandbreedte van 30% tot maximaal 50% zakelijke waarden. Jaarlijks wordt op basis van de vier beleidstoetsen van het pensioenfonds en de dan geldende dekkingsgraad de nieuwe strategische portefeuille vastgesteld.

In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende markten getoond.

	2024		2023	
	€	%	€	%
<i>Verdeling beleggingen per categorie:</i>				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	2.298.725	95,8	2.130.241	95,8
Opkomende markten (Emerging markets)	101.858	4,2	92.377	4,2
	2.400.583	100,0	2.222.618	100,0

Derivaten

Strategisch dekt het fonds haar zakelijke waarden risico niet af.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch aandelen- en vastgoedrisico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk aandelen- en vastgoedrisico bedraagt 237.812 (13,0%) en voor het strategisch aandelen- en vastgoedrisico 227.848 (12,2%).

Valutarisico (S3)

Het valutarisico wordt veroorzaakt doordat de verplichtingen van ons fonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van ons fonds in niet-euro luidt. Ons fonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. De afdekking van het valutarisico wordt ingevuld door forwardcontracten. Gedurende het jaar 2024 is de valuta-afdekking voor de Amerikaanse dollar, de Japanse yen en het Britse pond op 75% gehouden. In de valuta-afdekking wordt doorgaans iedere maand een derde van de forwards doorgerold in nieuwe driemaands contracten.

De valutapositie van de beleggingsportefeuille exclusief collaterals per 31 december 2024 vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

31 december 2024			
	Totaal voor afdekking	Valuta-derivaten (afdekking)	Netto Positie Na derivaten
	€	€	€
EUR	1.547.577	556.710	2.104.287
GBP	13.883	-10.546	3.337
JPY	52.971	-38.648	14.323
USD	622.983	-485.231	137.752
SEK	6.570	0	6.570
SGD	3.371	0	3.371
HKD	33.158	-25.001	8.157
CAD	16.111	-12.225	3.886
AUD	7.982	0	7.982
CHF	6.873	0	6.873
DKK	17.584	0	17.584
ILS	2	0	2
NOK	1.845	0	1.845
NZD	909	0	909
Overige	50.665	0	50.665
	2.382.484	-14.941	2.367.543

	31 december 2023		
	Totaal voor afdekking	Valuta-derivaten (afdekking)	Netto Positie Na derivaten
	€	€	€
EUR	1.423.609	457.569	1.881.178
GBP	17.902	-13.186	4.716
JPY	29.913	-22.481	7.432
USD	512.576	-363.854	148.722
SEK	6.438	0	6.438
SGD	8.055	0	8.055
HKD	31.743	-22.864	8.879
AUD	33.500	-23.813	9.687
CAD	10.216	0	10.216
CHF	12.890	0	12.890
DKK	14.354	0	14.354
ILS	2	0	2
NOK	5.329	0	5.329
NZD	1.632	0	1.632
Overige	56.025	0	56.025
	2.164.184	11.371	2.175.555

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valutarisico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde markten en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. Het strategisch afdekkingspercentage bedraagt 37,3%. De buffer voor het feitelijk valutarisico bedraagt 36.339 (0,3%) en voor het strategisch valutarisico 69.726 (1,0%).

Prijsrisico

Prijsrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Door de spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) wordt het prijsrisico gedempt en dat is daarmee één van de belangrijkste mitigerende beheersmaatregelen. Periodiek wordt met behulp van een ALM-studie vastgesteld of de gekozen portefeuille voldoet aan de gewenste risico versus rendementsafweging.

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar regio is als volgt:

	2024		2023	
	€	%	€	%
Europa	155.235	17,2	164.710	20,5
Noord-Amerika	574.684	63,8	488.634	60,9
Midden- en Zuid Amerika	29.901	3,3	30.182	3,8
Azië en Japan	67.921	7,5	60.339	7,5
Pacific	66.558	7,4	53.295	6,6
Overig	7.124	0,8	4.705	0,6
	901.423	100,0	801.865	100,0

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar sector is als volgt:

	2024		2023	
	€	%	€	%
Energie	2.081	0,2	7.794	1,0
Bouw- en grondstoffen	9.617	1,1	30.976	3,9
Industrie	117.185	13,0	106.719	13,3
Cyclische consumentengoederen	69.054	7,7	58.036	7,2
Defensieve consumentengoederen	22.767	2,5	24.228	3,0
Gezondheidszorg	126.429	14,0	63.220	7,9
Informatietechnologie	280.945	31,2	225.218	28,1
Telecommunicatie	51.749	5,7	61.550	7,7
Nutsbedrijven	44.398	4,9	56.153	7,0
Financiële instellingen	177.198	19,7	163.180	20,4
Overige	0	0,0	4.791	0,6
	901.423	100,0	801.865	100,0

Grondstoffenrisico (S4)

Grondstoffen ofwel commodities, vormen een beleggingscategorie waarin veelal via indexfutures en swaps wordt geïnvesteerd in energie (olie), metalen, edelmetalen en agroproducten. Het grondstoffenrisico betreft het risico op fluctuaties in grondstofprijzen. Ons fonds heeft geen beleggingen in grondstoffen.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Naast het hanteren van mininale creditratings en concentratielimieten op individuele tegenpartijen en/of uitgevende instellingen wordt het risico op tegenpartijen voor buitenbeurstransacties (het OTC plaatsen van deposito's en het afsluiten van swaps) afgedekt door middel van onderpandstelling. In het verlengde van de risicobeheersing maatregelen voor het tegenpartijrisico, houdt de fiduciair manager zich bezig met het continu monitoren en analyseren van het kredietrisico van uitgevende instellingen.

De segmentatie vastrentende waarden naar kredietwaardigheid (o.b.v. look-through) is als volgt:

	2024		2023	
	€	%	€	%
AAA	889.495	61,3	896.725	65,3
AA	17.986	1,2	100.879	7,3
A	135.742	9,4	76.403	5,6
BBB	96.646	6,7	0	0,0
Geen rating	296.115	20,4	277.888	20,2
Niet gespecificeerd	14.529	1,0	20.938	1,5
	1.450.513	100,0	1.372.833	100,0

Voor de bepaling van de credit rating wordt afhankelijk van beschikbaarheid gebruik gemaakt van S&P en Moody's of Fitch.

De verdeling van de looptijd van de vastrentende waarden (o.b.v. Look-through) is als volgt:

	2024		2023	
	€	%	€	%
Resterende looptijd korter dan 1 jaar	450.848	32,0	707.416	52,0
Resterende looptijd 1 < > 5 jaar	194.593	13,0	74.758	5,0
Resterende looptijd 5 < > 10 jaar	177.234	12,0	80.299	6,0
Resterende looptijd 10 < > 20 jaar	309.322	21,0	123.109	9,0
Resterende looptijd langer dan 20 jaar	318.516	22,0	387.251	28,0
	1.450.513	100,0	1.372.833	100,0

In 2024 heeft het pensioenfonds een allocatie naar bedrijfsobligaties geïmplementeerd. Deze kennen, ten opzichte van de bestaande portefeuille met staatsobligaties (langlopend) en geldmarktfondsen (looptijd <1 jaar) een meer middellange looptijd. Hierdoor wijzigt de looptijdverdeling van het pensioenfonds.

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentende waardenportefeuille. Naarmate de rating slechter wordt, neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 20.922 (0,6%) en voor het strategisch kredietrisico van 22.140 (0,7%).

Verzekeringstechnisch risico (actuariële risico's, S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voortvloeit uit mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven), arbeidsongeschiktheid en het toeslagrisico.

Langlevensrisico

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat mogelijk de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting aan deze langer levende deelnemers.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico houdt in dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Voor het overlijdensrisico wordt een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremies worden periodiek herzien. Het nabestaandenpensioen is met ingang van 1 januari 2020 volledig op risicobasis verzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en voor het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen. Voor het arbeidsongeschiktheidsrisico wordt een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremies worden periodiek herzien.

De WIA-excedentverzekering is per 01 januari 2021 uit de pensioenregeling bij het pensioenfonds en is per diezelfde datum door de werkgever rechtstreeks ondergebracht bij een verzekeraar.

Toeslagrisico

Het bestuur van het pensioenfonds heeft de ambitie om toeslagen op de pensioenen toe te kennen. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur.

Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze.

De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lange termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement).

Ultimo 2024 bedraagt de reële dekkingsgraad 102,5% (31 december 2023: 99,9%). Bij het berekenen van de reële dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt ten behoeve van deze berekening de voorziening pensioenverplichtingen herrekend rekening houdend met de verwachte loon- en prijsinflatie.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 51.847 (0,6%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 51.847 (0,6%).

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Gezien de liquiditeitsbehoefte van het pensioenfonds op de korte- en middellange termijn, in relatie met de liquiditeit van de beleggingsportefeuille, is er geen noodzaak om voor het liquiditeitsrisico een buffer aan te houden. Het pensioenfonds heeft een significante hoeveelheid beleggingen in money market funds en een groot percentage van de beleggingsportefeuille bestaat uit liquide beleggingen.

Concentratierisico (S8)

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het pensioenfonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

De spreiding in de beleggingsportefeuille is weergegeven in de tabel die is opgenomen bij de toelichting op het kredietrisico. Grote posten kunnen een post van concentratierisico zijn. Om te bepalen welke posten dit betreft worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur opgeteld. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Ultimo 2024 en 2023 zijn de volgende posten met meer dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

	2024		2023	
	€	%	€	%
<i>Vastrentende waarden</i>				
Nederlandse staat	317.148	27,7	237.220	17,5
Duitse staat	404.568	35,3	702.906	51,8
Franse staat	94.081	8,2	98.446	7,3
Europese staatsobligaties	84.266	7,3	63.090	4,6
Hypotheekfondsen	215.393	18,8	204.944	15,1
Blackrock (Money Market Funds)	31.355	2,7	50.372	3,7
	1.169.235	100,0	1.356.978	100,0

Hoogte buffer

In het standaardmodel is geen rekening gehouden met een buffer voor concentratierisico. Het risico dient sec kwalitatief toegelicht te worden.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van het pensioen- en vermogensbeheer, bestuursondersteuning en de integrale advisering van het pensioenfonds inzake het beleid op communicatie-, juridisch, fiscaal, actuair en beleggingsterrein en heeft betrekking op de continuïteit, integriteit en kwaliteit van de dienstverlening. Het pensioenfonds heeft de genoemde werkzaamheden uitbesteed aan AZL, Caceis, Robeco, Cardano en Aegon Asset Management. Verder neemt het fonds diensten af bij PwC, KPMG, Sprenkels, Triple A en C-i-C.

Uitbestedingsrisico

Uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbesteede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel worden geschaad.

Het pensioenfonds zorgt voor een zodanige vormgeving van de uitbesteding dat de aansluiting tussen de (informatie over) de uitbesteede processen en de overige bedrijfsprocessen te allen tijde gewaarborgd is en dat de verantwoordelijkheid van het bestuur voor de organisatie, uitvoering en beheersing van de uitbesteede werkzaamheden en het toezicht daarop niet worden ondermijnd en in lijn is met de ABTN. Het bestuur zorgt voor voldoende waarborgen om volledig in control te kunnen zijn. Deze waarborgen behelzen onder andere het schriftelijk vastleggen van gemaakte afspraken, het duidelijk vastleggen van exit voorwaarden en het verkrijgen van uitgebreide managementinformatie en verantwoording over de uitvoering door de uitvoerders aan het bestuur. De volgende maatregelen zijn genomen:

- Per kwartaal wordt door de uitvoerders een rapportage opgeleverd over de nakoming van de afspraken. Deze rapportages worden zowel in het bestuur als met de uitvoerders besproken.
- De uitvoerders verstrekken het bestuur ISAE 3402 type II (of vergelijkbare) rapportages, die door het bestuur geanalyseerd en beoordeeld worden aan de hand van de gemaakte afspraken.
- Jaarlijks evalueert het bestuur de dienstverlening van de uitvoerders en worden de afspraken waar nodig herzien. Periodiek worden de uitvoerders uitgebreid, eventueel met behulp van een externe partij, geëvalueerd.

Het bestuur is van mening dat het door deze opzet, vastgelegd in het uitbestedingsbeleid, het uitbestedingsrisico verkleint en beheerst, waardoor het risico als laag/beperkt wordt gekwalificeerd.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico wordt gedefinieerd als het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere en onethische gedragingen van de organisatie/management/ medewerkers.

Pensioenfondsen dienen conform het Besluit Uitvoering Pensioenwet een systematische analyse te maken van de risico's die samenhangen met uitbestedingen. Het gaat er hierbij om dat pensioenfondsen voorkomen dat zij betrokken raken bij handelingen die tegen de wet ingaan en/of handelingen die maatschappelijk onbetamelijk zijn.

Het bestuur onderkent het belang van een goede, gedegen en systematische integriteitsanalyse. Het bestuur heeft daarom een integriteitsanalyse uitgevoerd, waarbij expliciet aandacht is besteed aan soft controls/gedrag en cultuur bij het pensioenfonds en de uitbestedingspartners.

Mede op basis van de gebruikersgids van de toezichthouder is een risicoanalyse uitgevoerd waarbij bruto en netto risicoscores zijn vastgesteld. Hieruit is onder andere als concrete actie voortgekomen dat het melden van een conflict of interest of een ander mogelijk integriteitsissue als vast agendapunt wordt opgenomen in de bestuursvergaderingen om mogelijke (schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen.

Periodiek zal de risicoanalyse opnieuw worden uitgevoerd, waarbij het bestuur op basis van het vastgelegde integriteitsbeleid van mening is dat het resterende netto risico als laag/beperkt gekwalificeerd kan worden.

IT-risico

Het bestuur is zich bewust van de IT-risico's, mede ingegeven door de snelle ontwikkelingen van de afgelopen jaren op dit terrein. Daarnaast geldt dat voor het pensioenfonds informatie en communicatietechnologie essentieel is. Communicatie verloopt steeds meer digitaal. Daarbij geldt dat, alhoewel het pensioenfonds geen eigen IT-systemen heeft, het bestuur wel eindverantwoordelijk is voor de gehele keten van uitbesteding.

De IT-risico's worden jaarlijks besproken en waar nodig worden beheersmaatregelen bijgesteld of toegevoegd.

Het bestuur monitort het IT-risico mede door periodiek site visits bij de uitvoerders uit te voeren. Op basis van de laatste RSA is het netto risico door het bestuur als laag/beperkt gekwalificeerd.

Overige niet financiële risico's

Het omgevingsrisico betreft het risico als gevolg van buiten het pensioenfonds komende veranderingen op het gebied van belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Door het bestuur en de uitvoerders worden de wetgeving en de best practices actief gevolgd en besproken. Daarnaast volgt het bestuur de ontwikkelingen bij de sponsor.

Het bestuur heeft naar de toekomst strategie gekeken. Uit de eigen analyse blijkt het pensioenfonds voor de korte termijn voldoende levensvatbaar te zijn waardoor het pensioenfonds door het monitoren van de omgeving en het volgen van de wetgeving en best practices, het risico als laag/beperkt kwalificeert.

Het bestuur is van mening dat het netto omgevingsrisico is toegenomen. Dit komt doordat het pensioenfonds meer bezig is op de externe ontwikkelingen in te spelen. De toenemende complexiteit van het onderwerp pensioenen vraagt hier ook om. Hierdoor krijgt het pensioenfonds een beter beeld van de risico's die op het pensioenfonds afkomen. De risico's zijn moeilijk te mitigeren, maar het bestuur is wel in staat om er snel en goed op te anticiperen. Daarbij is het pensioenfonds wel gebonden aan de geldende kaders. Het bestuur monitort het omgevingsrisico per kwartaal.

Ook de juridische en operationele risico's worden gemonitord door het bestuur. Het bestuur volgt de discussies en de informatie die wordt verstrekt rondom de toekomst van het pensioenstelsel. Het bestuur is van mening dat door de ingezette beheersmaatregelen

en het feit dat de uitvoerders de uitbesteding standaard in lijn brengen met de verplichtingen in het kader van de wet- en regelgeving, beide risico's als laag gekwalificeerd kunnen worden.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het pensioenfonds niet beheersbaar. Het systeemrisico maakt geen onderdeel uit van de door de toezichthouder voorgeschreven solvabiliteitstoets.

Actief beheer risico (S10)

Het Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het fonds resulteert een buffer voor het feitelijk actief beheer risico van 35.646 (0,3%) en voor het strategisch actief beheer risico van 35.137 (0,3%).

Diversificatie- en correlatie-effect

Bij de becijfering van het totale vereist eigen vermogen dient gebruik gemaakt te worden van de wortelformule. Hierdoor is het totale vereist eigen vermogen kleiner dan de optelsom van de afzonderlijke buffers. In de wortelformule wordt namelijk verondersteld dat niet alle risico's zich op hetzelfde moment zullen voordoen (diversificatie). Wel wordt uitgegaan van een positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, het aandelen- en vastgoedrisico en het kredietrisico. Per saldo heeft dit een risico-verlagend effect. Bij het pensioenfonds is dit voor de feitelijke beleggingsportefeuille eind 2024 -€ 148.443 en voor de strategische beleggingsportefeuille -€ 163.168.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die nadere informatie geven over de feitelijke toestand op balansdatum en van een zodanig belang zijn dat het niet toelichten de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening beïnvloedt.

Vastgesteld te Amsterdam, 2 juni 2025.

Mirja Constandse
Peter de Groot
Martin van der Pot
Margreet Schuit
Roeland van Vledder
René van Wechem

20 Overige gegevens

20.1 Statutaire regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Er zijn geen statutaire bepalingen betreffende de bestemming van het resultaat.

Na aftrek van de dotatie aan de bestemmingsreserve van € 132 is van het restant saldo van de staat van baten en lasten van € 61.046 toegevoegd aan de algemene reserve.

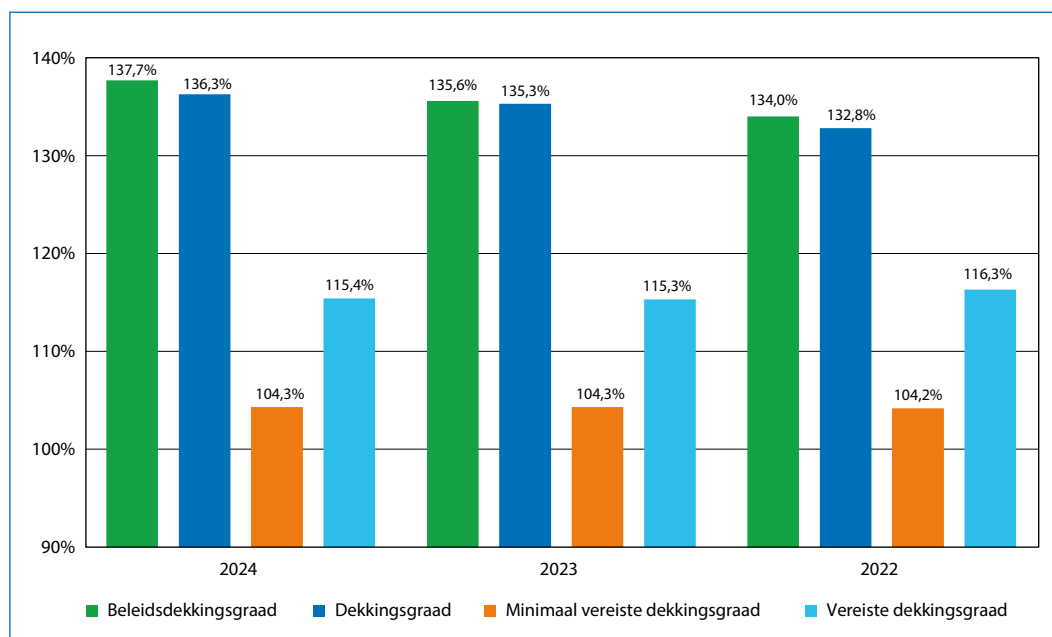
20.2 Samenvatting actuarieel rapport

Deze samenvatting toont, naast de ontwikkelingen gedurende het boekjaar, de belangrijkste financiële cijfers van het fonds. Ter vergelijking van de cijfers van het huidige boekjaar zijn referentiecijfers opgenomen.

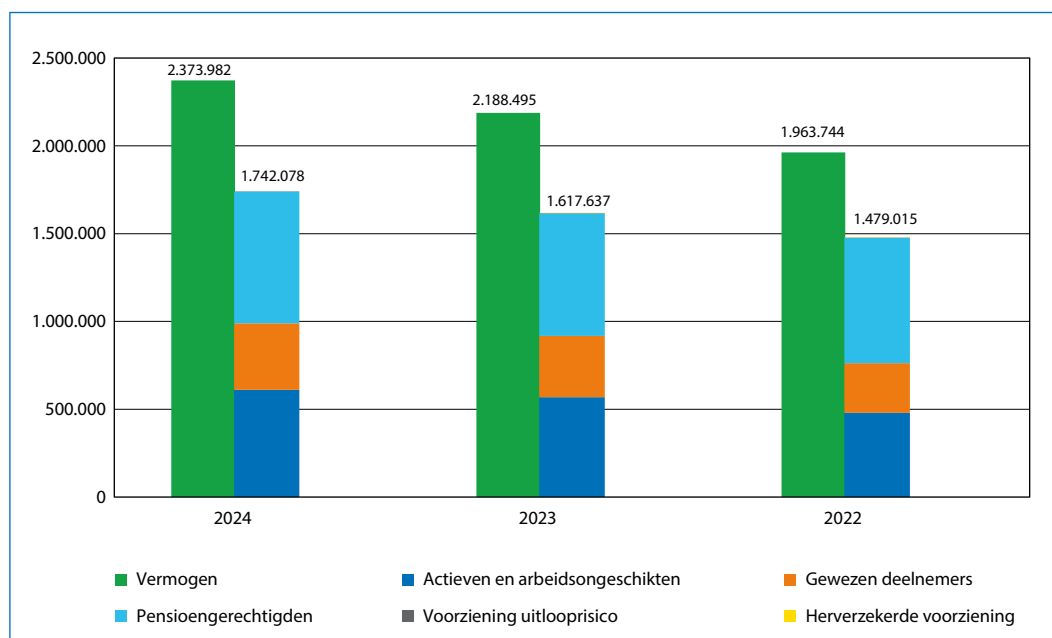
Financiële positie

De dekkinggraad is in het boekjaar gestegen van 135,3% ultimo 2023 naar 136,3% ultimo 2024. De beleidsdekkinggraad van het fonds steeg in 2024 van 135,6% naar 137,7%. De beleidsdekkinggraad ultimo 2024 is daarmee hoger dan de vereiste dekkinggraad van 115,4%. Hierdoor is de financiële positie toereikend.

Onderstaande grafiek toont de beleidsdekkinggraad, de dekkinggraad en de (minimaal) vereiste dekkinggraad over de afgelopen jaren.

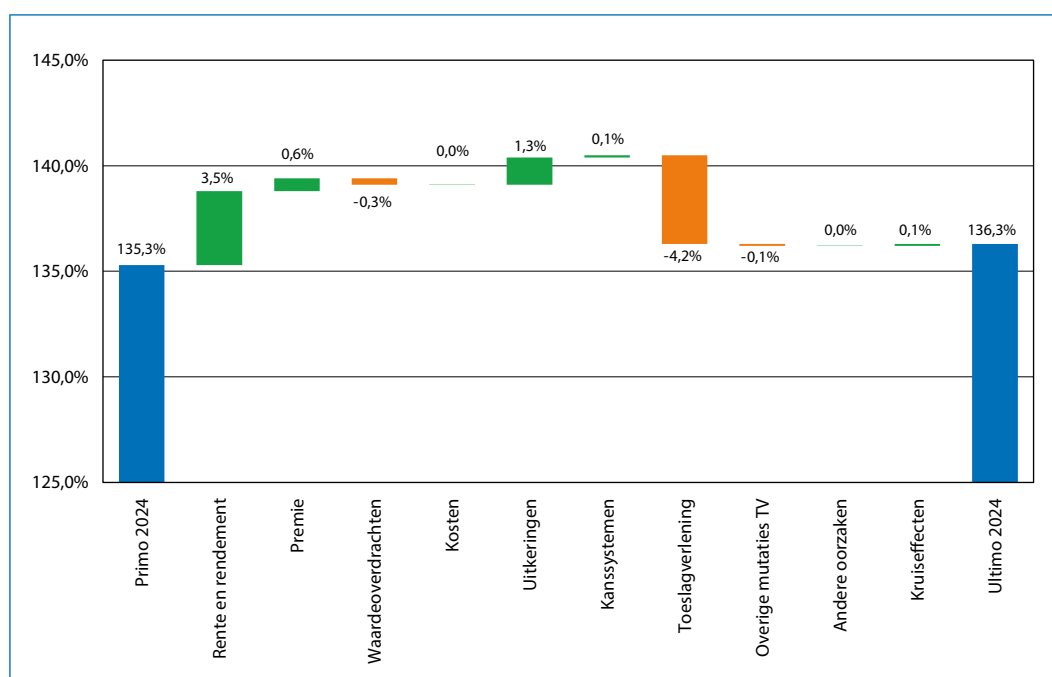

De volgende grafiek toont het vermogen en de technische voorzieningen over de afgelopen jaren.

Analyse van het resultaat

In 2024 is er een positief resultaat van 61.178 behaald (2023: 86.109 positief). De invloed van het resultaat op de dekkingsgraad is in de volgende grafiek weergegeven en uitgesplitst naar mutatie-oorzaak.

Uit de grafiek valt op te maken dat het positief resultaat op de component "Rente en rendement" de primaire reden is dat de dekkingsgraad in 2024 is gestegen. Onder dit resultaat zijn het beleggingsrendement, de benodigde rentebijdrage aan de voorziening en de mutatie van de voorziening uit hoofde van de wijziging van de rentetermijnstructuur verantwoord. Door de benodigde 1-jaarsrentebijdrage en de rentedaling in 2024 steeg de technische voorziening. Dit effect werd echter meer dan gecompenseerd door de positieve beleggingsresultaten, waardoor de dekkingsgraad uit hoofde van "Rente en rendement" per saldo toenam. Het positieve resultaat op "Uitkeringen" wordt verklaard door de solvabiliteitsvrijval over verrichte uitkeringen (doordat de dekkingsgraad hoger dan 100% is). Onder de post "Toeslagverlening" is het effect van de toeslagverlening zichtbaar die per 1 juli 2024 is toegekend. Doordat deze toeslag uit het eigen vermogen wordt gefinancierd, is sprake van een negatieve impact op de dekkingsgraad.

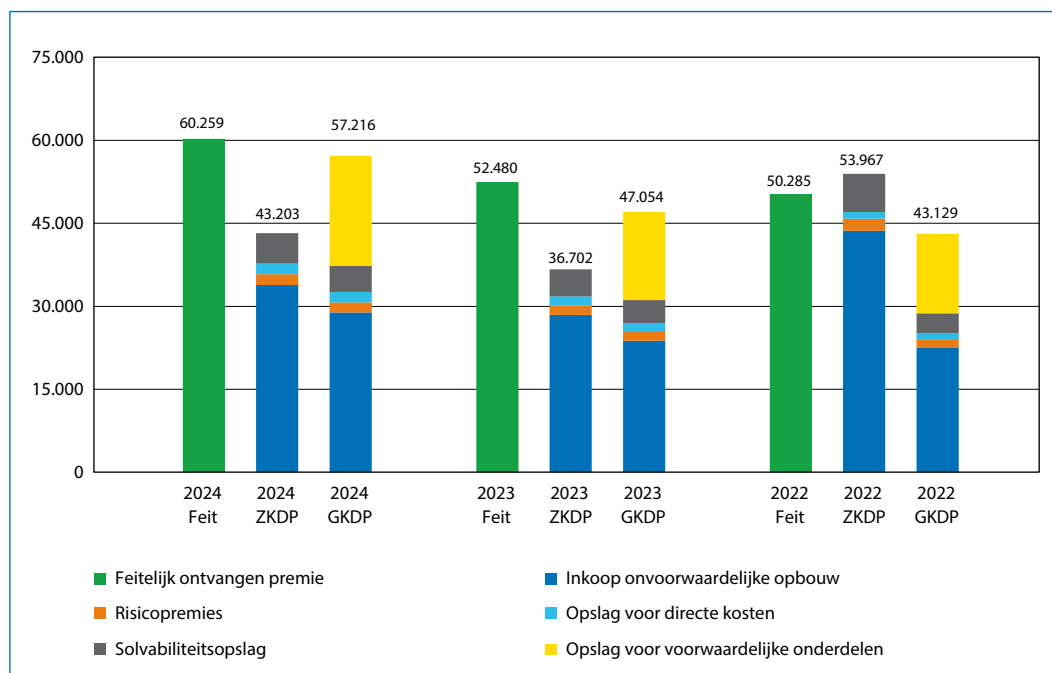
Ten aanzien van de grafiek merken wij op dat alle procentuele resultaten afzonderlijk berekend zijn als mutatie ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar. De component "Kruiseffecten" is de saldogpost in het verloop.

Kostendekkende premie

De kostendekkende premie over 2024 is conform fondsbeleid vastgesteld op basis van de gedempte kostendekkende premie, rekening houdend met verwacht rendement. Bij de vaststelling van de gedempte premie wordt rekening gehouden met een opslag voor prijsinflatie.

Het fonds hanteert als aanvullende premie-eis dat de gedempte premie ten minste gelijk moet zijn aan de premie op basis van de 12-maandsgemiddelde rentetermijnstructuur per 30 september van het voorgaande boekjaar met een solvabiliteitsopslag ter grootte van het minimaal vereist eigen vermogen. Voor 2024 geldt dat de gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement hoger ligt dan deze ondergrens.

De gedempte kostendekkende premie op basis van verwacht rendement bedraagt 57.216. De feitelijke premie is met 60.259 toereikend. In 2024 was de zuivere kostendekkende premie lager dan de gedempte kostendekkende premie.

In de volgende tabel tonen we de premiedekkingsgraad. Er is sprake van een positief effect op de financiële positie van het fonds, indien de premiedekkingsgraad primo boekjaar hoger is dan de dekkingsgraad primo boekjaar. Als de premiedekkingsgraad lager is heeft dit een negatief effect op de financiële positie van het fonds. Zoals uit de tabel valt op te maken heeft de opbouw in 2024 een positief effect gehad op de financiële positie van het fonds van 0,6%-punt.

	2024	2023	2022
Dekkingsgraad primo boekjaar	135,3%	132,8%	134,1%
Premiedekkingsgraad primo boekjaar	162,9%	168,7%	107,1%
Impact opbouw op dekkingsgraad	0,6%	0,7%	-0,7%

21 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds De Nederlandsche Bank N.V. te Amsterdam is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds De Nederlandsche Bank N.V., zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 19.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 950.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Aangezien het pensioenfonds gebruik maakt van het transitie-FTK zoals bedoeld in artikel 150p van de Pensioenwet zijn niet alle hiervoor genoemde artikelen van toepassing. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik maakt van het transitie-FTK zoals bedoeld in artikel 150p van de Pensioenwet, waardoor niet alle artikelen van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat artikel gestelde voorwaarden voor het gebruik van het transitie-FTK.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds De Nederlandsche Bank N.V. is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 2 juni 2025

drs. Jack Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank N.V. per 31 december 2024 en van het saldo van baten en lasten over 2024, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank N.V. ('de Stichting' of 'het fonds') te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2024;
- 2 de staat van baten en lasten over 2024;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2024; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de

opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit
- Materialiteit van EUR 19,0 miljoen 0,9% van het pensioenvermogen
Risico van een afwijking van materieel belang vanwege risico's gerelateerd aan Fraude, NOCLAR en Continuïteit
- Frauderisico's: veronderstelde risico van doorbreken interne beheersing door het bestuur geïdentificeerd en verder uiteengezet in de sectie 'Controleaanpak en aanzien van risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving'. - Risico's in verband met het niet naleven wet- en regelgeving (NOCLAR): geen rapporteerbare risico's van een afwijking van materieel belang vanwege NOCLAR risico's geïdentificeerd. - Continuïteitsrisico's: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd.
Kernpunten
- Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds - Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 19,0 miljoen (2023: EUR 19,0 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2024 (circa 0,9%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur en de raad van toezicht afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 950 duizend rapporteren aan het bestuur en de raad van toezicht alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan CACEIS Bank, Netherlands Branch (hierna: 'CACEIS'). De pensioenadministratie is uitbesteed aan AZL N.V. (hierna: 'AZL').

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door CACEIS en informatie over de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door AZL.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van AZL, zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en het bespreken van de beheersomgeving bij de dienstverlener met vertegenwoordigers van de dienstverlener. Op basis daarvan evalueren wij, en bespreken wij met de andere onafhankelijke accountant, de in de Standaard 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2024 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan CACEIS en AZL.

Wij hebben eigen gegevensgerichte analyses ten aanzien van premiebijdragen en pensioenuitkeringen uitgevoerd, waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen beleggingen, beleggingsstromen, mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en pensioenuitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverleners onderzocht.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants. CACEIS heeft op grond van de overeenkomst met de Stichting aan een onafhankelijke accountant opdracht gegeven de informatie inzake beleggingen ten behoeve van de jaarrekening van de Stichting te controleren.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controlewerkzaamheden van deze accountant. In dit kader hebben wij de accountant schriftelijke instructies gegeven omtrent de aard en omvang van de uit te voeren

werkzaamheden. De accountant heeft, op onze instructie, de controle uitgevoerd met een materialiteit van EUR 18,0 miljoen en daarbij ook bijzondere aandacht besteed aan het hierna genoemde kernpunt van onze controle voor de waardering van beleggingen voor risico pensioenfondsen.

De accountant heeft zijn bevindingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken, het controledossier van de accountant beoordeeld en aanvullende eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder de aansluiting van de vermogensbeheerrapportage met de financiële administratie en de jaarrekening.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen verkregen.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

In hoofdstuk 13 'Risicomanagement' van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving en in hoofdstuk 17 'Bevindingenrapport raad van toezicht' neemt de raad van toezicht het risicomanagement beschouwing.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de Stichting en haar bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van de Stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de Regeling melding incidenten en misstanden, de Compliance Rapportage 2024, het incidentenregister en de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en de raad van toezicht en bij andere relevante en hebben wij correspondentie met relevante toezichthoudende autoriteiten en regelgevers in onze evaluatie betrokken. We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waaronder het uitvoeren van detailwerkzaamheden ten aanzien van de geautomatiseerde en handmatige journaalboekingen die gedurende het jaar zijn gemaakt op feest- en weekenddagen, alsmede een deelwaarneming op handmatige boekingen gedurende het jaar die toezien op de premies en uitkeringen van het pensioenfonds.

Op basis van onze risicoanalyse werkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Pensioenwet;
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot de identificatie van een rapporteerbaar risico van een afwijking van materieel belang vanwege het niet voldoen aan wet- en regelgeving.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording (waaronder de premiebijdragen van werkgevers en werknemers,

directe beleggingsopbrengsten en gerealiseerde indirecte beleggingsopbrengsten) als niet significant gezien de aard van de opbrengsten, de aanwezige uitbestedingsrelaties en de beperkte mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.

De premieopbrengsten en directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder aanwezige significante schattingselementen.

Ten aanzien van de indirecte gerealiseerde beleggingsopbrengsten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur van het pensioenfonds om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de aanwezige uitbestedingsrelaties.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle (dit betreft het relevante veronderstelde risico zoals vastgelegd in de controlestandaarden). Wij hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

- Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijkt te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar van toepassing, de effectieve werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude, inclusief de interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan de Stichting bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Als onderdeel van de beoordeling van het frauderisico hebben wij een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. De uitkomst van deze evaluatie is dat wij geen (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico hebben geïdentificeerd.
- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van beleggingen.
- We hebben journaalposten en andere aanpassingen geïdentificeerd en geselecteerd om te toetsen die aan het einde van de rapportageperiode zijn gemaakt.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving heeft niet geleid tot een kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur en aan de raad van toezicht.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur van de Stichting heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een significant continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteitseisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en het evalueren van de toelichting in de jaarrekening hieromtrent.

De resultaten van onze risicobeoordelingsprocedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur en de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Vergeleken met vorig jaar is het kernpunt gerelateerd aan de eerstejaars controle van de accountant niet inbegrepen omdat deze specifiek gerelateerd is aan de jaarrekening 2023.

Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds

Omschrijving

De beleggingen voor risico pensioenfonds (hierna: 'de beleggingen') vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen bedragen circa 95% van het balanstotaal. De beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). Uit noot 1 van de toelichting op de jaarrekening blijkt dat de waardering van de beleggingen van de Stichting voor circa EUR 2,2 miljard (92%) is gebaseerd op marktnoteringen en voor circa EUR 182 miljoen (8%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op netto contante waarde-berekeningen en andere geschikte waarderingmethoden. Het bepalen van de marktwaarde voor deze laatste beleggingscategorieën is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen. De waardering van de beleggingen is in belangrijke mate bepalend voor de financiële resultaten van het fonds.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de paragraaf 'Grondslagen voor waardering van activa en passiva' geeft de Stichting de gehanteerde waarderinggrondslagen weer. In noot 1 van de toelichting op de

jaarrekening zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van deze beleggingscategorie uiteengezet. Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

De accountant van CACEIS heeft zijn bevindingen met betrekking tot zijn controle op de vermogensrapportage aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken en een dossierreview op het controledossier van de accountant verricht. Wij hebben vastgesteld dat de gecontroleerde vermogensbeheerrapportage aansluit met de financiële administratie en de jaarrekening.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Omschrijving

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (hierna: 'de voorziening pensioenverplichtingen') is een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariel deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de paragraaf 'Grondslagen voor waardering van activa en passiva' de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij

afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaris over de te volgen aanpak, de attentiepunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaris. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerend actuaris geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaris. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Benoeming

Wij zijn door het bestuur op 14 november 2022 benoemd als accountant van de Stichting voor de controle van het boekjaar 2023 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Daarbij is het bestuur, onder toezicht van de raad van toezicht, verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet-naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de controle van de jaarrekening is opgenomen in de bijlage bij deze controleverklaring. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring.

Utrecht, 2 juni 2025

KPMG Accountants N.V.

J.C. van Kleef RA

Bijlage

Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

23 Bijlagen

23.1 Pensioenregeling 2021

Het pensioenfonds had in 2024 twee pensioenreglementen waarin actieve deelnemers deel kunnen nemen:

- De Pensioenregeling 2021, welke van toepassing is op alle medewerkers die op 1 januari 2021 al in dienst waren of daarna in dienst zijn gekomen bij DNB en niet vallen onder het pensioenreglement Directeuren DNB.
- Pensioenreglement Directeuren DNB, welke van toepassing is op de huidige directieleden van DNB.

Inhoud van de pensioenreglementen

De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling 2021 zijn:

- Geïndexeerde middelloonregeling
- Maximaal pensioengevend salaris € 137.800 (niveau 2024)
- Opbouwpercentage ouderdomspensioen 1,875% per jaar
- Franchise van € 17.545 (niveau 2024)
- Pensioenrichtleeftijd 68 jaar
- Partnerpensioen voor pensioendatum op risicobasis
- Tijdelijk partnerpensioen op risicobasis

Overgangsbepalingen gelden voor medewerkers op wie de tot 1 januari 2006 geldende regelingen (pensioenregeling 2003 (oud DNB) of pensioenregeling 2005 (ex-PVK)) van toepassing waren.

Daarnaast gelden overgangsbepalingen voor deelnemers met aanspraken opgebouwd vóór 1 januari 2021.

23.2 Nevenfuncties verbonden personen

Relevante nevenfuncties verbonden personen per 2025

Verbonden persoon	Nevenfunctie(s)
E. Abeen	Abeen Interim Internal Audit en Finance, eigen bedrijf <i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>
C. van den Berg	<i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>
M. Constandse	Stichting De Nationale APF, niet-uitvoerend bestuurder <i>Pensioenfonds DNB, Bestuur</i>
B. Coppes	VvE Koopwoningen Nieuwe Kerkstraat, penningmeester Stichting Wereldtandheelkunde, penningmeester International Association for Near-Death Studies, IANDS, bestuurslid <i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>
G. Cremers	Sprenkels, (salary) partner <i>Pensioenfonds DNB, Bestuursbureau</i>
H. van de Esschert	<i>Pensioenfonds DNB, Bestuursbureau</i>
P. de Groot	Advieshuis.org, directeur Pensioenfederatie, bestuurslid Pensioenfonds Architectenbureaus, bestuurder Pensioenfonds Delta Lloyd, voorzitter Raad van Toezicht Woningborg N.V., lid Raad van Commissarissen Stichting AAN! Amstelveen, voorzitter bestuur Stichting Platform C, lid Raad van Toezicht Inbo, Raad van Advies Pensioenfonds PNO Media, voorzitter audit committee <i>Pensioenfonds DNB, Bestuur</i>
D. Hendriks	<i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>
M. Hendriks	Puik Pensioenadvies, eigenaar/pensioenjurist Pensioenfonds HaskoningDHV, voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Kas Bank, lid visitatiecommissie BPF Waterbouw, voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Woningcorporaties, voorzitter Raad van Toezicht <i>Pensioenfonds DNB, Raad van Toezicht (voorzitter)</i>
A. Hondius	DNB (afdeling Oversight) Toezichthouder Betalingsverkeer en Markt Infrastructuur Stichting Osmerus Fortunis, penningmeester <i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>
D. de Jonge	DNB, Divisie Juridische Zaken, jurist DNB, secretaris klachtencommissie Stichting schuldhulpmaatje Nederland, vrijwilliger <i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>

Verboden persoon	Nevenfunctie(s)
K. Koedijk	Me Judice, Mede-oprichter Utrecht University School of Economics, Faculteitshoogleraar Banking and Finance IBM Pensioenfonds, extern lid Beleggingscommissie Fontys Hogescholen Eindhoven, lid Raad van Toezicht SPA, lid Raad van Toezicht Laurens Zorg, Rotterdam, lid Raad van Toezicht <i>Pensioenfonds DNB, Raad van Toezicht</i>
M. van der Pot	ABP, medewerker bestuursbureau <i>Pensioenfonds DNB, Bestuur</i>
R. Roerink (vanaf 1 juli 2025)	Columnist Financieel Dagblad <i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>
M. Roevros	Creating Value for People, directeur/eigenaar <i>Pensioenfonds DNB, Bestuursbureau</i>
M. Schuit	Margreet Schuit Pensioenadvies, eigenaar Pensioenfonds Staples, bestuurder VIIP (Vrouwen in institutioneel pensioen) lid deelnetwerk <i>Pensioenfonds DNB, Bestuur</i>
A. Stienstra	DNB, Beleidsmedewerker Divisie Statistiek <i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan</i>
D. Tiellemans	DNB, HR (in verband met lidmaatschap VO) Golfclub VGC in Hoog Soeren, penningmeester Alzheimer Nederland, afdeling Oost-Veluwe, penningmeester <i>Pensioenfonds DNB, Verantwoordingsorgaan (voorzitter)</i>
R. van Vledder	Algemeen Pensioenfonds KLM, lid raad van toezicht SPH, voorzitter verantwoordingsorgaan DSM Pensioen Services, voorzitter raad van commissarissen <i>Pensioenfonds DNB, Bestuur (voorzitter)</i>
R. van Wechem	Belanghebbendenorgaan De Nationale APF, Kring K (AFM), lid belanghebbendenorgaan Belangenvereniging Pensioengerechtigden AFM, bestuurder <i>Pensioenfonds DNB, Bestuur</i>
T. van der Wijk	<i>Pensioenfonds DNB, Bestuursbureau</i>
S. Zeverijn	Mens en Kennis, faciliteerder DNB geschiktheidstrainingen Pensioenfonds ATOS, voorzitter bestuur BPF Betonproducten, voorzitter Raad van Toezicht BPF Particuliere Beveiliging, lid Audit Committee PF Vliegend personeel KLM, voorzitter Raad van Toezicht <i>Pensioenfonds DNB, Raad van Toezicht</i>

23.3 Overzicht beleggingsportefeuille 2023

	Beleggingscategorie	Manager	Actief of passief	Separaat account of fonds	Benchmark	Strategisch gewicht (in %)	Matching of return asset
Matching Portefeuille	Staatsobligaties/LDI	Aegon AM	Passief	Separaat	Verplichtingen pensioenfondsen	42,6%	Matching Asset
	Euro IG Bedrijfsobligaties	Robeco	Passief	Separaat	ICE Euro Corporate	10%	Matching Asset
	Nederlandse hypotheken	Syntrus Achmea	Passief	Fonds	Swapcurve + spread conform quote manager	10%	Matching Asset
Return Portefeuille	Wereldwijde aandelen	Robeco	Actief u.h.v. MVB filter	Separaat	MSCI All Countries World	37,4%	Return Asset

23.4 Toeslagverlening 2014 tot en met 2024

Actieve deelnemers

Jaar	Toekenning per	Financiering uit	%	Berekening	Op basis van
2014	31-12-14	premie 2014	0,58%	$100\% \times 0,58\%$	cao-stijging in 2014 = 0,58%
2015	01-01-15	alg. middelen	0,29%	$1/3 \times 0,88\%$	cpi okt 2013 tot en met sept 2014 = 0,88%; dg (staffeltrede) per 30-09-14
2015	01-01-15 (terugwerkende kracht)	depot (opslag 2015)	0,59%	$2/3 \times 0,88\%$	aanvulling tot volledige cpi okt 2013 tot en met sept 2014 = 0,88%
2016	01-01-16	alg. middelen	0,27%	$45\% \times 0,60\%$	cpi okt 2014 tot en met sept 2015 = 0,60%; lineair (= 45%) obv beleidsdg 30-09-15
2016	01-01-16 (terugwerkende kracht)	depot (opslag 2016)	0,33%	$55\% \times 0,60\%$	aanvulling tot volledige cpi okt 2014 tot en met sept 2015 = 0,60%
2017	01-01-17	alg. middelen	0,03%	$46\% \times 0,07\%$	cpi okt 2015 tot en met sept 2016 = 0,07%; lineair (= 46%) obv beleidsdg 30-09-16
2017	01-01-17	depot (opslag 2017)	0,04%	$54\% \times 0,07\%$	aanvulling tot volledige cpi okt 2015 tot en met sept 2016 = 0,07%
2018	01-01-18	alg. middelen	1,03%	$71\% \times 1,45\%$	cpi okt 2016 tot en met sept 2017 = 1,45%; lineair (= 71%) obv beleidsdg 30-09-17
2018	01-01-18	depot (opslag 2018)	0,39%	$27\% \times 1,45\%$	aanvulling tot gedeeltelijke cpi okt 2016 tot en met sept 2017 = 0,39%
2019	01-01-19	alg. middelen	1,88%	$100\% \times 1,88\%$	cpi okt 2017 tot en met sept 2018 = 1,88%
2019	01-01-19	depot (opslag 2019)	0,03%		aanvulling gemiste toeslag 2018
2020	01-01-20	alg. middelen	2,31%	$87,3\% \times 2,65\%$	cpi okt 2018 tot en met sept 2019 = 2,65%
2020	01-07-20	alg. middelen	0,10%	$74\% \times 0,14\%$	cpi okt 2019 tot en met maart 2020 = 0,14%
2021	01-07-21	alg. middelen	0,68%	$36\% \times 1,89\%$	cpi april 2020 tot en met maart 2021 = 1,89%
2022	01-07-22	alg. middelen	9,63%	$99\% \times 9,73\%$	cpi april 2021 tot en met maart 2022 = 9,73%
2023	01-07-23	alg. middelen	4,30%	$97,7\% \times 4,40\%$	cpi april 2022 tot en met maart 2023 = 4,40%
2024	01-07-24	alg. middelen	2,94%	$95,1\% \times 3,09\%$	cpi april 2023 tot en met maart 2024 = 3,09%

Gewezen deelnemers (voorwaardelijk cpi)

Jaar	Toekenning per	Financiering uit	%	Berekening	Op basis van
2014	31-12-14	alg. middelen	0,29%	$1/3 \times 0,88\%$	cpi okt 2013 tot en met sept 2014 = 0,88%; dg (staffeltrede) per 30-09-14
2015	31-12-15	alg. middelen	0,27%	$45\% \times 0,60\%$	cpi okt 2014 tot en met sept 2015 = 0,60%; lineair (= 45%) obv beleidsdg 30-09-15
2016	31-12-16	alg. middelen	0,03%	$46\% \times 0,07\%$	cpi okt 2015 tot en met sept 2016 = 0,07%; lineair (= 46%) obv beleidsdg 30-09-16
2017	31-12-17	alg. middelen	1,03%	$71\% \times 1,45\%$	cpi okt 2016 tot en met sept 2017 = 1,45%; lineair (= 71%) obv beleidsdg 30-09-17

Jaar	Toekenning per	Financiering uit	%	Berekening	Op basis van
2018	31-12-18	alg. middelen	1,88%	$100\% \times 1,88\%$	cpi okt 2017 tot en met sept 2018 = 1,88%
2019	31-12-19	alg. middelen	2,31%	$87,3\% \times 2,65\%$	cpi okt 2018 tot en met sept 2019 = 2,65%
2020	01-07-20	alg. middelen	0,10%	$74\% \times 0,14\%$	cpi okt 2019 tot en met maart 2020 = 0,14%
C	01-07-21	alg. middelen	0,68%	$36\% \times 1,89\%$	cpi april 2020 tot en met maart 2021 = 1,89%
2021	01-07-21	alg. middelen	0,68%	$36\% \times 1,89\%$	cpi april 2020 tot en met maart 2021 = 1,89%
2022	01-07-22	alg. middelen	9,63%	$99\% \times 9,73\%$	cpi april 2021 tot en met maart 2022 = 9,73%
2023	01-07-23	alg. middelen	4,30%	$97,7\% \times 4,40\%$	cpi april 2022 tot en met maart 2023 = 4,40%
2024	01-07-24	alg. middelen	2,94%	$95,1\% \times 3,09\%$	cpi april 2023 tot en met maart 2024 = 3,09%

Gewezen deelnemers ex-DNB voor 1 januari 2003 (voorwaardelijk loon)

Jaar	Toekenning per	Financiering uit	%	Berekening	Op basis van
2014	31-12-14	alg. middelen	0,19%	$1/3 \times 0,58\%$	cao-stijging in 2014 = 0,58%; dg (staffeltrede) per 30-09-14
2015	31-12-15	alg. middelen	0,52%	$45\% \times 1,15\%$	cao-stijging in 2015 = 1,15%; lineair (= 45%) obv beleidsdg 30-09-15
2016	31-12-16	alg. middelen	0,66%	$46\% \times 1,43\%$	cao-stijging in 2016 = 1,43%; lineair (= 46%) obv beleidsdg 30-09-16
2017	31-12-17	alg. middelen	0,85%	$71\% \times 1,2\%$	cao-stijging in 2017 = 1,2%; lineair (= 71%) obv beleidsdg 30-09-17
2018	31-12-18	alg. middelen	1,60%	$100\% \times 1,6\%$	cao-stijging in 2018 = 1,6%
2019	31-12-19	alg. middelen	1,92%	$87,3\% \times 2,2\%$	cao-stijging in 2019 = 2,2%
2020	01-07-20	alg. middelen	2,07%	$74\% \times 2,80\%$	cao-stijging in 2020 = 2,80%
2021	01-07-21	alg. middelen	1,04%	$36\% \times 2,90\%$	cao stijging in 2021 = 2,90%
2022	01-07-22	alg. middelen	2,98%	$99\% \times 3,01\%$	cao stijging in 2022 = 3,01%
2023	01-07-23	alg. middelen	6,15%	$97,7\% \times 6,30\%$	cao stijging in 2023 = 6,30%
2024	01-07-24	alg. middelen	5,79%	$95,1\% \times 6,09\%$	cao stijging in 2024 = 6,09%

Gewezen deelnemers ex-PVK voor 1 januari 2005 (onvoorwaardelijk loon - aangevuld door werkgever)

Jaar	Toekenning per	Financiering uit	%	Berekening	Op basis van
2014	31-12-14	alg. middelen	0,19%	$1/3 \times 0,58\%$	cao-stijging in 2014 = 0,58%; dg (staffeltrede) per 30-09-14
2014	31-12-14	premie 2014	0,39%	$2/3 \times 0,58\%$	aanvulling tot cao-stijging van 0,58%
2015	31-12-15	alg. middelen	0,52%	$45\% \times 1,15\%$	cao-stijging in 2015 = 1,15%; lineair (= 45%) obv beleidsdg 30-09-15
2015	31-12-15	premie 2015	0,63%	$55\% \times 1,15\%$	aanvulling tot cao-stijging van 1,15%
2016	31-12-16	alg. middelen	0,66%	$46\% \times 1,43\%$	cao-stijging in 2016 = 1,43%; lineair (= 46%) obv beleidsdg 30-09-16

Jaar	Toekenning per	Financiering uit	%	Berekening	Op basis van
2016	31-12-16	premie 2016	0,77%	$54\% \times 1,43\%$	aanvulling tot cao-stijging van 1,43%
2017	31-12-17	alg. middelen	0,85%	$71\% \times 1,2\%$	cao-stijging in 2017 = 1,2%; lineair (= 71%) obv beleidsdg 30-09-17
2017	31-12-17	premie 2017	0,35%	$29\% \times 1,2\%$	aanvulling tot cao-stijging van 1,2%
2018	31-12-18	alg. middelen	1,60%	$100\% \times 1,6\%$	cao-stijging in 2018 = 1,6%
2019	31-12-19	alg. middelen	1,92%	$87,3\% \times 2,2\%$	cao-stijging in 2019 = 2,2%
2019	31-12-19	premie 2019	0,28%	$12,7\% \times 2,2\%$	aanvulling tot cao-stijging van 2,2%
2020	01-07-20	alg. middelen	2,07%	$74\% \times 2,80\%$	cao stijging in 2020 = 2,80%
2020	01-07-20	premie 2020	0,73%	$26\% \times 2,80\%$	aanvulling tot cao-stijging van 2,80%
2021	01-07-21	alg. middelen	1,04%	$36\% \times 2,90\%$	cao stijging in 202 = 2,90%
2021	01-07-21	premie 2021	1,86%	$64\% \times 2,90\%$	aanvulling tot cao-stijging van 2,90%
2022	01-07-22	alg. middelen	2,98%	$99\% \times 3,01\%$	cao stijging in 2022 = 3,01%
2022	01-07-22	premie 2022	0,03%	$1\% \times 3,01\%$	aanvulling tot cao-stijging van 3,01%
2023	01-07-23	alg. middelen	6,15%	$97,7\% \times 6,30\%$	cao stijging in 2023 = 6,30%
2023	01-07-23	premie 2023	0,15%	$2,3\% \times 6,30\%$	aanvulling tot cao-stijging van 6,30%
2024	01-07-24	alg. middelen	5,79%	$95,1\% \times 6,09\%$	cao stijging in 2024 = 6,09%
2024	01-07-24	premie 2024	0,30%	$4,9\% \times 6,09\%$	aanvulling tot cao-stijging van 6,09%

23.5 Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld door de Pensioenfederatie en Stichting van de Arbeid en heeft als doel 'goed pensioenfondsbestuur' te stimuleren via zelfregulering binnen de sector. De Code gaat uit van het principe 'pas toe of leg uit': afwijkingen zijn toegestaan, maar moeten met onderbouwing gemeld worden in het jaarverslag van het pensioenfonds.

De Code is per 1 januari 2024 herzien, met 2024 als implementatiejaar. Bij de actualisering is gefocust op de onderwerpen 'centraal stellen van de belanghebbenden', 'duurzaamheid' en 'diversiteit en inclusie'.

De Code bevat 49 normen, die zijn onderverdeeld naar vijf thema's:

1. Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden
2. Goed besturen
3. Effectief intern toezichthouden en controle uitvoeren
4. Verantwoording en inspraak organiseren
5. Effectief functioneren van fondsorganen.

Uit analyse van de herziene Code bleek dat met name de zittingstermijnen van bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan aangepast dienen te worden aan de Code: van maximaal drie termijnen van drie jaar naar maximaal twee termijnen van vier jaar, waarbij het (binnen de Code) mogelijk is in bijzondere omstandigheden een derde termijn toe te staan. Hiertoe is in 2024 besloten, en is begin 2025 vastgelegd in de statuten en de huishoudelijke reglementen.

De overige aanpassingen zijn:

- De driejaarlijkse evaluatie met behulp van een externe partij gaat ook gelden voor het verantwoordingsorgaan (gebeurt al in de praktijk en is opgenomen in het reglement van het verantwoordingsorgaan)
- Er moet schriftelijk beleid zijn over diversiteit en inclusie. Het pensioenfonds beschikt reeds over diversiteitsbeleid. Dit is aangepast, zodat ook inclusie hier onderdeel van uitmaakt.
- Er moet keuzebegeleidingsbeleid vastgesteld worden. Dit is opgenomen in het communicatiebeleidsplan 2025-2026, dat in begin 2025 is vastgesteld.

Hiermee voldoet het pensioenfonds aan de Code Pensioenen, met bewust een uitzondering op de benoeming van bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan (norm 38/bijlage 2). Het bestuur acht het het meest zuivere om niet zelf zijn toezichthouder/orgaan waaraan verantwoording wordt afgelegd te benoemen.

Hieronder wordt uitgelegd hoe het pensioenfonds aan de normen, ingedeeld naar de vijf thema's, voldoet aan de Code.

Naleving Code Pensioenfondsen 2024

Thema 1: Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden

Dit thema beschrijft de normen die betrekking hebben op de doelstelling van pensioenfondsen, namelijk goed zorgen voor pensioen van belanghebbenden.

- Aandacht hebben voor de missie, visie, strategie (norm 1)
- Aandacht hebben voor duurzaamheid (norm 2)
- Belangen evenwichtig afwegen (norm 3)
- Kennen van de voorkeuren van de belanghebbenden (norm 4)
- Keuzebegeleidingsbeleid vaststellen (norm 5)
- Visie hebben op kwaliteit, kosten en uitbesteding (normen 6 en 7)

De doelstelling, missie en visie en strategie, alsmede de beleids- en verantwoordingscyclus zijn vastgelegd in fondsdocumenten, zoals statuten, huishoudelijke reglementen, ABTN, jaarkalender en beleggingsplan. Minimaal ieder kwartaal bespreekt het bestuur aan de hand van de kwartaalverslagen, waaronder de risicorapportage, de uitkomsten van het beleid. Indien nodig wordt er bijgestuurd. De missie, visie en strategie zijn opgenomen in het bestuursverslag en worden regelmatig geëvalueerd. Daarbij laat het bestuur de voorkeuren van de belanghebbenden, onder andere over de risicohouding en maatschappelijk verantwoord beleggen, meewegen.

Het bestuur voert minimaal ieder kwartaal overleg met vertegenwoordigers van de achterbannen (werkgever, vakorganisaties en ondernemingsraad, Belangenvereniging Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers DNB), waarbij het bestuur hen informeert over de ontwikkelingen bij het pensioenfonds en input ophaalt vanuit de achterbannen.

Daarnaast organiseert het pensioenfonds regelmatig (minimaal elke drie jaar) enquêtes onder de deelnemers. De eerstvolgende is begin 2025. In 2022 heeft het risicoproferentieonderzoek (in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel) plaatsgevonden, waarbij onderzoek is gedaan naar de risicohouding van de deelnemers.

In 2022 is een deelnemersonderzoek gehouden over maatschappelijk verantwoord beleggen. Hierin zijn de deelnemers bevraagd over hun voorkeuren op dit gebied. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek heeft het bestuur besloten de tabaksindustrie uit te sluiten.

Het bestuur gaat verder in overleg met deelnemers bij deelnemersbijeenkomsten (live en/of webinar).

Het bestuur voert een asset liability beleid, waarbij periodiek een ALM-studie gedaan wordt.

Er wordt een prudent beleggingsbeleid gevoerd, waarbij getracht wordt tegen aanvaardbare risico's een zo optimaal mogelijk rendement te behalen. Daarbij heeft het bestuur na overleg met de fondsorganen en achterbannen beleid vastgesteld inzake maatschappelijk verantwoord beleggen. Bij iedere beleidsbeslissing laat het bestuur dit MVB-beleid meewegen.

Het bestuur heeft uitbestedingsbeleid en een contractenregister. Er zijn duidelijke uitbestedingsovereenkomsten (inclusief kosten, beëindiging van de overeenkomst, wanprestatie en aansprakelijkheden) en service level agreements (onder andere afspraken over kwaliteit en tijdigheid) met de uitvoeringsorganisaties. Ieder kwartaal rapporteren zij over de naleving van de afspraken.

Daarnaast leveren de uitvoeringsorganisaties ISAE 3402 type II (of vergelijkbare) rapportages op, die door het bestuur worden beoordeeld. Daarbij wordt getoetst of alle dienstverlening gedekt wordt door de ISAE 3402 type II verklaringen. Ook worden de opgeleverde rapportages Niet Financiële Risico's op kwartaalbasis beoordeeld.

Het bestuur is op de hoogte van de door de uitvoeringsorganisaties ingeschakelde partijen.

Met iedere uitbestedingspartij wordt jaarlijks een evaluatiegesprek gehouden en periodiek wordt een uitgebreide evaluatie gedaan, eventueel inclusief een marktverkenning en eventueel begeleiding van een externe partij.

Het bestuur monitort de kosten nauwkeurig, waarbij het een evenwicht probeert te vinden tussen kwaliteit en kosten.

Het bestuur is bezig het keuzebegeleidingsbeleid verder vorm te geven in afstemming met de uitvoeringsorganisatie; vastlegging hiervan zal in 2025 geschieden.

Thema 2: Goed besturen

Onder dit thema vallen de normen die betrekking hebben op de organisatie van de bestuurlijke processen en die beschrijven hoe het bestuur waarde toevoegt aan de doelstellingen en het functioneren van het pensioenfonds.

- Besluiten motiveren en onderbouwen (normen 8 t/m 10)
- Beleidscyclus vastleggen (norm 11)
- Bestuurlijke taken verdelen en stemrecht bepalen (normen 12 t/m 14)
- Open en transparant zijn (norm 15)
- Integraal risicomanagement bevorderen (norm 16)

Beleidsbeslissingen worden door het bestuur genomen na een toets op de doelstellingen en een gedegen risico- en belangenafweging. Hiertoe is een three lines of defence model ingericht. Voor grote, strategische besluiten zal het bestuur een Eigen Risico Beoordeling uitvoeren, conform het ERB beleid, alvorens tot besluitvorming over te gaan.

Er is beleid inzake Integraal Risicomanagement, dat vastgelegd is in het Handboek IRM. Ieder kwartaal stelt het bestuur een rapportage risicomanagement op. Bij ieder beleidsbesluit wordt een risicoanalyse opgesteld. De tweede lijn geeft haar opinie met betrekking tot voorgenomen besluiten.

De afweging bij besluiten wordt vastgelegd in de notulen van de vergaderingen.

Bestuursbesluiten worden toegelicht aan verantwoordingsorgaan (VO) en raad van toezicht (RvT), mede aan de hand van maandverslagen en kwartaaloverleggen, en via jaarverslag, website, pensioenkranten en digitale nieuwsbrieven gecommuniceerd richting belanghebbenden. Voor wijzigingen die de deelnemers direct raken, ontvangen deelnemers een persoonlijke brief.

Alle bestuursleden, inclusief de onafhankelijke bestuursleden, hebben stemrecht. Het bestuur heeft de taken (portefeuilles) verdeeld aan de hand van de expertise van de bestuursleden.

Het bestuur heeft ervoor gekozen de sleutelfunctiehouders binnen het bestuur te positioneren. Zij leveren, in samenwerking met de sleutelfunctie vervullers (externe partijen), een bijdrage aan de besluitvorming, welke vastgelegd wordt in de notulen van de vergaderingen.

De voorzitter ziet toe op goede discussies en correcte besluitvorming door het bestuur. Aan het eind van iedere vergadering wordt de vergadering geëvalueerd. Regelmatig wordt de bestuurlijke taakverdeling, werkwijze en functioneren separaat geagendeerd en besproken.

In de statuten en het huishoudelijk reglement is een spoedprocedure vastgelegd.

Thema 3: Effectief intern toezichthouden en controle uitvoeren

Onder dit thema vallen normen over de wijze waarop het intern toezicht werkt en waarde toevoegt aan de doelstellingen en het functioneren van het pensioenfonds. Ook zijn er normen opgenomen over de controle.

- Toezichtvisie ontwikkelen (normen 17 en 18)
- Rolbewust zijn (normen 19 t/m 21)
- Werkzaamheden van actuaris en accountant vaststellen (normen 22 en 23)

De rol, taken en bevoegdheden van bestuur, VO en RvT zijn vastgelegd in statuten en huishoudelijke reglementen. De fondsorganen hebben regelmatig overleg.

De advies- en goedkeuringsrechten van VO en RvT zijn vastgelegd in statuten en huishoudelijke reglementen en worden geëerbiedigd.

Daarnaast wordt regelmatig onverplicht advies gevraagd aan deze fondsorganen en/of geven zij ongevraagd advies. Het bestuur neemt zich de adviezen ter harte en koppelt terug aan de fondsorganen wat het met de adviezen heeft gedaan.

Er is een goede dialoog tussen alle fondsorganen, waarbij het bestuur RvT en VO als gesprekspartners beschouwt.

De samenwerking tussen de fondsorganen wordt jaarlijks geëvalueerd.

De RvT heeft een toezichtsplan opgesteld, dat als leidraad dient voor zijn functioneren en werkwijze. Jaarlijks worden enkele speerpunten benoemd. Onderdeel is het regelmatig aangaan van het gesprek met bestuur, VO, bestuursleden/sleutelfunctiehouders, en medewerkers bestuursbureau.

In principe worden er geen andere opdrachten verstrekt aan de externe accountant en waarmede actuaris. De actuaris is wel aangesteld als vervuller van de actuariële sleutelfunctie. Ook is de waarmede actuaris ingeschakeld voor de analyse van het datakwaliteitskader en de externe accountant voor de AUP (agreed-upon procedures).

Bij opdrachtverlening aan een accountant wordt ook meegenomen of de accountant werkzaamheden voor de werkgever verricht.

Conform het roulatiebeleid wordt iedere vier jaar gewisseld van accountant en actuaris. Tussentijds worden zij jaarlijks geëvalueerd.

Thema 4: Verantwoording en inspraak organiseren

Onder dit thema vallen normen over de wijze waarop verantwoording, medezeggenschap en inspraak werkt en waarde toevoegt aan de doelstellingen en het functioneren van het pensioenfonds.

- Verantwoording afleggen door bestuur (normen 24 en 25)
- Verantwoording afleggen door intern toezicht (normen 26 en 27)
- Bevoegdheden uitoefenen door een verantwoordingsorgaan (normen 28 en 29)
- Bevoegdheden uitoefenen door een belanghebbendenorgaan (normen 30 en 31 –> n.v.t.)
- Betrekken van belanghebbenden (norm 32)

Zie ook thema 3.

Bestuursbesluiten worden toegelicht aan VO en RvT via kwartaaloverleggen en maandverslagen. Advies- en goedkeuringsrechten worden geëerbiedigd. Indien gewenst wordt ook onverplicht advies gevraagd of gegeven.

VO en RvT ontvangen de onderliggende bestuursstukken bij beleidsbesluiten en kwartaalrapportages (waaronder de risicorapportage). Daarnaast heeft de RvT toegang tot alle vergaderstukken.

Er is een goede dialoog tussen fondsorganen en met de achterbannen/belanghebbenden.

Er worden regelmatig deelnemersbijeenkomsten georganiseerd en onderzoeken uitgevoerd onder de deelnemers.

Thema 5: Effectief functioneren van fondsorganen

Onder dit thema vallen normen over de effectiviteit van het functioneren en deze zijn relevant voor alle organen van het pensioenfonds.

- Geschiktheids-, diversiteits- en inclusiebeleid naleven en uitdragen (normen 33 t/m 36)
- Benoeming, zittingstermijn en ontslag van leden van organen vastleggen (normen 37 en 38)
- Beloningsbeleid beheerst en duurzaam houden (normen 39 t/m 42)
- Gewenste gedrag, cultuur en integriteit naleven en uitdragen (normen 43 t/m 48)
- Jaarlijks zelfevalueren (norm 49)

Het bestuur voldoet aan de diversiteitsnormen met een lid onder de 40 en twee vrouwelijke en vier mannelijke bestuursleden.

Binnen het VO wordt voldaan aan de diversiteitseisen (twee leden onder de 40).

Met drie vrouwen en vijf mannen in het VO, wordt ook aan die norm voldaan.

In het geschiktheidsbeleid zijn de eisen/wensen met betrekking tot diversiteit vastgelegd, evenals de maatregelen die er toe moeten leiden dat er voldoende diversiteit binnen de fondsorganen aanwezig blijft. Dit beleid wordt in 2025 uitgebreid met beleid op het gebied van inclusie.

Er zijn duidelijke procedures voor de benoeming van de leden van het bestuur, VO en RvT, vastgelegd in statuten en huishoudelijke reglementen.

Bij een vacature worden functieprofielen opgesteld, op basis van een standaardprofiel aangevuld met de specifieke eisen die voor deze vacature gelden. Daarbij wordt ook rekening gehouden met gewenste competenties en diversiteitswensen.

Alle kandidaten voor een functie in bestuur, VO of RvT worden getoetst op het functieprofiel en geschiktheid. Kandidaat-bestuursleden worden ook door de RvT getoetst op het functieprofiel. De externe toezichthouder toetst kandidaat-bestuursleden en kandidaat-RvT-leden op geschiktheid en betrouwbaarheid.

Ook voor schorsing en ontslag zijn procedures vastgelegd.

De statuten sluiten uit dat bestuursleden werkzaam kunnen zijn voor DNB.

In het VO kunnen wel DNB-medewerkers zitting hebben, maar bij infunctietreding wordt er een toets gedaan (waarbij ook de compliance officer van het pensioenfonds en de compliance afdeling van DNB worden betrokken) of beide functies verenigbaar zijn.

Daartoe zijn de afdelingen bij DNB ingedeeld in categorieën:

1. niet verenigbaar;
2. niet verenigbaar, tenzij is aangetoond dat men niet over relevante, vertrouwelijke, niet-publieke informatie kan beschikken;
3. wel verenigbaar, mits men niet over relevante, vertrouwelijke, niet-publieke informatie kan beschikken.

Het pensioenfonds kijkt voor de benoeming van leden van de RvT bewust af van de Code. RvT-leden worden benoemd door het VO, op voordracht van de RvT. Dit, omdat het bestuur niet zijn eigen toezichthouder wil benoemen.

Ook kijkt het bestuur af van de norm dat het bestuur de leden van het VO benoemt. Leden van het VO worden door het VO benoemd, op voordracht van de verschillende geledingen. Dit vindt het bestuur zuiverder, zodat het niet zelf de leden van het orgaan waaraan het verantwoording aflegt benoemt.

De maximale zittingstermijnen voor bestuurs- en VO-leden voldeed niet aan de herziene Code (3 x 3 jaar in plaats van 2 x 4 jaar).

Het bestuur heeft in 2024 besloten deze in lijn te brengen met de Code; dit is in 2025 vastgelegd in statuten en huishoudelijke reglementen.

De maximale zittingstermijn voor de RvT is wel in lijn met de Code (2 x 4 jaar).

Het pensioenfonds heeft een beheerst en duurzaam beloningsbeleid, zonder prestatiegerelateerde beloningen of ontslagvergoedingen.

Het beloningsbeleid van de uitvoeringsorganisaties voldoet aan de eisen van beheerst beloningsbeleid. Hier worden duidelijke afspraken over vastgelegd bij inhuur van een partij. Bij de jaarlijkse evaluatie van deze partijen wordt uitgevraagd of het beloningsbeleid (nog steeds) voldoet aan de voor die partij van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Het bestuur streeft een open en transparante cultuur na, waarbij ruimte en aandacht is voor de inbreng en diverse perspectieven van alle bestuursleden. Daarnaast streeft het bestuur een open dialoog na met de andere fondsorganen, waarvan de leden onafhankelijk en kritisch moeten kunnen opereren.

Het bestuur en de overige fondsorganen hebben veel aandacht voor integriteit, mede omdat het het pensioenfonds van de toezichthouder betreft. Ook de mogelijke schijn van belangenverstrengeling moet te allen tijde vermeden worden.

Het pensioenfonds beschikt over een gedragscode en integriteitsbeleid, waaraan de leden van alle fondsorganen en andere verbonden personen zich dienen te houden. Hierin zijn ook regels over nevenfuncties, persoonlijke bevoordeling en belangenverstrengeling opgenomen. Er wordt jaarlijks een risicoanalyse gedaan op integriteitsrisico's (SIRA). Jaarlijks wordt een naleavingsverklaring van de gedragscode getekend door alle verbonden personen. De compliance officer rapporteert minimaal één maal per jaar.

Bij aanvang van iedere vergadering wordt een uitvraag gedaan naar mogelijke conflicts of interests.

Het pensioenfonds beschikt ook over een regeling melding incidenten en misstanden.

Bij aanvang van werkzaamheden van een verbonden persoon, ontvangt hij/zij de relevante stukken. Daarnaast wordt regelmatig aandacht besteed aan awareness over compliance gerelateerde zaken.

Alle fondsorganen evalueren hun eigen functioneren minimaal jaarlijks en betrekken daar minimaal één keer per drie jaar een onafhankelijke derde bij.

23.6 SFDR

Model voor de periodieke informatieverstrekking voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU Taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten** is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de taxonomie.

Productbenaming: Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank N.V
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 54930003G0MYEW371H22

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Had dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

☐ Er zijn **duurzame beleggingen met een milieudoelstelling** gedaan: ____%

☐ in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU- taxonomie

☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU- taxonomie

Er zijn **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan: ____%

Nee

☒ Het product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken** en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimumaandeel duurzame beleggingen van 9,61%

☒ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU- taxonomie

☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU- taxonomie

☐ met een sociale doelstelling

Het product promootte E/S-kenmerken, maar **deed geen duurzame beleggingen**

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV (Pensioenfonds DNB) heeft in het afgelopen jaar de volgende ecologische en sociale kenmerken gepromoot:

Het uitsluiten van ongewenste beleggingen

Pensioenfonds DNB heeft vanuit het perspectief van verantwoord beleggen ongewenste beleggingen uitgesloten. Bedrijven zijn uitgesloten die:

- Betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling, onderhoud of verkoop van essentiële onderdelen van controversiële wapens
- Meer dan 10% omzet uit tabak of de grondstoffen daarvan behalen
- De laagste score op compliance met de Global Compact principes van de Verenigde Naties krijgen. Welke ondernemingen hieronder vallen is bepaald door de externe vermogensbeheerder aan de hand van MSCI-data
- Daarnaast zijn staatsobligaties van landen en bedrijven afkomstig uit uitgesloten landen uitgesloten wanneer op drie van de vier criteria slecht is gescoord:
 - o Wereld Bank: World Governance Index (WGI) on Political Stability and Absence of Violence/ Terrorism
 - o Freedom House: Freedom in the World (FIW) index on Political rights and civil liberties
 - o Fund for Peace: Fragile States Index (FSI)
 - o Internationale sancties

De prestaties van Pensioenfonds DNB ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 1. De resultaten zijn opgenomen onder de volgende vraag.

2. Het uitoefenen van actief aandeelhouderschap

Pensioenfonds DNB ziet engagement (het voeren van dialoog met ondernemingen) en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen als belangrijke instrumenten die bijdragen aan het risico-rendementsprofiel van de bedrijven en daarmee ook bijdraagt aan de lange termijn waarde creatie waar het pensioenfonds naar streeft via haar beleggingen.

Voor engagement en stemmen is aansluiting gezocht bij de activiteiten van de externe vermogensbeheerder. Uit praktische overweging, en om samen te kunnen werken met andere klanten van de vermogensbeheerder, heeft Pensioenfonds DNB het beleid van de vermogensbeheerder gevolgd. De externe vermogensbeheerder heeft bedrijven geselecteerd die in aanmerking komen voor engagement.

De prestaties van Pensioenfonds DNB ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 2. De resultaten zijn opgenomen onder de volgende vraag.

3. Het verbeteren van de bijdrage van beleggingen aan SDG's

Pensioenfonds DNB wenst te beleggen in ondernemingen met betere prestaties op het gebied van de Sustainable Development Goals (SDGs). De SDG's zijn in 2015 vastgesteld door de Verenigde Naties en staan centraal in de ontwikkelingsagenda voor 2030. In totaliteit zijn er 17 hoofddoelstellingen met 169 onderliggende targets om de doelen te bereiken.

Pensioenfonds DNB heeft voor het vervullen van deze wens de ESG-criteria meegenomen in de selectie van vermogensbeheerders en beleggingen. Pensioenfonds DNB heeft bij het selecteren van externe vermogensbeheerders beoordeeld of de externe vermogensbeheerders het MVB-beleid van Pensioenfonds DNB kunnen naleven en in documentatie is vastgelegd dat het destijds vigerende MVB-beleid van Pensioenfonds DNB gevolgd wordt bij het integreren van ESG-criteria in de keuze voor beleggingen. Daarnaast dienen de vermogensbeheerders de Principles for Responsible Investments te onderschrijven. Pensioenfonds DNB heeft het beleid, proces en resultaten van de externe vermogensbeheerders ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beoordeeld.

In de aandelenportefeuille zijn de SDG-scores gebruikt in de keuze voor beleggingen. In de beoordeling is gekeken naar de impact die het product of dienst van de onderneming heeft op een SDG, de wijze waarop het product of dienst geproduceerd wordt en of er sprake is van controverses bij een onderneming.

De prestaties van Pensioenfonds DNB ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 3. De resultaten zijn opgenomen onder de volgende vraag.

4. Het reduceren van de CO₂-uitstoot van de beleggingen

Naast verbetering op gebied van de SDG's heeft Pensioenfonds DNB ook een reductiedoelstelling voor CO₂ opgenomen. Hier is binnen de aandelenportefeuille invulling aan gegeven door meer CO₂-uitstoot te reduceren dan de benchmark.

De prestaties van Pensioenfonds DNB ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 4. De resultaten zijn opgenomen onder de volgende vraag.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

	2024	2023
1. Aantal beleggingen in uitgesloten bedrijven en landen	-	-
2. Aantal bedrijven in de aandelenportefeuille waarmee de externe vermogensbeheerder namens Pensioenfonds DNB in een engagementtraject zit	46 bedrijven 173 engagement activiteiten	55 bedrijven 198 engagement activiteiten
3. Percentage van de aandelenportefeuille met een positieve of neutrale SDG-score *	100% (methodiek vermogensbeheerder), 91,1% (methodiek MSCI)	100% (methodiek vermogensbeheerder),
4. Percentage CO ₂ -reductie van de aandelenportefeuille ten opzichte van de benchmark in combinatie met de ontwikkeling van CO ₂ -uitstoot in die benchmark *	Portefeuille: 12 (tCO ₂ eq/mEUR geïnvesteerd) Benchmark: 46 (tCO ₂ eq/mEUR geïnvesteerd) Verschil: 73%	Portefeuille: 21.74 (tCO ₂ eq/mUSD) Benchmark: 54.58 (tCO ₂ eq/mUSD) Verschil: 60.16%

*Voor duurzaamheidsindicatoren 3 en 4 is overgegaan naar meting door de fiduciair. De gerapporteerde maatstaven/cijfers kunnen verschillen t.o.v. de voorafgaande periode door een andere methodiek en/of databronnen te hanteren.

● **...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?**

De fiduciaire beheerder van het pensioenfonds voert een onafhankelijke monitoring van het (MVB) beleid van het pensioenfonds uit. De duurzaamheidsindicatoren zijn ingevuld aan de hand van de opgave van de betreffende vermogensbeheerder en de uitkomsten van de monitoring van de fiduciaire beheerder.

- **Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstelling?**

N.v.t

- **Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?**

N.v.t

- Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

N.v.t

- Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

N.v.t

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgesteld, dat inhoudt dat op taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen ook geen ernstige afbreuk doen aan milieu- of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Dit financiële product beschouwt Principal Adverse Indicators (PAIs) daar waar deze relevant zijn en waar data beschikbaar is (Voor sommige type waardepapieren en asset classes is PAI data maar beperkt of niet beschikbaar) en waar externe managers ook de verplichting hebben.

Het Pensioenfonds heeft een ESG-due diligence proces ingericht om gepaste zorgvuldigheid toe te passen op de beleggingen en streeft het Pensioenfonds naar het toepassen van herstel en verhaal wanneer beleggingen een negatieve impact hebben veroorzaakt of aan hebben bijgedragen.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactor en die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

PAI-statistieken:

Ongunstige duurzaamheidsindicator		Metriek	Gevolgen 2024
Klimaat- en andere milieugerelateerde indicatoren			
Uitstoot van broeikasgasemissies 	1. Broeikasgasemissies	Scope 1 BKG-emissies (tCO ₂ eq)	6,316.65 (30%)
		Scope 2 BKG-emissies (tCO ₂ eq)	3,364.22 (30%)
		Scope 3 BKG-emissies (tCO ₂ eq)	196,515.97 (30%)
		Totale broeikasgasemissies (tCO ₂ eq)	206,196.83 (30%)
	2. Ecologische voetafdruk	Koolstofvoetadruk (tCO ₂ eq/EURm)	86.36 (30%)
	3. Broeikasgas intensiteit van ondernemingen waarin wordt belegd	Broeikasgas intensiteit van ondernemingen waarin wordt belegd (tCO ₂ eq/EURm)	253.37 (30%)
	4. Blootstelling aan bedrijven die actief zijn in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel beleggingen in bedrijven die actief zijn in de fossiele sector	1.48% (30%)
	5. Aandeel in het verbruik en de productie van niet-hernieuwbare energie	Aandeel niet-hernieuwbare energieconsumptie van ondernemingen waarin wordt belegd uit niet-hernieuwbare energiebronnen in vergelijking met hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage	10.26% (20%)
		Aandeel niet-hernieuwbare energieproductie van ondernemingen waarin wordt belegd uit niet-hernieuwbare energiebronnen in vergelijking met hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage	0.62% (29%)
	6. Intensiteit van het energieverbruik per klimaatsector met een grote impact	Landbouw, bosbouw en visserij (GWh/EURm)	0.00 (0%)
		Bouwnijverheid (GWh/EURm)	0.00 (0%)
		Levering van elektriciteit, gas, stoom en airconditioning (GWh/EURm)	0.11 (1%)
		Verwerkende industrie (GWh/EURm)	0.02 (10%)
		Winning van delfstoffen (GWh/EURm)	0.00 (0%)
		Vastgoedactiviteiten (GWh/EURm)	0.19 (1%)
		Transport en opslag (GWh/EURm)	0.00 (0%)
		Watervoorziening, riolering, afvalbeheer en sanering (GWh/EURm)	0.00 (0%)
		Groot- en detailhandel in auto's en motorfietsen (GWh/EURm)	0.00 (0%)

Biodiversiteit

7. Activiteiten die een negatieve invloed hebben op de biodiversiteit – kwetsbare gebieden

Aandeel beleggingen in ondernemingen waarvan de vestigingen/activiteiten zich in of nabij biodiversiteitsgevoelige gebieden bevinden, waar de activiteiten van die ondernemingen waarin wordt belegd een negatieve invloed hebben op die gebieden

0% (30%)

Watergehalte

8. Emissies naar water

Tonnen emissies naar water gegenereerd door ondernemingen waarin wordt belegd per miljoen EUR belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde

0.01 (1%)

Afval

9. Gevaarlijk afval verhouding

Tonnen gevaarlijk afval geproduceerd door ondernemingen waarin wordt belegd per miljoen EUR belegd, uitgedrukt als gewogen gemiddelde

0.04 (15%)

Sociale zaken en werknemers, respect voor mensenrechten, anticorruptie en anti-omkoping

10. Schendingen van de beginselen van het Global Compact van de VN en de OESO-richtlijnen voor Ondernemingen	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin is belegd en die betrokken zijn geweest bij schendingen van de UNGC - beginselen of de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0.39% (30%)
11. Gebrek aan processen en nalevingsmechanismen om toezicht te houden op de naleving van de UNGC-beginselen en de OESO-richtlijnen voor multinationale Ondernemingen	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin wordt belegd zonder beleid om toezicht te houden op de naleving van de UNGC-beginselen of de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of mechanismen voor de behandeling van klachten om schendingen aan te pakken	5.23% (29%)
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen van ondernemingen waarin wordt belegd	0.21% (3%)
13. Genderdiversiteit in het bestuur	Gemiddelde verhouding vrouwelijke tot mannelijke bestuursleden in ondernemingen waarin wordt belegd	8.74% (26%)
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, Cluster Munitie)	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd en die betrokken zijn bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0% (30%)

Indicatoren die van toepassing zijn op investeringen in overheden en internationale bedrijven

Ongunstige duurzaamheidsfactor	Metriek	Gevolgen 2024
Milieu 15. Broeikasgas intensiteit	Broeikasgas intensiteit van de landen waarin wordt geïnvesteerd (KtonCO2eq/EURm)	67.72 (29%)

Social	16. Landen waarin is geïnvesteerd en die te maken hebben met sociale schendingen	Aantal landen waarin is belegd die onderworpen zijn aan sociale schendingen (absoluut aantal en relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), zoals bedoeld in internationale verdragen en conventies, beginselen van de Verenigde Naties en, indien van toepassing, nationaal recht	0.00 / 0% (29%)
---------------	--	--	-----------------

Indicatoren die van toepassing zijn op beleggingen in vastgoedactiva

Ongunstige duurzaamheidsfactor	Metriek	Gevolgen 2024
Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die betrokken zijn bij de winning, opslag, transport of productie van fossiele brandstoffen -
Energie efficiëntie	18. Blootstelling aan energieinefficiënte vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in energie inefficiënt vastgoed -

Andere indicatoren voor belangrijke ongunstige effecten

Ongunstige duurzaamheidsfactor	Metriek	Gevolgen 2024
Uitstoot van broeikasgassen	2.4 Beleggen in bedrijven zonder initiatieven voor koolstof emissiereductie	Aandeel beleggingen in ondernemingen waarin wordt belegd zonder initiatieven voorkoolstofemissiereductie die gericht zijn op afstemming op de Overeenkomst van Parijs 12.1% (30%)
Mensenrechten	3.9 Gebrek aan een mensenrechtenbeleid	Aandeel beleggingen in bedrijven zonder mensenrechtenbeleid 13.01% (29%)

Andere staatsindicatoren voor belangrijke ongunstige effecten

Ongunstige duurzaamheidsfactor	Metriek	Gevolgen 2024
	Aandeel obligaties dat niet is uitgegeven op grond van Uniewetgeving inzake ecologisch duurzame obligaties	Aandeel obligaties dat niet is uitgegeven op grond van Uniewetgeving inzake ecologisch duurzame obligaties -
	Gemiddelde inkomensongelijkheidsscore	Gemiddelde inkomensongelijkheidsscore 0.87 (29%)

Gegevens verstrekt door

Algemene uitleg

PAI's zijn een gemiddelde van vier kwartalen. Vanaf 2024 zijn cash en derivaten opgenomen volgens aanvullende regelgevende richtlijnen.

PAI-gegevens zijn beschikbaar op het niveau van de uitgevende instelling. Om te rapporteren over de PAI's is een doorkijk nodig.

De berekening van bovenstaande PAI-statistieken volgt uit de technische richtsnoeren van de Gedelegeerde EU-verordening 2022/1288 en aanvullende informatie van de gepubliceerde Q&A's (inclusief JC 2022 47 en JC 2022 62) en gebruikt waar beschikbaar gegevens van onze externe dataleverancier als input. In het geval van onze hypotheekproducten worden de PAI-gegevens aangeleverd door Aegon Hypotheken BV.

Volgens aanvullende richtlijnen van de toezichthouder worden de PAI's die worden weergegeven als portefeuillegewogen gemiddelde vanaf 2023 berekend door de absolute metriek te delen door alle beleggingen waarvoor een PAI theoretisch van toepassing is, inclusief investeringen waarvoor deze PAI mogelijk niet relevant is (zoals staatsobligaties). Voor de rapporten vóór 2023 werd de absolute metriek gedeeld door de som van de relevante beleggingen waarvoor deze PAI relevant was (bijv. voor de diversiteit van het bestuur zouden we bedrijven waarin wordt geïnvesteerd wel meenemen, maar staatsobligaties niet).

De dekkingspercentages houden rekening met alle investeringen binnen de portefeuille, in plaats van alleen in aanmerking komende beleggingen. Het rapporteert over de beschikbaarheid van gegevens voor alle posities, inclusief bedrijfsbelangen en staatsobligaties. De dekking wordt uitgedrukt als een percentage, dat het aandeel van posities met beschikbare gegevens per PAI-indicator vertegenwoordigt. De gerapporteerde dekkingsstatistieken zijn een gemiddelde van vier kwartalen.

Disclaimer

Alle rechten op de door Institutional Shareholder Services Inc. en haar gelieerde ondernemingen (ISS) verstrekte informatie berusten bij ISS en/of haar licentiegevers. ISS geeft geen uitdrukkelijke of impliciete garanties van welke aard dan ook en is niet aansprakelijk voor eventuele fouten, weglatingen of onderbrekingen in of in verband met enige door ISS verstrekte gegevens.

Externe ESG-gegevensleveranciers zijn geselecteerd als gegevensbronnen voor deze openbaarmaking over Principiële Nadelige Effecten. Voor bepaalde nadelige duurzaamheidsindicatoren is een beperkte hoeveelheid gegevens beschikbaar of helemaal niet beschikbaar (bijvoorbeeld voor ABS-instrumenten). De verhouding van geschatte versus gerapporteerde gegevens zal variëren per elk onderliggend gegevenspunt dat nodig is voor de berekening van die ESG-metriek. Voor bepaalde metrieken stellen externe ESG-gegevensleveranciers verdere informatie beschikbaar over de onderliggende gegevens, waarbij de bron van de gegevens wordt aangegeven: schatting op basis van een eigen model of publicaties door de uitgever. Bovendien kunnen gegevens die uit openbare bronnen zijn verkregen, ook tot op zekere hoogte geschat worden. De hier verstrekte informatie is deels gebaseerd op informatie van derden die niet onafhankelijk is geverifieerd door Aegon Investment Management B.V.. Aegon Investment Management B.V. heeft de rapporten van de huidige gegevensleverancier over de berekeningsmethodologie, gegevenskwaliteit en -zekerheid beoordeeld. De externe leveranciers bieden de garantie dat alle commercieel redelijke stappen worden ondernomen om naleving van een kwaliteitskader te garanderen. Aegon Investment Management B.V. gelooft dat het document op het moment van schrijven nauwkeurig is, maar het kan zonder kennisgeving worden gewijzigd. Gegevens toegeschreven aan een derde partij ("Gegevens van Derden") zijn eigendom van die derde partij en/of andere leveranciers (de "Gegevenseigenaar") en worden door Aegon Investment Management B.V. gebruikt onder licentie. Gegevens van Derden: (i) mogen niet gekopieerd of verspreid worden; en (ii) er wordt geen garantie gegeven dat ze nauwkeurig, volledig of tijdig zijn. Niemand van de Gegevenseigenaar, Aegon Investment Management B.V. of enige andere persoon verbonden aan, of van wie Aegon Investment Management B.V. Gegevens van Derden betreft, is aansprakelijk voor verliezen of aansprakelijkheden die voortvloeien uit het gebruik van Gegevens van Derden.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste aandeel beleggingen	Sector	% Activa	Land
Federal Republic of Germany	Overheid	17,07	Duitsland
Staat der Nederlanden	Overheid	15,67	Nederland
Achmea Dutch Residential Mortgage Fund	Hypotheaire producten	9,17	Nederland
Blackrock, Inc.	Cash	5,29	Ierland
HSBC CONTINENTAL EUROPE SA	Derivaten	3,75	Frankrijk
European Union	Overig	3,56	Supranationaal
NVIDIA Corporation	Informatietechnologie	1,86	Verenigde Staten
Apple Inc.	Informatietechnologie	1,85	Verenigde Staten
Microsoft Corporation	Informatietechnologie	1,70	Verenigde Staten
Landwirtschaftliche Rentenbank	Financiële diensten	0,88	Duitsland
Tesla, Inc.	Cyclische goederen	0,79	Verenigde Staten
European Investment Bank	Overig	0,77	Supranationaal
Broadcom Inc.	Informatietechnologie	0,56	Verenigde Staten
Eli Lilly and Company	Gezondheidszorg	0,45	Verenigde Staten
Visa Inc.	Financiële diensten	0,43	Verenigde Staten

De top 15 participaties zijn samengesteld op basis van directe participaties in emittenten en onderliggende investeringen van fondsen. Dit waar informatie beschikbaar was.

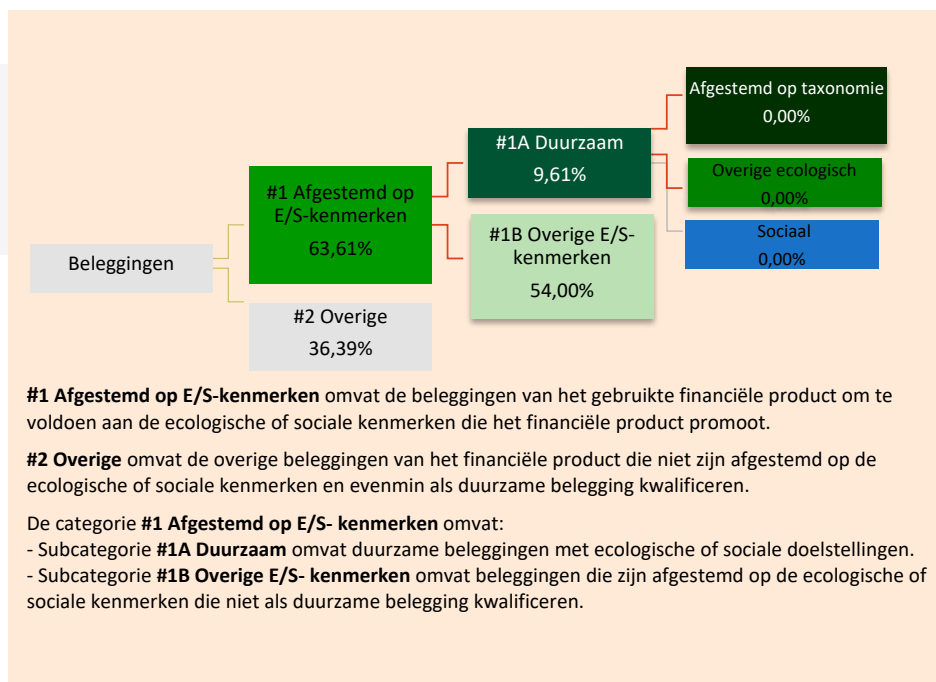
De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 1-1-2024 t/m 31-12-2024

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% Activa
Overheid	32,73%
Financiële diensten	13,35%
Informatietechnologie	11,96%
Hypothecaire producten	9,17%
Gezondheidszorg	6,51%
Industrie	5,57%
Cash	5,25%
Overig	4,36%
Cyclische goederen	3,46%
Nutsbedrijven	2,92%
Telecommunicatiediensten	2,54%
Vastgoed	1,59%
Niet-cyclische goederen	1,16%
Materialen	0,79%
Energie	0,15%

Het is mogelijk dat de sectortoewijzing niet 100% bedraagt. Er kunnen beleggingen zijn die niet aan een sector kunnen worden toegewezen (bv. derivaten).

In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Om te voldoen aan de EU Taxonomie, omvatten de criteria voor **fossiel gas** onder meer emissiebeperkingen en omschakeling op volledig hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** omvatten de criteria uitgebreide regels voor veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten kunnen direct andere activiteiten inschakelen om een substantiële bijdrage te leveren aan een milieudoelstelling.

Transitionele activiteiten zijn activiteiten waarvoor onder andere nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en broeikasgasemissies iveau die overeenkomen met de beste uitvoering.

Het percentage duurzame beleggingen conform de EU-Taxonomie bedraagt 9,61%.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die aangeeft hoe “groen” de ondernemingen waarin is belegd vandaag zijn;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen zijn gedaan door
- de ondernemingen waarin is belegd die relevant zijn voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die de groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

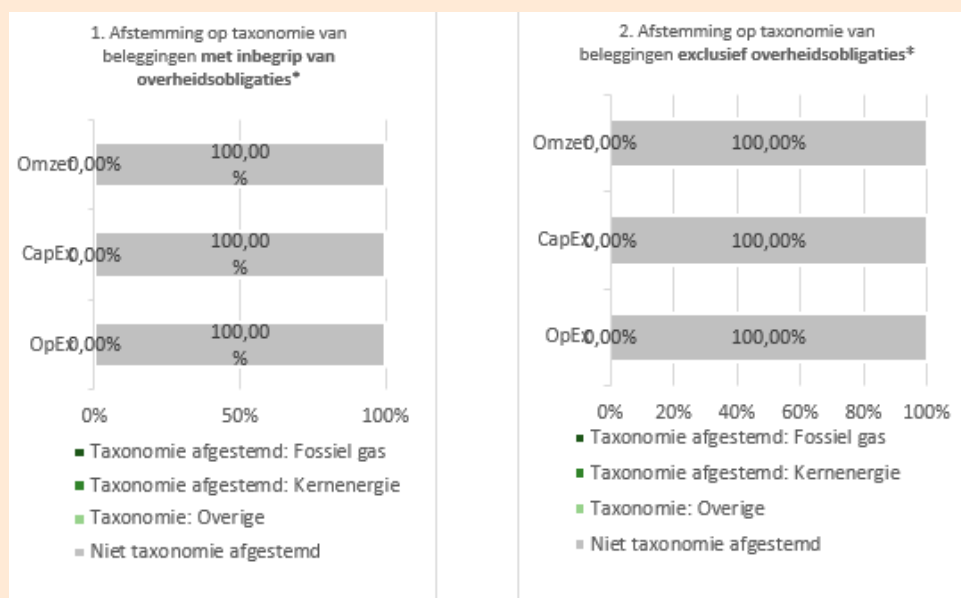
Heeft het financiële product geïnvesteerd in activiteiten die verband houden met fossiel gas en/of kernenergie in overeenstemming met de EU Taxonomie¹?

☐ Ja:

☐ In fossiel gas ☐ In kernenergie

☒ Nee

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitende de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties*

* Voor deze grafieken omvatten “overheidsobligaties” alle blootstellingen aan overheidsschulden.

¹ Fossiele gas- en/of nucleair gerelateerde activiteiten voldoen alleen aan de EU Taxonomie als ze bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering (“klimaatveranderingsmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstelling van de EU Taxonomie - zie toelichting in de linkerbalk. De volledige criteria voor economische activiteiten op basis van fossiel gas en kernenergie die voldoen aan de EU Taxonomie zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Europese Commissie.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Financial metrics	Type of activity	Share of investments %
Turnover	Transition	0,00%
Turnover	Enabling	0,00%
CapEx	Transition	0,00%
CapEx	Enabling	0,00%
OpEx	Transition	0,00%
OpEx	Enabling	0,00%

● **Hoe verhoudt het percentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie zich tot het percentage tijdens eerdere referentieperiodes?**

N.v.t.

Wat was het minimaandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die niet waren afgestemd op de EU-taxonomie?

De indicatoren laten een vergelijkbaar beeld zien als in de voorgaande periode.

Wat was het minimaandeel sociaal duurzame beleggingen?

N.v.t.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Dit financieel product heeft met het oog op een efficiënt portefeuillebeheer belegd in overige beleggingen zoals derivaten en liquide middelen. Deze overige beleggingen zijn op een best-effort basis onderworpen aan de generieke milieu- of sociale criteria van het pensioenfonds. Derivaten zijn uitsluitend gebruikt voor efficiënt portefeuillebeheer en voor het beperken van risico's.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

Dit financieel product heeft beleggingen in emittenten vermeden waarvan is vastgesteld dat zij aanzienlijke negatieve gevolgen hebben voor de biodiversiteit, het milieu, de mensenrechten en gezondheid. Daarnaast is er mede namens pensioenfonds DNB een dialoog gevoerd met ondernemingen die gescreend zijn op de vastgestelde criteria om deze ondernemingen te bewegen tot verandering op de geïdentificeerde tekortkomingen. Pensioenfonds DNB heeft ESG-criteria meegegeven aan de externe vermogensbeheerders als beleggingsrestrictie. De vermogensbeheerders hebben de portefeuille beheerd conform deze beleggingsrestrictie.

zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Er is geen referentie-benchmark gedefinieerd als referentie voor de milieu- of sociale kenmerken die door dit financieel product worden gepromoot.

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die dat product promoot.

- ***In welk opzicht verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***
N.v.t
- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten aanzien van de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***
N.v.t
- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***
N.v.t
- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***
N.v.t

23.7 Begrippenlijst

Actuariële analyse

In deze analyse wordt de invloed verklaard van opgetreden verschillen tussen de actuariële grondslagen en werkelijke ontwikkelingen.

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)

In deze, door de wet verplicht gestelde nota, wordt het beleid van het pensioenfonds beschreven op het gebied van financiering, beleggingen, pensioenen en toeslagverlening.

Asset Liability Management (ALM)

Het in kaart brengen van de onderlinge samenhang van pensioenverplichtingen, premiebeleid en beleggingsportefeuille. Met behulp van ALM-simulatiemodellen worden beelden geschetst van de kansen en bedreigingen voor het pensioenfonds in diverse economische scenario's.

Beleidsdekkingsgraad

Het voortschrijdende gemiddelde van de actuele maanddekkingsgraden over de afgelopen twaalf maanden.

De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor:

- het moment dat het pensioenfonds in een tekortsituatie komt, dan wel uit een tekortsituatie komt;
- de evaluatie van een eventueel herstelplan;
- het doorvoeren van eventuele kortingen;
- de toeslagverleningen (indexaties).

Benchmark

Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van de beleggingsportefeuille worden afgezet (bijvoorbeeld AEX-index, MSCI-index).

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft als taak het publiceren van betrouwbare en samenhangende statistische informatie, die inspeelt op de behoefte van de samenleving.

Central clearing

Het centraal afwikkelen van effecten- en derivatentransacties, waarbij een centrale tegenpartij (CCP) zich tussen koper en verkoper plaatst en hun verplichtingen overneemt om de tegenpartijrisico's te verminderen.

Compliance

Met dit begrip wordt aangeduid dat een organisatie werkt in overeenstemming met vigerende wet- en regelgeving. Elke financiële instelling beschikt over een compliance regeling die voorschriften bevat waaraan de in die instelling werkzame personen zich dienen te houden, alsmede voorschriften omtrent de wijze van controle op de naleving ervan. Een dergelijke regeling bevat bijvoorbeeld voorschriften omtrent de wijze waarop functionarissen voor eigen rekening in effecten mogen handelen, restricties in de omgang met zakenrelaties en de omgang met vertrouwelijke informatie.

Custodian

Organisatie verantwoordelijk voor de bewaarneming van en rapportage over financiële bezittingen. Daarnaast is de custodian verantwoordelijk voor de monitoring van de in de beleggingsmandaten vastgelegde afspraken.

Deelnemer

Alle deelnemers binnen het pensioenfonds, dus actief, gewezen of pensioengerechtigd, tenzij in de tekst is aangegeven dat het een specifieke groep deelnemers betreft.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is de verhouding tussen de netto activa en de technische voorziening, uitgedrukt in een percentage. Dit verhoudingsgetal geeft aan in hoeverre op lange termijn de pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen. De netto activa zijn het saldo van het belegd vermogen, de andere activa en de schulden.

Derivaten

Van effecten afgeleide financiële instrumenten (beleggingsproducten), waarvan de waarde afhankelijk is van de waarde van andere onderliggende variabelen als valuta's, effecten en rentes. Voorbeelden zijn futures en swaps.

Duration

De gevoeligheid van een waarde voor fluctuaties in de kapitaalmarktrente, rekening houdend met de resterende looptijd van die waarde.

Eigen vermogen

Buffer om mogelijke waardedalingen van de in het pensioenfonds aanwezige middelen op te vangen. Pensioenfondsen zijn verplicht te beschikken over een voldoende grote buffer.

Feitelijke premie

De feitelijke premie is de premie zoals deze daadwerkelijk wordt geheven in het boekjaar.

Fiduciair Management

Fiduciair management is te omschrijven als een integrale en objectieve oplossing voor pensioenfondsen met verschillende behoeften binnen vermogensbeheer. Bij fiduciair management worden oplossingen aangedragen voor strategische, tactische en operationele vraagstukken in combinatie met een op maat gesneden verslaglegging.

Financieel Toetsingskader (FTK)

De door de toezichthouder uitgevoerde methodiek voor de toetsing van de financiële opzet en toestand van pensioenfondsen.

Forward contracten

Een derivaat, te weten een verbintenis tussen twee partijen die zich verbinden op een bepaald tijdstip een financieel instrument te verhandelen tegen een vooraf bepaalde prijs.

Franchise

Het deel van het salaris dat niet wordt meegenomen bij het berekenen van de pensioengrondslag.

Gedempte kostendekkende premie

De gedempte kostendekkende premie wordt berekend op basis van maximaal verwacht rendement met een ondergrens op basis van een 12 maands gemiddelde premiedekkingsgraad ter grootte van de minimaal vereiste dekkingsgraad.

Gedragscode

Een gedragscode is een expliciete beschrijving van de normen en waarden voor het gedrag van bepaalde groepen en situaties. Het doel is het waarborgen en handhaven van het vertrouwen in het pensioenfonds door belanghebbenden, door gewenst gedrag te

stimuleren en ongewenst gedrag te voorkomen. De gedragscode kent daartoe algemene gedragsregels voor verbonden personen en aanvullende gedragsregels voor insiders.

Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.

Herstelplan

Pensioenfondsen stellen in geval van een reservetekort een herstelplan op. Dit plan bevat de concrete maatregelen waardoor het pensioenfonds binnen een termijn van maximaal tien jaar weer beschikt over het vereist eigen vermogen.

Invaren

In principe heeft een wijziging van de pensioenovereenkomst (de pensioenregeling) alleen gevolgen voor de toekomstige pensioenopbouw. Bij invaren worden de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten ingebracht in de nieuwe pensioenregeling. Daarmee blijven het oude en nieuwe pensioen bij dezelfde pensioenuitvoerder.

Bij invaren worden de bestaande pensioenaanspraken en -rechten omgezet naar voor pensioenuitkering gereserveerde persoonlijke pensioenvermogens: de bestaande pensioenaanspraken en -rechten worden via een interne collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuwe pensioenregeling/het nieuwe pensioenstelsel.

IORP II (Institutions for Occupational Retirement Provision)

Richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europese Parlement en de raad van de Europese unie van 14 december 2016. Deze Europese richtlijn is per 13 januari 2019 in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Voor pensioenfondsen heeft deze wetgeving vooral gevolgen op het gebied van een verdere uitwerking van het risicobeheersysteem, de inrichting van een risicobeheerfunctie, een interne auditfunctie en een actuariële functie en de uitwerking van een eigenrisicobeoordeling.

Kostendekkende premie

Pensioenfondsen zijn verplicht een kostendekkende premie te berekenen. De kostendekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie die het pensioenfonds in rekening brengt.

De kostendekkende premie bestaat uit de actuariële benodigde premie voor de pensioenverplichtingen, een opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen, een opslag voor uitvoeringskosten van het pensioenfonds en de premie die actuariële benodigd is voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de regeling.

Kritische dekkingsgraad

Het niveau van de dekkingsgraad waaronder het voor het pensioenfonds niet mogelijk is om zonder korten van pensioenaanspraken en -rechten binnen de wettelijke termijn het dekkingstekort op te lossen.

LDI (liability driven investment)

Een beleggingsstrategie volgens het liability driven investment (LDI) principe, is gericht op het bereiken van voldoende activa om alle verplichtingen te dekken, zowel de huidige verplichtingen als de toekomstige verplichtingen.

Maanddekkingsgraad (actuele dekkingsgraad)

De maanddekkingsgraad of actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Marktwaaarde

De marktwaaarde is het bedrag waarvoor een recht of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

Matching portefeuille/ Return portefeuille

De matching portefeuille is het deel van de beleggingsportefeuille dat is ingericht om de rentegevoeligheid van de activa met de rentegevoeligheid van de passiva van een pensioenfonds af te dekken. Ook wel LDI-portefeuille genoemd.

De return portefeuille is het deel van de beleggingsportefeuille dat is ingericht om extra rendement te genereren.

Middelloon(regeling)

Bij een middelloonregeling hangt het uiteindelijke pensioen af van het aantal jaren dat een deelnemer bij de werkgever in dienst is geweest en het salarisverloop tijdens deze werkzame periode.

Ontwikkelde markten

Economisch goed ontwikkelde en stabiele markten, die openstaan voor buitenlandse investeerders en waar investeringen efficiënt en transparant gedaan kunnen worden.

Het gaat daarbij bijvoorbeeld om markten in Noord-Amerika, West-Europa, Australië en Japan.

Opkomende markten

Markten die eerder achterbleven bij de economische ontwikkeling, maar waarvan de vooruitzichten nu goed zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Zuid-Afrika.

Pensioen 1-2-3

Informatie over de belangrijkste onderdelen van de pensioenregeling, die in lagen wordt aangeboden: laag 1 op hoofdlijnen, laag 2 met iets meer uitleg en laag 3 gedetailleerde informatie.

Pensioenaanspraak

Een recht op toekomstige pensioenuitkeringen.

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie is de overkoepelende belangenbehartiger van bijna alle Nederlandse pensioenfondsen. Zij vertegenwoordigt namens 149 pensioenfondsen de belangen van 6,4 miljoen deelnemers, 3,9 miljoen pensioengerechtigden en 8,4 miljoen gewezen deelnemers.

De pensioenfondsen van de Pensioenfederatie beheren samen circa 1.600 miljard euro.

Pensioengrondslag

Het gedeelte van het salaris van de deelnemer waarover hij of zij pensioen opbouwt. Pensioenopbouw vindt alleen plaats over dat deel van het salaris dat ligt tussen de franchise en het in dat jaar geldende maximum pensioengevend salaris.

Pensioenplanner

Een internettoepassing waarmee deelnemers inzicht hebben in hun opgebouwde pensioenrechten en berekeningen kunnen maken op basis van (mogelijke) veranderingen in persoonlijke en/of werksituatie.

Pensioenresultaat

Het pensioenresultaat geeft aan welk percentage van een volledig geïndexeerde (en niet gekorte) uitkering deelnemers verwachten te ontvangen. Een pensioenresultaat van 90% komt dus overeen met een pensioenuitkering die gelijk is aan 90% van een volledig geïndexeed pensioen. Het pensioenresultaat wordt uitgerekend in diverse scenario's, bijvoorbeeld de mediaan of slecht weer.

Pensioenrecht

Een recht op ingegane pensioenuitkeringen.

Pensioenwet

De Pensioenwet heeft tot doel de waarborgen te verschaffen voor financiële zekerheid, individuele zekerheid en uitvoeringszekerheid.

Prognosetafels

Prognosetafels geven de gemiddelde waargenomen overlevings- en sterftefrequenties binnen de Nederlandse bevolking weer over een afgelopen vijfjarige periode en projecteren die naar de toekomst op basis van de in het verleden waargenomen en naar de toekomst doorgetrokken trends in deze frequenties. Zij worden gebruikt bij het berekenen van pensioenpremies en de waardering van de pensioenverplichtingen. Er zijn voor mannen en vrouwen aparte prognosetafels afgeleid: GBM en GBV. De prognosetafels worden verder aangeduid met jaartallen die de waarnemingsperiode aangeven, bijvoorbeeld GBM en GBV 2024.

Raad van toezicht

Een intern toezichthoudend orgaan, dat toezicht houdt op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds.

Reële dekkingsgraad

De reële dekkingsgraad wordt berekend als de beleidsdekkingsraad gedeeld door de toekomst bestendige indexatie grens.

Renterisico

Het risico dat rentefluctuaties – als gevolg van ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijden en rentevoet – leiden tot ongewenste effecten op balans en resultaat.

Rentetermijnstructuur (RTS)

Maandelijks door toezichthouder DNB gepubliceerde marktrente met een looptijd van 1 tot 60 jaar, waarmee de toekomstige kastromen van de verplichtingen worden verdisconteerd.

Reservetekort

Situatie dat de middelen ontoereikend zijn om naast de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's, ook nog de vereiste reserve beleggingsrisico's, de reserve voorgenomen pensioen-aanpassing en eventuele andere reserves te dekken.

Risicobudget

Het risicobudget is een maatstaf voor de (met 95% statistische waarschijnlijkheid) maximale afwijking van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. Dit wordt afgeleid van langetermijn veronderstellingen over de risicograad van de beleggingsrendementen ten opzichte van de nominale verplichtingen. Hiervoor dienen onder meer als input lange periode reeksen over waardeontwikkelingen in de diverse beleggings-categorieën die onderdeel uitmaken van de strategische normportefeuille.

Risicopremie

Premie voor risicodekking.

SDG (Sustainable Development Goals)

De 193 lidstaten van de Verenigde Naties hebben deze ontwikkelingsagenda voor 2015 - 2030 vastgesteld. De agenda bestaat uit 17 doelen, de SDG's. Zij gelden in alle landen en voor alle mensen.

Securities lending

Het uitlenen van aandelen en obligaties voor een vastgestelde periode aan derden in ruil voor een geldelijke vergoeding. Doordat het economische eigendom bij de uitlener blijft, wordt er geen koersrisico gelopen. Het pensioenfonds maakt hier geen gebruik van.

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation)

De Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector (SFDR) is sinds 2021 van toepassing. De SFDR maakt deel uit van het Action Plan for Financing Sustainable Growth van de Europese Commissie. De SFDR bouwt voort op de Sustainable Development Goals van de VN en de Overeenkomst van Parijs die erop is gericht de risico's en effecten van de klimaatverandering aanzienlijk te verminderen. De SFDR beoogt de informatieverstrekking aan eindbeleggers, over de effecten op duurzaamheid door het beleggingsbeleid en de beleggingsbeslissingen door financiële marktpartijen, te verbeteren. De SFDR is ook van toepassing op pensioenfondsen. De pensioenregeling van DNB classificeert als een artikel 8 product. In 2024 is besloten tot een opt-in op artikel 4 van SFDR. Dit betekent dat het pensioenfonds verklaart rekening te houden met de belangrijkste ongunstige effecten van zijn eigen beleggingsbeslissingen aangaande duurzaamheidsfactoren. Dit betekent aanvullende transparantie- en rapportageverplichtingen (voor het eerst in 2025) voor het pensioenfonds.

Sociale partners

Werkgever (DNB N.V.) en vakorganisaties (FNV Finance en Vereniging van Werknemers DNB).

S-toets (solvabiliteitstoets)

Toets in het kader van het financieel toetsingskader. Naast het benodigde vermogen uit de minimumtoets dient in deze toets ook een buffer te worden aangehouden om bij tegenvallende beleggingsresultaten aan het einde van een jaar voldoende vermogen te hebben om op dat moment weer aan de minimumtoets te kunnen voldoen. Als uitgangspunt voor de toets geldt de aanname dat zich gedurende het jaar na balansdatum een ongunstig scenario voltrekt en dat één jaar na balansdatum de aanwezige verplichtingen aan een andere pensioenuitvoerder moeten kunnen worden overgedragen op marktconforme condities.

Strategische allocatie

De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals bijvoorbeeld aandelen, vastrentende waarden en vastgoed. Ook wel beleggingsportefeuille.

Strategische normportefeuille

De strategische normportefeuille is een schaduwportefeuille waarin het pensioengeld in theorie belegd zou kunnen worden. De normportefeuille is dan ook, net als de werkelijke portefeuille, omgeven met regels en afspraken. De normportefeuille bestaat uit meerdere beleggingscategorieën, bijvoorbeeld aandelen en vastrentende waarden. Elke categorie heeft een bepaalde weighting. Verder wordt per categorie een 'belegbare' index afgesproken die als vergelijkingsmaatstaf geldt.

Swap

Een swap is een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of risico wisselt tegen dat van een andere partij. Deze twee componenten worden ook wel de 'legs' van de transactie genoemd. Swaps zijn derivaten, dat wil zeggen dat ze afgeleide producten zijn.

Toekomstbestendig indexeren

Bij een beleidsdekkingsgraad boven 110% mag (gedeeltelijk) toeslag verleend worden, mits er genoeg vermogen beschikbaar is om de nu te verlenen toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen realiseren. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% mag geen toeslag worden verleend.

Toekomst Bestendige indexatiegrens (TBI-grens)

De TBI-grens is de beleidsdekkingsgraad die wettelijk minimaal nodig is om pensioenen volledig te kunnen indexeren.

Toeslagverlening

Om de koopkracht van pensioenen niet achteruit te laten gaan, kunnen pensioenen worden aangepast (geïndexeerd). Dit houdt in dat er een toeslag wordt gegeven op pensioenaanspraken en -rechten. Bij een voorwaardelijke toeslagverlening is deze afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds.

Uitvoeringsovereenkomst

De overeenkomst tussen een werkgever en een pensioenfonds over de uitvoering van één of meer pensioenregelingen.

Uniform pensioenoverzicht (UPO)

Een overzicht van de pensioenaanspraken dat jaarlijks aan de actieve deelnemers en pensioengerechtigden wordt gestuurd en eens per vijf jaar aan gewezen deelnemers. Voor gewezen deelnemers komt er wel jaarlijks een UPO beschikbaar via het portal.

Verantwoordingsorgaan

Een orgaan waarin de actieve deelnemers, de pensioengerechtigden, eventueel de gewezen deelnemers en de financieel betrokken werkgever zijn vertegenwoordigd en waaraan het bestuur verantwoording aflegt. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het handelen van het bestuur wordt opgenomen in het jaarverslag.

Waardeoverdracht(en)

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van het opgebouwde pensioenrecht.

Wtp (Wet toekomst pensioenen)

Deze wet is op 1 juli 2023 ingegaan. Hierin zijn de afspraken vastgelegd die werkgevers, werknemers en het kabinet in 2019 met elkaar hebben gemaakt in het Pensioenakkoord. De wet kent drie doelen: een aanvullend pensioen dat sneller stijgt, een persoonlijkere en duidelijkere pensioenopbouw, en een pensioenstelsel dat beter aansluit bij dat mensen niet meer 40 jaar bij één baas werken. Pensioenfondsen moeten uiterlijk per 1 januari 2027 overgegaan zijn naar dit nieuwe pensioenstelsel. De overgang staat voor Pensioenfondsen DNB gepland voor 2026.

Colofon

Uitgegeven door

Stichting Pensioenfonds van De Nederlandsche Bank NV
Frederiksplein 61, 1017 XL Amsterdam
Stichtingenregister Amsterdam nummer 41199645

Correspondentieadres:

Postbus 4471
6401 CZ Heerlen
Telefoon 088 116 3066
Website www.dnbpensioenfonds.nl
Emailadres info@dnbpensioenfonds.nl